

HOMILIE 2015

Římskokatolická farnost Veverská Bítýška

Výběr homilií z roku 2015

Obsah

My jsme viděli, a proto jsme přišli.....	4
Svoje jméno naplní svým životem	6
Co hledáte?	8
Naplnil se čas, přiblížilo se Boží království	10
Nové učení, a s takovou mocí!.....	12
Zachránce přichází potichu a žádá naši pozornost	14
Došel jsem až k těm dveřím?	16
Chceš-li, můžeš mě očistit	19
Tři pilíře obnovy.....	21
Obrátit se znamená změnit svoji životní cestu	23
Vrcholem stvoření je přece život	25
Já budu vaším Bohem a vy budete mým lidem	27
Těmi dary, co máte, jste bohatí	30
Ano, Bože, já chci k tobě patřit	32
Dejme Pánu to, na čem si zakládáme	34
Eucharistie je dar, ale také poslání	35
Nebe není místo, nebe je stav	37
Máte možnost žít novým životem	39
Já přijdu k vám domů, ale mějte otevřeno	41
Měli jedno srdce a jednu duši.....	43
Vy jste toho svědky.....	45
Žít svůj život jako pastýř.....	47
Bůh nám dává to, co potřebujeme, ale taky něco navíc.....	49
Otče, jsem tady a děkuji ti za to, že mě znáš	51
S mou pomocí to zvládnete	53
Brána nebe.....	55
Přijmout to, co je dané, vyžaduje pokoru	58
K setkání s Pánem Ježíšem máme přijít vždycky připraveni	60
Ježíš je ten, který přišel věci změnit	61
Musíme najít v křesťanství svou identitu	63
Vy jste svobodní a budete hlásat svobodu	65
Setkání s Ježíšem na opuštěném místě	67
Svatý Jakub měl víru vtištěnou do svého srdce.....	69
Svoboda nás vede k tomu, abychom přijali odpovědnost.....	71
Každá generace, každý člověk se musí vydat na svůj exodus	73
Boží chrám se otevřel a bylo vidět archu úmluvy	75
Pane, ke komu půjdeme?	77
Ježíš nás vybízí k inventuře tradic	79
Ve správný čas na správném místě správná slova	81
Za koho pokládám Ježíše?.....	84
Jak by na mém místě se rozhodl náš Pán?.....	85
Bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem	88
Člověče, dobře si rozmysli, čemu obětuješ svůj život.....	90
Neztratit schopnost mít rád.....	92
Život je o tom právě říct ano.....	94
Lidské plány sladit s těmi Božími plány.....	96
Rozpoznáváš v Ježíšovi svého zachránce?.....	98
To jsou ti, kdo přicházejí z velkého soužení	100
Ve správný čas na správném místě říct ta správná slova.....	103
Tohle napodobujte	104
Dívejte se na fíkovník a snažte se jednat podobně.....	106

Paradox ironie.....	108
Těšit se na setkání jednoho s druhým	110
Bůh dává svoje dary každému z nás v našem životě.....	112
Žít jako dar.....	114
Být sám sebou	117
Ano, jsem pozván a je otevřeno.....	119
O toto Slovo je možné opřít svůj život.....	121
Štěpán se rozhodl vykonat mnohem víc, než se od něho čekalo	124
Z rodiny vychází dráha dítěte	126

My jsme viděli, a proto jsme přišli

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.01.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Zjevení Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 60,1-6](#); 2. čtení [Ef 3,2-3a.5-6](#); evangelium [Mt 2,1-12](#);

Bratři a sestry, asi si říkáte, co to je za divný obrázek, na který se dneska díváte. No, je to díra ve dveřích. Není to klíčová dírka, ale je udělaná trošku výš. Je to dírka udělaná záměrně, říká se jí špehýrka, jak taky jinak, a je to v kryptě mezi dvěma kostely – mezi bazilikou Narození a kostelem Svaté Kateřiny. Baziliku Narození Krista spravuje řecká ortodoxní církev a kostel Svaté Kateřiny Alexandrijské hned vedle církev katolická.

Sloužilo to vlastně k tomu, aby bylo možné nenápadně podívat se, jestli na tom místě Narození, které tam vidíme, jestli tam třeba není nějaká bohoslužba, jestli ten, kdo se tam chystá, jestli by nerušil. Ale samozřejmě je to pohled jenom takový vzdálený, orientační.

A my si dnes připomínáme ty moudré lidi, kteří hledali Krista. A jak jsem říkal, oni jsou tam místo nás nebo za nás, oni jsou našimi zástupci. A my taky tak nějak podobně hledáme toho narozeného Krista. Vidíme ho z povzdálí a vidíme jenom třeba ty hlavní obrysy.

Slavností Zjevení Páně víceméně skončí vánoční svátky. Neskončí doba vánoční, tu v církvi budeme prožívat ještě týden, do příští neděle, ale začne běžný každodenní život. Děti začnou chodit do školy, my budeme chodit do práce a Vánoce se nám budou zdát, že to je někde hrozně daleko, že to už bylo, kdysi. Ale my máme z těch Vánoc si něco nést do toho všedního života. A to mi tak symbolicky připomíná tady tato fotografie, tento obrázek. Alespoň něco, alespoň ty hlavní rysy si nést s sebou.

A co si tedy mám nést s sebou? Já jsem vlastně nachystal ty fotografie, potom půjdou v takovém sledu, který jsem schválně poskládal. Já to teď napřed vysvětlím, potom to pustím a už nebudu k tomu nic říkat. Bazilika Narození připomíná hrad, připomíná pevnost. Je nejstarší, je ze 4. století po Kristu. Ale do této pevnosti není potřeba vcházet tím, že by člověk přelézal ty vysoké zdi, ale musí se sklonit. Uvidíme tam znovu tu bránu Pokory. A potom, když člověk vstoupí, tak se dívá na zem a na zemi jsou mozaiky, které mají vzory, které nemají začátek a konec. Ta výzdoba připomíná: „Člověče, jsi povolán k věčnému životu. Nezapomeň na to při všech těch starostech.“

A člověk jde dál. Dneska je tam lešení, protože to opravují, ale když si to člověk odmyslí, tak je tam výzdoba, spousty lampiček, spousty světýlek, ale tohle člověka nemá zastavit, to totiž není to hlavní. K tomu, abych se setkal s tím Dítětem, musím jít dolů, ještě opravdu po schodech dolů. A abych se přiblížil tomu narozenému Kristu, tak se musím sehnout, sklonit. Vánoce jsou o dvou pohledech - nahoru, dolů. Ten první je ten pohled dolů.

A potom člověk jde. Jde a vlastně má možnost projít tím druhým kostelem Svaté Kateřiny. První ho tam postavili křižáci. Ten kostel byl obnovený v roce 1933 a zasvětili ho svaté Kateřině tenkrát proto, že Kateřina byla uctívána po Panně Marii hned jako první další světice. Byla uctívána jako vzor člověka, který se obrátil. Traduje se, že byla velmi chytrá, krásná, ale že taky byla pyšná. Ale nicméně se potom obrátila, dokázala odložit svoje špatné vlastnosti a vynikly ty její dobré vlastnosti. A byla stálá ve víře a položila za ni svůj život.

A pod tím kostelem Svaté Kateřiny jsou jeskyně a v těchto jeskyních žil svatý Jeroným se svými spolupracovníky, kteří překládali Písmo svaté. Jeroným se v určitém slova smyslu připodobnil těm mudrcům, protože on z Říma se přestěhoval a říká: „Já chci mít klid. Já chci rozjímat o Kristu na těch místech, kde on žil, a tam budu taky překládat Boží slovo. Chci se toho doslova dotknout, chci nasát tu atmosféru. A tak v těch místech několik roků žil.“

A potom když člověk takhle do sebe nasaje tu atmosféru, ty myšlenky, a má v sobě patřičný základ, může vystoupit. Tam uvidíme takové schody skutečně z té jedné jeskyně na ulici. Pak tam bude několik záběrů dnešního Betléma - domy jako každé jiné a nic nepřipomíná, že zrovna na tomto místě by se měl narodit Spasitel.

A tady už se dostáváme k tomu pohledu, který je nahoru. Pastýři, jak jsme o tom slyšeli o té slavnosti Narození, tak anděl jim říká: „Běžte do Betléma.“ Podívají se, jdou. Ale mudrci, kteří se také podívali nahoru, tak toto vybídnutí k té cestě do Betléma je takové neznatelné, velmi jemné. Anděl to říká jasně: „Jděte, hledejte, běžte, najdete!“ Ale mudrci se museli víc namáhat, víc hledat, co to je, co znamená to, co vidím na nebi.

Odedávna lidé chápali tu myšlenku, že ta nebeská tělesa určují náš život, určují střídání ročních období, určují střídání dne, noci, odměřují čas. Ale ta otázka, co to znamená pro mě? My nevíme, kolik lidí vidělo to znamení na nebi. Nevíme, kolik z těch, kteří to viděli, přemýšleli o tom, co by to mohlo znamenat, a nevíme, kolik z těch, kteří přišli na to, že je to znamení narozeného krále, kolik z nich se dalo do pohybu.

„My jsme viděli, a proto jsme přišli.“ Je to taková nenápadná věta, ale je velmi důležitá, protože znalci Zákona vědí kde, a nikam nešli.

Když ti mudrci přicházejí do Jeruzaléma, tak se ptají, kde se narodil. Náš život je určen dvěma skutečnostmi: kdy a kde. Kdy, to je víceméně to nyní, s tím problém nemáme, ale máme problém to „kde“ nebo někdy taky můžeme říct „kam“. To vyjde nastejno. Kam mám svůj život směřovat? Kde je důležité, abych byl, kde zase naopak být nemusím? Podle těch otázek na to kde nebo kam, podle toho je utvářený náš život, podle toho si budujeme domov.

Buď teď po mši svaté si budete moci vzít domů trochu křídý a kadidla, anebo můžete počkat potom třeba na koledníky tříkrálové sbírky, kteří přijdou a tou křídou vám popíší dveře. Co to je, co tím chceme vlastně říct?

Chceme tím říct to, že náš domov je tam, kde se narodil Kristus. Anebo ještě jinak, že toho narozeného Krista zveme do našich domovů. Na tu otázku, kde je narozený král, tak jsou dvě možné odpovědi. Buď ho jdeme hledat, buď se mu pokloníme, anebo ho zabijeme. Ne třeba v tom smyslu jako Herodes, který ho skutečně chtěl zabít, ale že promarníme možnost, promarníme příležitost. A to by samozřejmě bylo škoda.

A tak stejně jako u těch pastýřů říká Písmo svaté i o mudrcích, že se vrátili. Vrátili se do své země jinou cestou. Chce se tím říct skutečnost, že šli po jiné silnici. Ale chce se tím také říct, že to byli jiní lidé, protože oni už věděli to „kde“. Kde je smysl, kde je cíl našeho života – v tom setkání se Zachráncem.

A tak, bratři a sestry, i my, i když pomalu končí oslava Kristova narození, si odnesme tady tyto myšlenky, i to, že jsme se setkali. Odnesme si alespoň něco v hrubých rysech a nezapomeňme na to, protože nám to bude posilou v našich starostech, v tom všem, co budeme prožívat.

Posledním obrázkem, který tam uvidíte, bude znovu bazilika Narození a nad ní bude vycházet světlo. Není to hvězda, ale je to slunce. Je jedno, jestli Krista označíme jako slunce našeho života, jako hvězdu nebo zkrátka a dobře jako světlo našeho života. Každopádně on je někým, kdo nám nabízí, že nás povede.

Přijměme to.

Svoje jméno naplní svým životem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.01.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Křest páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 42,1-4-6-7](#); 2. čtení [Sk 10,34-38](#); evangelium [Mk 1,7-11](#);

Bratři a sestry, dnešní nedělí končí doba vánoční, ale zároveň taky začíná liturgické mezidobí, ono se to překrývá. A je to zase něco, co známe z našeho života, mnoho věcí se překrývá, nejde to oddělit. Život je takový, že má víc vrstev. A my jsme v době vánoční většinou četli evangelium z pera svatého Lukáše. Něco málo taky z Matouše, ale víc z Lukáše. A teď začínáme číst a budeme ho číst vlastně v tomto liturgickém roce nejvíc, svatého Marka, o nedělích ho budeme hlavně číst.

Svatý Marek nezačíná narozením, ale začíná kázáním Jana Křtitele, to je takový úvod, a potom hned, jak jsme to právě teď slyšeli, přišel Ježíš z Nazareta. Svatý Marek dává na začátek svého evangelia údaje, které potřebujeme vědět, potřebujeme znát. On píše především pro pohany. Pro pohany nebylo důležité, kde se narodil Ježíš, ale důležité bylo kdo to je, tady tento Ježíš z Nazareta, a co, řekli bychom, nabízí, co přináší.

A jak jsem říkal na začátku mše svaté, jméno Ježíš, hebrejsky Jehošua, znamená „Bůh je spása“. A ten učitel z Nazareta to nebude mít jenom jako svoje jméno, ale jako svoje poslání. On to jméno naplní svým životem. A potom právě to, co Marek zdůrazňuje, je to, že říká: „On přichází, aby se nebe otevřelo, on přichází, abyste mohli být pokřtěni Duchem svatým.“

Jan Křtitel tady říká o něm, že je mocnější, než je on, ale že už přichází. Když někdo přichází, tak z druhé strany má být očekávání, že je očekáván. Asi se každému z nás už někdy stalo, že jsme někam přišli a nečekali nás, a pak to nebylo to pravé, nebylo to ono. Buď jsme přišli nevhod, nebo vůbec špatně, a člověk je z toho takový rozmrzelý. Ten, kdo přichází, tak se těší na setkání, ale když ho nikdo nečeká, tak se to očekávání nenaplní. A tak Jan Křtitel zdůrazňuje a říká: „Čekejte na něho. To má být váš postoj, vaše příprava. Počítejte s jeho příchodem.“

A teď Jan Křtitel zdůrazňuje a říká: „On je větší než já.“ Potom za pár řádků vlastně nám svatý Marek řekne obrovské překvapení, obrovský paradox, že ten, který je největší, se postaví do jedné řady s hříšníky, s těmi, kteří chtějí konat pokání, kteří chtějí polepšit svůj život. To muselo být pro Jana Křtitele obrovské překvapení.

Ale ještě zůstaňme chvíli u toho, že „on vás bude křtít Duchem svatým“. Je to obrat, kterému úplně nerozumíme. Problémy dělá zase trochu překlad a my bychom to dneska řekli celé úplně nějak jinak. Duch ve staré češtině byl dech, a tedy co dýchá, žije. Takže to slovíčko duch chce říct: „On vám přináší život.“

A svatý? Ve Starém zákoně je Bůh nazýván Svatý. Je to přímo jeho jméno. Je tím míněna důležitá a krásná vlastnost, a sice že v Bohu je plnost dobra a není v něm zlo. Tedy my to taky budeme zpívat teď při mši svaté, „Svatý, svatý“, a v tu chvíli si máme připomenout, že Bůh je ten, který nám dává dobro, a naopak pomáhá nám zbavit se zla. A to jsme u toho, co je pro Jana Křtitele důležité, co ten Mesiáš nabídne, co přinese, co bude učit. A říká, nabízí vám život a nabízí vám, abyste ten život žili v dobru, dobře. Tedy je to kvalita toho života, ne jenom nějaký život, ne jenom něco, cokoliv, ale přímo tohle. Aby tam bylo co nejvíc dobra a abyste se co nejvíc zbavili zla.

Přichází Ježíš z Nazareta v Galileji. Teď se dostáváme k tomu tedy, kde se to celé stalo. Vidíte to na tom obrázku, dneska bude jenom ten jeden. Je to dvanáct kilometrů severně od Mrtvého moře a v těch místech se to skutečně stalo, plus mínus. Vedla tam obchodní cesta a byl tam brod přes řeku Jordán. Vidíte, že to není žádný veletok. Je to, my bychom řekli, takový trošku větší potok. Ale byla tam cesta a dneska je tam hranice. Ale i v těch dobách Ježíše Krista tam poblíž byla hranice. Je to takové symbolické. Jan Křtitel se staví vedle té cesty, aby volal lidi, aby nějakým přemýšleli o své životní cestě, aby přemýšleli o té hranici. A do té stejné situace se staví Ježíš z Nazareta. Nazaret je v Galileji, tady jsme v Judsku. Ti, kdo žili v Judsku, se považovali za lepší a říkali: „My máme víc zájem o ty hodnoty náboženství. My to náboženství bereme vážněji než vy tam v té Galileji.“

A Nazaret? No, taková trošku větší vesnice, o které nikdo nic moc nevěděl. Jak se říká, tam nešly dějiny, tam nebyly žádné obchodní cesty, tam nebyla pevnost, o Nazaret se nikdy nebojovalo. Prostě nic. Tam to plynulo svým poklidným životním tempem a spíše to mělo nálepkou takové vlažnosti. A z tohoto provinčního vlažného prostředí přichází Ježíš z Nazareta. Ježíš, aby se postavil do řady s těmi, kteří říkají: „Od teď já chci být lepší. Chci ten svůj život vést nějak lépe.“

Proč se tam Ježíš staví? Ne, že on by měl co zlepšovat, ne, že on by měl co vyznávat, ale proto, že má k nám sympatie a že je s námi solidární.

Solidarita, to chápeme, to známe. Když někdo něco prožívá, tak já jdu a budu s ním. A to slovo sympatie je z řeckého slova symphatidzein a je to velmi podobně, je to velmi blízko. My, když řekneme, že je nám někdo sympatický, tak tím myslíme, že se mi ten člověk líbí nebo že se mi líbí, jak jedná, jak koná a podobně. Ale v tom základu, v tom symphatidzein je něco jiného. Tam to znamená spolutrpět. A svatý Marek právě zdůrazňuje tady toto a říká: „Ježíš už od toho prvního okamžiku, kdy se postavil mezi ty hříšníky, tak to vyhlásil jako svůj program. Protože jeho program, ta záchranná mise vyvrcholí v okamžiku, kdy mezi hříšníky zemře na Golgotě.

Také je tam to vyznání Boha Otce: „To je můj milovaný syn.“ A na konci Markova evangelia bude vyznání pohanského setníka, který řekne: „Tento člověk byl skutečně Syn Boží.“ Tyto momenty zamýšlí Marek schválně. To nevyšlo jen tak náhodou.

Takže tedy Ježíš se staví s námi do jedné řady, protože chce s námi být solidární a jsme mu sympatičtí. Bratři a sestry, to platilo tenkrát a platí to i dnes. To místo, kde Ježíš začal tu svou misi, je svým způsobem takové obyčejné, ale je to příznačné. Ježíš s námi chce být v naše obyčejné všední dny.

Když vznikne nějaká nová politická strana nebo nějaké nové uskupení, tak ti lidé vydají, napíší svůj program. Ježíš, když začíná učit, tak jako svůj program udělá to, že se postaví do té řady. Je to také vyučování, ale není to vyučování slovem, ale je to vyučování činem, skutkem, příkladem. A toto by nás mělo provázet, pokud možno, po celý letošní rok. Měli bychom z toho brát pokoj, vyrovnanost, sílu do všech těch našich každodenních starostí, do toho co se na nás valí, co musíme každý den řešit. Přišel, protože tenkrát mu ti lidé byli sympatičtí a chtěl být s nimi solidární, a přichází i do našeho života, protože platí to stejné. Každý z nás je mu sympatický, s každým z nás chce být Ježíš solidární.

Co hledáte?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

18.01.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Sam 3,3b-10.19](#); 2. čtení [1 Kor 6,13c-15a.17-20](#); evangelium [Jan 1,35-42](#);

Bratři a sestry, obraz, na který se díváte, je fotografie řeky Jordánu kousek u Genezaretského jezera, vlastně ještě nad jezerem. Svatý Jan ten text, který jsme teď slyšeli, taky situuje právě do blízkosti Jordánu. Ono není jasné kam, nebo kde by to přesně mělo být, ale o to Janovi vůbec nejde. Janovi jde o ten příběh.

Nalézáme se v první kapitole Janova evangelia, kdy po tom úvodu „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ přechází Jan do reality a oznamuje nám, kdo byli první učedníci, co udělal Ježíš nejdříve na začátku svého působení, jaká byla jeho první slova. A Jan tady líčí právě ten příběh následování a vytvoření jakési komunity kolem Pána Ježíše. To je to, o co mu jde, právě o to setkání.

My prožíváme týden modliteb za jednotu křesťanů. Kdyby dnes nebyla neděle, tak bychom slavili památku Panny Marie, Matky jednoty křesťanů. Slyšeli jsme to v tom evangeliu, že každý ten učedník šel svou vlastní specifickou cestou za Ježíšem. Jednota není uniformita. Každý člověk je originál, každý člověk prožívá svoji víru nějak jinak, ale jsou zde určité jednotící prvky, které nám mají právě pomoci, a to jsou třeba právě svátosti. A my teď jednu takovou svátost slavíme. Slyšeli jsme to právě v té vstupní modlitbě, že Ježíš přišel, aby nám ukázal, jak tu jednotu prožívat. Ježíš nechtěl po svých učednících, aby všichni byli stejní. Naopak respektoval jejich, řekli bychom, originalitu, to že každý z nich je osobností. Ale vedl je – vedl je všechny k sobě a k svému nebeskému Otci.

Když to vezmeme po pořádku, tak první osobou, o které jsme slyšeli, je Jan Křtitel, a Jan Křtitel jako učitel v tom úryvku má velmi těžký úkol – předat svoje žáky, svoje učedníky někomu dalšímu. Dát jim svobodu, protože on už jim víc dát nemůže. To co bylo v jeho silách, to jim předal, a teď je na nich, jak oni s tím budou dál hospodařit. Že byl Jan Křtitel dobrým učitelem, vidíme z toho, že když upozornil, pohlédl a řekl: „Hle, Beránek Boží,“ ti dva šli.

Považovali ta Janova slova za slova důležitá. Nebylo to jako: „No, něco říká.“ Věděli, že to má svou váhu, když Jan Křtitel promluvil. Tedy Jan vykonal snad ten nejtěžší skutek ve svém životě, kdy svoje učedníky předává Ježíšovi. Jan začíná od tohoto okamžiku ustupovat, vzdává se toho svého postavení. Následovat Ježíše, být jeho dobrým učedníkem znamená v určitých situacích také právě se zříct, ustoupit. Znamená to vlastně ztratit sám ze sebe, ze svých postojů a podobně. Není to vůbec jednoduché.

Ti dva učedníci slyšeli, co říká, a šli za Ježíšem. Ježíš není takový, že by je nechal za sebou chodit a že by dělal, že o nich neví. Dobře věděl, že za ním někdo jde, a tak Ježíš je ten první, kdo oslovuje: „Co byste chtěli?“ V řeckém originálu je: „Co hledáte?“ V životě totiž člověk pořád něco hledá a pořád něco chce. Ony ty otázky jsou velmi podobné. Jsou to jeho první slova, která v Janově evangeliu Ježíš promluvil. Vlastně je to vlastně program, který Ježíš jako Zachránce, jako Mesiáš, bude plnit: „Přicházím, abych vám pomohl ve vašem hledání. Přicházím, abych vám pomohl v tom, co chcete.“ Protože to, že člověk pořád něco hledá nebo něco chce - na jednu stranu je to správné, že člověk hledá, protože to ho posouvá kupředu, ale jsou situace, kdy člověk už našel, jenže to nevidí. A potom to další hledání a chtění je zdrojem neklidu, nepokoje, protože člověk neví, že to co hledal, má už u sebe. A Ježíš je tedy ten, který přichází, aby nás upozornil na skutečné hodnoty, abychom je nepřehlíželi, abychom nebyli jako ten dědeček, který má hroudu zlata a mění a mění a mění, až za to vlastně dostane nic.

„Co byste chtěli, o co vám opravdu jde?“ Je to otázka, která jde, jak se říká, do morku kostí. Jde opravdu na hlubinu. A teď oni mají něco říct, co by chtěli. Co hledají? Oni cítí, že to je mimořádná situace. Nejdříve to vypadá, že to je celé nějak náhodné, ale už v tuhle chvíli poznávají, že je za tím něco víc a že by to mělo pokračovat. Aby to pokračovalo, tak oni musí dát svůj souhlas. Ježíš dal nabídku: „Co byste chtěli?“ A je na nich, jestli to setkání bude pokračovat nebo jestli ho ukončí.

Když potkáme někoho na ulici, tak je to setkání víceméně náhodné, a pokud to není náš nějaký dobrý známý, tak nevíme, kde bychom to ho člověka měli příště hledat. Jinými slovy, jestliže potkáme někoho poprvé, a oni se s Ježíšem vidí poprvé, tak by se lehce mohlo stát, že to první

setkání bude taky poslední. A proto je důležité vědět něco, aby se to mohlo zopakovat. A to je: „Kde bydlíš? Kde tě můžeme najít? Kam za tebou můžeme přijít? Kde se od tebe můžeme učit?“

Člověk má domov, a domov je místo setkání. Na rozdíl od zvířat, která mají různé nory, pelechy a pelíšky a podobně, ale nora je místo k přežití. Ale domov je místo k setkání, k přijetí člověka člověkem. A proto oni se ptají: „Kde bydlíš?“ Na první pohled ta otázka nevypadá moc chytře a zdá se, že nevěděli, co mají říct, ale je to otázka smysluplná a je to otázka na svém místě: „My chceme, aby to pokračovalo, a tak bychom rádi za tebou přišli třeba i zítra. Tak nám, prosím tě, řekni, kde tě najdeme.“ „Pojďte a uvidíte.“

A teď už se to začíná rozbíhat. Začalo to tím, že Jan Křtitel ukázal a řekl. Začalo to slovem. Ale potom do toho zapojili další svoje schopnosti. Museli jít, museli promluvit, museli projevit svou vůli. Zapojili prostě do toho celou svoji existenci, celé svoje bytí.

Šli, viděli a zůstali u něho. Tedy bylo jim tam dobře a nespěchali od něho pryč. Bylo kokem čtyř odpoledne. V tehdejší době hodiny počítali úplně jinak než my a pro ně to byla desátá hodina podle řeckého počítání. Odpovídá to té naší šestnácté hodině neboli čtvrté odpoledne.

Co to je ta desátá nebo šestnáctá hodina odpoledne? Tak jednak když začneme od té šestnácté hodiny, to končí práce. I u nás dnes většinou končí práce a začíná odpočinek. Setkání s Ježíšem není práce, ale odpočinek, možnost načerpat síly právě pro práci. Ale je to něco, co přispívá k naší obnově, regeneraci. A proč jako ta desítka? No, když vezmeme římská čísla, tam je to X, tak desítka je poslední originální číslice. Je to číslice, která začíná plnost, protože potom už se ta čísla pouze opakují. A symbolicky to chce říct to, že čas se naplnil. Skončila ta doba, kdy se všichni ptali, kdy přijde, kde přijde. Skončil čas hledání. Skončil čas otázek. Je tady, už přišel. Ten čas se naplnil.

No, a když toto setkání skončí, tak oni jsou toho tak plní, že jdou, oba dva, a postupně přivádějí své další příbuzné.

Jeden z těch dvou učedníků, víme, jak se jmenoval, a víme, že to byl Ondřej, a on přivádí svého bratra Šimona. Kdo byl ten druhý, nevíme. Buďto to byl přímo Jan, evangelista, anebo to byl Filip, blíže se to určit nedá, ale zdá se, že svatý Jan jako autor evangelia nechává schválně toto místo otevřené, aby tam každý z nás mohl dosadit svoje jméno. Abychom si uvědomili, že to není příběh jenom o tom, co se stalo někde u Jordánu před dvěma tisíci lety, ale že je to příběh, který se dotýká každého z nás a pro každého z nás hlavně že je tam místo. Protože my si někdy říkáme: „Já si to nezasloužím, já se na to nehodím, já na to nemám.“ Ano, nikdo z nás si to nezaslouží a je to Ježíšova svobodná volba a jeho nabídka, ale je to velkorysá nabídka, kdy říká: „Je tu místo pro každého z vás, je tu místo pro tebe osobně, i ty můžeš být mým učedníkem.“

Kéž tedy tam každý z nás dosadí, doplní svoje jméno a kéž se zachováme jako ti první učedníci, tedy jednak že slyšíme tu nabídku, která nám byla dána, využijeme ji, a když vlastně přijde ten dotaz, zdali chceme pokračovat, kéž řekneme ano, a nakonec všechno to krásné a dobré, co jsme získali od Ježíše, ať si to nenecháme pro sebe, ale rozdělíme se o to s ostatními.

Kéž se tak stane.

Naplnil se čas, přiblížilo se Boží království

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.01.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jon 3,1-5,10](#); 2. čtení [1 Kor 7,29-31](#); evangelium [Mk 1,14-20](#);

Bratři a sestry, my jsme slyšeli o povolání prvních učedníků už minulou neděli, bylo to z evangelia, které napsal svatý Jan. Slyšeli jsme tak taky první Ježíšova slova a vlastně se to liší a někdo by mohl říct: „Jak to? Jak je to možné, že se to liší?“ On každý z těch evangelistů klade důraz na něco jiného, a proto se to liší. Takže můžeme říci: „V žádném případě si to neprotiřečí, spíše se to doplňuje.“

De facto i ten dnešní evangelní úryvek je složen ze dvou příběhů. Nejdříve je první Ježíšova výzva, první Ježíšova slova. Tato slova nejsou adresována nějakému konkrétnímu člověku, jsou adresována všem. Platí pro všechny. „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obrátte se a věřte evangeliu.“

A druhý ten příběh je o povolání prvních učedníků, prvních apoštolů. Jsou to dvě sourozenecké dvojice, i to je zajímavé.

Svatý Marek, když mluví tady o tomto povolání, tak zdůrazňuje, že se to stalo v místě, kde oni žili, že Bůh přichází do naší každodennosti. A z této myšlenky bude dobré začít. Většina náboženství ve světě mluví o tom, co má udělat člověk, aby se dostal k Bohu. Co musí udělat. Většina východních náboženství mluví o nějaké meditaci a takhle, aby se člověk propracoval někam nahoru k Bohu. Křesťanství hlásá radostnou zvěst, která spočívá v tom, že Bůh přichází k člověku, tam kde je člověk, do našich všedních dnů, do naší každodennosti, do prostředí, ve kterém se pohybujeme. Pro všechny ty čtyři povolané učedníky to byl obyčejný všední den. Nebyl žádný svátek, oni nebyli povoláni při nějaké oslavě, oni byli povoláni v práci. Je to zajímavé, v práci, kterou dělali proto, aby se užívali, aby jejich rodiny měly co jíst. Takže je to Bůh, který přichází k člověku.

Ježíš v tom okamžiku povolání porušil jednu zásadu. V Izraeli to bylo tak, že učedník si vybíral mistra. Učedník si vybíral, ke komu půjde do učení. Platilo to i v otázce, řekli bychom, třeba studia Písma svatého, ale platilo to i v momentě, kdy nějaký člověk se chtěl vyučit řemeslu. Tak se díval a říkal si: „Tenhle to umí, tak on bude mým dobrým učitelem.“ A Ježíš tady to mění a volá ty čtyři muže, aby ho následovali nebo aby šli s ním. Čili je to situace, která byla nezvyklá. Ale víme, že Ježíš přišel proto, aby změnil hodně zaběhnutých věcí a aby je začal dělat jinak.

A teď ještě opustíme to povolání a vrátíme se k té Ježíšově větě, kterou jsme slyšeli na začátku. Ony jsou to vlastně dvě věty. Myslím to: „Naplnil se čas, přiblížilo se Boží království. Obrátte se a věřte evangeliu.“ Je to centrální myšlenka Markova evangelia a svatý Marek tuto myšlenku bude pořád opakovat, bude ji prohlubovat, bude ji rozvíjet a bude vést svoje čtenáře k tomu, aby se nad touto myšlenkou nějakým způsobem zamýšleli.

„Naplnil se čas, přiblížilo se Boží království.“ Staří Řekové vnímali čas jako kruh a koneckonců i my máme tu tendenci. Když si třeba vezmete, jak se maluje čtvero ročních období, tak se namaluje kruh, rozdělí se to na čtyři výseče, do každé se namaluje něco, co patří k tomu určitému ročnímu období. Nebo i dětem různě, když se popisuje kalendář, tak se to dělá do kruhu. Vychází to z řeckých bájí, které chápaly čas tak, že ten nový den požírá včerejšek. To co je dnes, nějakým způsobem pohltilo to, co bylo včera. V řeckých bájích Chronos, bůh času, požírá svoje děti. Je to chápání dost pesimistické, protože to, co jsem včera dělal, tak je zničené, je to pryč. Odpovídá tomu další obraz z řeckých bájí – Sysifos, který koulí svou kouli do kopce a ona mu stejně spadne, vrátí se do údolí a on musí znovu. Čili to jsou všechno obrazy takové dost pochmurné, pesimistické. Člověk si říká: „A proč teda něco dělám, proč se namáhám?“

Naproti tomu Izraelité chápou čas lineárně, jako přímku. Na začátku je Boží příslib. Bůh slibuje, že udělá něco, co bude pro člověka užitečné, něco co pomůže člověku k tomu, aby byl tady na světě šťastnější. A potom člověk čeká, až se ten příslib naplní. A tedy čas už není jenom přežívání, ale je cesta k naplnění toho příslibu. Je to očekávání. Jde o to, že člověk jde někomu vstříc nebo něčemu. Přibližuje se k nějakému setkání. A potom je ten okamžik toho naplnění.

A Ježíš říká: „Už skončila ta doba čekání. Mějte radost z toho, že zrovna vy žijete v době, kdy se ten příslib naplní. Už nemusíte čekat. To, za co všichni se modlili, to, na co se připravovali, už je teď tady. Vy to prožíváte, a tak se z toho radujte.“

„Obrátte se a věřte evangeliu.“ Evangelium je Ježíš, on je živé evangelium. Mohl by tam klidně říct: „Věřte mně,“ ale on to spíš vede v tom smyslu: „Věřte tomu, co říkám.“ Tak je to míněno. Obrátte se, v řeckém originálu „metanoete“. To „obráte se“ vlastně navozuje atmosféru jako: „Doted“ to bylo všechno špatně a odted“ to bude všechno dobře.“ Ne, není to tak. Ježíš v žádném případě nechce kritizovat úsilí všech těch lidí, kteří tady byli před ním, ale říká: „Změňte ten směr.“ Mohli bychom to přirovnat asi tak, jako když nějaký trenér vede svého svěřence, třeba ve skoku do výšky, a jednoho dne mu řekne: „Tak tu laťku posuneme výš.“ Jak se říká lidově, máš na to. Už jsi připravený na to, abys skočil výš.

A tak i Ježíš takhle přichází a vlastně chce nás vést k tomu, aby nám řekl: „Posuň tu laťku. Běž do větší hloubky.“ V čem máme změnit to smýšlení, v čem máme jít do větší hloubky? No, tak první je to smýšlení, ten rozum. Potom to druhé, co máme nějakým způsobem změnit k lepšímu, jsou naše city. Potom jsou to naše kroky, opravdu kam jdeme, a potom naše skutky. Je to vlastně tak, že Ježíš říká: „Ano, jestli bylo něco špatně, tak to začněte dělat dobře. Jestli bylo něco dobře, pokuste se o to dělat to lépe.“

Myslím, že ten příměr s tím trenérem, který vede svého svěřence, aby vyskočil co nejvýše, že k tomu sedí a vystihuje to docela dobře. Ježíš přichází jako ten, který nám chce dodat odvahu a říká: „Zkus to. Zkus to, neboj se. Já ti v tom pomůžu.“

A tak Ježíš říká tady tyto docela zásadní myšlenky uprostřed všedního dne, uprostřed davu lidí, kteří tam řeší, jak budou žít dnes, jak přežijí, co nakoupí, co uvaří, jak se postarají o své rodiny. A Ježíš toto nekritizuje, ale říká: „Ale mimo tohoto uvažujte ještě dál.“

Svatý Marek říká, že šel podél Galilejského moře. Všichni víme, že je to jezero, ale moře je zde zmíněno proto, že jiné moře v životě Izraelitů hrálo velkou roli, a sice Rákosové moře. Když odcházeli z Egypta, když utíkali z otroctví, to moře bylo předělem. Na jedné straně byla ta nesvoboda, zajetí, otroctví, na druhé straně svoboda, cesta do vlasti, do jejich země. A Ježíš tady tím, že volá ty učedníky, tak vlastně říká: „Se mnou začíná nová etapa. To povolání je takový předěl, a teď začne něco nového, nová cesta.“

Jak jsem zmínil, povolal dvě sourozenecké dvojice. Když by povolal jenom jednoho z těch sourozenců, tak samozřejmě asi tomu druhému by to bylo líto. Ale můžeme předpokládat, že ty rodiny byly velké a že tam byli ještě další sourozenci, které třeba nepovolal do toho sboru dvanácti apoštolů. Ale proč povolává takhle z jedné rodiny? Zase někdo by mohl říct: „To bude mít jedna rodina na to monopol!“ Ale kdepak. Víme dobře, že Ježíš přišel, aby pomohl přetvořit naše vztahy k lepšímu. A vztahy jsou tím těžší a tím komplikovanější, čím víc se ti lidé znají, čím víc jsou si blíží. Vztahy nejkrásnější bývají v rodině, ale také bývá nejtěžší je vybudovat. A Ježíš povolává ty sourozenecké dvojice proto, aby naznačil a řekl: „Já chci, abyste mě pozvali do svých vztahů, i do těch těžkých vztahů. A já chci, abyste mi tam udělali místo. Záleží na vaší svobodné vůli, jestli mě tam pozvete, jestli mě tam vezmete. A já vám pomohu budovat i tady to, co se vám zdá těžké, svízelné, to co je pro vás obtížné.“

A nakonec jsem si nechal tady tu výzvu, kdy jim říká: „Pojďte za mnou.“ V řeckém originále je to trošku jinak. Tam, kdyby se to mělo přeložit doslova, tak je to takové zvolání, taková výzva: „Nuže, za mnou!“ Zní nám to trošku archaicky, zastarale, ale je to nejlepší překlad. Je v tom vidět určité nadšení, určitá radost: „Tak začínáme něco nového, tak to začneme s radostí.“

Bratři a sestry, máme svoji víru prožívat s radostí, nejlépe každý den. Při všech těžkostech, povinnostech nám na to někdy nezbývá čas, nebo spíš málokdy si to uvědomujeme. A dnes je ten okamžik, kdy to máme v sobě obnovit, tady tuto radost: „Ano, Pane, to že tě znám, je důvod k tomu, abych se radoval, abych se radovala.“ Tak si na to vzpomeňme dnes, i pokud možno, v dalších dnech našeho života. Ježíš nás povolal v naší každodennosti, v naší práci, v našich všedních dnech. A povolal nás k tomu, abychom ho následovali s radostí, s určitou jiskrou, s nadšením.

Tak ať se tak stane.

Nové učení, a s takovou mocí!

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.02.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 18,15-20](#); 2. čtení [1 Kor 7,32-35](#); evangelium [Mk 1,21-28](#);

Bratři a sestry, i my se máme nějak v duchu přidat k těm lidem, kteří vstoupili v ten sváteční den do synagogy v Kafarnaum. To co je pro Izraelity sobota, je pro nás neděle. Izraelité si v sobotu připomínají dovršení, dokončení stvoření a obrazně nebo vlastně i Písmo to říká doslova: „Bůh odpočinul od své práce.“ A tak i člověk si má odpočnout a má se rozhlédnout, podívat se kolem sebe a má poděkovat za všechny dary, které dostává. My slavíme neděli, protože Ježíš vstal z mrtvých a bereme to jako obnovu života.

Svatý Marek říká, že tedy Ježíš vstoupil v sobotu do synagogy, tedy v den sváteční, kdy Izraelité vůbec nepracovali. Totiž je tam takový paradox. My čteme z první kapitoly Markova evangelia, která je dosti dlouhá. Napřed nám Marek řekl, kdo to je ten Ježíš z Nazaretu, potom nám vyprávěl o tom, jak si vybral první žáky. Shodou okolností jeden z těch prvních čtyřech se jmenoval Filip. Dneska jsme slyšeli o tom, jak je v synagoze, a uslyšíme příště o tom, jak půjde k Petrovi do jeho domu. A celé tady to dlouhé vyprávění, které popisuje jeden den v životě Pána Ježíše, tak tomuto vyprávění se říká Všední den Spasitele. Všední byl v tom, že téměř každý den kolem Ježíše bylo spoustu lidí, a ti lidé pořád něco chtěli. Buď se chtěli poučit, nebo chtěli poradit nebo chtěli uzdravit, zkrátka a dobře přicházeli a u Ježíše hledali. Pokud hledali upřímně a pokud právě chtěli se nechat poučit, tak také vždycky našli.

Většina dětí chodí do školy proto, že musí, že je tam někdo pošle. Jsou takové děti, které tam chodí rády, pro tu radost z poznávání nových věcí. Ale když dospělý člověk jde do nějakého kurzu, když začne navštěvovat nějakou školu, tak tam jde proto, že chce, protože si řekne: „To bude pro můj život dobré, můj život to obohatí.“ De facto každý dospělý člověk, který navštěvuje nějakou školu, tak tím ukazuje svoji pokoru a říká: „Nevím všechno. Chci se nechat poučit. Chci mít radost z toho, že se dozvím nové věci.“ A takto jsou kolem Ježíše lidé, je jich tam spousta. A Ježíš se nespokojí s tím, že je jenom učí. On udělá čin, který je znamením, který symbolizuje to, proč přišel. Ježíš přišel, aby nás učil, a přišel, aby nám pomohl zbavit se zla, Zlého.

Říká se tam, že tam byl člověk posedlý nečistým duchem. My když mluvíme o něčem, že je nečistý a takhle, tak to zpravidla spojujeme se šestým přikázáním. Izraelité to nespojovali s Desaterem. Izraelité to slovo nečistý nebo nečistý spojovali se smrtí, s mrtvolou, s tím, že někdo se dotkl mrtvého člověka nebo dalších věcí, které s tím souvisely, a tento člověk byl vyřazen, nesměl mezi ně do jejich shromáždění. Byl taky mrtvý. Malomocní, kteří se pohybovali mimo obydlená místa, když měli někoho potkat, museli křičet to: „Nečistý, nečitý!“ Vlastně to znamenalo, oni říkali: „Jsem mrtvý.“

Někde úplně v základu toho je vlastně hygienický předpis, kdy poznali, že funguje to, čemu se říká karanténa. Že tedy jestliže je někdo nemocný, a ti ostatně dodržují určitá pravidla, tak že se ta nemoc nepřenáší. Takže Izraelité chápali tady to, že někdo je nečistý, že je mrtvý. A Pán Ježíš to posouvá zase o kus dál a můžeme se vrátit k tomu přirovnání z Desatera, tak když bychom to měli nějakým způsobem „napasovat“ na některé přikázání z Desatera, tak by nám z toho vyšlo přikázání osmé, nepromluvíš křivého svědectví. Tedy přikázání, které vyzývá člověka, aby žil v pravdě. A Ježíš právě říká: „Lež, to je smrt.“ Lež a pravda se nesnášejí. To jsou dvě protichůdné záležitosti, které se vylučují. Schválně jsem nechtěl říct hodnoty, protože lež není hodnotou. Pravda ano, ale lež ne.

A tak tedy Ježíš tady tím gestem, které udělá, a řekne: „Mlč a vyjdi z něho,“ poručí, tak dokáže, že ovládá nejenom právě slova, ale taky činy. Svatý Marek říká: „Učil je jako ten, kdo má moc.“ Víme dobře, že v Písmu svatém se říká, že Boží slovo se stává, a svatý Marek chce zdůraznit, že toto platí i v případě Ježíše z Nazaretu. Že on není jeden z těch, řekněme, desítek nebo možná i několika stovek učitelů, rabínů, ale že on je někdo víc.

Jenom taková poznámka na okraj. Hebrejsky moc se řekne šultan. Z toho je to české sultán. My tady to slovíčko sultán máme spojené se světem arabským, ale je to slovo hebrejské, které používá už Starý zákon, a označuje tím někoho, kdo má moc, myslí se tím primárně Boha. Takže svatý Marek říká právě: „Ježíš má stejnou moc jako Bůh, on je s Bohem spojený.“

A Ježíš tedy nařizuje, aby ten Zlý odešel. A ještě předtím ten Zlý se pokusí Ježíše od toho odradit a říká: „Co je ti do nás?“ Je zajímavé, že se tam používá plurál, množné číslo. Tady jsou dvě možnosti. Buď těch zlých tam bylo víc, anebo, což je pravděpodobnější, že ten člověk byl rozdělen, jeho osobnost byla rozdělená a on už potom ztrácel vlastně to, čemu se říká ta integrita, soudržnost, a to vypovídá o tom právě, jak zlo je schopné zevnitř zničit člověka. Jak je to nebezpečné a jak máme být vděční Ježíšovi za to, že nás právě od tohoto osvobozuje.

„Co je ti do nás?“ Vlastně nabízí mu cestu, která je zase naznačená už na prvních stránkách Písma svatého, kdy Kain zabije Ábela a Bůh se ptá: „Kaine, kde je tvůj bratr?“ A on přesto, že ho zabil, tak říká: „Jsem snad strážcem svého bratra?“ A ten Zlý nabízí Ježíšovi tuto cestu. A Ježíš toto nějakým způsobem nechává být, ale tím gestem říká: „Ne. Mně je do vás. Já jsem přišel, abych se o vás staral, abych byl s vámi. Nejenom v tom pěkném a krásném, ale i v tom těžkém a v tom obtížném.“

„Nečistý posedlým zalomcoval a s velkým křikem z něho vyšel.“ Je to osvobození. Každé osvobození je proces – proces, který bývá obtížný, z některých momentů i nepříjemný a člověk někdy má i chuť toho nechat. Zase když to srovnáme se Starým zákonem, když Izraelité odešli z Egypta, přešli Rákosové moře, tancovali, zpívali, měli radost, že jsou svobodní. Ale za nějakou dobu zjistili, že není jen tak a padl tam návrh: „Nebylo by lepší vrátit se do Egypta?“ Nést svobodu, to je vlastně i závazek, a tomu to se člověk musí učit. A to vyplývá tady z toho kontextu. Lidé, kteří tam byli v té synagoze, tak už na začátku Marek říká, že žasli nad jeho učením. A potom říkají: „Co je to? Nové učení a s takovou mocí?“ Když my si přečteme tento úryvek, tak si řekneme: „To se mě netýká. Já nejsem ničím posedlý, posedlá, tak jako proč?“ Ale tady to, co se tady stalo, to je znamení, to je gesto, a Ježíš nám nabízí: „Zamysli se, jestli se to netýká i tebe.“ Ono se to týká každého z nás, protože každý z nás má v sobě něco, čeho se bojíme, něco čemu málo věříme, něco co nás znepokojuje, zneklidňuje, bere nám to radost. A Ježíš říká: „Dovol, abych se toho ujal a abych tě toho zbavil.“

„Žasli nad jeho učením.“ Žasnout znamená radovat se, být uchvácen. Opakem tady tohoto postoje, toho žasnutí je postoj tvrdého srdce, asi v tom smyslu, jako: „No, to už znám. To už jsem slyšel. To mě nemůže nějak vyvést z rovnováhy. Na tom není nic nového, to už tu všechno bylo.“ A toto evangelium nás vybízí k tomu právě, abychom žasli. Abychom žasli a děkovali. Děkuji ti, Bože, za to, že jsi poslal někoho, kdo se ujímá mě, mých obav, mých starostí, že jsi poslal někoho, komu to mohu svěřit, že jsi poslal někoho, kdo mně vrací pokoj, radost a kdo mně odpouští to zlé a tak mě toho zbavuje. Děkuji ti za to, že jsi poslal Ježíše.

Zachránce přichází potichu a žádá naši pozornost

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.02.2015 - pondělí, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek Uvedení Páně do chrámu

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Mal 3,1-4](#); ž. [Žl 24](#); 2. čt. [Žid 2,14-18](#); evang. [Lk 2,22-40](#);

Bratři a sestry, v tom evangelním úryvku, který jsme právě vyslechli, nalézáme celou řadu myšlenek. První, která nás třeba napadne, je to, že Mojžíšův zákon se na Ježíše Krista, na Božího Syna, nevztahoval. Proto zdůrazňuje svatý Lukáš, že vykonali všechno, co bylo obvyklé podle Zákona. Protože všem Izraelitům bylo jasné, že Mesiáš je z tohoto zákona vyňat. A přesto Maria a Josef to vykonali. Kdyby Bůh nechtěl, aby to udělali, tak by jim v tom zabránil. V tom vidíme právě obrovskou Boží pokoru, pokoru přicházejícího Zachránce, že už od začátku přichází, řekli bychom, potichu a žádá naši pozornost. Neupozorňuje na sebe nějakými velkými gesty, neupozorňuje na sebe tím, že by budil rozruch, ale přesně naopak.

„Poznají ho ti, kteří na něho čekají, kteří jsou na jeho příchod připraveni, jsou připraveni setkat se s ním.“ Být připraven na setkání s Pánem. U Simeona to byl celoživotní úkol. Vlastně, to je druhá myšlenka, jsme tady slyšeli o naplnění lidského života, kdy Simeon říká: „Už mě můžeš vzít k sobě. Můžeš mě propustit, protože já už jsem viděl. Já už tady toho víc neuvidím. Nic krásnějšího na tomto světě už mi dát nemůžeš. Uviděl jsem toho, kterého ty jsi poslal.“

Víceméně každý člověk má nějaký cíl svého života. Jsou lidé, kteří ho nemají, a to je úplně špatně. A my bychom si měli položit otázku v tyto dny, jaký je cíl mého života. Co považuji za největší štěstí ve svém životě? Čeho bych se chtěl dožít, co bych chtěl vidět, co bych chtěl slyšet, na co se těším? Simeon se těšil na setkání s Pánem. Můžeme říci, on pro to žil. On žil pro tento okamžik, pro toto setkání. A zase se naskytá otázka, pro co žiji já? Z čeho se raduji, na co se těším, na co čekám? Měli bychom si dát čas a o těchto myšlenkách přemýšlet.

Když se vrátím k tomu dalšímu, že s Vykupitelem se setkají ti, kdo jsou na to připraveni, tak je tam ta prorokyně Anna, která všem vyprávěla o tom dítěti. Ale neslyšíme tam už o nějaké reakci, neslyšíme tam o tom, že by tam přišli nějakí další lidé, že by to vzbudilo rozruch. V žádných mimobiblických pramenech se nedočteme o tom, že by si toho někdo všiml. Čili brali to jako vyprávění nějaké staré paní a asi většina z nich si řekla: „No, něco se jí zdálo.“ Zkrátka a dobře, nevěřili jí, nebrali ji vážně. Nakolik bereme vážně ty, kteří nám něco říkají?

Často je to tak, že bereme vážně ty, kteří zase přicházejí s nějakou senzací, s něčím, co se nám zdá zvláštní, o čem si říkáme, že to je výjimečné, že jsme to neslyšeli, a zpravidla věnujeme pozornost zprávám, které řadíme do kategorie neštěstí: „Jé, tam se stalo to neštěstí! Tam je to nebo ono.“ Ale toto je radostná zpráva, zpráva velmi pokojná, která mluví, vypovídá právě o štěstí. Je tu nový život. Přišel ten, který se bude starat o to, aby ten náš život byl prožíván ve větší plnosti. A tak se to zdá nezajímavé, tak se to těm lidem zdá takové fádní, všední. A je to velká škoda.

Odneseme si domů svíčku. Všechny svíce, které jste měli u sebe, tak jsou požehnané, jsou posvěcené, i když jste je měli nebo neměli zapálené, to je jedno. Měli bychom si je vzít domů a zapalovat je doma při nějakých důležitých a slavnostních okamžicích na jedné straně, ale i při těch okamžicích, kdy je nám nějak úzko. Naši předkové tu svíčku zapalovali především tenkrát, když přicházela nějaká přírodní nepohoda (nechci říct zrovna katastrofa), když přicházelo něco, co nemohli ovlivnit. Tak právě ten plamínek svíce, toho živého světla jim připomínal, že i v tu chvíli toho, kdy se blíží něco, co je pro náš život ohrožující, nepříjemné, tak že i v tu chvíli máme po ruce Boha, že on je nám blízko a že nás neopouští.

Měli bychom, když zapalujeme tu hromničku, si vzpomenout na tuto událost v Chrámu a právě připomenout si toho, který je dárce života, který přišel na jednu stranu nenápadně a takto působí. Nenechává nás samotné a posiluje nás, podporuje nás, ale je to zase spíše nenápadně a my to máme vidět.

Když si zapalujeme tu svíci, tak si máme vzpomenout na Simeona, který žil pro toto setkání, a znovu si položit tu otázku: „Pane, pro co žiji já?“ A přidat prosbu: „Pane, ať je i můj život naplněný, ať i já svým životem směřuji k setkání s tebou.“

Každá svíce je živé světlo a připomíná nám, že se musíme starat o ten plamínek, aby nezhasnul nebo naopak něco nezapálil. A toto živé světlo nám připomíná, že v našem životě je to úplně stejné.

Musíme se starat o náš život. Musíme se starat o to, aby žilo naše tělo, ale musíme se starat taky o to, aby žila naše duše. Kéž jsou nám v tom Simeon a Anna vzory a průvodci.

Došel jsem až k těm dveřím?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

08.02.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Job 7,1-4.6-7](#); 2. čtení [1 Kor 9,16-19.22-23](#); evangelium [Mk 1,29-39](#);

Bratři a sestry, pořád čteme z první kapitoly Markova evangelia, ve které svatý Marek popisuje, jak se tomu říká, všední den Vykupitele. Je to den opravdu nabitý. Vybral si učedníky, šel potom s nimi do synagogy, uzdravil tam posedlého a nyní pokračuje. To, co jsme vlastně slyšeli, jsou tři, řekli bychom, takové kapitolky jednoho příběhu. Uzdraví Petrovu tchýni, uzdraví mnoho dalších lidí a nakonec vlastně odchází, aby se modlil.

Když to vezmeme popořádku od toho prvního: „Ježíš vyšel ze synagogy a vstoupil s Jakubem a Janem do Šimonova a Ondřejova domu.“ První myšlenka, co děláme my, když opustíme bohoslužbu? Co si odnášíme, s jakou odcházíme? Šimon a Ondřej si přáli, aby to pěkné, to co tam zažili, aby to pokračovalo. Chtěli si něco z toho odnést domů a věděli, že ta bohoslužba byla tak úžasná právě proto, že tam byl Ježíš. Tedy chtěli, aby on s nimi šel dál. A Marek neříká, jak to udělal, ale pozval Ježíše. Pozval Ježíše a řekl mu: „Buď s námi. Moc toho nemáme, ale co máme, o to se s tebou chceme rozdělit.“ A v tu chvíli netušil, že to pozvání vlastně se vrátí, že ten pozvaný naopak obdaruje jeho.

Takže, bratři a sestry, první myšlenka, kterou nám připomíná dnešní evangelium, je také to, co si odnášíme z našich shromáždění. Chceme pokračovat, anebo je pro nás to shromáždění uzavřenou záležitostí a potom si žijí svůj obyčejný všední život?

Dům, kde bydlel apoštol Petr, od synagogy v Kafarnaum, není daleko. Dneska jsou z něho ruiny a nad těmi ruinami, nad základy toho domu, je postavený kostel. Kostel, který stojí na sloupech a právě skutečně stojí „nad“. A má připomínat aspoň trošku Petrovo původní povolání, a to že byl rybář. Ten kostel připomíná tvarem loď.

Svatý Marek zmiňuje několik podrobností ze života té rodiny. „Petrova tchýně ležela v horečkách. Hned mu o ní pověděl.“ Někdo by řekl: „Proč s tím Ježíše zatěžují? Proč s tím otravují návštěvu, slavnostní návštěvu, důležitou návštěvu?“ Ale to „hned mu o ní pověděli“ vypovídá o tom, jak ta rodina měla k sobě blízko, jak opravdu radosti a bolesti kteréhokoliv z těch členů byly záležitostí i těch ostatních.

Svatý Marek neříká, kdo to Ježíšovi řekl. Je to schválně. On to asi věděl, ale nezmiňuje jméno, protože chce připomenout další skutečnost, se kterou se setkáváme dnes a denně. Několik málo učedníků si Ježíš vybral sám, že je přímo on oslovil jako první, ale většina učedníků se dostala k Ježíšovi tak, že někdo je přivedl, že někdo řekl: „Pojď se mnou, pojď si poslechnout.“ Anebo že jenom ti lidé slyšeli: „Tam je učitel, rabi, Ježíš z Nazareta.“ A takhle to funguje i v naší době, a sice někdo dá někomu knížku a řekne: „To si přečti, to je dobré.“ Anebo řekne: „Pojď se mnou. Jdu tam a tam. Mohlo by to být pro tebe užitečné, prospěšné.“ A tak se lidé setkávají s Ježíšem skrze zprostředkování.

Svatý Marek schválně neuvádí jméno, protože kdyby tam bylo jméno, tak by se řeklo: „No, to byl úkol toho jednoho.“ On je to úkol nás všech, abychom i my těm, kteří to potřebují, pověděli o Ježíšovi, o tom, že je u nás na návštěvě, a že je to návštěva, která pomáhá.

Ježíš přišel, aby učil a aby uzdravoval. Nejdřív uzdravil posedlého v synagóze, a potom Petrovu tchýni. V těchto dvou uzdraveních je uzdraven celý člověk. Ta dvě uzdravení patří k sobě. Ten posedlý byl uzdraven na duši. Jeho duše byla vysvobozena z moci zla. Tady je tělo vysvobozeno z moci zla. Náboženství, teologie chápe nemoc jako následek dědičného hříchu, tedy rozhodně jako něco zlého, jako něco, co Bůh nechce, ale připouští. Něco, z čeho nás Ježíš uzdravuje.

Když je někdo nemocný, tak se zpravidla nemůže hýbat. Je bezmocný. Potřebuje péči, potřebuje opatrování. Naopak když je uzdravený, tak může pomáhat druhým, může se starat o druhé. A toto dělá ta Petrova tchýně. Ona je Ježíšovou učednicí. Ne že by seděla u jeho nohou, ne že by něco říkala, ale ona koná stejně, jako bude konat Ježíš Kristus po celou dobu svého veřejného působení. On se bude starat o učedníky. Bude jim vysvětlovat, bude je učit, ale když na to přijde a budou na opuštěném místě, tak rozmnoží chleba a ryby, aby měli co jíst, aby jak říká Písmo, nezemdleli na tom opuštěném místě.

Takže abych uzavřel tady tento první příběh. My si někdy říkáme, co Ježíše vede k nám, co ho přivádí k nám? Naše víra, naše zbožnost, naše vzdělanost, naše dobrota, velkorysost? Omyl, je to naše bezmocnost, to že si nemůžeme pomoci sami. Je to naše neschopnost, nebo jak říká Písmo, naše ubohost. My to slovo nemáme rádi, nelíbí se nám, ale je to tak. On přichází, aby nás z toho pozvedl, aby nás z toho vysvobodil.

Ten druhý příběh „když nastal večer, slunce zapadlo“ je popsán, řekli bychom, jenom tak všeobecně. Mnoho jich přišlo, mnoho jich přinesli, mnoho jich uzdravil a takhle. Svatý Marek se tady nezdržuje podrobnostmi, které jsme třeba slyšeli u toho prvního příběhu, ale je to příběh, který je také důležitý, právě v tom kontextu. V tom, že znovu ten příběh říká, co bude posláním toho Vykupitele a co je úkolem nás.

V Orientě, když zapadne slunce, tak se začíná žít. Skončí vedro, ten úpal a lidé vyjdou ze svých domovů, začne se chystat večere, začnou se navštěvovat. Ten den byla sobota, byl svátek, a tak jistě přemýšleli všichni, kam půjdou, co budou dělat a nějak si to naplánovali. Ale do toho přišla ta zpráva: „Je tady nějaký učitel a on má ten dar a on uzdravuje. A už to dvakrát dneska udělal.“ A tady to, co se stalo u těch dveří Šimonova a Ondřejova domu, ukazuje, že ti obyvatelé Kafarnaum měli pochopení pro nemoci, pro slabosti svých příbuzných, svých sousedů, prostě svých spoluobčanů, protože oni jistě měli naplánované, kam půjdou, co budou dělat, a teď to změnili, protože bude dobré tyto naše nemocné přivést, přinést, dopravit k tomu učiteli. On jim může pomoci. Ale to znamená, že já se vzdám svého plánu na sobotní večer, sváteční večer, a půjdu a pomůžu někomu, kdo to potřebuje.

Přinášeli je ke dveřím. Samozřejmě do toho domu by se nedostali, tam by se nevešli, on to byl spíš domek, ale ty dveře, to je takové rozhraní, symbolické rozhraní. Uvnitř je moje soukromí, ven je veřejný život. A přesně toto odpovídá rčení, které vy starší znáte: Člověče, přičiň se, a Pán Bůh ti požehná.

Co oni udělali? Došli, kam dojít mohli, k těm dveřím. Dál to nešlo. A potom už přichází Ježíš, aby se dotkl těch nemocných. Oni došli, kam to bylo v jejich silách. My často říkáme a často prosíme: „Pane Bože, udělej prosím, postarej se,“ a podobně, a otázka zní: Došel jsem až k těm dveřím? Došel jsem s tou svou nemocí, s tím svým problémem až tam, kam to šlo? Protože kam já nemůžu, tak on mi přijde naproti, ale čeká ode mě, že i já udělám ten svůj díl.

Svatý Marek, když mluví o večerech, tak večerům věnuje zvláštní pozornost. Zmiňuje tento večer, zmiňuje večer právě po nasycení těch pěti tisíc lidí pěti chleby a dvěma rybami. Zmiňuje večer poslední večere. Zmiňuje večer Velkého pátku, kdy Josef z Arimatie si vyžádá Ježíšovo mrtvé tělo. A všechno to směřuje k tomu poslednímu večeru o neděli zmrtvýchvstání, kdy se Ježíš vzkříšený, živý, zase setká s učedníky. Toto není náhodou, to svatý Marek má takto promyšlené a vede to k tomuto závěru.

No, a co nakonec? „Ještě ráno za tmy vstal a vyšel ven, aby se modlil. Šel na opuštěné místo.“ Tyto dvě věty připomínají Izraelitům odchod z Egypta, pobyt na poušti v tichu, kdy oni se učili používat svoji svobodu. V našem životě naše činnosti produkují hluk, různé zvuky. Je zajímavé, když nejde proud, jak to naráz všechno ztichne. Ale i tak se pořád ozývají nějaké zvuky. A my potřebujeme čas od času být v tichu, abychom obnovili svoje síly. Ježíš na tom opuštěném místě ze setkání s Otcem čerpá sílu, čerpá energii k tomu, aby byl Vykupitelem, aby byl věrný té misi, kterou ho pověřil Otec. I my musíme čas od času takhle dočerpávat energii, jak se říká, dobíjet, ať tu tělesnou nebo duchovní, ani na jedno bychom neměli zapomínat. No, a potom, když takhle člověk si uvědomí, co všechno zažil, s kým se setkal, tak potom si to nemá nechat pro sebe.

Petr a ti další tři hledají Ježíše. Je zajímavé, že už mluví Petr. Už se nějak dostal do té role, řekli bychom, Ježíšova sekretáře, toho, který bude mluvit za ten sbor těch učedníků. Asi Petr byl člověk rozhodný, rázný a vyplývá to z toho, co tady čteme. A asi ti, kteří byli kolem, tak říkali: „Tys ho měl na návštěvě včera, tak pojď, veď nás, jdeme za ním.“ A je z toho tak trochu vidět, že Petr je rád v této roli, že se mu to líbí a chtěl by z toho ještě něco vytěžit.

Petr se stal Ježíšovým učedníkem, ale ještě neví, že nebude stačit, aby byl s Ježíšem jenom tenkrát, když budou všichni tleskat a budou Ježíše obdivovat, ale že bude potřeba, aby byl s Ježíšem i tenkrát, když bude zle, když půjde do tuhého a Ježíše budou odsuzovat. A jak víme, tak se to Petr učil dlouho a velmi bolestně. Ale pro tuto chvíli to Ježíšovi nevádí. Ježíš to v tom vidí, cítí to z toho, a říká: „Pojďte. Já budu učit a vy se budete učit.“

Ježíš od nás nečeká, že všechno bude hotovo za jeden den, že všechno bude hotovo hned, že i my budeme ideální učedníci. Ale zve nás a říká: „Pojďte i vy se mnou.“ Anebo to můžeme říct i naopak tak, jak to řekl ten Šimon a Ondřej: „Mistře, rabi, pojd' k nám, pojd' do našeho domu.“

Chceš-li, můžeš mě očistit

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.02.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

6. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Lv 13,1-2.44-46](#); 2. čtení [1 Kor 10,31-11,1](#); evangelium [Mk 1,40-45](#);

Budeme se zamýšlet nad vztahem Starého a Nového zákona, nad vztahem Mojžíšova zákona a evangelia, jak se k sobě tyto dvě, nechci říct instituce, ale skutečnosti staví, jak se k sobě chovají.

V prvním čtení jsme slyšeli takový, řekli bychom, výtah předpisů, které se týkaly toho, co se má udělat, když se u někoho objeví malomocenství. My jsme slyšeli kratinkou část. Vlastně když se u někoho ukázala tady ta světlá skvrna, tak byl přiveden ke knězi, který byl zároveň i lékařem, a ten kněz ho dal, řekli bychom, do karantény, která byla přechodná, protože ne každá bílá skvrna nebo ne každá vyrážka bylo malomocenství, ale vlastně se čekalo. A tady po té přechodné karanténě, buď když se ten člověk uzdravil, tak se vrátil zpátky do své rodiny, anebo pokud se ta nemoc rozvinula, tak byl prohlášen za malomocného, nečistého.

Každý takový malomocný na jednu stranu sice ještě žil, ale na druhou stranu byl už vlastně mrtvý, protože musel být sám, nesměl se s nikým stýkat. Neměl víceméně žádné povinnosti. Jeho jedinou povinností bylo, když se k němu někdo blížil, zvonit na zvonek a volat to nečistý, nečistý, aby se nestalo, že by se náhodou k němu někdo dostal. Udržovala se ta vzdálenost tak zhruba plus mínus deset metrů.

Ale jinak taky neměl žádná práva. Byl sám. Na jednu stranu ještě žil, ale na druhou stranu už byl vlastně mrtvý. A být sám, prožívat takhle samotu, to říká Písmo, to je peklo. Tomu člověku se rozpadal život. Jeho tělo, ale i jeho život duchovní, duševní, vztahy, to všechno se rozpadlo. A proto často Písmo svaté používá tuto nemoc jako obraz toho, co působí zlo. Protože zlo člověka taky nějakým způsobem rozežírá, izoluje, žene ho do samoty, do pekla.

Ale teď co dál, jak z toho? Starý zákon neznal cestu jak z toho. Teoreticky ano. Když by se někdo uzdravil z té nemoci, tak existoval postup a je popsán ve třetí knize Mojžíšově, co má ten člověk udělat, aby byl zařazen zpátky zase do společnosti. Ale byla to možnost víceméně teoretická. Oni neznali lék na malomocenství. Pokud byl někdo skutečně malomocný, tak to byl jednosměrný proces.

Zákon říká, to, co je zdravé, je potřeba oddělit od toho nemocného. To co je živé, se musí chránit od toho, co je mrtvé, a musí se to oddělit. Živé, zdravé se nesmí přibližovat k nemocnému a k mrtvému. Tedy jediné, co ten zákon znal, bylo to, že zařadil každého do nějaké kategorie a řekl: „Nepřibližujte se jeden k druhému.“ Ono toto má hluboké filosofické důsledky, protože mnozí lidé se ptali: „A co nebo kdo je teda nejsilnější? Je to dobro silnější než zlo nebo je ta nemoc silnější, co je nejsilnější? Nebo spíš kdo je nejsilnější?“ A mnohým lidem se zdálo, že nejsilnější je ten Zlý, se vším všudy. A do toho přichází Ježíš, nebo spíš k němu přichází tady na tu dovolenou vzdálenost člověk, který si tam klekne a volá, prosí: „Chceš-li, můžeš mě očistit.“ Je zajímavé, že ten člověk ví, že Ježíš to může, ale neví ještě, jestli Ježíš je ochotný. Jestli je ochotný se s ním zastavit, jestli je ochotný mu věnovat svoji energii, svoje přátelství.

Bratři a sestry, tato věta: „Chceš-li, můžeš mě očistit,“ to je první modlitba, která je adresována k Ježíšovi. Markovo evangelium je nejstarší. Je to první zapsaná modlitba, která směřuje k Ježíši Kristu, hned na začátku jeho působení, jeho vystoupení. I my často přednášíme různé modlitby. Jsou často dlouhé. Tato je velmi stručná, je v ní řečeno všechno podstatné, všechno důležité a je v ní to očekávání. My už jsme o něco dál a víme, že Pán chce. A toto by nás mělo taky povzbudit.

Je jasné, že ten malomocný nemohl přijít k Ježíšovi úplně na dotek. Kdyby to udělal, tak by ho ti ostatní zahnali, třeba kamením nebo takhle. Ale on si klekl a teď čeká. On došel, kam až mohl. A Ježíš přijde těch zbývajících osm, deset metrů. Ježíš překoná, přiblíží se tam, kam my už nemůžeme. To je opět takový krásný moment tady z toho celého setkání.

„Vztáhl ruku a dotkl se ho.“ Vztažená ruka je brána jako takové rozhodné gesto, jako gesto moci, jako gesto činnosti, jako gesto někoho, kdo vládne, kdo rozhoduje. Je to chápáno i z praktického života. Nějaký tesař, truhlář vezme strom, udělá z něho prkna a z těch prken udělá svými rukama desky, stůl nebo podobně něco jiného, něco užitečného. Když vidíme často obrazy, na kterých je znázorněno stvoření světa, nejznámější je asi strop Sixtinské kaple od Michelangela, tak ten Bůh Otec tam má vztaženou ruku, je to takové rozhodné gesto. Když Izraelité odcházejí z Egypta, Bůh

Hospodin říká Mojžíšovi: „Vztáhni svou ruku s tou holí nad moře.“ A všechna tato gesta vztažených rukou jsou předobrazem toho gesta, kdy Kristus roztáhne svoje ruce na kříži a tím nás zachrání. Jakkoliv on v tuto chvíli bude vypadat jako slabý, je to jeho rozhodné gesto, kterým nám dává nový život.

„Malomocenství odešlo a byl očištěn.“ Jsou to stejná slova jako u té Petrovy tchýně. Horečka odešla. Ježíš se chová jinak, než se chovali učedníci Mojžíšova zákona. Ježíš tady jasně ukazuje a říká, kdo má navrch. Už nejde jenom o to roztržít ty lidi, ale jde o to taky účinně bojovat především se zlem, protože musíme mít na paměti, že to malomocenství je obrazem hříchu, zla.

A tento uzdravený člověk dostává okamžitě poslání. On by rád zůstal, ale to Ježíš nechce. To by bylo takové laciné gesto, kdyby jako chodil kolem Ježíše a všem by říkal: „On mě uzdravil!“ Vypadalo by to, jako že si Ježíš shání příznivce, že si buduje ten svůj, jak se dnes říká, fanklub, kroužek těch příznivců.

Ježíš ho posílá do Jeruzaléma. Jedině tam mohla být podána ta oběť na očištění. A ten člověk se tedy stává apoštolem. Apoštol znamená poslaný. Nevíme jeho jméno, nevíme, ke komu tam šel. Ke knězi. Co je zajímavé, tak ani on v tu chvíli nevěděl, s kým se v tom Jeruzalémě setká. Ale byl poslaný, měl úkol a má svědčit o tom, co zažil, co s ním Ježíš udělal, co se na jeho těle a na jeho duši stalo. Má svědčit o tom uzdravení. A ti, kterým to bude vyprávět, se mají zamyslet a mají se ptát sami sebe: „A jak se to tak stalo?“ Protože samozřejmě nikdo z těch kněží v Jeruzalémském chrámu nezažil, že by přišel někdo a řekl: „Já jsem byl malomocný, teď jsem zdravý a chci naplnit tu oběť, která je popsána na té druhé straně, když se teda někdo vrací mezi ty živé, zdravé. To byl pro ně šok, a tento šok je měl dovést k tomu, aby se ptali: „Kdo to udělal? Kdo je ten, kdo to udělal? Co to znamená? Co to znamená pro náš národ, co to znamená pro každého z nás, co to znamená pro mě?“ Tady to je to „jim na svědectví“.

Bratři a sestry, abych to celé nějak zakončil. Každý z nás si v sobě nese určité těžkosti, určité slabosti, momenty, s kterými se třeba moc nechlubíme a které se podobají tomu malomocenství. I my máme v sobě najít odvahu, abychom se takhle postavili před Ježíše a řekli: „Pane, jestli chceš, ty mě toho můžeš zbavit, ty mně můžeš pomoci, ty mně, Pane, můžeš dát nový život.“ Udělejme to. My jsme už o něco dál a víme, že Ježíš chce, že Ježíše není potřeba přemlouvat, ale naopak že on čeká na to, až my přijdeme, aby se nás takhle dotkl a aby nás mohl uzdravit.

Kéž se tak stane.

Tři pilíře obnovy

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

18.02.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

POPELEČNÍ STŘEDA

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jl 2,12-18](#); 2. čtení [2 Kor 5,20-6,2](#); evangelium [Mt 6,1-6,16-18](#);

Bratři a sestry, úryvek z Matoušova evangelia, který jsme vyslechli, mluví o rozdávání almužny, o modlitbě, o postu. Jsou to takové tři pilíře každé obnovy, ještě o nich letos v době postní uslyšíme, ale Ježíš se nespokojí s tím, že řekne: „Toto dělejte,“ nebo: „Dělejte něco,“ ale on vzápětí taky řekne: „Je důležité, jak to děláte – s jakým úmyslem, s jakým rozpoložením, co od toho očekáváte.“

Vlastně u každé té věci Ježíš zdůrazňuje a říká: Je možné to dělat proto, abych byl středem pozornosti, jako herec na jevišti, aby mě chválili, obdivovali, abych já byl ten hlavní. Nebo je možné to dělat úplně z jiného důvodu, abych někomu pomohl, abychom, jak jsme to slyšeli ve vstupní modlitbě, tím odříkáním získali, řekněme, sebevládu nad sebou samými. Ježíš se tedy nespokojí s tím, že řekne: „Něco dělejte,“ ale: „Ptejte se také, s jakými úmysly to děláte, proč to děláte.“

Když se podíváme blíže na ty jednotlivé momenty, co teda máme dělat. Dát almužnu znamená rozdělit se s někým, kdo nemá ani to, co mám já. Znamená to dát to zadarmo, protože chci. Na každém plakátu dole jsou vždycky napsaní sponzoři, u každé výstavy, u každého koncertu, u všeho. Většina nadací ve svých kancelářích nebo chodbách má vyvěšené fotky těch, kteří přispívali a přispívají. Otázka zní, když by se to nikde neuvádělo, když by to nebylo nikde napsané, vyvěšené, kolik z těch lidí nebo z těch podniků by přispívalo (ale za těmi podniky jsou zase lidé), kdo by vydržel, kdo by zůstal. To je otázka. A není naším cílem, abychom to nějakým způsobem tady teď rozebírali. Naším cílem je, abychom si uvědomili: Ano, člověk má právo získat pochvalu. Ježíš neříká: „Bude to bez pochvaly,“ ale říká: „Čekejte pochvalu od Otce v nebi, protože ta jeho pochvala má největší hodnotu, největší cenu. Nenechte se o ni připravit.“

Rozdělit se, být solidární. Písmo svaté, když mluví tady právě o tom rozdělit se, tak to ani nebere tak, že je to bůhvíjaké dobro nebo že ten, kdo se rozdělí, že je bůhvíjaký hrdina. Je zajímavé, že Písmo to bere celkem samozřejmě a říká: „Je potřeba rozdělit se, být solidární.“ Vychází se z toho, že Ježíš je solidární s námi lidmi, a jestli tedy my chceme být jeho učedníky, takže musíme být solidární mezi sebou.

To druhé, tak to je modlitba. Modlitba je mnohými lidmi vnímána jako břemeno: „Musím se modlit. Ten Pán Bůh to chce. Někdo mi to nařídil.“ Pán Bůh to nechce, Pán Bůh to nepotřebuje, ale Bůh říká a přál by si, aby to bylo naše svobodné rozhodnutí. Modlit se umí jenom člověk. To neumí žádné zvíře, nezaujme žádný postoj modlitby nebo něčeho takového. Modlit se je schopen jenom člověk, je to naše výsada a my bychom na to měli být patřičně hrdí a měli bychom to jako výsadu brát. V modlitbě nejde o to něco odříkat, nejde o to mluvit o Bohu, ale jde o to mluvit s Bohem.

Ježíš říká: „Vejdí do své komůrky.“ Co to je ta komůrka? Byla to místnost v každém domě, kde nebyla žádná okna, pouze dveře, a byla to spiž, spižárna, tam kde se uchovávalo jídlo. Ta okna tam nebyla proto, aby tam nebylo příliš velké vedro a aby se tam nedostalo nějaké zvíře.

Spižárna je místo, odkud bereme suroviny, potraviny pro to, abychom nasýtili naše tělo. A Ježíš říká: „Je potřeba, aby každý z vás měl takovou spižárnu, odkud bude sytit svoji duši.“ Tak jak to Ježíš popisuje vlastně, tak říká: „Je to místo, které je bezpečné. Je bezpečné v tom, že se tam nedostane nic nepovolaného a nikdo nepovolaný.“ Pro to, aby dobře fungovala ta spižárna, která bude sytit naši duši, je potřeba ticho, okamžiky, kdy budeme mít čas promýšlet věci, svoje rozhodnutí, to co plánujeme, to co chceme udělat. Jestliže se o to necháme připravit, tak potom ta naše duše nebude nasycená, ale bude nějakým způsobem živořit, bude jí něco chybět.

To třetí, půst. Půst je něco, co je na jednu stranu nepřírozené. Normální je, že člověk jí a pije. Jestliže není co jíst a pít, je to špatně. Ale půst je moment, kdy člověk, který by měl co jíst a pít, tak se od toho jakýmsi způsobem vzdálí a řekne si: „Já teď si uložím dobrovolně, že se toho na nějakou dobu vzdám.“ Proč? Jednak abych zjistil, nakolik mám sám sebe pod kontrolou, jak se říká, v moci, ale toto vzdálení se má člověku umožnit, aby potom byl vděčnější za všechny tyto věci. Jak se říká, člověk přijde na to, že mu něco chybí nebo že byl bohatý, v momentě, až mu to chybí, až to nemá. Oceňujeme ty věci, až když je nemáme. A ten půst nám má právě pomoci v tomto, abychom docenili všechny dary hmotné, které od našeho Otce dostáváme.

Jak o tom Ježíš mluvil, tak je to zase celý takový promyšlený systém. Ta almužna, to rozdělit se, ten princip nebo postoj solidarity vypovídá o vztahu člověka k druhým lidem. Modlitba vypovídá o vztahu člověka k Bohu. Ten půst vypovídá o vztahu člověka k věcem. To je na jedné straně. A když se to všechno sečte a pomyslně se tam položí nějaké rovnítko, tak na druhé straně té početní úlohy nám vyjde, jaký vztah má člověk sám k době.

Bratři a sestry, doba postní začíná. To znamená, teď nám církev bude předkládat texty, které nás budou vybízet k tomu, abychom se zamýšleli, přemýšleli, uvažovali. Nemá nás to zdrtit, jestli najdeme něco špatně, ale má nás to vybídnout k tomu, abychom náš život žili svobodněji, protože jak to tady Ježíš vlastně celé popisuje, tak říká: „Ten, kdo se rozhodne to dělat proto, aby ho druzí chválili, tak se stává otrokem očí.“ Je to termín už ze starého Řecka. Pořád se dívám, jestli někdo mě vidí, nevidí, jestli jsem pod nějakou kontrolou. A Ježíš říká: „Člověče, na toto zapomeň. Ale nezapomeň na to, že máš být ve spojení s Otcem v nebi. To jeho spojení s tebou, to není kontrola, ale to je pomoc.“ Je to podaná ruka, a tak tuto podanou ruku v letošní době postní využijme.

Obrátit se znamená změnit svoji životní cestu

P. Jiří Cajzl

22.02.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 9,8-15](#); 2. čtení [Mk 1,12-15](#); evangelium [1 Petr 3,18-22](#);

První postní neděle, kterou slaví církev, nám připomíná událost, která je stará, ale která má význam i pro nás. Je to potopa, Noe, ale také smlouva, kterou Bůh uzavírá s Noemem a skrze něho s celým pokolením. Říká: „Kladu do mraků duhu. Ta bude znamením smlouvy mezi mnou a vámi. Voda už nevzroste k potopě, aby zahubila každé tělo.“

Když se rozmnožil hřích lidí, Bůh se rozhodl, že očistí lidstvo vodou potopy. Mělo se zachránit jen několik málo spravedlivých, Noe a jeho rodina, v té arše, samozřejmě z každého živočišného druhu po jednom páru. My můžeme zpochybnit tyto věci a říci, že to je pohádkové vyprávění, nicméně co nám Bůh chce říci v tom všem je, že lidstvo bylo potřeba očistit. Ta voda se stala nástrojem této očisty v duchovním slova smyslu od hříchu.

Svatý Petr v druhém čtení nám znovu připomíná: „Voda byla tedy předobrazem křtu. I vám nyní přináší spásu. Ne že by křest smýval špínu z těla, ale vyprošuje nám u Boha, aby bylo čisté naše svědomí. Působí to zmrtvýchvstání Ježíše Krista.“ Čili zase poukaz na vodu, na křest.

My jsme byli obmyti vodou křtu a prožíváme postní dobu, to je dobu, kdy se máme vrátit k tomu počátku. Katechumeni, kteří mají být o Velikonocích na Bílou sobotu pokřtěni, dnes mají v katedrále jakési přijetí mezi čekatele křtu, slavnostní uvedení do toho zástupu těch, který se připravují v jednotlivých postních nedělích a jsou jim předávány poklady víry, Písmo svaté, Věřím v Boha, Otčenáš, a potom posléze jsou po čtyřiceti dnech postní doby po té roční nebo dvouroční přípravě pokřtěni. Ted' myslím ty dospělé katechumeny, nemyslím ted' malé děťátka, které se křtí po narození.

A co je to pro nás, kteří jsme pokřtěni, postní doba? Je pozváním, abychom se vrátili ke svému křtu, abychom se zřekli hříchu, všeho co k němu vede, a znovu se rozhodli pro Krista. Tak to děláme každý rok v té liturgii Veliké noci Vzkříšení. Na to se máme čtyřicet dní připravit, očistit se postem, pokáním, ale také změnou života. Ježíš byl pokoušen od Satana, andělé mu sloužili na poušti, ale potom začal hlásat evangelium.

Naplnil se čas, přiblížilo se Boží království, obraťte se a věřte evangeliu. Tak jsme to slyšeli také na Popeleční středu, kdy jsme byli znamenáni popelem a slyšeli jsme výzvu: „Obraťte se a věřte evangeliu.“ Co to znamená obrátit se? To znamená změnit svoji životní cestu. Když někdo jde špatně, tak prvním východiskem, aby mohl nastoupit dobrou cestu, je, že se zastaví. Že se vrátí, jde na nějakou křižovátku, a tam se správně zorientuje a rozhodne se jít nebo cestovat tím správným směrem. I náš život se může stát takovou cestou, kde bloudíme, kde jsme se vydali na špatné cesty, odkryli jsme některé věci, které jsou nám jakoby zakázány, kam nemáme vstupovat. Nastoupili jsme třeba cestu hříchu. A v postní době si máme uvědomit svoji hříšnost a svoji hříšnost léčit modlitbou, postem a také almužnou.

Pro letošní postní dobu vydal papež František také poselství. Jsou to tři strany. Já vám nebudu číst celé to poselství, ale přečtu vám začátek a závěr. Toto poselství nese motto: Posilněte svá srdce. Je to list Jakubův, pátá kapitola.

Papež František v něm píše:

Drazí bratři a sestry,

postní doba je časem obnovy pro církev, pro její společenství i pro jednotlivé věřící. Především je to však „doba příhodná“ (2 Kor 6,2). Bůh od nás nežadá nic než to, co nám předtím dal: „My milujeme Boha, protože on napřed miloval nás“ (1 Jan 4,19). On není vůči nám lhostejný. Každý z nás mu leží na srdci, zná nás jménem, stará se o nás, a když ho opustíme, hledá nás. Zajímá ho každý; jeho láska mu brání, aby byl lhostejný k tomu, co se nám přihodí. Stává se však, že pokud se nám daří dobře a žijeme v pohodlí, samozřejmě zapomínáme na ostatní (což se Bohu Otci nestává nikdy), nezajímáme se o jejich těžkosti, o jejich bolesti a nespravedlnosti, jimiž trpí... a naše srdce tak upadá do lhostejnosti. Zatímco já si žiji poměrně dobře a pohodlně, zapomínám na ty, jimž se dobře nedaří. Takovýto egoistický postoj lhostejnosti dnes nabral světový rozměr; až takový, že můžeme

dokonce mluvit o globalizaci lhostejnosti. Jedná se o problém, jemuž se my jako křesťané musíme umět postavit.

Lhostejnost vůči bližnímu i vůči Bohu je také pro nás křesťany skutečným pokušením. Proto v každé postní době potřebujeme slyšet volání proroků, kteří pozvedají svůj hlas a probouzejí nás.

Bůh není vůči světu lhostejný, ale miluje ho až tak, že za spásu každého člověka dal svého Syna.

A v závěru potom, na samém konci tohoto poselství je motto „Posilněte svá srdce“:

I jako jednotlivci víme, co je pokušení lhostejnosti. Jsme přesyceni šokujícími obrazy, které ukazují lidské utrpení, a zároveň cítíme svou neschopnost nějak reagovat. Co máme dělat, abychom se nenechali pohltnout touto spirálou zděšení a nemohoucnosti?

Na prvním místě se můžeme modlit ve společenství pozemské a nebeské církve.

Na druhém místě můžeme pomáhat skutky lásky a díky mnoha církevním charitativním organizacím se dostat k blízkým i vzdáleným. Postní doba je vhodná pro to, abychom prokázali zájem o druhého, třeba i jen malým, ale konkrétním výrazem spoluúčasti na našem společném lidství.

A konečně za třetí, utrpení druhého člověka je výzvou ke konverzi, neboť bratrova potřeba mi připomíná křehkost mého vlastního života a mou závislost na Bohu a na bratřech. Pokud pokorně prosíme o milost Boží a přijímáme omezenost svých možností, s důvěrou se odevzdáváme nekonečným možnostem, které obsahuje Boží láska. A budeme moci odolávat ďábelskému pokušení, jež nás vede k víře, že zachránit sebe i svět můžeme my sami.

Drazí bratři a sestry, v této postní době toužím modlit se spolu s vámi ke Kristu: „Fac cor nostrum secundum cor tuum“ – „Učiň srdce naše podle srdce svého“ (prosba z litaní k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu). Pak budeme mít silné a milosrdné, bdělé a obětavé srdce, které se nenechá uzavřít do sebe a neupadne do víru globalizované lhostejnosti.

S tímto přáním vás ujišťuji o své modlitbě za to, aby každý věřící a každé církevní společenství plodně prožívalo postní dobu, a prosím vás, abyste se modlili za mne. Ať vám Pán žehná a Panna Maria ať vás ochraňuje.

Ve Vatikánu 4. října 2014 na svátek svatého Františka z Assisi

biskup římský, papež FRANTIŠEK

Tak dnes máme svátek také, 22. února církev slaví svátek Stolce svatého Petra. Bývají sbírky, tady bude sbírka Haléř svatého Petra, tak určitě se papež František nebude zlobit, kdy to nebude jenom haléř, když to nebude jen cinkat, když to bude třeba i šustit. Je potřeba, abychom byli třeba tu postní almužnu nějakou dát. Co to je postní almužna? No, že si něco odřekneme a místo toho, abychom si koupili něco jiného, tak ty peníze věnujeme třeba na pomoc Ukrajině, kde se válčí, nebo do této sbírky, to jde svatému otci a on z toho potom pomáhá těm potřebným, tak jak sám uzná. Čili i to je jeden ze způsobů.

A někdy ten půst znamená, že také přijímáme určité těžkosti ve svém životě. Třeba v práci, ve své nemoci, ve svém stáří, v manželství, že třeba přijmeme ty děti. Teď mají prázdniny. Není to vůbec jednoduché s dětmi, zlobí, jsou nemocné, že přijímáme ten kříž svého života, že před tím neutíkáme a že hledáme sílu v Pánu a ve spojení s ním.

Vrcholem stvoření je přece život

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.03.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 22,1-2.9a.10-13.15-18](#); 2. čtení [Mk 9,2-10](#); evangelium [Řím 8,31b-34](#);

Bratři a sestry, úryvek, který jsme slyšeli, je z deváté kapitoly Markova evangelia. Ale začali jsme číst od druhého verše, a to ještě z jeho prostředku. Ta devátá kapitola začíná tím, že Ježíš upozorňuje a říká apoštolům, že bude trpět, že bude zabit. Apoštolům se to samozřejmě nelíbí. Je to zpráva, která je vlastně téměř vyděsí a chtěli by, aby se to změnilo. A svatý Marek říká, šest dnů nato, tedy sedmého dne, si vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu. Svatý Marek se zpravidla nezdržuje nějakými časovými údaji. Jeho nejčastější spojení je, že řekne „a potom se stalo“, „a potom Ježíš šel, udělal“ a podobně. Svatý Lukáš, ten si dává záležet na tom, aby vypsals dopodrobna i časový průběh těch událostí. Marek ne. Ale v tuto chvíli právě Marek zdůrazňuje „šestý den nato“.

Co to je, šestý den nato? To je vrchol stvoření. A Ježíš ohlásil utrpení, smrt, ale chce říct: „Vrcholem stvoření je přece život.“ A stejně tak jakýmsi vrcholem tady toho našeho snažení na této zemi je, abychom získali život věčný. Tedy dostáváme se k tomu přes různé těžkosti, přestože musíme vystoupat na různé hory, ale to není cílem. Cílem je dojít k Bohu, setkat se.

„Vzal je, aby byli sami.“ Doba postní je zvlášť příhodná k tomu, aby člověk byl sám s Ježíšem, aby člověk s Ježíšem „prodiskutoval“, promodlil, promeditoval životní okolnosti, události, aby se ptal, aby u Ježíše hledal odpovědi.

Celá ta scéna, která se odehrála tady na hoře Tábor, hodně připomíná putování Izraelitů z Egypta do zaslíbené země, kdy přišli k hoře Sinaj. Na horu Sinaj směl vystoupit jenom Mojžíš. Teď v tuto chvíli jsou tady další, už je jich víc. Mojžíš měl to právo, že viděl pouze, řekli bychom, Boží záda. Nesměl spatřit Boží tvář. Ti apoštolové už viděli proměněného Ježíše, viděli jeho tvář. A stejně svatý Petr skončí u toho (Marek tam nebyl, jemu to vyprávěl Petr), že popíše Ježíšovy šaty a vlastně řekne: „Nikdy jsem nic takového neviděl a neznám člověka, který by dokázal něco takového udělat. Tak nádherné to bylo.“ Svatý Petr potom později vlastně přizná, že nevěděl, co by měl dál říct. Ale co z celé té scény vyplývá, co je z toho cítit je to, že oni jsou šťastni, že jsou spojení, že poznávají, že tam jsou dobře.

Když přeskochíme zatím Mojžíše a Eliáše a zůstaneme u těch Petrových slov: „Mistře, je dobře, že jsme tady. Tady jsme doma.“ V té době hodně lidí bydlelo ve stanech, proto Petr říká: „Postavíme stany.“ Kdyby v té době třeba většina lidí bydlela v domech, tak by řekl: „Postavíme domy,“ ale postavíme stan. Je to místo, kde člověk je chráněný, je to jeho domov. Někteří z těch Izraelitů žili celý život ve stanu. Tedy Petr chce říct: „Fakt je nám tady dobře. Tady se cítíme šťastní a chtěli bychom tu zůstat.“ Vlastně tím říká: „Všechno to ostatní, to je cesta, ale ten moment, kdy se setkám s Ježíšem, to jsem doma.“

Je to další takové důležité poselství, protože my často se setkáváme s tím, že i nás se někdo ptá, co mě udělá šťastným, nebo kdo. Co, to je věc, udělá člověka šťastným na chvíli. Kdo? Člověk může druhému člověku ukázat cestu ke štěstí, ale šťastným člověka udělá jenom setkání s Bohem, protože je to tak, že vždycky ten vyšší může učinit šťastnějšího toho nižšího. Musí tam být někdo, kdo přesahuje, kdo ze své plnosti rozdává. A tak Petr říká: „Chtěl bych tu zůstat, protože tady se cítím dobře, tady jsem doma. Tady jsem nějakým způsobem zakotvený.“

Mojžíš, to je právě ta kotva. To je zákon, Desatero, Smlouva. Všechny texty letošní doby postní budou zaměřeny na Smlouvu, respektive na obnovu Smlouvy. Bůh uzavíral smlouvu s celým národem Izraelitů, ale taky s jednotlivci. Ale protože my lidé jsme lidé chybující, tak bylo potřeba tu smlouvu obnovovat. O tom jsme vlastně slyšeli v prvním čtení. Ta obnova pro Abraháma byla velmi těžká, velmi svízelná, ale byla nutná, aby Abrahám pochopil, že Bůh to s ním myslí vážně a že je jeho průvodcem, že je jeho ochráncem a že to, co Bůh říká, že to nejsou jenom nějaká slova pronesená, jak se říká, nazdařbůh, ale jsou to vážně míněná slova. A vlastně takovým jakýmsi smyslem všech těch textů, které uslyšíme v letošní době postní, je to, abychom i my, každý z nás osobně, obnovili svoji smlouvu s Bohem.

Takže Mojžíš, to je ta smlouva, to je to ukotvení. Eliáš je nazýván otcem proroků. Prorok, to je ten, který vidí dopředu, dívá se dopředu. Ohlašuje, říkáme tomu, přísliby. V Ježíši Kristu se to obojí protíná. Ježíš říká: „Já jsem nepřišel Zákon zrušit, ale naplnit.“ I v době Nového zákona platí Desatero. A v Ježíši Kristu se naplnily přísliby, které Bůh dal ve Starém zákoně. Tedy v Ježíši Kristu se protíná minulost i budoucnost. On je ten, který to má všechno v rukou, a my, když se k němu přidáme, tak toto všechno můžeme získat.

Celé to zjevení je krásné v tom, že je to člověk, který je proměněn. Ve starých řeckých bájích se dočteme o tom, jak bohové na sebe brali lidskou podobu, a pak se zjevovali tady na zemi, chodili tady mezi lidmi. Ale toto je přesně naopak. Toto nikdy nikdo z lidí nevymyslel, protože jim to připadalo, že to snad ani není možné, aby člověk byl proměněn. A přesto Ježíš to ukazuje a říká: „To je ten cíl, a vy tento cíl byste neměli ztratit z očí, ze zřetele, kdykoliv prožíváte třeba i ty těžkosti, když vystupujete na ten kopec.“

A ještě je tady jedna krásná věc. My se velmi často ptáme, jak vypadá Bůh. Pohané dělají různé modly. Často ty obličejy jsou tam všelijak hrůzostrašné, protože ten, kdo to vyrobil, tak se domnívá, že to dodá tu patřičnou úctu. I my si říkáme: „Jakpak asi ten Bůh vypadá? To jsem zvědavý, to jsem zvědavá. Doufám, že jednou v nebi budu vidět, jak vypadá.“ A zapomínáme na to, že Bůh, který nám neukázal svoji tvář, tak nám ukázal a zjevil něco mnohem důležitějšího – svůj hlas. To, jak člověk vypadá, není to nejdůležitější. Mnohem třeba důležitější je to, co říká, protože může být, že někdo, kdo vypadá velmi krásně, může říkat hrozné věci. Může svými slovy ubližovat, může navádět ke zlému, může zlořečit a tak dál, a tak dál. A někdo, kdo třeba nevypadá vůbec pěkně, třeba po nějakém úraze nebo podobně, tak to může být člověk, který bude velmi moudrý a bude svým slovem povzbuzovat, pomáhat, těšit, dobře radit a podobně. Bůh nám tedy dal, zjevil sebe, svůj hlas. Což je mnohem důležitější, jeho slovo je mnohem důležitější, než to jak Bůh vypadá. Ale my pořád tady s tím zápasíme a pořád toužíme po tom, co se nám zdá důležité. Ale o to nejdůležitější se s námi Bůh podělil.

No, a nakonec jdou samozřejmě dolů. Ježíš je tady na tu horu Tábor bere proto, že oni, hlavně tito tři, by měli stát pod křížem. Ale nakonec tam stojí jenom Jan. Petr a Jakub nenajdou sílu, aby tam stáli. Vlastně vidíme z toho, že tady toto zjevení splnilo svůj význam nebo svůj účel z jedné třetiny. Oni měli být natolik silní, aby potom dokázali stát pod křížem. Dokázal to jeden z nich.

Vidíme tady z toho, jak Bůh je velkorysý. Jak Bůh, přestože ví o našich slabostech, pořád nás nějakým způsobem pozvedá k sobě, vede nás k sobě, nabízí nám tu cestu k sobě, ukazuje nám ji a doufá, že jednou k němu dojdeme a doufá, že my přijmeme tady tuto jeho nabídku.

Bratři a sestry, toto evangelium bychom si měli v sobě nést a vzpomenout si na ně právě tenkrát, když prožíváme něco těžkého, když vystupujeme do nějakého kopce, když je před námi něco obtížného, nějaký problém nebo když řešíme nějakou naši slabost, a měli bychom do toho řešení pozvat Ježíše, jít s ním na ten kopec. Ale potom taky, když to s ním vyřešíme, tak je potřeba vrátit se dolů a děkovat tady za toto.

Myslím, že každý z nás někdy zažil takovou horu Tábor, moment, kdy jsme se cítili od Boha zvlášť obdarováni a kdy nám bylo dobře. Kdy jsme za to děkovali a kdy jsme tam třeba i chtěli zůstat. Toto všechno nám má být posilou, a toto všechno taky má být posilou pro ty druhé. Ježíš jim říká: „Nemluvte o tom teď, ale až vstanu z mrtvých, tak o tom mluve.“ Ježíš vstal z mrtvých, takže je i na nás, abychom my svědčili tím, že i my jsme byli s Ježíšem na hoře Tábor, že jsme od něho byli obdarováni a toto obdarování, že nám dává sílu potom jít v životě dál.

Já budu vaším Bohem a vy budete mým lidem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

08.03.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Ex 20,1-17](#); ž. [Žl 19](#); 2. čt. [1 Kor 1,22-25](#); evang. [Jan 2,13-25](#);

Bratři a sestry, ta fotografie, na kterou se díváte, není moc kvalitní. Tu jsem udělal v roce 1995 a je na ní model Jeruzalémského chrámu, toho Herodova chrámu. Tady tento model stál v blízkosti jednoho hotelu v Jeruzalémě. Je to poměrně velké, ale v současné době je to nepřístupné, protože ten hotel zbořili a dochází tam k nějakým přesunům, a my teď, jak jsme byly na podzim v Izraeli, tak jsme ten model neviděli. Nicméně chtěl jsem, abyste si aspoň trochu udělali představu. Vlastně vprostřed je ta svatyně, u ní je velesvatyně a z vašeho pohledu na levé straně, odkud se přicházelo, tak bylo nádvoří pohanů a v části toho nádvoří pohanů byla tady ta opravdu chrámová tržnice, kde se prodávaly zvířata určená k oběti, kde zaručovali, že ta zvířata budou bezvadná. Kde se peníze římské, eventuelně řecké, na kterých byly hlavy těch císařů, vyměňovaly za chrámové peníze, protože ty peníze s vyobrazením císaře a takhle byly považovány za nábožensky nečisté.

Nicméně teda Ježíšovi se toto nelíbí. Bere to tak, má v tom samozřejmě pravdu, že někteří lidé z toho udělali obchod, šlo o obchod. Nešlo o nějakou službu nebo takhle, ale šlo o výdělek. A vlastně, když se zeptáme, kde bychom hledali v Desateru to přikázání, proč je Ježíš vyhání, kdybychom to chtěli spojit tady tyto dvě události, tak my bychom řekli asi tady tu větu, pro nás je to druhé přikázání: Nezneužíješ jména Hospodina, svého Boha. O toto tady jde, že oni jeho jménem, z toho, že tam lidé přicházeli, aby Bohu děkovali, chválili ho, prosili, tak si na tomto vybudovali nějakou svoji živnost.

Ale vraťme se na začátek toho, co jsme dneska slyšeli v prvním čtení. My tomu říkáme Desatero, ale je to část velkého celku, a sice Uzavření smlouvy. Všechny texty, které čteme letos v době postní, mají jednu hlavní myšlenku, a sice obnovu Smlouvy. Bůh uzavřel smlouvu s Adamem, jak bude Adam chránit Zahradu, že ji bude obdělávat. Potom uzavřel smlouvu s Noemem, že Noe bude stavět loď. Potom uzavřel smlouvu s Abrahámem, že mu dá zemi a dámu syna, dědice. Ale v momentě, kdy Mojžíš vyvedl Izraelity z Egypta, tak Bůh chce uzavřít smlouvu s celým národem, s celým tím společenstvím, s celou tou společností. Je to tedy smlouva, která je, řekli bychom, kvalitativně vyšší, týká se většího množství lidí a není to jenom smlouva, která by se týkala těch, kteří stojí pod horou Sinaj, ale bude se týkat i jejich dětí a prostě všech.

Z tohoto pohledu vlastně ta smlouva je velmi krátká. V té smlouvě se říká: „Já budu vaším Bohem a vy budete mým lidem.“ A teď ti lidé se ptají: „Dobře, a co máme dělat, abychom byli Hospodinovým lidem, jak se máme chovat?“ A odpovědí na tuto otázku je právě to, čemu my říkáme Desatero.

Desatero se netýká místa, ale týká se lidí. V tom je to zase něco nového a něco krásného. Ať ti lidé budou, kde budou, tak to Desatero je znamením té smlouvy. Tedy překračuje to místo. Protože každý pohanský bůžek je vázán na nějaké místo. Ale Hospodin, Bůh pravý, se neváže na žádné místo, ale váže se na člověka a chce být tam, kde je člověk.

A jako první, co slyšíme: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh. Já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.“ On, než začne mluvit o budoucnosti, než začne říkat, co by měli dělat nebo neměli dělat, tak se odvolává na minulost a vlastně říká: „Vy jste doteď zažili, že na mě bylo spolehnutí, že to co jsem řekl, tak jsem splnil, to co jsem slíbil, tak jsem udělal, a proto si zasloužím vaši důvěru, vaši víru i v tom, co teprve přijde, v tom, co vy v tuto chvíli třeba nemůžete ovlivnit.“

Desatero je postaveno, říká se tomu, že ten zákoník je postavený takzvaně apodikticky. Co to znamená? Všeobecně. Většina zákoníků, které měly okolní národy, byly vymezeny zcela úzce, říká se kazuisticky, jako podle příkladů, podle jednotlivých událostí. Ale to Desaterou je vymezeno takhle široce. Připomíná cestu a to Desatero jsou patníky na té cestě, nebo můžeme říci lampy na cestě. Každopádně v noci, když člověk jde po tmavé ulici, tak má strach a bojí se, aby někde nespádnul, a každá lampa se hodí. Stejně tak když jede auto po silnici a ty patníky ukazují, vymezují tu cestu a říkají: „Odsud podsud“ je silnice, a tam už je příkop.“ Je to velká pomůcka a je to pomůcka. Není to žádný diktát a člověk vždycky se má ptát: „Jak mám zachovat, jak mám uplatnit toto přikázání,“ nebo spíš a lépe řečeno, tuto radu. Ony jsou to vlastně rady. Někde, třeba u toho, čemu říkáme čtvrté přikázání: „Cti svého otce i svou matku, aby se ti dobře vedl na zemi,“ tak je přímo řečeno to zaslíbení, ten výsledek. U většiny přikázání není řečený ten výsledek nebo následek, ale všichni

tušíme, že jsou to rady, kterými když se budu řídit, tak to bude k mému užitku, k mému prospěchu. Když se tím řídit nebudu, bude to k mé škodě.

Izraelité četli ve shromáždění právě tady v Jeruzalémském chrámu Desatero, text té smlouvy, vždycky na začátku nového kalendářního roku. Vždycky si připomínali, s čím začínají. Je to text, který nás má provázet, je to takový program.

Žalm, který jsme slyšeli, následoval po četbě tady toho textu Smlouvy a vlastně ten žalm jakýmsi způsobem vykládal, vysvětloval hlavní zásady a říká: „Je na to spolehnoutí, je to spravedlivé, nikomu to nenadržuje,“ a tak dále, a tak dále.

Když se podíváme aspoň kratince na několik prvních přikázání nebo prvních rad, tak zase v té první větě Bůh říká: „Vyvedl jsem tě z egyptské země z domu otroctví.“ V Egyptě všechno bylo určeno vůlí faraóna. Faraón byl považován za vtělení boha Ptaha a faraón, jeho vůle, byla, jak se říká, nejvyšším zákonem. A mohlo se stát, že faraón na stejnou věc jeden den řekl ano a druhý den na stejnou věc řekl ne, a nikdo s tím nic nenadělal. V tom bylo to otroctví. A teď oni jsou vyvedeni skutečně do svobody, ale musí se s tou svobodou naučit zacházet. Musí přijmout odpovědnost.

A druhá rada nebo přikázání, velmi důležité: Nebudeš mít jiné bohy mimo mě. Ten text je velmi zajímavý, protože v tu chvíli tam Bůh nepolemizuje. Později zazní, ti bohové ostatní jsou nepraví, jsou to lidské výmysly, ale v tuto chvíli s tím Hospodin nepolemizuje a říká: „Uvědom si, co potřebuješ. UVědom si, že já ti stačím, že nebudeš potřebovat žádnou berličku, nebudeš potřebovat nic a nikoho jiného. Já se o tebe postarám kompletně.“

Dále se říká: Neuděláš si modlu. Totiž žádnou podobu toho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Teď jsme svědky toho, jak jsou ničeny památky staré několik tisíc let, protože se odvolávají i třeba tady na toto, že se nesmí udělat nějaká modla a takhle. Ale ono je to jinak. Každá ta socha byla vyrobena z nějakého materiálu. Ale tady v této smlouvě se říká, že Hospodin je tvůrcem. On je původcem všeho, všeho co tady vidíme, a že tedy nelze ho jenom zužovat a strkat ho do něčeho, že On by byl v tomto. Věřící Izraelita, věřící křesťan, když vyjde ven do přírody, tak má skutečně přírodu obdivovat, má žasnout nad její rozmanitostí, krásou a má si uvědomit a říci: „Bože, ty jsi původce toho všeho, ty jsi autor toho všeho. Ty stojíš za tím,“ nebo nad tím, to už je jedno jak to řekneme. Ale věřící křesťan, věřící Izraelita má vidět celou tu rozmanitost a toto má obdivovat a za toto má děkovat.

No, a pak se tady říká, že pokud někdo tady, řekneme, tento příkaz poruší, že bude stíhán za vinu na třetím až čtvrtém pokolení. Čtyři pokolení, čtyři generace, totiž tolik lidí může žít naráz nebo, řekneme, pod jednou střechou. To bude dědeček, syn, vnuk a eventuálně pravnuček. Čtyři, to už je nejvíce. Pět, to už se nikdy nepotká. Tak je to na světě zařízeno. A tady tato připomínka říká, že velmi záleží na těch, kteří mají autoritu, že velmi záleží na těch, kteří učí, kteří předávají nějaké poznatky, nějaké zásady. A Bůh říká: „Velmi záleží právě na těchto osobách a já se jich jednou budu ptát, jak to využili, jestli učili dobře, jestli předávali správné, zdravé zásady.“ Nicméně okamžitě zase Bůh říká: „Jsem ochoten odpustit.“ Tady je nerovnováha – tři, čtyři a na druhé straně té rovnice je tisíc pokolení. Vlastně je to neomezené. Je to neomezené a Bůh říká: „Jsem ochoten odpustit komukoliv cokoliv, když přijde, uzná svoji chybu a bude toho litovat.“

A poslední, u čeho bych se chtěl zastavit, je právě to jméno Hospodinovo. V některých náboženstvích jména boha jsou tajná, protože v představě orientálců, když někdo znal jméno nějaké osoby, měl nad tou osobou určitou moc. Vychází to z takové logiky, že rodiče určují jméno svým dětem a rodiče taky určují, co to dítě bude dělat, do jaké školy půjde, co bude jíst, kde se bude pohybovat a podobně. Mají moc nad svým dítětem. A z tohoto pohledu někteří byli velmi překvapeni, když Mojžíš přišel a řekl: „Bůh, kterého uctíváme, Bůh našich otců, Abrahámův, Jákobův, o sobě prohlásil a řekl: „Moje jméno je Jahve.““ Brali to jako velkou věc: „My odteď víme, jak ho máme oslovit.“

Vemte si, my jsme ale taky moc rádi, že víme, že můžeme říkat Bohu: Otče, Otče náš. Že víme, jak ho máme oslovit. A tady v tomto okamžiku tedy oni to brali tak, když my ho oslovíme jeho jménem, které známe, on nás bude slyšet. Bude navázán kontakt. Bude navázán nějaký, řekli bychom, dialog, společenství a podobně.

A toto právě Ježíšovi vadilo na všech těch prodavačích a tady na tom a říká jim: „Vy s tím svým, co tady máte, to haraburdí a tady toto všechno, které vydáváte za službu těm lidem, ničíte ten kontakt, protože oni se pak soustředí tady na tyto věci, aby koupili správnou věc, aby vyměnili správné peníze a podobně, a zapomíná se na to, proč ti lidé sem přišli: Aby děkovali, aby chválili, aby prosili.

To přikázání je postaveno: Nezneužiješ jméno Hospodina, svého Boha. Naopak jsme vyzváni k tomu, abychom používali jméno Hospodina, našeho Boha, abychom ho oslovovali, ale právě vždycky upřímně, a vždycky abychom přicházeli z jednoho z těch tří důvodů: děkovat, chválit nebo prosit.

Kéž se tak stane.

Těmi dary, co máte, jste bohatí

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.03.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [2 Kron 36,14-16.19-23](#); 2. čtení [Ef 2,4-10](#); evangelium [Jan 3,14-21](#);

Bratři a sestry, tématem všech textů, které jsme před chvílí slyšeli, je obnova Smlouvy. Tato myšlenka se prolíná všemi texty, které jsme vyslechli, ať už starozákonním čtením, žalmem nebo novozákonními čteními. V evangeliu je to takové zvláštní. Na začátku druhé kapitoly Janova evangelia Ježíš promění v Káni Galilejské vodu ve víno, a potom je tam zpráva o tom, jak Ježíš jde o Jeruzaléma a jak vyžene z chrámu prodáváče všech těch možných věcí, směnárníky a ty, kteří tam vlastně nemají co dělat. Ježíšovi odpůrci se ptají: „Dokaž nám, že to smíš dělat!“

Nikodém vidí, věří, že před ním je Mesiáš, Zachránce. Ale ten Mesiáš je jiný, než jakého on čekal. Je tady rozpor mezi Nikodémovou představou a skutečností. Nikodém to neodbyde jednou větou: „Dokaž mi, že to smíš dělat,“ ale chce si to vyjasnit, a proto začíná celý ten dlouhý noční rozhovor.

Ježíš ve svém veřejném působení musel nějakým způsobem reagovat vlastně na tři skutečnosti, které zásadně ovlivňovaly život každého Izraelity, a to byl Chrám, Smlouva a Mojžíšův zákon, a oni všichni od něho čekali, jaký postoj zaujme k těmto třem skutečnostem. A Ježíš říká: „Tyto věci – Chrám, Smlouva, Mojžíšův zákon, jsou samy o sobě dobré, ale nesmíme je absolutizovat, protože ani Chrám, ani Smlouva, ani Zákon nedávají život, nejsou schopny dát život, ale jsou dobrými pomocníky, aby člověka nasměrovaly k životu. Ten život dává jenom Bůh. Takže Ježíšův postoj k těmto třem skutečnostem je očištný. Říká: „Ano, tyto věci ano, ale má to své místo. Není to absolutní.“ Takže Ježíšův postoj je očištný, očišťující. Vyhnal z chrámu ty, kteří tam nepatří.

Očistit dům, opravit dům, je to obtížné, ale je to něco, co je relativně snadné. Vemte si takový banální příklad, když budeme doma malovat. Člověk se u toho nadře, je tam spousta špíny a takhle, ale řekněme, za týden je to hotové, poklizené a člověk se s radostí dívá na ten vymalovaný dům a říká si: „Je to pěkné a je to relativně brzo hotové.“ Kdežto ta, řekli bychom, očista Zákona (Nikodém je představitel Zákona, on je farizej), to utřídění myšlenek, vyřazení toho, co tam nepatří, aby se spojila představa s tou realitou přicházejícího Zachránce, to je velmi obtížné a je to proces na dlouhou dobu. Nikodém klade velmi složité otázky. Nebudeme je tady rozebírat, protože nad každou tou otázkou bychom se mohli zamýšlet hodinu. Ale celý ten proces trval i několik hodin a byl to začátek.

Symbolické je také to, že Nikodém přichází v noci, kdy ta noc představuje tu nejistotu, to že nezná odpovědi na své otázky, a odchází za světla. A tady to světlo zase symbolizuje Ježíšovy odpovědi. Krásné je právě na tom to, že Nikodém se rozhodne: „Já tam půjdu, abych si to vyjasnil.“ Byl jediný. Ti ostatní řekli: „Dokaž nám, že to smíš dělat!“ Mávli nad tím rukou a řekli: „Ty jsi nepřítel.“ Ale Nikodém jde a hledá – hledá odpovědi. A to je něco, v čem bychom ho měli následovat, v čem bychom si z něho měli vzít příklad a napodobit ho. Máme na to, obrazně řečeno, celý život.

Tedy bych se chtěl přesunout k žalmu. Ten žalm je myšlenkově velmi podobný té situaci, kterou nám popisuje evangelium. Žalm má číslo 137, kdybyste ho hledali v Písmu, a je to žalm, který vznikl, když se vrátili z Babylónského zajetí. Je to žalm, kterému se říká Memento. Tedy popisuje události, které se staly, ale nejde mu o to, aby, jak se říká, jítíl staré rány nebo hledal nějakého nepřítele, viníka a podobně, ale ten žalmista vlastně říká: „Připomínám to proto, aby už se to neopakovalo.“

Je to žalm, který se zpíval v obnoveném Jeruzalémském chrámu při kající bohoslužbě. Připomíná situaci těch, kteří byli odvedeni do Babylóna, a připomíná, v čem byla ta jejich bída a jejich smutek. My víme z různých historických zápisů a z té praxe, jak to ti Babylóňané dělali. Oni ty přesídlence nijak netýrali. Oni jim určili zemi, dokonce tam mohli bydlet, jak chtěli. Neurčovali, která rodina bude bydlet v které vesnici a takhle. To nechali na nich. Ti přistěhovalci nebo přesídlenci měli tu zemi kultivovat a měli v ní žít. A ti Babylóňané věděli, že to je pro ně výhodné, a proto, jak říkám, je netýrali, netloukli je, netrápili je hladem nebo něčím takovým. Tedy po stránce materiální se těm přesídlencům nedařilo až tak špatně. Ale problém bylo to, čemu říkáme duchovní bída, a to, že byli vykořeněni. Izraelská kultura a babylónská kultura, to je každé úplně něco jiného, to stejné u náboženství.

A teď vůbec ta otázka: Tak nám něco zazpívejte. Jo? Jste tady jiná rodina, jiný národ. Může to být výzva, která je vedena zájmem: „Já vás neznám, já vás chci poznat.“ Může to být vedeno ale také

výsměchem, a tak to ti Izraelité vzali: „Vy jste nás sem odvedli, vy jste nad náma vyhráli a vy nás ještě chcete pokořovat.“ Proč došlo tady k tomu, nevíme. Vidíme prostě ten rozdíl, ten rozpor.

Navíc ještě u těch Izraelitů většina písní, které měli v té době, byly písně náboženské. U Babylóňanů to bylo stejné. My máme písně, kterým říkáme národní, lidové. Ale to v té době neexistovalo. Většina písní byla spojena s nějakou náboženskou oslavou a ty písně se směly zpívat jenom v ten určený den pro tu určitou příležitost a na určitém místě. Tedy chci znovu podtrhnout rozdíl těch kultur, rozdíl toho vnímání. A z tohoto vznikalo spoustu nedorozumění a Izraelité se tam cítili nějakým způsobem ztraceni.

Ten žalmista připomíná ty minulé věci, naráz ale přechází z toho množného čísla jako „my jsme sedávali, plakali, vzpomínali“ a takhle, tak naráz přechází do první osoby jednotného čísla a říká: „Jak bychom mohli zpívat Hospodinovu píseň v cizí zemi,“ a teď je ta změna: „Kdybych měl na tebe zapomenout, Jeruzaléme, ať mi zchromne pravice.“ Většina lidí je praváků, takže pravá ruka je považována za tu šikovnější, za tu ruku, kterou si člověk vydělává na svoje živobytí, ale právě v těchto dobách, kdy se jedlo rukama a bralo se jídlo z nějaké společné mísy, tak právě do té společné mísy se smělo sáhnout pouze pravou rukou. Nikdo nesměl levou rukou. Čili ten žalmista říká: „To co jsme měli v Jeruzalémě, je pro nás tak drahé, že vlastně je to synonymem života, a kdybych já se od toho odřízl,“ používá jednotné číslo, protože rozhodnout se musí každý: „Kdybych já se od toho odřízl, odstříhl, tak je to stejné, jak kdybych se zabil, jako kdybych nemohl pracovat, vydělávat si na živobytí, jako kdybych nemohl jíst.“

Vlastně když se to trochu rozvede, tak oni se tam střetávali s druhou kulturou a teď byla otázka: „Kolik toho smíme vzít z té druhé kultury, kolik toho smíme přijmout a kdy už musíme říct, dost.“ Dneska se tomu říká: „Zachovat si vlastní identitu.“ A dneska prožíváme něco podobného, kdy se smazávají různé rozdíly a jsou lidé, kteří říkají: „Ale to je jedno, to nebo ono.“ Ale už tady Písmo svaté nám připomíná a říká: „Není to jedno. Ty dary, které dostáváte, mají být vidět a nemá se to smazat, nemám se to shrnout na jednu rovinu. Těmi dary, to co máte, tím jste bohatí, a nezapomínejte na to a rozvíjejte to.“

Takže Izraelité si to takto připomínali a Nikodém, který znal tento žalm, šel za Pánem Ježíšem, aby hledal ty odpovědi, aby si znovu ujasnil, v čem je bohatý, jaké dary dostal a aby svoji představu Mesiáše nějakým způsobem skloubil, spojil s realitou, která přišla. Je to i pro nás výzva, abychom se ptali: „Pane, co mi tím chceš říct? Tím, co se děje kolem mě, tím co se děje ve mně, tím co prožívám, s čím se setkávám. Co mi tím chceš říct a kam mě tím chceš dovést?“

Pro Nikodéma to bylo první setkání s Ježíšem, ale nebylo poslední. Byl to takový začátek cesty, něco se nastarovalo, něco začalo. Ať tedy se vydáme i my na podobnou cestu jako Nikodém.

Ano, Bože, já chci k tobě patřit

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.03.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 31,31-34](#); 2. čtení [Žid 5,7-9](#); evangelium [Jan 12,20-33](#);

Bratři a sestry, i když to na první pohled tak nevypadá, tak první čtení a evangelium spolu velmi úzce souvisí. V prvním čtení vlastně téměř šest set let před tím, než Ježíš řekne: „Přišel jsem kvůli této hodině,“ tak prorok Jeremiáš už oznamuje, ohlašuje tento Boží záměr.

Chvilčku zůstaňme u toho okamžiku, kdy Ježíš říká: „Kvůli té hodině jsem přišel.“ Ví, že to bude těžké, a tak říká: „Co mám říct, Otče, vysvobod' mě od této hodiny? Ale kvůli tomu jsem přišel.“ Ježíš ví, co je jeho posláním, můžeme říci i úkolem. To slovo posláním zní nějak tak lépe a jsou v tom jak ty, řekli bychom, těžkosti, ale i radosti. Velikonoce, to nejsou jenom Velký pátek, ale především nedělní Vzkříšení. Ježíš ví, že ta hodina, ten úkol, aby nás zachránil, že to bude těžké, má z toho obavy, ale neuhýbá tomu, to je to důležité, a proto je nám příkladem.

Doba postní nás vede k tomu, abychom se zamysleli nad svým životem, a máme třeba taky přemýšlet o tom, jaký životní úkol sledujeme. Vůbec, objevili jsme ho? Poznali jsme ho nebo snažíme se ho poznat? Tady tu otázku, proč jsme tady na světě, už si kladla stará řecká filozofie a není to tak jednoduché. Někteří lidé jsou tady proto, aby toho co nejvíc vlastnili, aby toho co nejvíc nashromáždili.

Ale já si vzpomínám na to, když mi bylo nějakých těch patnáct, šestnáct, tak jsem chodil do jednoho společenství, tam byl kněz a on se tak na nás díval, všichni jsme byli přibližně stejně staří, na ty naše názory a povídá: „Neví, co chce, a nedá pokoj, dokud to nedostane.“ To je asi úplně to nejhorší, to je asi to nejhorší, co se člověku může stát. Doba postní nás tedy má vést k tomu, abychom věděli, co chceme, a potom, abychom o to usilovali.

Doba postní v letošní době, všechny ty texty jsou zaměřeny na obnovu smlouvy. A dneska je to takový klíčový text, právě v tom prvním starozákonním čtení, kde prorok Jeremiáš ohlašuje obnovu smlouvy. Kdy, kdy to ohlašuje? Ten text nás zavádí někdy do roku asi 570 před Kristem do okamžiku, kdy Babylóňané zničí Jeruzalém, město, chrám, všechno je to v ruinách, a odvádějí většinu národa do zajetí. Většina těch lidí, těch, kteří tam zůstávají i těch, kteří odcházejí, tak se ptají a říkají: „Je to konec Smlouvy? Je to konec toho, co s námi Bůh uzavřel? Vždyť jsou tady z toho jenom trosky, i my se podobáme těm troskám a Bůh už se rozhodl nějakým způsobem to skončit s námi?“ Částečně cítí tu vinu a přiznávají: „Je to pro nás, pro naši nevěrnost té smlouvě.“ A do tohoto vstupuje prorok a říká: „Ale kdepak. Bůh tady na těchto troskách postaví něco nového. Je to nový začátek.“ Říká: „Hle, přicházejí dny, praví Hospodin.“ Ten den přišel za šest set let.

My žijeme v době, která hodně, hodně spěchá. A tady, když slyšíme tento výrok a víme, kdy se naplnil, tak si máme uvědomit, že všechno má svůj čas. Bůh má svůj plán a uskutečňuje jej v okamžicích, naplňuje ho, tento plán, tenkrát, když je ta nejlepší doba, ta nejvhodnější doba. My tedy jsme pořád vyzýváni a vybízeni, abychom konali dobro, ale také ho máme konat správným způsobem a ve správný čas. Zní to trochu složitě, ale je to tak. Dobro musí být vykonáno dobrým způsobem a v ten správný okamžik. Potom to přinese to správné ovoce, to dobré ovoce.

Takže prorok tedy říká: „Bude tady nová smlouva.“ Ta první smlouva, kterou uzavřeli Izraelité s Bohem nebo spíš Bůh s nimi na Sinaji, tak známe podobné smlouvy z tehdejší doby. Zpravidla to byla smlouva, kdy nějaký král porazil druhého krále a vnutil mu takzvanou vazalskou smlouvu, prostě řekl: „Budeš mi platit daně, odvádět peníze,“ a podobně. Ale ta smlouva na Sinaji byla smlouva, kdy vysvoboditel, ten který se zasloužil o to, že ti lidé mohou o sobě svobodně rozhodovat, jim říká: „Já budu váš Bůh a vy budete můj lid. Já vás budu chránit a vy ve mě budete věřit a budete mě poslouchat.“ To je ve stručnosti obsahem té první starozákonné smlouvy.

Obsahem každé smlouvy je věrnost, říkáme zachovávaní. My známe různé zákony a takhle, a víme, že zpravidla u každého zákona bývá na konci uvedena sankce, co se stane, když to nebude člověk dodržovat. A sami ti zákonodárci říkají: „No, když tam není uvedena sankce, tak někteří se pousmějí, někteří pokrčí rameny a téměř nikdo si z toho nic nedělá.“ Tady není uvedena žádná sankce, ale je vyžadována věrnost. V té smlouvě Bůh na sebe bere víc povinností než práv: „Já se o vás budu starat, já budu váš Bůh, já vás budu chránit, já vás dovedu do té země, kterou jsem vám slíbil a usídlim vás v ní.“ Tam je to přímo takhle konkrétně. Po Izraelitech se očekává, oni se ptali:

„Jak máme zachovávat tu smlouvu, jak máme poslouchat, jak máme věřit?“ Odpovědí je jim Zákon. A zase tím jádrem Zákona je Desatero. A od nich právě už se Bůh nedočkal tady té věrnosti.

Mluvíme o smlouvě. Smlouva je vždycky dobrovolná, je nabídnuta. Když to není dobrovolné, tak je to nějaké nařízení, nějaký diktát. Chybí tam zkrátka a dobře to svobodné rozhodnutí, to že ten člověk řekne: „Já chci.“

V tom okamžiku, kdy Jeremiáš prorokoval, pronesl tento výrok, tak tam byl ještě jeden takový zajímavý paradox. Všichni ti, kteří tam byli, kteří přežili válku s těmi Babylóňany, tak říkali: „Ti, co tady zbyli, tak oni to tady musí znovu postavit. Oni jsou takovou novou nadějí.“ A Jeremiáš říká: „Ne. Ta záchrana přijde od těch, kteří teď jsou odváděni, od těch, kterým se říká vyhnanci. Tak oni se vrátí a oni to postaví znovu.“ Všichni mu na to říkali: „Ale tak to mezi lidma nefunguje!“ A on říká: „Právě. To je dílo Boží. To Boží dílo funguje nějak jinak.“ Ještě se k tomu vrátíme. A říká: „Bůh uzavře novou smlouvu. V čem bude nová? Ne v obsahu. Obsah zůstane stejný: „Já budu váš Bůh, já vás budu chránit a od vás očekávám, že mně budete důvěřovat.“ Ale nová v přístupu, ve vašem. Bůh svůj přístup změnit nemůže, protože on k tomu přistupuje vážně naplno, ale my k tomu máme změnit svůj přístup. Říká: „Ta smlouva bude nová,“ my říkáme: „kvalitativně.“ Ta první byla na deskách. Dneska by byla na papíře. Desky se někde postaví, papír se někde založí nebo vyvěsí na nějakou úřední desku, ale je to pořád něco, co je mimo člověka. „Já si to teda přečtu a zajímá mě, co z toho plyne pro mě, a když tam teda není ta sankce, no tak dobrý, bylo to pěkný, ale už mě to nějak dál nezajímá.“ A tady Bůh říká: „Bude to uvnitř, v tom člověku, prostoupí ho to. Nebude muset si to chodit někde číst, protože to bude mít v sobě, ve svém srdci.“ Když to má vstoupit do nitra člověka, tak to znamená, že k tomu člověk musí dát souhlas, protože Bůh nám dal svobodu a on nám ji nevezme, a je to smlouva. To znamená, Bůh se ptá a říká: „Chceš moji smlouvu? Chceš moji pomoc?“ A čeká na naše ano. A když někdo řekne ne, tak Bůh to respektuje.

„Do srdce.“ My chápeme srdce jako místo citu, místo lásky. V době, kdy žil Jeremiáš a pronesl tento výrok, srdce bylo chápáno jako místo rozumu, tedy úvahy. Bůh vlastně říká: „Já nechci, aby ses rozhodoval pod vlivem nějakého citového pohnutí.“ To citové pohnutí přináší třeba velká radost, že je člověk nadšený, ale citové pohnutí také přináší velký strach, velký smutek a podobně. Bůh říká: „Nechci, aby ses rozhodoval v takto vypjatých chvílích, vypjatých situacích, ale chci, abys to promyslel. Aby ses zamyslel tím rozumem, uvědomil si, kdo ti pomáhal, kdo se o tebe staral a že by to takhle mohlo být i dál. A z toho, abys vyvodil tento závěr: „Ano, Bůh se o mě staral. Věřím, že se o mě bude starat i nadále, že to bude pokračovat.““

Bratři a sestry, ta nová smlouva byla potvrzena, uzavřena na kříži, ale už těch šest set let vlastně to směřuje k této hodině, k tomuto okamžiku. Je tady několik takových paradoxů. Jeremiáš, který cítil, že by mohl být prospěšný těm, kteří zůstali v Jeruzalémě, tak je vyzýval ke klidu, aby už nepodnikali žádné akce proti Babylóňanům, že už tam budou moci zůstat a žít v klidu. Neposlechli ho. Zabili místodržitele a potom museli tady tito lidé utéct do Egypta. Proti Jeremiášově vůli ho vzali s sebou a on zřejmě zemřel v Egyptě. Neposlechli ho.

Ježíš Kristus, jak jsme to slyšeli v dnešním evangeliu, říká: „Bude to těžké.“ Bude to těžké, protože ta smlouva bude uzavřena v okamžiku Ježíšovy smrti na kříži, v okamžiku, kdy apoštolové a ti, kteří budou kolem, Ježíšovi nejbližší, se budou domnívat, že je to zánik, že je to konec, v okamžiku, kdy Ježíšovi nepřátelé naopak se budou domnívat, že zvítězili. A takovýchto paradoxů tam můžeme najít víc. A je to smlouva, která je nám nabídnuta. Je nám nabídnuta jako možnost, jako takový, řekli bychom, bod našeho života, o který se můžeme opřít a můžeme vědět: „Ano, nejsem tady na to všechno sám.“ A to, že třeba Bůh nespěchá, že ta smlouva je doprovázena takovýmito paradoxy, prostě že Bůh jedná jinak, než jak reagují lidé, na to si musíme zvyknout. Ale to hlavní, o co tady jde a k čemu nás vybízí všechny ty texty a letošní postní doba je, abychom obnovili svoji smlouvu s Bohem, protože je to smlouva pro všechny lidi, ale přidává se k ní každý z nás jednotlivě tím, že řekne: „Ano, Bože, já chci k tobě patřit, já chci s tebou tuto novou smlouvu uzavřít nebo obnovit.“

Dejme Pánu to, na čem si zakládáme

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

29.03.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

KVĚTNÁ NEDĚLE

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 50,4-7](#); 2. čtení [Flp 2,6-11](#); evangelium [Mk 14,1-15,47](#);

Dnešní liturgie vlastně má dvě části. Teď je jakýsi předěl. Připomínali jsme si venku a tím průvodem Ježíšův vjezd do Jeruzaléma. Dál v bohoslužbě slova, v pašijích, myšlenkově budeme přeneseni do Zeleného čtvrtku, potažmo Velkého pátku. A já bych chtěl něco málo říct teďka právě k tomu, co jsme prožívali, co jsme četli venku. Byl tam velký rachot, tak proto raději až tady.

Velmi důležitou úlohu v tom vjezdu hraje ten oslík, mládě soumara. Je to prorokováno už v knize proroka Zachariáše, zase hodně, hodně dlouho dopředu. A když Ježíš posílá dva ty učedníky, aby ho odvázáli, tak jim říká: „Řekněte: ‚Pán je potřebuje.‘“ Je to jediné vyjádření v Markově evangeliu tohoto typu. Jenom tady na tomto místě Ježíš o sobě říká, že je Pán a že něco potřebuje.

Potřebuje oslíka. Proč zrovna oslíka? Protože na oslu jezdil král David, a proto všichni volali to: „Hosana! Požehnané Davidovo království, které přichází,“ protože si vzpomněli na krále Davida.

Většinou ti králové jezdili na koních, a tedy byli vysoko. Ale Ježíš říká: „Já jsem sice král, ale pořád jsem mezi vámi, chci být mezi vámi. Chci být vám na dosah, abyste se mě mohli dotknout.“ Takového Mesiáše si nedokázal nikdo představit.

Pak je tam ještě jedna taková krásná slovní hříčka. Poslední dny svého života na této zemi Ježíš prožil v Betánii. Bet je hebrejsky dům. Betánie znamená „dům chudého“. Když Ježíš přichází na svět, tak se narodí v domě chleba – Betlehem. Když odchází, tak než odejde, dlí v domě chudého. Tedy vzdá se úplně všeho.

Někdo by mohl říct: „Ta vesnice tam vznikla kdysi dávno předtím.“ Ano. Na jednu stranu by někdo mohl říct, je to náhoda, ale je v tom záměr. Ježíš toto záměrně spojuje, aby z toho vystoupilo, kolik on nám toho dal, co pro nás udělal.

V polovině 19. století v Římě v komplexu císařských paláců na vrcholku Palatin našli archeologové takovou malůvku, dnes by se řeklo graffiti. Je to vyčmárané nebo spíš vyryté do cihlové zdi. Je tam namalovaná postavička člověka, a potom je tam druhá postava, která má oslí hlavu. A pod tím je nápis, já jsem si to radši napsal, protože to jméno je docela složité: „Alexamene, klaněj se svému Bohu!“ Pohané z toho měli legraci. Pohané si neuměli představit Boha, Zachránce, který přijíždí na oslovi. Proč? Protože osel je znamení služby. Na osla se nakládá. Na osla se dává pořád, dokud unese. I o člověku, který je takový dobrák, tak řeknou: „On je takový oslík, na kterého se nakládá.“ Ježíš nechal na sebe naložit.

„Dali pláště přes oslíka, někteří je dávali na zem.“ Plášť, to byl často jediný majetek těch lidí, kteří byli kolem Ježíše. Přes den ho měli, aby je chránil před sluncem, v noci ho měli jako deku, aby je chránil před chladem. Oni mu dali všechno, co měli, nebo řekněme, půjčili. On jim to zase vrátil.

A s touto myšlenkou, bratři a sestry, zkusme prožívat letošní Velikonoce. Dejme Pánu to, na čem si zakládáme, dejme mu svoje jistoty. Dejme mu to, z čeho máme radost, dejme mu to, čeho se bojíme. Víceméně vlastně mu to půjčme, protože on nám to vrátí proměněné, protože on to všechno vzal na sebe.

Eucharistie je dar, ale také poslání

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.04.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZELENÝ ČTVRTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 12,1-8.11-14](#); 2. čtení [1 Kor 11,23-26](#); evangelium [Jan 13,1-15](#);

Bratři a sestry, prožíváme rok věnovaný eucharistii, a pokud jde o eucharistii, tak v každém liturgickém roce vystupují dva svátky – Zelený čtvrtek a Slavnost Těla a krve Páně, jak se lidově říká, Božího těla. Tím víc, že letos prožíváme Rok eucharistie, bychom se měli zamýšlet nad touto svátostí, kterou přijímáme vlastně nejčastěji.

Nejčastěji chodíme, my říkáme, do kostela. Děcka říkají často: „Je dnes kostel?“ Já říkám: „No, stojí tam. Bude tam snad i zítra, i pozítřku, ale jde o to, co v kostele děláme.“ Co děláme v kostele? Slavíme. Ale zase slavit se dá různě. Dá se slavit dobrým i špatným způsobem. A svatý Pavel ve svém listě Korintňanům jim dává návod, jak slavit dobře.

Nejdříve říká vlastně nějaké praktické zásady, a pak se dostává k jádru, k tomu co jsme slyšeli v dnešním druhém čtení. Jde o to, jak slavit správně, řekli bychom, po té stránce vnitřní, duchovní, s jakým rozpoložením mám k tomuto slavení přicházet.

Jenom pro vaši představu, pohybujeme se nebo ten list nás vede někdy kolem roku 50 po Kristu. Nejstarší Markovo evangelium bylo napsáno zřejmě kolem roku 68 nebo 66 až 68, takže o dost dříve. A svatý Pavel hned v úvodu toho úryvku, který jsme slyšeli, říká: „Co jsem od Pána přijal, v tom jsem vás vyučil.“ Jde tedy o to něco přijmout, žít z toho a předat to dál. Eucharistie je dar, ale je to vlastně také závazek nebo poslání.

„Co jsem od Pána přijal.“ Ne, že by mu to Ježíš řekl v nějakém zjevení, ale v té době ještě žili lidé, kteří byli s Ježíšem ve Večeřadle, a oni to sdělili nebo sdělovali, a takhle se to dostalo až k Pavlovi a on to bere a říká: „Pro mě je to tak důležité, jako by to řekl sám Pán. Je to řečeno s autoritou, s naléhavostí a já tato slova беру jako slova samotného Pána.“

„Co jsem od Pána přijal.“ Eucharistii je potřeba nejdříve přijmout. Vůbec od Pána je nejdříve potřeba přijmout jeho nabídku, jeho dary. Vůbec v náboženství operujeme s dvěma pojmy: poznat a uznat. Poznat, co to znamená? To znamená mít nějaké vědomosti, vědět, že třeba v roce 30 Ježíš se svými dvanácti učedníky se sešel v té hořejší místnosti v Jeruzalémě a slavili tu židovskou večeři a Ježíš při tom řekl... To jsou historická fakta. Ale uznat, to je další stupeň, další krok, ve kterém říkám: „Já tomu věřím, že Ježíš z toho kousku chleba udělal svoje tělo, že to proměnil. Já věřím, že to funguje. Já se k tomu hlásím.“ To se skrývá pod tímto slovem „přijal“.

„V tom jsem vás také vyučil.“ Tedy já vám to sděluji, já se chci s vámi o to podělit. Jak to předat? To je otázka. Jak to předat správně? Tady cítíme, že to není vůbec jednoduché. Páter Tomáš Špidlík, kardinál, už teda zemřelý, měl jeden takový příběh tady, řekli bychom, o tom napětí, jak správně předávat tento dar eucharistie. Tady totiž hrozí jedna věc, ale já vám nejdříve řeknu ten příběh.

V tom příběhu je kostel a pan farář a lidé. Pan farář je v kostele a kostel je prázdný, a ten kněz si říká: „Kde jsou všichni ti lidé?“ Tak vyjde před kostel a zjistí, že před kostelem je velká jáma a na druhé straně té jámy jsou lidé a rádi by šli do kostela, ale přes tu jámu se nemohou dostat. A ten kněz k tomu není lhostejný, a tak přemýšlí, co s tím. A tak začne z toho kostela vynášet všechny věci, které tam najde: lavice, obrazy, sochy, prostě všechno. Všechno to sype do té jámy, až nakonec ta jáma je plná a ti lidé mohou přejít dovnitř. Jenže ouha, kostel je prázdný. Není v něm vůbec nic, není v něm ani svatostánek. Není v něm tedy ten, za kterým lidé chtějí jít, koho hledají.

Pointou tohoto příběhu je, že se náš vztah k eucharistii nesmí vyprázdnit. Nesmí se z toho stát to, čemu se říká rutina, samozřejmost. Nesmí se z toho stát neživá praxe, ale má to být setkání, slavení. A každý z nás je totiž tím knězem v kostele, každý z nás je tím, kdo chce přejít přes tu jámu, každý z nás je tím, kdo chce toho Krista nést dál, ale nesmí se nám ztratit.

„Právě tu noc, kdy byl zrazen.“ To už je první taková myšlenka velmi hluboká. Zrazen. To je snad to nejhorší, co se člověku může stát. Já jsem někomu věřil, spoléhal jsem na něho a ten člověk tím pohrdnul. Prodal mě, vyměnil mě za něco. A člověk, který se cítí zrazený, tak zpravidla si řekne: „No, když já jsem na tom tak špatně a mně je ubližováno, tak nebudu brát ohledy na druhé. Ať to teda pocítí i další.“ Proto svatý Pavel zdůrazňuje a říká: „Tu noc, kdy byl zrazen, nám dal ten

největší dar. On se chová jinak. On se nechová podle našich schémat, on se nechová podle našeho očekávání.“

„Vzal chléb, vzdal díky, rozlámal ho a řekl: ‚To je moje tělo, které se za vás vydává.‘“ Je zajímavé, že tady ten dovětek „za vás vydává“ má svatý Pavel a svatý Lukáš. Marek a Matouš ho nemají. Je to připomenutí toho, proč se to všechno děje. Proč se to stalo? Musel to Ježíš podstoupit? Nemusel, ale stalo se to proto, že on chtěl a my jsme to potřebovali, nám to prospělo. A tomu dílu, když někdo udělá něco navíc, něco co on nepotřebuje, ale potřebuje to někdo jiný nebo někomu jinému to prospěje a navíc když ten člověk, kdo to koná, z toho nic nemá, tomu se říká oběť.

Za vás se vydává, místo vás se dává. Vy to potřebujete, a tak já to za vás udělám. Žijeme ve světě, kdy oběť není v módě. Takový člověk často bývá označen za hloupého, za toho, který neumí využít situace a podobně. Ale svět, ve kterém žijeme, oběť potřebuje. Vždyť bez oběti rodičů by nevyrůstaly jejich děti. Malé dítě potřebuje své rodiče a to dítě jim za to nikdy nezaplatí, ale ti rodiče to dělají, protože ho mají rádi. A tak bychom mohli pokračovat. Tento svět potřebuje oběť, ale on to mnohdy neví a mnohdy se tváří jako že ne. A proto my, jako věřící, máme být těmi, kteří znovu připomínají a říkají: „Byli jsme zachráněni za cenu velké oběti, velké námahy.“

Ve Starém zákoně, když se něco obětovalo, tak byly dvě možnosti. Buď se ta věc úplně zničila, úplně spálila, anebo se spálila část a druhou část si ti lidé odnesli domů a snědli při slavnostní večeři. Takže když Ježíš vzal ten chléb a rozlomil ho a říká: „To přijměte, to jezte,“ tak to je nepřekvapilo. Ale když říká: „To je moje tělo,“ a potom říká: „To je moje krev,“ tak začínají chápat, že tady dochází k výměně, že Ježíš tam dává sebe místo toho obětního zvířete, místo toho beránka. Troufám si říct, že v tu chvíli ještě nechápou úplně, co se stane. Plně to pochopili až v neděli, až po Ježíšově zmrtvýchvstání. Pochopili a poznali a my víme, že Ježíš byl posledním tvorem, který byl obětován. To byla poslední oběť staré smlouvy a zároveň první oběť nové smlouvy, ve které už není potřeba zabíjet žádného beránka, ale Bohu stačí naše rozhodnutí, náš úmysl.

„Kdykoliv totiž jíte tento chléb a pijete z tohoto kalicha, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.“ Svatý Pavel připomíná Korintňanům a říká: „Přijímat eucharistii, to není jen tak. To je závazek.“ On neříká: „Měli byste zvěstovat. Kéž byste zvěštovali.“ Ale říká: „Zvěstujte!“ Vlastně je tam ten přítomný čas, pořád, to je prostě fakt a vy to musíte přijmout. To je ten úkol, který vám eucharistie dává. Na jedné straně je to dar, na druhé straně je to úkol, poslání.

V tuto chvíli bych znovu připomněl to, o čem už jsem několikrát mluvil, že toto poslání nést dál eucharistii je nám připomínáno na konci každé mše, česky: „Jděte ve jménu Páně,“ latinsky: „Ite missa est.“ Missa znamená poslání, missio. Jste poslání, abyste to, co jste tu zažili, to co jste tu slavili, abyste to řekli i dál. Abyste to řekli všem těm, kteří mají strach, všem těm, kteří se bojí, všem těm, kteří něco hledají: „Ano, byli jsme zachráněni. Zachráněni za cenu velké oběti. Ale nemáme z toho být smutní, ale naopak se z toho máme radovat, máme za to děkovat a těšit se na setkání s tím, který pro nás zemřel a pro nás i z mrtvých vstal.“

Nebe není místo, nebe je stav

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.04.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

VELKÝ PÁTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,13-53,12](#); 2. čtení [Žid 4,14-16; 5,7-9](#); evangelium [Jan 18,1-19,42](#);

Dřív než budeme pokračovat, než uslyšíme antifonu, a potom pašije, tak bych chtěl něco říct k tomu čtení, které jsme teď slyšeli, k listu Židům. Tento spis Nového zákona je v mnohém ohledu obestřen takovým tajemstvím, kdo to napsal, pro koho to napsal, kde to napsal. Je to vynikající spis. Samozřejmě je inspirován Duchem svatým, svatopisec byl veden Duchem svatým, ale na druhou stranu to byl člověk, my bychom řekli, velmi takového pronikavého myšlení. Ten spis je napsán velmi dobrou řečtinou a je tam postavena konstrukce, docela složitá, připomíná pyramidu, ale to teď nechci říci. Je to člověk, který neznal Pána Ježíše, to z toho vyplývá. On patří k druhé nebo možná až třetí generaci Ježíšových následovníků, k druhé, třetí generaci církve. A vůbec netušíme, kde ten list vzniknul. Víme, že mimo Palestinu.

A co jsme dnes slyšeli, co nám chce předat tento svatopisec? „Máme vynikajícího velekněze.“ On velmi často srovnává Nový a Starý zákon a ze Starého zákona si často bere příklad z bohoslužby, z židovské bohoslužby. Právě proto se asi říká list Židům.

Velekněz v době Starého zákona jednou za rok na Den smíření vstupoval do velesvatyně. Jinak tam nikdo nesměl. Ve velesvatyni byla archa úmluvy, v arše úmluvy desky Desatera, mana, Mojžíšova, Áronova hůl. Velekněz, než tam vstoupil, vykonal oběť, aby jemu byly odpuštěny hříchy. Potom mohl obětovat a prosit za odpuštění hříchů pro celý Izrael.

K čemu je velekněz? Právě aby zprostředkoval, aby byl prostředníkem mezi Bohem a člověkem. A autor listu Židům říká: „Skutečný velekněz je Ježíš Kristus. On je velekněz v plnosti.“ A pak říká ještě důležitou věc: „On je milosrdný velekněz.“ To je to, co nám chce tento úryvek sdělit. Že je Ježíš velekněz, zazní v tom listu celkem pětkrát, my jsme to dnes slyšeli dvakrát, ale to jádro je právě v tom: „Přistupujme tedy s důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství a našli milost, kdykoliv potřebujeme pomoci.“ A potřebujeme pomoc velmi často.

Říká, že Ježíš je velekněz proto, že došel až do nejvyššího nebe, prošel do nejvyššího nebe. Nám to trochu připomíná let nějaké rakety, nějakého kosmonauta, který stoupá k Měsíci, k Marsu a podobně. Ne. Toto svatopisec rozhodně nemá na mysli. Nebe není místo, nebe je stav, být s Bohem. Všechno, co nás od Boha odvádí, tak tento stav ruší. Být s Bohem v dokonalém přátelství, beze strachu, bez obav, v radosti, v klidu, v pokoji. To je nebe. A autor listu Židům říká: „On do toho prošel, do toho nebe.“ Čím? Tím, co si dnes připomínáme. Je to paradox záchrany. Tím, že se ponížil, vzal na sebe přirozenost služebníka, jak to uslyšíme za chvíli v té antifoně, tak prošel do tohoto nebe.

Jak jsem říkal, ten autor listu Židům nepatřil mezi ty, kdo by znali Ježíše osobně, ale co je zajímavé, tak zná hodně detailů, událostí ze života Ježíše, a říká, že je schopen mít s námi soucit, protože byl vyzkoušen ve všem možném. Takto to shrnuje. Vyzkoušet, někdy se taky říká pokoušet. My známe pokušení na začátku jeho činnosti, pokušení na poušti a to, co jsme si připomínali včera při adoraci. Na to naráží znovu ještě: „Když jako člověk žil na zemi, přednesl s naléhavým voláním a se slzami vroucí modlitby k tomu, který měl moc od smrti ho vysvobodit.“ To je přímá narážka na událost v Getsemanech, kdy Ježíš je blízko člověku, jak to nejvíc jde. Je nám tak blízko, že s námi sdílí projevy, které děláme, když je nám zle. Když je nám zle, voláme, doslova křičíme o pomoc v rozčilení, v afektu, ale taky ze zoufalství. A zpravidla se při tom člověku hrnou do očí slzy.

Vykladatelé, teologové říkají, že vlastně tyto řádky jakýmsi způsobem nabourávají vznešenost Ježíše Krista. Není to pravda. Ten autor listu Židům říká: „Na jedné straně je to Boží Syn, to je něco zcela vyjímečného, on má zcela vyjímečný vztah k Otci, ale taky má zcela vyjímečný vztah k nám, protože se nám připodobnil ve všem kromě hříchu.“ On nám chtěl být podobný, chtěl být solidární. To, že Ježíš prosí v Getsemanech a potí se krví, to není výrazem jeho slabosti, to je výrazem blízkosti, kterou s námi sdílí.

A teď tady dochází k paradoxu: „A byl vyslyšen pro svoji úctu k Bohu.“ Někdo může říct: „Jak to, že byl vyslyšen? Vždyť přece umřel.“ Ano. My, když o něco prosíme, tak „víme“, jak by to Bůh měl udělat, a už čekáme dopředu. A když se to nestane, tak říkáme: „Bože, ty mě neslyšíš, ty o mně nevíš.“ Byl zachráněn, ale stalo se to jinak, než my bychom čekali. My bychom taky říkali: „Ať

sestoupí z kříže, ať se něco stane!“ Ne. Ta událost lidsky došla do toho konce a Ježíš umírá, ale protože Bůh to má ve své moci, tak to pokračuje.

A on říká: „Naučil se svým utrpením poslušnosti.“ Dá se to totiž taky přeložit ještě jinak. Co je to poslušnost? To je závislost. Dítě, které poslouchá svoje rodiče, tak je závislé. Ono se taky na ně spoléhá. Ježíš, který je Boží Syn, se stal závislým na Otci. Iniciativa pro naši spásu, pro naši záchranu, vychází od Boha, od Otce, on posílá Syna. A nám je nabídnuto, abychom se i my zařadili do tohoto vztahu, do řetězce té závislosti. Ne se strachem, ale s tím vědomím, že Ježíš, který je na jedné straně Synem Božím, tak je taky tím, kdo s námi nese to utrpení. Ježíš je ten, který spojuje.

Bratři a sestry, dnes si máme připomenout, uvědomit právě tu lidskost Ježíše, to jak je nám blízko v tom utrpení. Od Zeleného čtvrtku do Velkého pátku zažil snad všechny možné způsoby utrpení, ponížení fyzického, duševního. A ten autor listu Židům říká: „Má s námi soucit, protože to zažil.“ A my, když to zažíváme, tak ho můžeme volat a můžeme prosit o pomoc.

V první řadě děkujeme dnes, děkujeme za to, že přijal tuto přirozenost služebníka. Děkujeme za to, že se Boží Syn stal člověkem. Dnes je to svátek, kdy vyvrcholilo jeho vtělení, jeho lidství. Zítra večer nebo spíš v noci ze soboty na neděli budeme oslavovat Ježíšovo božství, to zmrtvýchvstání. Dnes se klaníme jeho lidství.

Máte možnost žít novým životem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.04.2015 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (Velikonoční vigilie)

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Gn 1,1-2,2](#); 2. čt. [Gn 22,1-18](#); 3. čt. [Řím 6,3-4,8-11](#); evang. [Mk 16, 1-7](#);

Bratři a sestry, včera nám byl průvodcem v tom okamžiku Ježíšovy smrti svatý Pavel a chtěl bych dnes, abychom se aspoň kratince zamysleli také nad tím, co jsme slyšeli v epištole, v dopise z Nového zákona svatého Pavla Římanům.

Většinou píšeme dopisy někomu, koho známe. To dělal taky svatý Pavel, psal Korintánům. Nejdřív do Korinta přišel, seznámil se s Korintány, založil tam církevní obec a pak jim posílal dopisy. List Římanům je něco jiného. Pavel se do Říma chystá a připravuje si půdu. Tedy nezná ty lidi, nezná je osobně, ale zná je z doslechu, ví, jaké mají, řekněme, problémy, jaké mají radosti, ví, jak prožívají svoji víru. A právě to je to, co je spojuje, Pavla a Římány, víra, snaha o to, aby víra byla co, řekněme, nejhlubší a aby byla i pevně zakotvena.

Víme o tom, jak Pavel v podstatě bolestně hledal víru nebo spíš jak se rodila jeho víra. Jak se domníval, že ti, kteří se hlásí ke Kristu, škodí tomu náboženství otců a musel spadnout, aby se setkal s Kristem.

Svatý Pavel ve svých listech má takovou celkem pevně danou osnovu. Střídá okamžiky nebo odstavce, kdy mluví teoreticky, mluví o nauce, o teologii, a potom hned k tomu připojuje nějaký praktický závěr. A to stejné je v tom úryvku, který jsme slyšeli teď před chvílí.

„My všichni, kteří jsme byli křtem ponořeni do Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponořeni do jeho smrti.“ Svatý Pavel tady spojuje vlastně dva obrazy, to když mrtvého ukládají do země. V prvotní církvi se totiž vždycky a zásadně křtílo ponořením, když biskup tomu, kdo byl křtěn, položil ruce na hlavu a celého ho ponořil. Okamžik smrti do té doby, než Ježíš vstal z mrtvých, tak byl považován za něco absolutně jistého. Byla to jistota, mnohdy bolestná jistota, jistota ztráty blízkých, milovaných a podobně, ale bylo to něco, s čím se prostě nedalo hnout. A teď svatý Pavel říká: „Od toho okamžiku, kdy Ježíš vstal z mrtvých, je to jinak.“

Přirovnává ten moment, kdy toho mrtvého kladou do hrobu. Ten mrtvý už nemůže vůbec nic. Je vlastně odkázán na to, čemu říkáme pieta – starost, péče těch pozůstalých. A Pavel říká vlastně: „Ten člověk, který přijímá křest, tak také dává sám sebe k dispozici.“ A potom, když se nabídne takto Bohu, tak „je odkázán na Boží péči“, na to, že Bůh se ho ujme, postará a že ho obdaruje.

Svatý Pavel vychází z praxe. My o té praxi toho mnoho nevíme. Nejdříve první křesťané rádi křtili venku, v přírodě, tak jak byl pokřtěn Ježíš v řece Jordánu. Potom začali křtít po domech, později v kostelech, a křtili na místě, kterému se říká baptistérium, tedy jakýsi bazének, do kterého vedly dvoje schody. To schodiště mělo sedm stupňů dolů i nahoru. A dole v tom bazénku zpravidla bylo šest dlaždic a na těch dlaždicích, které většinou byly mozaikové, byli andělé. Tedy ten, kdo měl být pokřtěný, sestoupil dolů po těch sedmi schodech (sedmička je číslo plnosti), ale dole, proč je těch dlaždic jenom šest? Kůrů andělských, jak se tomu obrazně říká, je taky sedm, a to mělo připomínat tomu, kdo byl pokřtěný: „Ty patříš mezi ty vyvolené, ty patříš mezi ty, kteří jsou Bohu nejbliž. Počítá se s tebou.“ A také, aby se zdůraznilo to, že v životě toho člověka nastává něco radikálně nového, tak se neobrátí a nešel zpátky po těch schodech, po kterých sestoupil, ale vystoupil po těch druhých schodech. Tedy, řekli bychom, jakási tlustá čára v životě, hodně tlustá mezi tím co bylo a mezi tím co přijde. To je ta část, řekli bychom, teologická. A ta praktická? I my teď musíme žít novým životem. To je to, co Pavel chce předat křesťanům v Římě.

„Neboť jestliže jsme s ním srostli tak, že jsme mu podobní v jeho smrti, budeme mu tak podobní i v jeho zmrtvýchvstání.“ Jestliže jsme s ním srostli. Ono by to mělo být spíš naopak, jestliže on tak srostl s námi, protože my si vybírat nemůžeme. On si vybrat mohl. Ale Pavel říká: „My jsme se přidali k němu, protože on je ten lepší, on je ten dokonalejší. V žádném případě Pavel neumenšuje právě tu velikost toho gesta, kdy Ježíš Kristus přichází k nám, a pro něho to bylo opravdu to, čemu říkáme ponížení.“

A teď už pořád svatý Pavel mluví o tom, že máme žít tím novým životem a říká: „Víme, že starý člověk v nás byl ukřižován, aby ztratila moc hříšná přirozenost,“ a tak dál. Říká zajímavou myšlenku: „Kdo umřel, je osvobozen od hříchu.“ Tato myšlenka velmi zaujala středověkou teologii a byla vyzdvihována, jako že ten mrtvý nemůže udělat nic zlého. To je pravda, ale on taky nemůže udělat

nic dobrého, a o toto tady Pavlovi jde. Svatý Pavel byl vychován ve starozákonní tradici a znal to, čemu říkáme Smlouva a Desatero. Když čteme nebo když si přeříkáváme Desatero, tak je uvedeno negativně: Nebudeš. Nebudeš mít jiné bohy, nevezmeš jména Božího nadarmo, nepromluvíš křivého svědectví, nezabiješ a tak dál, a tak dál. Ale samozřejmě to Desatero je možné také otočit a říci: Budeš uctívat pravého Boha, máš možnost uctívat skutečného Boha, máš možnost mluvit pravdu, máš možnost vážit si věcí svého bližního a nic si nebrat, máš možnost vážit si jeho života a chránit ho, a tak dál, a tak dál. A svatý Pavel tady v tom úryvku, který jsme slyšeli, začíná stejnou logikou. Říká: „Ten, kdo je pokřtěn, umřel hříchu.“

Co je to hřích? Pavel nemá na mysli lidské slabosti, ale má na mysli v podstatě dvě věci. První hřích spočíval v tom, že člověk chtěl být jako Bůh: „Já budu rozhodovat, co je dobré a co je zlé. Já to budu určovat.“ A to nejde. Ono to nefunguje. Tedy ten, kdo věří v Krista, se nechová jako Pán, jako nějaký uzurpátor, který něco bere, ale chová se jako správce, který ví, že mu bylo hodně svěřeno, ale taky se hodně od něho očekává.

A hřích? Jak ho známe z definice morálky a katechismu, hřích je vědomé a dobrovolné zlo. Ten, kdo se hlásí ke Kristu, by nikdy neměl konat vědomě a dobrovolně něco špatného. Tady především se mluví právě o tom, co se týká osmého, sedmého přikázání a tak dál. To toho bych se nechtěl zamotat. Svatý Pavel když skončí tady toto, řekli bychom, negativní vymezení, tak právě říká: „Máte možnost žít novým životem.“ Tedy to je to hledání té cesty, kterou bychom označili jako pozitivní, kladnou.

On říká: „Když se ten člověk vynoří, tak začíná ten nový život.“ Člověk nemůže žít z toho jenom, že bude nějakým způsobem zpytovat chyby, hříchy, ale člověk potřebuje nějaký kladný vzor. A ten nejkladnější vzor a ten nejlepší vzor pro náš život je Ježíš Kristus, na kterého jsme se dívali teď po celé Velikonoce, ale na kterého se díváme pokaždé, když čteme z evangelia, ať už tady, doma nebo kdykoliv. A tak děkujeme za to, že je nám nabídnuta tato cesta.

Většina z nás tady byla pokřtěna jako malé děti, to znamená, nepamatujeme si to. To rozhodnutí za nás udělal někdo jiný, ale udělal ho proto, že byl přesvědčený o tom, že tato cesta je dobrá: „Toto se ti bude hodit. Jestliže půjdeš po této cestě a budeš se řídit těmito zásadami, nebudeš toho litovat a tyto zásady ti budou ku prospěchu.“

Slavíme noc zmrtvýchvstání, vzkříšení. Máme si uvědomit nebo říkáme si, že jsme byli zachráněni. Ale jak to je s tou záchránou? My jsme nebyli zachráněni od smrti, kdo se narodil, musí zemřít, ale je nám nabídnuta záchrana ve smrti. V tom okamžiku, který je pro nevěřící svět koncem všeho, tak věřící člověk věří a doufá, že v tom okamžiku začne něco nového, nový život, který začal právě Ježíšovým zmrtvýchvstáním.

A za to děkujeme.

Já přijdu k vám domů, ale mějte otevřeno

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.04.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (ve dne)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 10,34a.37-43](#); 2. čtení [Kol 3,1-4](#); evangelium [Lk 24,13-35](#);

Bratři a sestry, možná jste si řekli, že ten dnešní úryvek evangelia končil nějak zvláště: „Báli se totiž.“ „Nikomu nic neřekli, báli se totiž.“ Ale on to není jenom konec toho dnešního evangelia, ale on je to konec celého Markova evangelia. Markovo evangelium začíná slovy: Začátek evangelia o Ježíši Kristu, Synu Božím, a končí slůvkem: Báli se totiž.

Asi první, co nás napadne, tak si řekneme: „To je nějaký divný konec.“ Je divný, je zvláštní. Druhá otázka, která by nás měla napadnout: „Proč je takový, proč je právě takový?“

Svatý Marek, když psal veden Duchem svatým svoje evangelium, tak používal taky svou hlavu. To se nevyklučuje. Když je člověk veden Duchem svatým, tak to neznamená, že by byly nějakým způsobem potlačeny jeho schopnosti nebo jeho možnosti. A on chtěl, aby ti, kdo budou toto jeho dílo číst, aby si položili tu otázku: „A co dál?“

Co dál? To si možná my taky říkáme. Na jednu stranu máme radost z toho, že velikonoční třídení končí, protože byl to svým způsobem určitý maratón bohoslužeb, obřadů, ale je tady ta otázka: A co dál? Svátý Marek svoje dílo píše s tou perspektivou, že až čtenář dojde na konec, že se má vrátit na začátek a číst znovu. Ne jednou nebo dvakrát nebo třikrát, ale dokonce vícekrát. Ale jsou tam vidět přímo tři takové roviny. Zpravidla totiž člověk začíná číst ze zvědavosti. Ale ze zvědavosti také přicházejí lidé k Pánu Ježíši a spousta z nich odešla. Ale ti, kteří zůstali, tak se posunuli, řekli bychom, do té druhé roviny, do druhé kategorie. Ti zvědavci, to je ten dav, který je okolo. Ale potom z toho davu vystupují lidé, kteří přicházejí za Ježíšem, oslovují ho a něco od něj chtějí - radu, pomoc, uzdravení. A to ten svatý Marek bere a říká: „Když člověk bude číst znovu to evangelium, tak si má uvědomit: „Já jsem ten uzdravený, ten kdo potřebuje uzdravení, já jsem ten, kdo potřebuje to odpuštění, já jsem ten nasycený, ta nasycená, já jsem ta osoba, se kterou Ježíš mluví, se kterou Ježíš komunikuje. A já jsem ta osoba, která už se k Ježíši přiblížila nebo přibližuje, ale ještě ne úplně.“ A to je v té další rovině, to už jsou ti nejbližší, Ježíšovi učedníci. A tito učedníci jsou s Ježíšem v kontaktu.

Ale co dál? Totiž i v církvi známe takovýto určitý posun. Když někdo uvěří nebo začne se zajímat o víru, tak je takzvaně předběžný katechumenát. Potom je katechumenát, a pak je ten člověk pokřtěný a nastává to, čemu se říká život v církvi, zpravidla dlouhé období. A tady je ta otázka, co dál, kam se posunout dál? A ženy dostávají odpověď na tuto otázku: „Ať jdou učedníci do Galileje. Tam Ježíše uvidí.“ V Galileji to začalo, v Galileji při jejich práci, když prali sítě, když dělali to, čím se živili, tak je oslovil a Ježíš říká: „Pojďte za mnou,“ a dává jim tu nabídku a říká: „Já mám dar, o který se s vámi chci rozdělit.“

Ti Galilejci nebyli nijak zvlášť zbožní, nebyli nijak zvlášť vzorní, ale uprostřed všedního dne těmto obyčejným lidem dává Ježíš svoji nabídku, mluví s nimi, zve je k sobě. A to je odpověď na to, co dál. A proto Ježíš jim vzkazuje a říká: „Běžte domů. Já tam přijdu za vámi.“ To je velmi důležité poselství Velikonoc. I nám říká Ježíš: „Já přijdu k vám domů, ale mějte otevřeno. Já přijdu do těch vašich všedních dnů a oslovím vás, ale buďte na to připraveni.“

Markovo evangelium má otevřený konec. Na začátku toho díla je řečeno: „Začátek,“ ale není tam žádný konec, protože to dílo pořád pokračuje. Ta mise není ukončena. Tato mise se dostala v tuto chvíli i k nám, toto poselství, a my se do něho můžeme a máme zapojit, přes naše chyby, přes naše selhání. Proto je tam vzkaz: „Řekněte mým učedníkům, i Petrovi.“ Petrovi, který říkal: „Kdyby všichni tě opustili, já zůstanu,“ a byl si dobře vědom svého selhání. Proto Ježíš, který toto všechno ví, mu vzkazuje: „I s tebou počítám. I s tebou počítám, i pro tebe mám dál v té své misi úkol.“

Takže, bratři a sestry, to evangelium je otevřené a je na nás, abychom i my se do toho nějakým způsobem zařadili. I my máme jít do té své Galileje, do svého domova, do svého obyčejného života a tam očekávat Ježíše.“ A svatý Marek nás vybízí a říká nám: „Čtěte si znovu a znovu moje evangelium. Bude vám to ku prospěchu. Vždycky tam objevíte něco nového, něco hlubšího, nějakou další myšlenku.“

Nakonec bych řekl asi tolik, že to Markovo evangelium, když je budete číst, tak nekončí v Písmu svatém těmito slovy, které jsme slyšeli, ale Markovi žáci přidali ještě dalších jedenáct veršů. Marek

samozřejmě věděl, kdy a komu se Ježíš zjevil a ti jeho žáci se ho ptali, jak to bylo, co bylo dál, protože jim to připadalo příliš useknuté. A tak i oni byli potom vedeni Duchem svatým a přidali tady k tomu těch jedenáct veršů, kde se mluví o tom, jak se Ježíš zmrtvýchvstalý setkává se svými učedníky. Ale to už je právě jiný příběh. Ten Marek to nechává celé otevřené, aby tam bylo místo pro nás, abychom se tam zařadili a abychom řekli: „Pane, přijď. Já tě čekám. Těším se na setkání s tebou.“

Měli jedno srdce a jednu duši

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

12.04.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 4,32-35](#); 2. čtení [1 Jan 5,1-6](#); evangelium [Jan 20,19-31](#);

Bratři a sestry, dnešní první čtení nám podává zprávu o věci naprosto unikátní, o společenství majetku, které bylo v první křesťanské komunitě v Jeruzalémě. Nikde jinde nikdy později už se to nepodařilo zopakovat, jenom tam. Bylo to tedy něco naprosto unikátního a mnozí myslitelé, teologové se ptají, proč se to podařilo jenom tam.

Ten úryvek, který jsme slyšeli, tomu se říká sumář nebo shrnutí. Je to už druhý takový sumář, který ve Skutcích apoštolů jsme mohli číst. Ten první je na samém začátku hned po seslání Ducha svatého a je v něm shrnuto nakolik, jak ti první věřící v Jeruzalémě, jak přijali a jak v jejich životě se uplatňují dary Ducha svatého. A právě ti teologové říkají: „Právě proto, že tak přijali naplno ty dary Ducha svatého, proto dokázali uskutečnit to, o čem jsme dnes četli.“

„Měli jedno srdce a jednu duši.“ Toto jsou termíny, které zná Písmo svaté už ve Starém zákoně. Ve Starém zákoně se o tom mluví, když přijdou Izraelité za Davidem a žádají po něm, aby se stal králem nad celým Izraelem, ne jenom nad Judou, ale i nad těmi severními kmeny. A říkají právě: „My máme jednu duši.“ Zná tady toto i řecká filosofie, to pojmenování jedno srdce, jedna duše. Řecký filosof Aristoteles o tomto hodně mluví ve své Etice a říká: „Mít jedno srdce, jednu duši, to je pravé přátelství.“ A říká, při tom pravém přátelství se smazává hranice majetku. Už neplatí „to je moje, to je tvoje“, ale platí „co je moje, to je tvoje“, to můžeš používat, je to naše společné.

Víte, každý z nás má, jak se říká, někde něco pro strýčka Příhodu a cítíme se tím nějak víc v bezpečí. Domníváme se, že náš život je tím víc zajištěn. Částečně ano, ale rozhodně ne absolutně. A ti první křesťané toto dokázali odložit. Je to těžké. Je to vlastně proti lidské přirozenosti, protože člověk chce být nějak zajištěn, pamatovat na ta zadní vrátka, mít něco někde, na co se může spolehnout, mít nějakou rezervu. A oni řekli: „Tou naší rezervou jsi, Bože, ty!“ Dokázali to taky proto, že čekali na brzký druhý příchod Pána Ježíše, počítali tak do pěti let.

Tady to společenství majetku v jeruzalémské církevní obci fungovalo do té doby, než vypuklo to první židovské povstání proti Římanům. Potom křesťané odešli z Jeruzaléma. Ale už předtím vlastně i sami se dostávali do té situace, že jak se říká, neměli. A víme právě, jak svatý Pavel organizuje sbírky pro chudé křesťany, především v Jeruzalémě. Tedy tady to povědomí té solidarity v té prvotní církvi bylo velmi vysoké.

Svatý Lukáš, který svůj spis Skutky apoštolů adresuje, řekli bychom, především k řecky vzdělaným lidem, toto připomíná právě z toho důvodu, že o tom pravém přátelství a tady o těchto věcech pojednával ten zmíněný Aristoteles, kdy ti Řekové si taky kladli tu otázku: „Dá se to někdy uplatnit?“ Zkoušeli to a moc jim to nešlo. A právě svatý Lukáš s jakousi hrdostí ve Skutcích říká: „Dá se to uskutečnit, ale člověk nemusí znát Aristotela, nemusí číst jeho Etiku Nikomachovu, ale musí znát Ježíše Krista. Víra je skutečnost, která člověku dává sílu, povzbuzuje ho k věcem, které by nikdy jinak neudělal.“

V jedné knížce, jmenuje se to Odpust' Natašo, vypráví svůj příběh jeden voják ze Sovětského svazu, který vlastně se podílel napřed na pronásledování křesťanů (ne katolíků, ale křesťanů, baptistů), a potom, když zkonvertoval, se rozhodl, že uteče. A využil k tomu příležitost, kdy ta loď, na které on sloužil jako námořník, byla v blízkosti kanadských vod. A takhle jednou v noci prostě skočil do vody a doplaval do té Kanady. A když se ho ptali ti úředníci, vlastně policisté, jak se tam dostal, tak říkal: „No, tak jsem plaval.“ A oni za nějakou dobu přišli a říkali: „To není možné. Byla bouřka,“ bylo to v nějakých osmdesátých letech, takže říkali: „Dali jsme to do počítače, prostě to není v silách člověka, aby to uplaval. Vy musíte být špión. Vás sem prostě někdo poslal, vám pomohli, abyste se sem dostal.“ A pak se ho ptali: „Můžete ještě něco říct, abyste to líp vysvětlil?“ A on se zamyslel a říká: „No, moje víra mi dodávala sílu.“ A oni teda odešli a vrátili se za nějaký den a říkali: „NO, my jsme to znovu přepočítali, může to znít úsměvně, ale do toho vzorce jsme zařadili tu položku víra a vyšlo nám, že se silnou vírou jste to mohl uplavat.“ Víra je tedy něco, co člověku pomáhá v tom, aby se rozhodnul a to rozhodnutí potom aby uskutečňoval.

Měli jedno srdce, jednu duši, proto se potom povedlo všechno to další. Ale povedlo se to také proto, že (to zmiňuje hned v tom stejném odstavci) apoštolové vydávali s velkou působivostí svědectví o

zmrtvýchvstání Ježíše Krista. První církev neměla žádné hlasatele evangelia z povolání, žádné misionáře z povolání. Všichni to brali tak: „Je to můj úkol. Já mám na tom podíl, já jsem přijal a já mám taky dávat dál.“ A proto se prvotní církev šířila tak rychle. Navíc nešlo jenom o nějaké vyučování, ale právě o svědectví.

Papež Pavel VI., jsme teda v 2. polovině 20. století, když se zamýšlí nad tím, jak by se měla hlásat víra, evangelium dnes, jsme tedy v polovině toho 20. století, tak říká: „Je potřeba, aby dnešní křesťané byli svědky své víry. Nestačí jenom něco říkat, ale musí to být podloženo tím, jak se chovám, svým životem to musím podložit.“

A nakonec se ten Lukáš znovu vrací k otázce toho majetku: „A tak nikdo u nich nežil v nouzi.“ A teď mluví o tom, jak to probíhalo v praxi. Mohl by někdo říct: „Proč? Vždyť už o tom mluvil. Proč se k tomu vrací?“ On chce ukázat ještě jiný aspekt té stejné situace, toho stejného úkazu. A sice ve Starém zákoně v V. knize Mojžíšově v 15. kapitole je takový příslib. Hospodin říká Izraeli: „Když budeš zachovávat všechna má přikázání, nebude mezi tebou nikdo, kdo by trpěl nouzí.“ A je to příslib, slib, Bůh se zavazuje. A svatý Lukáš v tuto chvíli zase Izraelitům, kteří nepřijali Ježíše Krista, chce ukázat a říct: „Když se na toto podíváte, tak by vám mělo dojít, že v tuto chvíli se ten příslib naplnil, na těchto prvních křesťanech v Jeruzalémě, a mělo by vám to pomoci k tomu, abyste přijali víru v Ježíše Krista.“

A dál je tam líčeno, jak to probíhalo prakticky. Vlastně z toho vyplývá, vysvítá, že tady ta starost pro ty chudé, potřebné, že to nebylo nic nahodilého, ale že to byla soustavná péče.

„Kladli apoštolům k nohám.“ Zní to tak hodně vznešeně, ale musíme si uvědomit, že ti první křesťané byli docela chudí a v místech, kde se scházeli, tak byl právě vždycky jenom oltář a oni stáli kolem toho oltáře, takže ono to tam prakticky nebylo kam jinam dát.

Samozřejmě bylo to všechno na dobrovolnosti a Lukáš ve Skutcích o kousek dál připomíná příklad nějakého Josefa, kterému dali jméno Barnabáš, který prodal své pole a ty peníze dal apoštolům k dispozici. Ale také hnedka potom se tam mluví o dvou manželech, Ananiášovi a Safíře, kteří prodali pole, nikdo je k tomu nenutil, část peněz si schovali, jak se říká, ulili si je, a přišli, donesli peníze apoštolům a dělali, předstírali, že dávali všechno. Oba je ranila mrtvice a oba zemřeli. A tam svatý Petr krásně vysvětluje a říká: „Nikdo vás nenutil. To bylo vaše. Vy jste si to mohli nechat nebo jste s těmi penězi mohli naložit, jak jste chtěli.“ Samozřejmě mohli přijít a říct: „Tohle vám dáváme a tohle jsme si nechali,“ a bylo by to v pořádku. Ale špatně je, když člověk předstírá, když hraje, jak se říká, nějakou habaděru, když prostě se nechová upřímně.

A co dnes, jak ten úryvek uchopit? On není ukončený, protože je to život, je tam líčen všední život církve. A měl by to být i všední život náš. I my máme usilovat o to, aby naše farnost, naše společenství mělo jedno srdce, jednu duši. I my máme se snažit o to vydávat s velkou věrohodností a působivostí svědectví o zmrtvýchvstalém Kristu. I my se máme dívat na to, jestli kolem nás někdo nežije v nouzi. Teď nemám ani tak na mysli tu nouzi hmotnou, díkybohu nám se daří celkem dobře, ale mám na mysli tu nouzi duchovní, protože v té nouzi duchovní se nachází mnoho lidí kolem nás. A ta první církev toto všechno dokázala zvládat proto, že přijala dary Ducha svatého a žila z nich.

Tak i my si je vyprošujeme a prosíme o to, když už je tedy dostaneme, abychom je dokázali zakomponovat do svého života, abychom s nimi počítali, abychom je dokázali uplatnit.

Kéž se tak stane.

Vy jste toho svědky

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

19.04.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 3,13-15.17-19](#); 2. čtení [1 Jan 2,1-5a](#); evangelium [Lk 24,35-48](#);

Bratři a sestry, vlastně dnešní úryvek je téměř ze samého závěru Lukášova evangelia a nalézáme tam dvě takové myšlenky. Jedna ta myšlenka je obrácena do budoucnosti, co bude dál, jak to má vypadat dál. A ta myšlenka, která je vlastně v pořadí první, ta je taková trošku složitější nebo komplikovanější.

Vždycky když někdo píše nějaké dílo, které označujeme za vědecké, nějakou práci diplomovou nebo podobně, tak na začátku toho díla autor si stanoví cíle, k čemu ta práce má sloužit, co má popsat, co má objasnit, zkrátka a dobře, k čemu to bude, čím se bude zabývat, jaký je cíl. A na konci té práce zase vlastně ten, kdo to píše, tak má napsat, jestli těch cílů bylo dosaženo, eventuelně jak jich dosáhl. Samozřejmě potom tu práci ještě vlastně ten člověk, ten kandidát, musí obhájit. Je tam na to celá komise, oponent, který zase hledá ty chyby, to co se zase naopak nepodařilo objasnit, dobře popsat a podobně.

Evangelium není vědecká práce, ale svatý Lukáš si na začátku svého díla stanovil určité cíle, jednak vypsát všechno o Ježíši Kristu uspořádaně, ale také to vypsát tak, aby ti, kteří budou jeho dílo číst, aby vedeni Duchem svatým poznávali, že Ježíš z Nazareta je očekávaný a slíbený Mesiáš. A teď vlastně v této poslední kapitole svatý Lukáš rekapituluje, jestli se mu podařilo těch cílů dosáhnout. A tak se někdy nenápadně vrací na začátek svého díla, někdy je to zcela evidentní, a právě srovnává.

Když to vezmeme od začátku, tak to první, v čem se vrací, je v tom pozdravu „Pokoj vám“, Šalom hebrejsky, obyčejný používaný pozdrav, ale v Lukášově evangeliu čteme o tom, že při Ježíšově narození nad Betlémem nebo v blízkosti toho místa narození andělé zpívají Sláva na výsostech Bohu, pokoj lidem dobré vůle, nebo pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení. Boží syn vždycky přináší pokoj – při narození, při zmrtvýchvstání. Pokoj je darem od Boha, ale je to také hodnota, o kterou my máme usilovat, o kterou se máme snažit. Proto toto krásné označení. Je to vlastně na jednu stranu přání, na druhou stranu on říká: „Já vám ho dávám,“ je to dar.

Potom dál se tam mluví o tom, že Ježíš s apoštoly jedl. Za svého života byl spíš on ten, který sytil, který rozdával. V tuto chvíli žádá, aby mu dali něco k jídlu. Svatý Lukáš ve svém díle chce dokázat, že Ježíš je nový Mojžíš. Mojžíš byl vůdce, který vedl z toho egyptského otroctví do svobody. Byl vůdcem, řekli bychom, myšlenkovým, ideovým. Ale taky byl vůdcem, který opravdu ukazoval směr a říkal: „Tudy půjdeme, po této cestě.“ A když na to přišlo, tak byl i on ten, který se staral, aby celé to společenství putujícího Izraele mělo co jíst. On vyprosil vodu, on vyprosil manu a tak dál. A svatý Lukáš chce říct, tady toto ještě mnohem lépe dělá Ježíš. Ježíš je náš vůdce, náš vedoucí. Je ten, který nás vede po té stránce myšlenkové, ale je také ten, který se stará. A proto taky tady zdůrazňuje, připomíná ty okamžiky, kdy Ježíš rozmnožil chleba, ryby, a teď zase naopak to přijímá od apoštolů.

Někteří ti vykladatelé spekulují nad tím, proč zrovna rybu. No, dá se to chápat velmi symbolicky v tom smyslu, že ryba žije někde ve vodě, hluboko, je vytažena a slouží k životu člověka, k obnovení sil člověka, k tomu, aby člověk se najedl. A tak Ježíš přichází také od Otce, někdo říká, z velké dálky, ale přichází, aby člověka sytil, aby člověku dodával síly.

Ale celé je možné to chápat i v tom smyslu, že ryba bylo jídlo obyčejných lidí, bylo to dostupné jídlo, poměrně časté. A zmrtvýchvstalý Ježíš nechce pro sebe nic zvláštního, nic výjimečného. Spokojí se s tím, co my lidé máme, co prožíváme každý den, jak to prožíváme. Tedy nechce pro sebe žádná privilegia, ale i zmrtvýchvstalý přichází k nám velmi pokorně a přijímá, co my jsme schopni mu dát, o co jsme schopni se rozdělit.

Svatý Lukáš velmi zdůrazňuje to, že Ježíš zmrtvýchvstalý má tělo – tělo oslavené, ale je to tělo. Zdůrazňuje to proto, že píše k řecky vzdělaným adresátům a ve staré řecké filozofii a ve starém řeckém náboženství oni věřili v nesmrtelnou duši, ale rozhodně popírali vzkříšení těla. Tělo se jim zdálo jako přítěž a duše, že se chce od těla osvobodit, a až se jí to podaří, tak zvítězí a bude žít plným životem. A naopak právě svatý Lukáš říká: „My věříme v nesmrtelnou duši a ve vzkříšení těla.“ Budeme se to modlit, budeme to zpívat v modlitbě Věřím v Boha za několik málo minut. Ježíš

Kristus přišel dát věčný život nejen naší duši, ale také našemu tělu, oslavenému, a za to mu děkujeme.

Další moment, který Lukáš rekapituluje, je přijetí daru Ducha svatého, naplnění Duchem. On říká: „To je smysl mých slov, že se na mně musí splnit všechno, co je v zákoně Mojžíšově: „Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu.““ Na první pohled to není poznat nebo není to nápadné, ale jde o srovnání scény, kdy archanděl Gabriel přichází k Panně Marii a žádá ji, aby se stala matkou Božího Syna, matkou Vykupitele, protože i ona říká: „Já nerozumím, co ode mě žádáš, co ode mě očekáváš,“ ale ten anděl jí říká: „Sestoupí na tebe Duch Nejvyššího, zastíní tě moc Nejvyššího,“ a toto vlastně teďka Ježíš říká: „To co se stalo tenkrát Marii, že byla naplněna Duchem svatým, tak budete naplnění vy všichni, kteří se ke mně hlásíte, vy všichni, kteří ve mě věříte.“

A je tam minulý čas: „To je smysl mých slov, když jsem byl s vámi.“ Už není s námi? Už není s námi tak, jak byl. My teď říkáme, že je v nás. Že je v nás a že my se s ním můžeme setkat. Kdy a kde? Ted' se vracíme znovu na začátek toho dnešního úryvku a jsme u té druhé otázky. Jak to bude dál, co bude dál? Ježíš není s námi, ale chce být v nás.

Přicházejí apoštolové nebo ti učedníci, kteří se vrací z Emaus, a setkávají se ve večeřadle s těmi, kteří tam pořád jsou. Tato scéna, toto rozložení scény zase není náhodné, protože my ve svém životě se vlastně buď pohybujeme někde, jsme na cestě, na cestě svýma nohama, anebo na cestě svou hlavou. Buď skutečně někam jdeme, fyzicky se pohybujeme z bodu A do bodu B, anebo i naše hlava, naše myšlenky se ubírají někam. A na všech těchto cestách Ježíš nás chce doprovázet. Anebo jsme naopak na místě, třeba kde je nám dobře, kde se cítíme v bezpečí, jako to bylo v tom večeřadle. Byli tam spolu a bylo jim tam dobře. A i v tuto chvíli Ježíš chce být s námi, ať už se někam ubíráme, ať něco hledáme, ať jsme na cestě anebo ať jsme doma, ať jsme v pohodlí nebo v práci, v nějaké námaze, Ježíš chce být tam s námi a chce se s námi rozdělit. O co? O slovo a o chléb.

My se často scházíme. Scházíme se, abychom si popovídali, scházíme se, abychom spolu něco oslavili. A když něco slavíme, vždycky se u toho jí. Samozřejmě jde o to, aby ti lidé se najedli, aby se obnovili jejich síly, ale de facto to jídlo má až jakousi druhotnou funkci v tuto chvíli, v tento okamžik. To první je být spolu, setkat se, být společně. A toto nám Ježíš zanechává a říká: „O toto se máte dělit s druhými – o slovo, o chléb. Mít zájem o druhého, být spolu.“ Nebýt každý jenom jako sólista, nebýt každý sám, ale být spolu jako společenství.

Bratři a sestry, budeme o tom ještě mluvit vícekrát, jak se bude blížit slavnost Seslání Ducha svatého, protože každé setkání se Zmrtvýchvstalým dává těm, kteří se s ním setkají, úkol. My jsme to dnes slyšeli. Ježíš jim říká: „Vy jste toho svědky,“ toho všeho, že má být hlášáno evangelium, aby lidem byly odpuštěny hříchy. Apoštolům se to v tu chvíli ještě moc nelíbí. Cítí, že je to úkol těžký, nepohodlný, a tak ještě od toho mají určitý odstup. Až právě po Letnicích Petr vystoupí a řekne: „A my jsme toho svědky.“ Až potom to vlastně přijali, až potom naplnění Duchem svatým byli schopni říct: „Tak ano, Pane, my to teda bereme.“ A co vzali? Vzali poslání a úkol dělit se o slovo a dělit se o chléb.

Žít svůj život jako pastýř

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.04.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 4,8-12](#); 2. čtení [1 Jan 3,1-2](#); evangelium [Jan 10,11-18](#);

Bratři a sestry, v desáté kapitole Janova evangelia jsou, řekli bychom, dvě takové velké Ježíšovy řeči. Ježíš tam o sobě říká: „Já jsem dveře k ovčím do ovčince“ a: „Já jsem dobrý pastýř.“ Je to taková velká rozprava, předtím ale byl, řekli bychom, i velký čin. Ježíš uzdravil člověka od narození slepého. Uzdravil, dal mu zrak. Ten člověk nikdy předtím neviděl. Ježíšovi nepřátelé na tohoto bývalého slepce dotírají a ptají se ho: „Kdo ti vrátil zrak? Co o něm říká?“ a takhle, protože nechtějí uznat, že Ježíš je poslaný od Boha. A ten bývalý slepec říká: „Musí být poslaný od Boha, protože to se doteď nestalo, že by naráz uviděl někdo, kdo byl od narození slepý. A tak Ježíš tady v té desáté kapitole potom vede takovou rozpravu, ve které právě mluví o tom, proč přišel.

Dveře, to je místo, kde se setkává svět soukromý a svět veřejný. Za dveřmi vevnitř se cítíme v bezpečí. Naopak ty dveře nám ale umožňují, abychom šli k druhým lidem, abychom se setkali, navštívili se, abychom nějakým způsobem byli propojeni. A Ježíš vlastně o sobě říká: „Já jsem ty dveře do věčného života.“ Ale nespokojí se s tím, že by řekl: „Támhle máte nějaký cíl. Támhle k těm dveřím dojděte.“ ale on říká: „Já jsem dobrý pastýř,“ tedy já vás tam povedu. Já vás budu provázet na té cestě k těmto dveřím, k tomuto setkání nebo setkávání s Otcem. A v tomto směru se ta dvě přirovnání nějak doplňují. Ale Ježíš právě říká: „Je to na vás, jestli teda se svěříte do té mé péče.“

Ježíš využívá obraz, který oni znali. Jednak v té době tam byli pastýři, oni jsou tam i dnes. Ti pastýři byli a jsou pořád dvojího druhu. Buď že to stádo jim patří, anebo nějaký člověk, který má peníze, zakoupí ovce nebo kozy a najme někoho, kdo se má o ně starat. Ale jak víme, vždycky když je někdo opravdu najatý, tak se velmi často stává to, že mu to nepříroste k srdci, nepovažuje tato zvířata za vlastní, ale bere to jenom jako „nějak se živit musím, něco dělat musím, a tak udělám to nejnutnější a proč se namáhat víc“.

Ale tento obraz toho pastýře je vlastně Izraelitům velmi drahý. Víme o tom, že Abrahám měl stáda, stejně tak jeho syn Izák, Jákob, Mojžíš, ještě o tom bude řeč, pásal stádo svého tchána, a nejmilejší obraz je obraz ze života krále Davida, který než se stal králem, tak je pastýřem. Tedy ve Starém zákoně a v Izraeli je velmi živá myšlenka „žít svůj život jako pastýř“, jako tedy ten, kdo se na jednu stranu stará, kdo přijme odpovědnost, ale také na druhou stranu ví, že vlastně to stádo nějakým způsobem je mu zdrojem obživy, zdrojem života. A tak vlastně Ježíš právě říká: „My patříme k sobě. Vy mě potřebujete a já jsem si dobrovolně zvolil tuto cestu, že budu s vámi.“

Ježíš říká: „Já jsem pastýř dobrý.“ Proč tady v tomto pořadí? Když jsme právě už mluvili o Mojžíšovi, tak když pase ty stáda, která mu nepatří (Mojžíš je právě vzorem člověka, který se i o to cizí stádo stará velmi dobře) a Bůh se mu zjevuje v hořícím keři, posílá ho do Egypta a Mojžíš se ptá a říká: „Já tam přijdu a oni mě řeknou: ‚Kdo tě posílá?‘, co jim mám říct? Jaké je tvé jméno?“ A Bůh mu říká: „Já jsem. Já jsem, který jsem. Jahve.“ Taky to znamená „Jsem s vámi“, „Jsem pro vás“. Já jsem.

Být, existovat, to je to nejcennější, co máme, ale bohužel na to zapomínáme. Žijeme v době, kdy se klade velký důraz na to „mít“. Kdy se zapomíná na to „být“, ale „mít“. Mít majetek, mít úspěch, mít moc, mít postavení. Ne, že by tyto věci byly špatně, ale je to jakýsi doplněk toho „být“. A v okamžiku, kdy člověk zapomene, že to nejdůležitější je být, tak potom je to špatně. Protože když na to zapomene, tak ta cesta k tomu se mu stává cílem. Člověk zamění ty hodnoty a nedopadne to dobře.

Ježíš tady v tom říká: „Já jsem přišel, abych byl. On skutečně je. On je tady přítomen nejenom tím, že by tam fyzicky byl, ale víme a říkáme, sdílel, sdílí s námi lidmi všechno. Není přítomen napůl, ale cele. A tak tady vlastně vůbec to první sousloví nám připomíná a říká: „Člověče, dostal jsi velmi vzácný dar – být na této zemi a jednou na věčnosti. Nepromarni ho. Je to to nejcennější, na co máš, a tak teda buď, naplno.“

Pastýř. O tom už jsem mluvil, že ve Starém zákoně je to celý styl, životní styl, přijmout starost, přijmout péči o někoho a ten někdo mi to nějakým způsobem zase vrátí. Nejde jenom o nějaké slovo, ale jde o skutek, protože za tím pastýřem potom musí být vidět činnost. Nemůže to skončit jenom u slov, nemůžou to být jenom prázdné fráze, nějaké proklamace, vyhlášení, ale ten pastýř musí každé ráno vstát a jít k těm ovčím, pokud chce, aby to fungovalo.

Dobrý. Proč je to takhle? Česky by se spíš řeklo: „Já jsem dobrý pastýř.“ Proč „pastýř dobrý“? Protože když půjdeme ještě hlouběji do Starého zákona, a sice ke stvoření světa a ke stvoření člověka, tak když budeme číst tady na začátku první knihy Mojžíšovy, Bůh stvořil něco, pak se tam říká co, a pak se říká: „A viděl, že je to dobré.“ Člověk je povolán ve své existenci k tomu, aby konal dobro. Pastýř dobrý. Jsme povoláni k tomu, aby každý z nás byl dobrý na tom místě, kde jsme. Dobrým otcem, dobrou matkou, dobrým farářem, dobrým dědečkem, dobrou babičkou. Jsme povoláni tady k tomuto ideálu. Ne vždycky nám to jde, ne vždycky to dokážeme, ale máme to mít před očima a máme za tímto ideálem jít, máme o to usilovat.

Ono totiž, když se řekne ovce, tak v nás to vzbuzuje takový pocit toho stáda a my nemáme rádi tu stádovitost. My jsme si každý vědomi: „Já jsem originál. Já jsem tady jedinečnou existencí.“ Ježíš nás uklidňuje a kousek dál říká: „Znám svoje ovce a moje ovce znají mne.“ Kousek předtím než jsme my to četli, tak dokonce říká: „Znám je jménem.“ Pro Ježíše nejsme jenom nějaké číslo, nějaká skupina, ale zná nás každého jednotlivě, uklidňuje nás a říká nám: „Neboj se. Vím o tobě. Potřebuješ být jedinečnou existencí, ale potřebuješ taky zažít tu skutečnost, že někam patříš.“

Stádo ovcí má tu vlastnost, že se nechá vést. A člověk potřebuje s pokorou přiznat: „Ano, potřebuji, aby mě někdo vedl. Potřebuji, aby mi někdo radil. Sám to nezvládnou, sám to nedokážu.“ Ale to nebrání tomu, abych svůj život prožíval nebo abych ho mohl prožívat jako jedinečný dar. On člověk se totiž vždycky zařadí do nějaké skupiny, buď do stáda ovcí, anebo do smečky vlků. A když je sám? Tak se říká, že je vlk samotář. O těch vlčích nebo tady tom stádu těch vlků, to je symbol zla. Je to symbol zla ve všech možných podobách. Někdy ti vlci mají jméno nebo příjmení, ale to jenom výjimečně. Spíše jsou to jakési zlé směry, které člověka stahují z té cesty k té bráně, k těm dveřím. Je to často to, čemu se říká móda. Je to často to, že se řekne: „To dělají všichni, to je normální,“ a podobně. Tedy jsou to věci, které třeba ani na první pohled nejsou viditelné nebo ony jsou spíš nenápadné, ale jsou přítomné a člověka strhují – strhují z té správné cesty. Nabízejí mu něco jiného a říkají mu: „Vždyť si užij. Vždyť se zaříd sám pro sebe. Vždyť se nedívej na ty druhé. Seš tady ty, seš jedinečnou existencí, tak si to užij!“ Nejde o to si život užít. Jde o to život prožít, jde o to přijmout dar, a právě to, že člověk je v nějaké skupině, mu umožňuje, aby prožíval i v té skupině ten svůj život jako dar, jako vzájemné obdarování a jako to, že to společně prožíváme, že to společně slavíme, že se z toho společně radujeme.

Takže, bratři a sestry, Ježíš tady v té velké polemice říká: „Já jsem ten, který vám ukazuje cíl, ale jsem taky ten, který vás doprovází na té cestě. A je to jenom a jenom na vás, nakolik se rozhodnete jít za mnou. Jste povoláni k tomu, abyste byli, abyste v první řadě existovali a radovali se z toho. A jste povoláni k tomu, aby za vámi zůstalo co nejvíc dobra.

Děkujeme za toto povolání a snažme se ho naplnit.

Bůh nám dává to, co potřebujeme, ale taky něco navíc

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.05.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 9,26-31](#); 2. čtení [1 Jan 3,18-24](#); evangelium [Jan 15,1-8](#);

Bratři a sestry, to přirovnání, ten příměr, který jsme slyšeli: „Já jsem pravý vinný kmen,“ je víceméně poslední v celé řadě těch výpovědí, kdy Ježíš o sobě říká: „Já jsem.“ Minulou neděli jsme rozjímali nad tím, že Ježíš se tím vědomě přiřazuje k Bohu a chce, aby ti, kdo to uslyší, aby si vzpomněli na tu scénu, kdy se Bůh zjevuje Mojžíšovi v hořícím keři, Mojžíš se ptá na jeho jméno a on říká: „Já jsem, který jsem.“ A Ježíš postupně o sobě říká, já jsem chléb živý, já jsem cesta, pravda a život, já jsem dveře, já jsem dobrý pastýř, a teď jsme slyšeli, já jsem pravý vinný kmen. Zase každé to slovo tam má svůj význam, všechna ta slova tam patří.

Je zajímavé ještě si připomenout, kdy Ježíš toto řekl. Jsme ve večeradle téměř na konci poslední večeře. Ježíš umyl apoštolům nohy, umyl nohy i Jidášovi. Potom následovalo proměňování, které Jan vynechává nebo se o něm nezmiňuje, protože ví, že to popsali ostatní tři evangelisté, a věnuje se víc dalším Ježíšovým výrokům. A tady tento výrok: „Já jsem vinný kmen,“ je vlastně poslední výrok, kdy Ježíš mluví o sobě. Potom bude mluvit k učedníkům s tím, že je posílá. Slíbí jim na té jejich misi Pomocníka, Ducha utěšitele, Přímluvce, a nakonec se Ježíš bude modlit – za své učedníky, i za ty budoucí, tedy i za nás. A potom odejdou do Getsemanské zahrady a následuje to, čemu se říká Pašije.

„Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař.“ Když začneme od toho Otce. Ježíš zase přirovnání svého Otce, našeho Boha, k někomu velmi starostlivému. Mnozí svědci jsou doslova fascinováni tady touto Boží péčí, starostlivostí o člověka. Jak je to s naší starostlivostí? No, my zpravidla se v první řadě staráme o sebe, aby bylo postaráno o mě. A potom se staráme o ty, které máme rádi, a eventuálně o ty, kteří nám to nějakým způsobem vrátí. Jestliže někdo nám nebude vděčný za naši péči, jestliže ji nebude přijímat, tak toho po nějaké době necháme a řekneme si: „Nechceš? No, tak já se tady nebudu namáhat. Proč bych?“ A ti svatí jsou doslova fascinováni tím, jak Bůh, přestože mnozí lidé to odmítají, že člověk říká: „Já si stačím sám, já to nepotřebuji,“ přestože Bůh neustále naráží na tu hradbu odmítnutí, tak to nevzdává. Nevzdává tuto svou péči a pokračuje v ní neustále.

„Já jsem pravý vinný kmen.“ Jak jsem zmínil na začátku mše svaté, přes kmen proudí míza. Kmen má každá rostlina, větší či menší, a spojuje ten základ, kořen, to co není vidět, s tím, co naopak vlastně třeba často všichni obdivují. Když je velký, velký strom, tak lidé obdivují jeho kmen, ale zpravidla obdivují korunu. A u rostlin, které jsou menší, tak je vidět ta koruna. Ten kmen je opravdu často ve stínu té koruny. Přesto kdyby ten kmen nebyl, tak by to nefungovalo. A Ježíš říká: „Já jsem přišel proto, aby to fungovalo. Abyste věděli, kde máte kořeny a abyste věděli, k čemu směřujete.“

Jestliže to nefunguje, tak se člověk dostává do dvou takových situací, do dvou krajností. Jedna z těch krajností je to, že člověk bude propadat depresím. Anebo ta druhá krajnost je to, že se člověk začne radikalizovat, právě proto, že neví, odkud vyšel a kam směřuje, a tak, jak se říká lidově, to s ním mlátí.

Ježíš právě v tom, že říká: „Já jsem pravý vinný kmen,“ upozorňuje na to, že mohou být i falešné kmeny, něco co bude slibovat to propojení a ono to nebude fungovat. Naše námaha má spočívat v tom právě, že budeme rozlišovat tady tyto pravé a falešné, že se nenecháme nějakým způsobem zlákat tím nějakým nepravým kmenem nebo nějakou nabídkou, která potom stejně nebude fungovat.

Ježíš dál mluví o tom, že očistil svoje učedníky slovem: „Už jste čisti slovem, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně a já zůstanu ve vás.“ Boží slovo je pro nás velmi, velmi užitečné. Říká se takový lidový výraz, ale je skutečně velmi výstižný, že Boží slovo si nelze ochočit. Co se tím chce říct? Totiž, modlitbu může člověk odříkat. Může ji odhrkat, může ji odbít, může být ta modlitba povrchní. Člověk může odříkat spoustu slov, a přitom se s Bohem nesetká. Může přijímat takhle i svátosti. Může tam jít, protože tam jdou všichni, protože se to dělá. A můžu tam jít proto, abych vypadal hezky. Je to samozřejmě špatně, ale Boží slovo nemůžeme změnit, nemůžeme si ho ochočit.

Když se vrátíme o jedno souvětí zpět, tak Ježíš říká: „Každou ratolest na mně, která nenese ovoce, Otec odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla více.“ Je to typický příklad právě toho,

kdy to slovo nás nějakým způsobem burcuje. Psychologicky, podle psychologických postupů, to Ježíš říká špatně, protože když třeba nějaký třeba učitel mluví s nějakým žákem, tak psychologové doporučují, aby ho nejdříve pochválil, aby mu řekl: „Tohle umíš, tohle ti jde dobře,“ a potom aby řekl: „Tohle zlepší, tady na tomhle zapracuj, tohle ještě nějakým způsobem vylepši,“ a podobně. Ale Ježíš hned řekne: „Ratolest, která nenese ovoce, odřezává.“ Je to slovo, které burcuje, je to slovo, které chce s člověkem zatřást.

Ježíš neříká, že Otec má radost z toho, že odřezává, že Otec je z toho šťastný. Naopak Otec je šťastný, když ratolesti nesou ovoce, jako každý hospodář. Ale Ježíš tímto slovem ukazuje na vážnost situace. Ježíš při té poslední večeři opravdu dal všechno a říká: „A ještě to bude pokračovat a od vás očekávám, že dáte taky ten svůj díl právě v tom, že zůstanete se mnou spojeni, že to je váš přínos tady k tomuto, usilovat o to, aby spojení fungovalo.“ Z Ježíšovy strany je otevřené. Jde o to, aby bylo otevřené i z naší strany.

Když se ještě nakonec vrátím k té symbolice vinné révy a hroznů, tak vinná réva, hrozen je symbolem Smlouvy. Když Izraelité se chystali obsadit zaslíbenou zemi, tak ti průzkumníci, kteří tam byli vysláni, přinesli zpátky hrozen. Říká se tam, že byl tak veliký, že ho dva nesli na tyči, aby se nepoškodil. A hrozen je pořád ve znaku Izraele, i dnes. Hrozen je znamením radosti. Všechny ty příklady, které jsme slyšeli předtím, třeba i to o tom dobrém pastýři, o chlebu, o cestě, o dveřích, o dobrém pastýři, všechny tyto příklady zdůrazňovaly, že Ježíš je ten, který nám přišel vrátit pocit bezpečí. Když člověk nemá co jíst, cítí se ohrožen. Když nezná cestu a bloudí, cítí se ohrožen. A tak to platí ve všech těch příkladech. Ale vinný kmen, vinná ratolest, hrozen, víno, to je něco úplně jiného. Víno, když tu nebude nebo když by tu nebylo na zemi, tak lidstvo nevymře, ale chybělo by něco.

Víno se používá při setkání s lidmi, při slavení a je symbolem radosti. Tímto příkladem Ježíš říká: „Já jsem vám přišel dát radost.“ Radost je něco navíc. To ostatní nebo to, co bylo předtím, to potřebujeme, ale radost je něco nad to. A to je to, co bychom si měli odnést z dnešního setkání s Ježíšem. Bůh nám dává všechno to, co potřebujeme, ale taky něco nad to, něco navíc, a od nás očekává odpověď ve stejném stylu. Nejenom že udělám to, co musím, to co je mou povinností, ale že také dám něco navíc. Co to bude? To už je na každém z nás, jak odpovíme, ale odpovíme velkodušně.

Otče, jsem tady a děkuji ti za to, že mě znáš

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

10.05.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

6. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 10,25-26.34-35.44-48](#); 2. čtení [1 Jan 4,7-10](#); evangelium [Jan 15,9-17](#);

Bratři a sestry, slyšeli jsme v evangeliu, jak Ježíš na závěr Poslední večeře, než odejde s učedníky do Getsemanské zahrady, jak se modlí. Modlí se za učedníky, za ty, kteří jsou kolem něho, ale modlí se potom i za ty další učedníky, za ty, kteří přijdou. Modlí se, protože ví, jak je člověk slabý a kolik překážek se nám staví do cesty. Je zajímavé, že v tu chvíli Ježíš, kdy ho čeká to velké utrpení, v tuto chvíli on nemyslí na sebe, neprosí za to, aby on to zvládl, ale prosí za nás, abychom my nějakým způsobem zůstali jemu věrni, abychom ho dokázali dobře následovat.

Naši biskupové si přejí, aby vždycky šestá neděle velikonoční byla dnem, který bude zasvěcený modlitbám za pronásledované křesťany kdekoli na světě. Existuje taková organizace, jmenuje se Křesťanská mezinárodní solidarita, a tato organizace neustále zaznamenává, jak se říká, monitoruje, tu situaci, kde žijí křesťané ve svobodě a naopak, kde jsou pronásledováni. A já vám teď přečtu pár řádek ze zprávy, kterou tato organizace vydala.

Pronásledování křesťané tvoří osmdesát procent všech pronásledovaných pro náboženské přesvědčení. Jestliže jsou někde pronásledováni lidé pro svoji víru, tak ze sta pronásledovaných lidí osmdesát z nich jsou křesťané. Každý desátý křesťan kvůli své víře v Ježíše Krista je obětí diskriminace, pronásledování anebo čelí hrozbě smrti. A teď přijde údaj velmi alarmující. Ročně je zabito více než sto tisíc křesťanů pro svoji víru. Hlavními zdroji pronásledování jsou komunistické režimy, země s islámskou většinou, a také hinduistický fundamentalismus. Zvláště tragická je situace v zemích Blízkého a Středního východu, kde starobylé křesťanské komunity čelí pokusu o úplnou likvidaci.

Proto naši biskupové nás vybízejí k tomu, abychom zvlášť ocenili to, že můžeme teď, v tyto roky, vyznávat svoji víru ve svobodě, že nám nikdo nebrání, ale abychom také mysleli na ty, kteří nemají ten pokoj, kteří nemají tuto svobodu, a abychom se za ně modlili a abychom za ně obětovali i třeba, jak se říká, ty každodenní těžkosti, abychom dělali to, čemu se říká sebezápor a skutky bliženské lásky. Abychom si skutečně i uvědomovali, že ti lidé to nemají jednoduché a že to je opravdu pokus o úplnou, naprostou likvidaci.

Mimochodem z tohoto vlastně vznikly křížové výpravy, kdy sem do Evropy přicházely zprávy o tom, že křesťané na těch místech Blízkého východu nemohou vyznávat svoji víru, tak tady v Evropě si řekli: „Tak dobře, nebudeme se jenom za ně modlit, ale půjdeme a budeme je i bránit. Samozřejmě ty křížové výpravy vyvolávají vlnu emocí, někteří to schvalují, někteří to odmítají, ale byla to taková reakce, jako nezůstaneme jenom u slov, ale pojďme něco dělat.“

Ale chtěl bych se teď vrátit zpátky k evangeliu a nám bych řekl, my zůstaňme také třeba u těch modliteb a u činů, ale rozhodně činů nenásilných a u činů, jak říkám, kdy třeba obětujeme ty sebezápory.

V evangeliu jsme slyšeli úryvek z takzvané velekněžské modlitby Pána Ježíše. Je to modlitba velmi dlouhá. Ti, kdo se tomu věnují, tak spočítali, že v té modlitbě je 500 slov. Z toho je stovka sloves. Každé sloveso vyjadřuje nějakou činnost a z toho jedno sloveso velmi vyčuhuje, a to sloveso „dát“. Je tam prý sedmnáctkrát, já jsem to nepočítal. Dát, někomu něco dát. To znamená, když někomu něco dávám, tak jsem s tím člověkem zpravidla v kontaktu. Samozřejmě mohu něco dát, jak se říká, na dálku, že to pošlu. Ale i to je kontakt. Ale nejčastější dávání je, že stojím tváří v tvář nějakému konkrétnímu člověku a něco si s ním vyměňuji. To „dát“ jako by znamenalo, že já se něčeho zříkám a ten druhý získává. Ale ono je to i tak, že když já dám, tak i já získám. Vždycky je tam ta výměna, něco dám a něco přijmu.

Ježíš oslovuje Boha: „Otče.“ V průběhu té modlitby ho osloví šestkrát, Otče. A svatý Jan tam má takovou touhu, takové přání, aby ten, kdo si třeba ten text bude číst, může třeba začít tím, že to bude číst jako informaci, ale že od toho čtení se dostane k jakémusi zamyšlení a od zamyšlení přejde k modlitbě. A když skončí, tak že člověk nakonec řekne: „Otče. Můj Bože, můj Otče.“

Šestka je číslo v biblickém chápání nedokonalé, něco tam schází. Sedmička je číslo plnosti. A my jsme vyzváni, abychom v tomto pokračovali, abychom to doplnili. Je to velký úkol a znamená to, že

Bůh s námi opravdu počítá, že nejsme jenom těmi, kteří dostávají, jak se říká, podřadné role, ale že jsme těmi, kteří tam hrají ústřední, hlavní postavu. Samozřejmě tou nejhlavnější postavou je tam Ježíš, ale my jsme hned po něm.

Celý ten text je takový vzletný, velmi vznešený, proto svatý Jan má ve znaku orla, ale nám to působí potíže, těžkosti sledovat toho Jana, o co mu tam jde. Když se to, jak se říká, rozebere, rozklíčuje, tak to není tak složité. Každý člověk má nějaký úmysl a cíl, to jsou dvě věci. A zpravidla je to tak, že když se třeba sejdou lidé, tak člověk řekne: „Chci udělat toto a toto, chci to udělat proto a proto, abych dosáhl tady tohoto cíle. Jo? Vlastně napřed jsou úmysly, potom je cesta a nakonec je cíl. Ale tady svatý Jan nám to popisuje z hlediska toho cíle. Ježíš tady mluví o tom, já už jsem dokončil. A svatý Jan chce říct: „Všechno co Ježíš dělal, tak měl ty úmysly jasné, bylo mu to jasné.“ A svatý Jan to prohodí. On napřed nás zpravuje o tom cíli, a potom k tomu dodává ty informace nebo ty úmysly. V našem životě je to přesně naopak. Svatý Jan tím chce říct, člověk někdy hledá nebo často hledá, často se ptá. Ježíšovi to bylo jasné a všechno, co dělal, tak směřovalo tady k tomuto cíli a Ježíš neměl zapotřebí to nějakým způsobem korigovat. My ano.

Ježíš mluví o Bohu jako o Otci, a mluví o tom: „Dal jsem jim poznat tvé jméno.“ Zase tím naráží na tu scénu ze Starého zákona, kdy se Mojžíš ptá: „Jaké je tvé jméno,“ kdy se Izraelité v Egyptě Mojžíše ptají: „Kdo tě posílá?“ a takhle. Znáť něčí jméno, to znamená nebo z toho vyplývá, že jsem s tím člověkem v ještě užším kontaktu, než jenom, jak jsme se o tom bavili předtím. Mohu totiž dát někomu, i na ulici, někomu něco, koho vůbec neznám. Ale jestliže znám toho člověka, znám ho jménem, tak za tím jménem se mi vybaví konkrétní podoba, konkrétní tvář, vlastnosti, osudy toho člověka, jeho situace a takhle. A Ježíš říká: „Bůh vás zná takto bezprostředně a takto k vám přistupuje, ale vy se snažte být taky jeden druhému takto velmi, velmi blízko.“

Ježíš vyzývá k jednotě. Jednota je něco, po čem my lidé toužíme. Nejednota, to jsou rozbroje. Ty nemáme rádi. Rozbroje zabíjejí, rozbroje dusí, boří. Jednota je harmonie. Ale všichni víme, jak je těžké tady toto vybudovat, jak je těžké se k tomu dopracovat. No, a jeden teolog, nevybavuje se mi teď jméno, říká, vychází z biblického citátu: Ježíš si z nás jako z živých kamenů buduje svoji církev.

Je možné použít různý stavební materiál. Dneska se nejčastěji používají ty tvárnice. Dřív se používaly cihly. Ty tvárnice jsou jedna jako druhá. Použije se na to stejná forma, namíchá se přesně stejná hmota. Dřív všechny cihly z jedné cihelny měly stejnou barvu, protože byla použita stejná hlína, a bylo to všechno jedno jako druhé. A právě ten teolog říká: „Ale Bůh nás takhle nechce mít. On nechce, abychom byli jeden jako druhý, abychom měli stejnou barvu, stejné oblečení, stejný účes, abychom stejně vypadali. Kdepak. On nás bere jako ty kameny. Každý kámen je jinak veliký, každý kámen má jinou barvu, jiný tvar, jinou tu strukturu, ale z těch kamenů, když se poskládají k sobě, tak z nich může vzniknout velmi krásná stavba, originální. Ale je tam nutné ty kameny přitesat. Je nutné, aby ty kameny dosedaly k sobě, je nutné to, co překází, nějakým způsobem obrousit.

A Ježíš přichází jako lékař. My lidé, když vidíme nějaký problém, tak máme tendenci ho řešit jako soudce, rozdělit to: „To bude takhle, ty máš pravdu, ty nemáš pravdu, to tam, to tam.“ Ale Ježíš přichází jako lékař, tedy jako ten, který chce uzdravit. Ten lékař vždycky musí vést i toho pacienta k tomu, že ten pacient se na tom uzdravování musí podílet, ten pacient musí udělat, ten pacient se do toho musí zapojit, do té léčby. A Ježíš takto přichází a říká: „Já jsem nepřišel ani tak jako osekávat. Já jsem vám přišel ukázat, co by bylo potřeba odseknout, přitesat, a potom už by to měl udělat každý z vás, protože já respektuji vaši svobodu. Já vás respektuji, každý z vás je originál, každý z vás je jedinečná bytost.“

A tak, bratři a sestry, bychom tento úryvek mohli ještě rozebírat dál. Mluví se tam znovu o radosti. Tedy o tom jsme rozjímali minulý týden, že Bůh nám nedává jenom to, co potřebujeme, ale i taky mnohem víc, než potřebujeme. Ale já bych chtěl skončit s tím, co už jsem tady řekl. Máme si ten text vzít. Kdo by chtěl, tak ho najde v Janově evangeliu v 17. kapitole, a máme ho začít číst, ale máme pokračovat a má se to stát nakonec naší modlitbou. Máme si uvědomit, že v okamžiku, kdy Ježíš nějakým způsobem vlastně opouští apoštoly, končí jeho úloha učitele a začne to, čemu se říká pašije, začne vlastně to jeho utrpení jako Vykupitele, tak v tuto chvíli on se nedívá na sebe, ale dívá se na ně a modlí se za nás za všechny. A vybízí nás, abychom se k této modlitbě přidali a abychom ho napodobili.

Takže začněme to číst a přejdeme do rozjímání, a nakonec se sjednotme s Ježíšem v této modlitbě a nakonec řekněme: „Pane a Otče můj, jsem tady a děkuji ti za to, že mě znáš.“

S mou pomocí to zvládnete

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

17.05.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

7. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 1,15-17.20a.20c-26](#); 2. čtení [1 Jan 4,11-16](#); evangelium [Jan 17,11b-19](#);

Od čeho začít? Asi od toho obrázku, na který se díváte. Je to záběr z Olivové hory na místo, kde je kostel a taková zahrada sester Karmelitek, a tady v tomto kostele se připomíná modlitba Otčenáš. Až někdy příště, až se budeme bavit o té modlitbě, tak vám ukážu i další záběry, kde je ta modlitba v různých jazycích, v různých řečech. Jinak vlastně to místo, kde se připomíná Ježíšovo nanebevstoupení, tak dnes je v držení mohamedánů a je tam mešita. A celá ta Olivetská hora dneska je zastavěná. Tam jsou domy, jsou tam ulice. Mám tam potom připravené ještě další dva snímky, abyste viděli, že to je zastavěné město. Ta hora je dneska celá obývaná Araby.

Úryvek, který jsme slyšeli z Markova evangelia, byl napsán později než samotné evangelium a nenapsal ho svatý Marek. Je to závěr, který tam byl přidán, protože Markovo evangelium, to co napsal Marek, končí slovy, že ženy s bázní utekly od hrobu, a protože měly strach, nikomu nic neřekly. Tady Marek skončil, dopsal. Proč? Nevíme. Faktem je, že tedy to připadalo takové neukončené a že to trvalo dlouhou dobu, než vlastně tady to evangelium dostalo závěr. Nevíme, kdo ho napsal. Je to závěr, který je taky inspirován Duchem svatým, a stejně jako mnoho knih Starého zákona, taky nevíme, kdo je napsal. A koneckonců třeba i v Nové zákoně o některých listech, třeba netušíme, kdo napsal list Židům.

Tady tento závěr je takové shrnutí, sumář. On ten závěr už nevyjmenovává jednotlivé události, ale souhrnně říká, co se stalo. Ježíš před svým odchodem pověřil učedníky, aby pokračovali v tom, co on dělal. A potom se tam říká, zase v jakémisi souhrnu, že Ježíš ukončil svoji misi.

Co je zajímavé, tak pro vyjádření Ježíšova návratu k Otci jsou používány termíny ze Starého zákona: „Byl vzat.“ „Zasedl po Boží pravici.“ Toto je třeba konkrétně citát z žalmu 110. Musíme si uvědomit, že i pro ty první křesťany, i když třeba byli vedeni Duchem svatým, bylo těžké vyjádřit slovy to, co zažili. Bylo obtížné nějakým způsobem to popsat, protože jsou to skutečnosti, které přesahují naše možnosti. Je to něco, kdy se setkáváme právě s něčím, k čemu jsme povoláni.

A tady už se dostáváme k jakémusi srovnávání. Markovo evangelium začíná tím, jak Ježíš se nechá pokřtít od Jana Křtitele a odchází na poušť, kde je čtyřicet dní. Tady tento úsek, ten my dobře chápeme, to známe. Ježíš je slabý, Ježíš je pokoušen, Ježíš se nám připodobňuje. To všichni známe. Doléhají na nás různé těžkosti, různé pochybnosti, různé zkoušky. Ježíš se připodobňuje nebo se staví mezi nás. On přijímá naši situaci, naše podmínky. Na konci Markova evangelia je dalších čtyřicet dnů, jiných, kdy Ježíš oslavený přichází, ukazuje se apoštolům a říká: „A já vás zvu. Tady těchto čtyřicet dnů, tam ještě nejste doma, to ještě není situace, ve které byste byli zabydlení, ale je to něco, k čemu směřujete, k čemu máte směřovat, k čemu vás zvu, aby do tohoto setkání vyústil váš život.“

A než se rozloučí, tak jim říká, co mají dělat: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu. Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen.“ I tady jsme v situaci, která byla nová, hodně nová, protože komunita synů Izraele byla víceméně uzavřená. Tady u té komunity synů Izraele se rozlišovalo, kdo je uvnitř a kdo je venku. Ale tady Ježíš říká: „Ne. Nechodte jenom k těm, kteří byli doted s vámi stejné víry. Nechodte jenom k těm, kteří mluví stejným jazykem jako vy, nebo bydlí ve stejné zemi.“ Ale říká: „Jděte ke všem. Ta nabídka je univerzální. Nikdo z ní není vyloučen, nikdo není nějakým způsobem apriori vyřazen. Je to skutečně nabídka pro všechny.“

Musíme si uvědomit, že každá lidská společnost je rozdělena a zdaleka ne všechno je pro všechny. Že jo, víme to: Tam ty už nesmíš, tam už můžou jenom někteří, a podobně. Ale Ježíš říká: „Ke mně můžou všichni.“

„Hlásejte evangelium.“ To známe. Co to je to slovo? Říká se „radostná zpráva“. Ano. Je to řecké slovo nebo sousloví euangelion a úplně původně to znamenalo radostnou zprávu o tom, že se králi narodil syn, tedy dědic trůnu, pokračovatel dynastie. Co to znamenalo nebo v čem to bylo tak radostné? No, že je jasný následník. Pokud nebyl jasný následník, tak to znamenalo, že s největší pravděpodobností bude válka, protože se najde vícero těch, kteří si budou dělat nárok na trůn, a jak známo, tak v každé válce nejvíce trpí ti nejobyčejnější. A proto tedy radost z toho, budeme moci žít v

míru, v klidu. Navíc ještě pokud ten král byl aspoň trošku lidumilný, tak těm lidem odpustil nějaké daně, eventuálně dostali nějaký drobný dárek v podobě třeba nějaké mince.

Takže radost, radostná zpráva o tom, že člověk bude mít dobré podmínky k životu, ke svému rozvoji. A toto platí i v tom smyslu náboženském, duchovním.

„Kdo uvěří a dá se pokřtít.“ Co to znamená uvěřit? Hlásat víru, to není jenom nějaké vzdělávání. Nejde jenom o to jaksi školit rozum, ale jde o to oslovit celého člověka. Víra je záležitostí rozumu, ale i srdce. A zase nejenom kousku rozumu, nejenom kousku srdce, ale celého člověka. Víra ve svém souhrnu je, že „člověk se spolehne“. „Ano, na toto spoléhám. Toto považuji za správné a chci se tím řídit.“ Je to rozhodnutí celého člověka – rozhodnutí, které pokud je upřímné, tak není jednoduché, není snadné.

„A dá se pokřtít.“ Ježíš tady říká vlastně: „Nestačí, že si jenom něco myslíte. Nestačí jenom, že máte nějaké přesvědčení uvnitř. Vy to taky musíte vždycky dávat najevo. Nestačí, že to máte v sobě, ale je potřeba, aby to bylo vidět i navenek. A proto tam musí být nějaké gesto. A to první gesto je křest.“

První křesťané rádi křtili venku, v potocích, v řekách. A potom, když se přesunuli do měst, tak už křtili vevnitř, v domech, anebo potom v kostelích. A nejraději křtili ponořením. Nejenom politím, ale ponořením. A tak si udělali v těch domech, anebo i potom v těch kostelích takové místo, kterému se říká baptisterium. Vlastně je to bazének asi tak velikosti většího jídelního stolu, kde bylo tak do pasu vody, a ten bazén měl schody na dvou stranách. Vevnitř už čekal biskup, a ten, kdo měl být pokřtěný, tak sestoupil z jedné strany po těch schůdkách do té vody a biskup se ho zeptal: „Věříš v Boha Otce?“ On řekl: „Věřím,“ a biskup ho celého ponořil. Když se vynořil: „Věříš v Ježíše Krista?“ „Věřím.“ Podruhé ho ponořil. „Věříš v Ducha svatého?“ „Věřím.“ Potřetí ho ponořil.

Ten pohyb nahoru dolů připomíná právě náš život a smrt. Připomíná taky to přiblížení Ježíše Krista k nám. Připomíná nám (ve vodě člověk žít nemůže), že teda ne každé prostředí je pro člověka vhodné, ne v každé situaci člověk je schopen přežít, že tedy si musím vybírat. A to vynoření právě symbolizuje život. Ten vzduch je prostředí, které je nám vlastní. Tedy že máme hledat názory, že máme usilovat o to, aby náš život byl skutečně kvalitní, že si musíme vybírat.

No, a ten člověk, když byl pokřtěný, tak vystoupal na druhou stranu po těch schůdkách, kde už čekal jáhen a dal mu nové bílé šaty. Od toho Bílá sobota, křtilo se jednou za rok.

Proč ty dvoje schůdky, proč by nestačily jedny? Bylo by to jednodušší na stavění. Protože ten člověk sestoupil, v jeho životě došlo k nějaké události, k nějakému zážitku, a šlo o to, aby i ten vnější pohyb těla naznačil, že se nevrací k tomu, co bylo, ale naopak že se posouvá někam dál, že tady začíná v jeho životě něco úplně nového.

Bratři a sestry, Ježíš Kristus, když odešel a svěřil apoštolům a potom dalším a dalším, tedy i nám, tu svoji misi, tak vlastně říká: „Máš mou plnou důvěru. Já na tebe spoléhám.“ My, když třeba máme něco svěřit dětem, tak si říkáme: „Zvládne to? Nerozbije to? Stačí na to? Neudělá to špatně?“ Často si říkáme: „Já sám si to udělám lépe.“ A Ježíš tady říká: „Zvládnete to. S mou pomocí to zvládnete.“ A tak my dnes mu za to chceme děkovat, tady za tuto jeho důvěru, za to, že v čem on začal, že nám říká: „Já jsem vám to teď svěřil, a vy v tom budete pokračovat.“

Brána nebe

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.05.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Seslání Ducha Svatého

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Gn 11,1-9](#); ž. [Žl 104](#); 2. čt. [Sk 2,1-11](#); evang. [Jan 20,19-23](#);

Bratři a sestry, dnešní evangelium, a koneckonců i čtení, které jsme slyšeli jako druhé, nás zavedly do večeřadla, můžeme říci do místa, kde to všechno začalo – kde začaly Velikonoce, na jednu stranu tam Velikonoce také končí a začíná to, čemu se říká doba církve, doba Ducha svatého. Co se stalo v den Letnic ve večeřadle, to je skutečně něco velmi důležitého. Je to něco, co se týká i nás, protože žijeme v době církve, a měli bychom se k tomuto vrátet, měli bychom o tom přemýšlet, rozjímat, modlit se nad těmito texty a měli bychom to oslavit.

My dnes prožíváme třetí Boží hod. Už jsme letos v církevním roce slavili Boží hod vánoční, Boží hod velikonoční a teď Boží hod svatodušní. Na Vánoce i Velikonoce máme mnohem víc času. Je zajímavé, že i občanská společnost těmito dvěma svátkům víc přeje a je víc volná. A když má člověk něco náležitě oslavit, tak na to právě potřebuje čas. Potřebujeme čas, abychom to uchopili, abychom do toho vstoupili. Na Vánoce chodíme na Štědrý den na Půlnoční nebo na ty mše, které jsou v ten večer, a potom pětadvacátého slavíme Ježíšovo narození. O Velikonocích chodíme na Bílou sobotu na velikonoční vigílii, a potom v neděli slavíme Ježíšovo zmrtvýchvstání. A stejně tak by to mělo být i na ty svatodušní svátky. V lekcionáři, v misále jsou připravené texty pro svatodušní vigílii, která se bohužel moc neslaví. A je možné slavit ještě mimo té dnešní slavnosti Seslání Ducha svatého, tak je možné slavit ještě svatodušní pondělí. To, co je vlastně i na Velikonoce a o Vánocích. Je to ten další den, svátek svatého Štěpána. Tedy aby se ty svátky prodloužily, aby člověk měl čas si to všechno uvědomit a náležitým způsobem to prožít.

Protože tedy ty svatodušní svátky jsou takové ořezané, nenapadá mě vhodnější slovo, tak jsme dnes spojili texty. První čtení bylo právě z té vigílie, čtení, které jsme slyšeli jako druhé, bylo o té samotné události, a evangelium nás, jak už jsem říkal, vrátilo do okamžiku, kdy zmrtvýchvstalý Ježíš se setkává se svými učedníky.

Všechny ty texty se jakýmsi způsobem doplňují. Ty texty mluví o cestách, o setkávání. O tom, jak lidé na těch svých cestách buď přijímají, nebo odmítají Boží dary, dary, kterým říkáme souhrnně dary Ducha svatého. Některé dary jsou vidět víc, některé dary jsou vidět méně. Když se to probírá s dětmi v náboženství, tak tam vždycky říkám, že jsou tam dva takové velké dary – jeden naprostý zázrak, to že před večeřadlo se seběhlo spousta lidí, je tam jmenováno víc než deset národností, a všichni si naráz uvědomují: „My rozumíme! My víme, co se tady říká. My to chápeme.“ To je zázrak, který nemohl nikdo popřít.

Potom druhý zázrak, rozhodně dar Ducha svatého, je to, že ti bázlívi apoštolové otevrou dveře a začnou mluvit. Především Petr. To, že dostali odvahu, je něco, co možná nebylo tak vidět. Ti, kdo stáli před tím večeřadlem, nevěděli, že předtím to byli bázlívi Ježíšovi učedníci. Svatý Jan, který byl u obou těch událostí, tak vlastně říká v dnešním evangeliu, že první den, navečer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. A Lukáš, který popisuje ty Letnice, říká: „Nastal den Letnic, a všichni byli společně pohromadě.“ To už je něco jiného.

Tam, kde byli. Oni tam byli. Byli v jednom domě, zřejmě v jedné místnosti, ale každý z nich byl sám, se svým strachem, se svými obavami, se svými myšlenkami. Nebyla mezi nimi žádná stěna z cihel, z kamene, ale byly mezi nimi bariéry myšlenkové, právě tady z těch všech možných obav a podobně. Kdežto o těch Letnicích už je to něco jiného. Byli společně pohromadě. Začíná se tady rodit to, čemu se říká společenství.

Společenství je skupina lidí, ale ne každá skupina lidí je společenství. Fronta někde v obchodě nebo lidé, kteří se sešli na autobusové zastávce, to není společenství. Společenství je skupina lidí, které vede jedna společná myšlenka, a ti lidé to prožívají společně. Vědí o tom, čím žije ten, kdo stojí vedle mě, kdo se nachází vedle mě. Vědí, co mu dělá radost, co mu působí třeba strach a podobně. Ti lidé si nejsou cizí. A toto je další dar Ducha svatého, vytvářet tady to společenství, být společně pohromadě.

Další ty dary Ducha svatého třeba jsou ještě mnohem méně nápadné. My jsme slyšeli žalm, který má číslo 104, a je to chvalozpěv na Boží stvoření a na Boží záchranu po potopě. Ten žalmista tam přímo se nechal inspirovat texty stvoření a texty záchraně Noema a jeho rodiny. A je tam několik

zajímavých myšlenek. Jednak tam ten žalmista říká, že: „Všechno jsi moudře učinil.“ Dál tam potom říká: „Otvíráš svou ruku a všechno živé se sytí.“ Vlastně tam říká, že celý ten svět, jak on to vnímá, je závislý na Bohu, ale Bůh svoji moc nezneužívá, ale používá k prospěchu nás, stvořených bytostí.

Žalmista viděl, jak v jeho okolí často ti králové zneužívali své postavení, a tak jim to tak i trochu, jak se říká, háže do tváře, ale připomíná a říká: „Bůh má obrovskou moc, ale rozhodně ji nezneužívá.“

A potom tam byl takový zajímavý obrat: „Světlem se halíš jako pláštěm.“ Ten žalmista byl velmi vzdělaný člověk. Byl vzdělaný v otázkách židovské víry, ale byl vzdělaný i v otázkách okolní kultury a věděl, co se dělo a co se děje v Egyptě. Znal egyptské dějiny a egyptské náboženství. Jak víme, staří Egyptané věřili ve spousty různých bohů. Egypt je místo, kde Izraelité zakusili otroctví. Neměli ho rádi, nevzpomínali na to rádi. A přesto ve 14. století před Kristem tam byl faraón, který se jmenoval Achnaton, a tento faraón věděl, že není možné, aby bylo X bohů, že to jsou falešní bohové, a tak vedl ty Egyptany k tomu, aby věřili v jednoho boha, v Atona. A ti lidé se ho ptali: „A jak si ho máme představit?“ Jo? Pořád tam bylo to pohanství, jak si ho představit. A tak ten faraón říkal: „Představte si ho jako slunce, protože slunce nám svítí na cestu, slunce nás zahřívá, ze slunce bereme život nebo umožňuje slunce náš život. Bůh je ten, kdo nám umožňuje život. Tato myšlenka je velmi krásná. Bůh je ten, kdo nám umožňuje život, Bůh je ten, kdo nám dává všechno potřebné k životu.“

Ten žalmista by si mohl říct: „V Egyptě? Tam jsou modláři! V Egyptě? Tam nás zotročovali, posmívali se nám, říkali, že jsme bezdomovci. Nic. Od nich nebudeme nic brát.“ Ale on přemýšlel, a veden duchem moudrosti si uvědomil, že tato myšlenka „Bůh je ten, který nám dává všechno potřebné k životu“ je krásná a zakomponoval ji do toho žalmu. A vidíte, bez nějaké hlubší znalosti a takhle, vlastně na to člověk ani nepřijde. Musíme si prostě dát tu práci, abychom viděli, jak působí Duch svatý se svými dary, jak je moudře rozděluje a jak jsou tu lidé, kteří je s povděkem přijímají.

Říkal jsem, že v těch textech se mluví o cestách. Ježíš přichází k apoštolům, apoštolové otvírají dveře z večeřadla a jdou ven. To je začátek. A první čtení z první knihy Mojžíšovy, úryvek o stavbě Babylónské věže, začíná taky cestou – cestou, kdy lidé jdou od východu a přijdou do země Šinear.

Měl bych ještě připomenout, že to je vyprávění obrazné, to nejsou dějiny v našem slova smyslu a v tomto příběhu jde především o to, čemu se říká ta pravda, to poučení. Když mluví Písmo svaté o stvoření světa a člověka, tak svatopisec říká, že Bůh, když stvořil svět, na východě vytvořil zahradu, Eden, v které usadil člověka. Ale člověk touto zahradou pohrdl a řekl: „Já, Bože, si půjdu po svých. Já tě nepotřebuju.“ A proto to vyprávění o stavbě Babylónské věže začíná slovy, že přišli od východu. Tedy odmítli tu Boží nabídku a řekli si: „Tak, Bože, my si postavíme sami ráj na této zemi, a ty uvidíš, co to bude!“

Ten svatopisec dál vychází z náboženství starých Babylóňanů, kde v každém městě, v každém náboženském středisku měli postavenou tu věž, které se říká Zikkurat. Ty věže měly tři patra, ale taky klidně sedm pater, a ty nejvyšší byly vysoké sto metrů. Jen pro představu, věž našeho kostela nemá až po tu špičku ani pětadvacet metrů, má dvacet čtyři něco. Takže ještě tři věže nad to. Nahoře na té stavbě byla taková místnůstka, o které věřili, že tam bydlí ten bůh, ta modla. A potom dolů bylo schodiště. A oni říkali: „Ta věž je tak nádherná, my jsme vytvořili něco tak úchvatného, že ten bůh bude toužit po tom, aby tam byl. On tam bude bydlet, a pak přijde mezi nás po tom schodišti, my mu řekneme, co chceme, a on to udělá, protože jsme mu vytvořili tak krásný příbytek.“

Samozřejmě cítíme, jak je toto špatně. Ano, Bůh má o nás zájem, ale netouží po tom, abychom stavěli nějaké obrovské stavby. Jestli o něco Bůh stojí, tak stojí o to, abychom budovali, jak říká svatý Pavel, příbytek Ducha. Abychom pracovali na zlepšení našeho života, kvality našeho života, a nemusíme stavět nějaké věže.

Když potom Bůh přichází, tak přichází ne, aby ničil, ale aby léčil. Když se o tom mluví v náboženství, tak děcka často říkají: „A proč je nezabil? On je měl zabít, on je měl zničit!“ Ne. To by bylo zbytečné, to by bylo k ničemu. Bůh nepřichází, aby ničil, ale aby léčil, aby dal novou šanci. Když přijde člověk do cizí země a nerozumí jazyku, tak zpravidla víc mlčí, víc přemýšlí, víc se zaobírá tím, jak to řeknu, aby se mi nesmáli a aby mě pochopili, aby bylo jasné, co řeknu. A zpravidla se člověk vyjadřuje tím cizím jazykem jednoduše. V rodné řeči člověk mluví, jak se říká často, květnatě. Ale v tom cizím jazyku, který mu není tolik vlastní a blízký, mluví jednoduše krátkými srozumitelnými větami. A toto Bůh chtěl, a toto říká ten příběh: „Člověče, zamysli se. Zamysli se nad tím, přestaň tady vytvářet nějaké zbytečné stavby, ale uvažuj o tom, co můžeš získat.“

To slovo Babylón znamená doslova „Boží brána“, překládá se to taky jako Brána nebe. A vlastně to vyprávění mluví o tom, jak člověk chce vybudovat bránu nebe, eventuálně ji otevřít. To nejde. Bránu nebe vybudoval Ježíš tím, že umřel na kříži a vstal z mrtvých, a tím ji taky otevřel. Na velikonoční neděli se to dozvědělo těch pár lidí kolem Ježíše. O Letnicích už se to dozvěděli všichni obyvatelé Jeruzaléma a od té doby se tady tato zpráva šíří.

Bratři a sestry, když chce člověk vybudovat bránu nebe, tak z toho vznikne zmatek. Ale když člověk přijme jako dar, že tato brána je otevřena a že dostávám dary, které potřebuji k tomu, abych do této brány došel, tak potom z toho vzniká jednota.

A nakonec bych řekl to, co jsem říkal na začátku mše svaté. Apoštolové přijali dary, ale v okamžiku, v den Letnic je začali používat. I my se tedy radujme z toho, že jsme byli obdarováni, a ty dary, které jsme dostali, používejme. Kéž nám k tomu pomůže Duch svatý, který nás obdarovává a který nás vede.

Přijmout to, co je dané, vyžaduje pokoru

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

31.05.2015 - neděle

Slavnost Nejsvětější Trojice

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 4,32-34.39-40](#); 2. čtení [Řím 8,14-17](#); evangelium [Mt 28,16-20](#);

Budeme se zamýšlet nad tématem, které je hodně obtížné, ale je důležité, a proto ho nemůžeme pominout. Před nějakou dobou se dělal v jedné farnosti takový průzkum, o čem by měli kněží kázat, a lidé navrhovali různá témata. Téma Nejsvětější Trojice se tam sice taky objevilo, ale hodně, hodně dole. Protože už jsme slyšeli asi mnohokrát, že je to tajemství, že je to něco, co nás přesahuje, a proto v podstatě ztrácíme i jakousi odvahu vůbec v tom bádát, hledat. My dnes přicházíme ne, abychom toto tajemství nějakým způsobem pochopili, to nejde, na to náš rozum nestačí, ale přicházíme, abychom tento způsob života nějakým způsobem obdivovali a abychom děkovali, že Bůh nám dává možnost se k tomuto přibližovat a mít to jako vzor.

Začnu krátkým příběhem, který asi vystihuje, co máme dělat. Je to z židovské tradice. Dva chlapci, jeden se jmenoval David, druhý se jmenoval Henoch, si spolu hráli na schovávanou. Hlavně ten David miloval hru na schovávanou, a tak si nachystal jednu takovou pěknou schovku a říkal si: „To dá Henochovi práci, aby mě našel.“ Začali hrát a David se schoval. Nicméně po nějaké době, spíš delší, zjistil, že ho Henoch nehledá. A když vyšel ven z toho úkrytu, tak zjistil, že Henoch tam není, že šel prostě domů, že přestal tu hru hrát. Tak utíkal za svým dědečkem a říká mu: „Dědečku, já jsem vymyslel úplně perfektní schovku. Říkal jsem si, to dá Henochovi práci mě najít, ale když mě najde, bude mít z toho velikou radost a zahrajeme si. A on ti mě vůbec nehledá. On tu hru zkazil.“ A ten dědeček říká, spíš tak jako pro sebe: „Pán Bůh se před námi taky schovává, trochu, a chce, abychom ho hledali. Ale my často se chováme jako tvůj kamarád. My ho vůbec, ale vůbec nehledáme.“ Takže jsme tady proto, abychom hledali.

Slyšeli jsme vlastně dva texty, které byly takové zásadní. Teď ze Starého zákona první čtení, a teď evangelium. Oba ty texty byly řečené na cestě. To je právě další takový aspekt. Jak už jsem to zmínil na začátku mše svaté, my dnes neslavíme konkrétní událost, ale díváme se na celý způsob existence, na celý způsob bytí. A jeden z těch aspektů, který nám Písmo svaté připomíná a říká, je: „Jsi tady na cestě.“

V tom prvním čtení to bylo vlastně v samém závěru Mojžíšova života, v páté knize Mojžíšově, říkáme tomu Mojžíšova závěť. Když někdo cítí, že odejde, tak zpravidla napíše závěť. Jednak tam rozdělí třeba majetek, ale také tam zapíše to, co považuje za důležité, zásady, kterými se v životě řídil, a co si myslí, že by mohlo být užitečné pro jeho děti, pro jeho příbuzné, pro ty, kteří tady budou žít po něm. Tomu se zpravidla říká duchovní závěť. A toto udělal Mojžíš. Byly to vlastně pokyny, které jim měly pomáhat, když obsadí zemi. Měli si uvědomit, že tu zemi dostávají jako dar a že jejich existence, to že vlastně oni budou tou kapkou v moři obklopenou jiným náboženstvím, že jejich existence, jejich způsob života, jejich vyznávání víry má upozorňovat, má svědčit o Bohu, který jim dal tuto zemi. To byl úkol celého toho Izraele, celého toho národa. A je to vlastně i náš úkol. Jsme na cestě, jsme kapkou v moři a Ježíš tak, jak vyzval těch jedenáct učedníků, tak vyzývá i nás a říká: „Jděte, učte!“ Oni nemají být nějakými agitátory. Ježíšovi učedníci vždycky zůstanou učedníky, oni nebudou pány toho učení, ale budou těmi, kteří se budou dělit. Z toho co dostali, z toho co získali, budou rozdávat.

Říká se tam, že někteří z nich měli pochybnosti. Matouš to schválně nezamlčuje. Neříká, že byli dokonalí, že v tom měli jasno. Pochybnosti, to je něco, co člověka, když to vezme za ten správný konec, posouvá kupředu. K pochybnostem je možné postavit se dvěma způsoby. Buď že člověk řekne: „Ale, ani o tom nebudu přemýšlet, stejně to nemá cenu,“ nebo si řekne: „Mohl bych přijít na něco, co pro mě bude nepříjemné, tak do toho nebudu šťourat.“ Oba tyto postoje nejsou v pořádku. Ale když člověk vezme tu pochybnost v tom směru, v tom smyslu: „Chci nějakým způsobem do té věci hlouběji proniknout, chci v tom mít jasno, chci to nějakým způsobem vyřešit,“ tak potom ta pochybnost člověku pomáhá a člověka posouvá kupředu k tomu, aby svůj život žil opravdověji, hlouběji.

„Ježíš je vyvedl na horu, kterou jim určil.“ Izraelité ve Starém zákoně dostávají smlouvu, ale taky ta smlouva je hotová. Oni ji buď mohou přijmout, nebo nepřijmout. Ti apoštolové buď půjdou na tu horu, nebo nepůjdou na tu horu. Zkrátka a dobře, některé věci jsou dané. S tím má dnešní svět velký, velký problém, že by něco bylo daného. Člověk si myslí, že to může všechno měnit, a potom

ukazuje ke své škodě, že ne, že si, jak se říká, často podřízne větev, na které sedí. Tento aspekt toho, že je tu něco daného, a já tedy mám možnost to přijmout, mám možnost to odmítnout, ale vždycky musím taky s tím přijmout ty následky, vlastně chce říct, že člověk má používat svůj rozum a svým způsobem také, že má být pokorný. Přijmout to, co je dané, vyžaduje pokoru.

Učedníků je jedenáct. Někdo chybí. Chybí ten právě, který odešel, a to místo je prázdné, ale může být zaplněno. Kým? Každým z nás. To místo je prázdné, protože je to jako pozvání: „Pojď, můžeš se zapojit, můžeš tam být, můžeš vstoupit tady do tohoto společenství, ale jde o to, abys vstoupil s vážnými úmysly, abys vstoupil upřímně.“

Poslední aspekt, který tam vidíme, a prolíná se všemi těmi texty, nejvíc to asi bylo vidět v žalmu: „Hospodinovo slovo je správné, spolehlivé je celé jeho dílo.“ Provázanost mezi slovem a činem, aby byla jednota mezi tím, co člověk říká, co dělá. Abychom usilovali o to, aby náš život takto byl v jednotě, protože potom z toho bude vycházet jako další hodnota pokoj. Pokoj, který člověk bude mít v sobě, pokoj, který ho bude provázet.

Bratři a sestry, jak jsem říkal na začátku tohoto zamyšlení, jsou to témata, myšlenky, které jsou složité, obtížné, ale my jsme dostali schopnost myslet, schopnost pracovat, konat, a schopnost milovat. V těchto třech schopnostech je právě člověk jedinečný a je podobný Boží Trojici. Takže za to děkujeme a vždycky říkejme a prosíme: „Pane, ukaž mi, jak ty schopnosti, které mám, které jsi mi dal, abych je využil, využila co nejlépe, aby můj život byl aspoň trošičku odleskem toho, jak žiješ ty ve společenství tří osob.“

K setkání s Pánem Ježíšem máme přijít vždycky připraveni

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

07.06.2015 - neděle , kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Těla a krve Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 24,3-8](#); 2. čtení [Žid 9,11-15](#); evangelium [Mk 14,12-16.22-26](#);

Bratři a sestry, všichni víme, že máme Nový a Starý zákon, někdy taky říkáme Novou smlouvu a Starou smlouvu. Proč třeba ty smlouvy nejsou označovány jako první, druhá, ale proč stará, nová?

V prvním čtení jsme slyšeli o tom, jak byla ustanovena nebo spíš přijata ta smlouva stará, a v evangeliu jsme slyšeli o té nové smlouvě a vidíme, že je tam radikální rozdíl. V čem spočívá? Stará smlouva byla uzavřena podle pravidel, která znají všechna náboženství. Člověk obětuje něco bohu, božstvu. Takhle to funguje ve všech pohanských náboženstvích. Ale ta Nová smlouva je smlouva, ve které Bůh obětuje sebe pro člověka. Je to něco skutečně radikálně jiného, radikálně nového, co se stalo jednou a už není potřeba to opakovat.

Člověk, když se na to dívá, tak si nějak řekne: „Ani tomu moc nerozumím. Nechápu, o co tady jde. Proč to ten Bůh udělal?“ Protože člověk by řekl: „Já bych to asi neudělal.“ A protože už i apoštolové měli velkou práci s tím to pochopit, tak Ježíš je na to připravuje. V dnešním evangeliu bylo celkem čtyřikrát slyšet slovo připravit, něco připravit nebo spíš i připravit někoho, jako sebe.

Koneckonců svatý Marek celé své evangelium píše jako přípravu na to, co vyličí na jeho konci – utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Pána Ježíše. To všechno předtím je příprava toho čtenáře na tyto události, aby byl schopen aspoň trochu je přijmout, aspoň trochu je pochopit.

V tom dnešním úryvku vlastně jsou dvě takové zvláštnosti. Je to ten muž, který nese džbán vody. V té době nést džbán s vodou byla práce typicky ženská. Proto tedy Ježíš může říct: „Potkáte vlastně jediného muže. Nemůže dojít k záměně. Ten, kterého potkáte, je ten, který vás dovede tam, kde je ta místnost.“

Tou horní místností se myslí skutečně, jak bychom řekli, nějaký sál slavnostně vyzdobený, nachystaný. Něco pro oslavu, pro hostinu. Ale tou horní místností se myslí také prostor, který si člověk, jak by se řeklo, ponechá, aby mohl přemýšlet.

My žijeme v době, kdy se hodně spěchá, a o mnoha věcech nepřemýšlíme. Ty věci nemají čas v nás dozrát, a proto nám církev ještě jednou mimo Velikonoce předkládá ten svátek Těla a krve Páně, abychom o těchto věcech uvažovali, abychom, obrazně řečeno, vystoupili do té horní místnosti. Tou horní místností je myšlen náš rozum, naše srdce, naše schopnosti, které do toho máme zapojit.

A kdo je ten člověk, který nese ten džbán s tou vodou? Voda je v Bibli obrazem křtu. On je tedy ten, kdo nás vede ke křtu, a člověk, který je pokřtěn, potom může směřovat k eucharistii. Eucharistie je vlastně jakýsi vrchol svátostí. Když bychom to měli k něčemu přirovnat, je to střecha na domě. Aby dům dobře stál a dobře fungoval, musí mít základy, musí mít stěny, musí mít tu střechu.

My dnes tedy si připomínáme tento vrchol. I my se na to máme připravit. Koneckonců přicházíme ke svatému přijímání, velmi často k němu přistupujeme. Je to dobře a má to tak být. Ale ta dnešní slavnost nám chce připomenout, že k tomuto setkání s Pánem Ježíšem máme přijít vždycky připraveni tak, jako vlastně on připravoval apoštoly na to, co se s ním stane o Velikonocích, tak jako svatý Marek nás ve svém díle připravuje na to, abychom byli schopni toto přijmout.

Ježíš je ten, který přišel věci změnit

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
27.06.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce*

Bratři a sestry, slyšeli jsme poměrně dlouhý úryvek z Markova evangelia, kdy ten svatopisec vypráví o tom, jak Ježíš vysvětloval, o co jde ve křtu. Zní to pro nás naprosto překvapivě, protože tam to slovo vůbec nezazní. Ježíš má na mysli to, co se děje potom. My tomu říkáme účinky křtu.

Ježíš zase nedává nějakou definici, nějakou jednu, dvě věty, a neříká: „Tohle se naučte zpaměti,“ ale Ježíš, který je, můžeme říci, učitel života, vysvětluje to, o co mu jde, na příkladech, na situacích z každodenního života. Nejsou to vymyšlené příběhy, ale jsou to situace, které se staly.

Tomu, co jsme dnes vyslechli, ještě předchází příběh o tom, jak Ježíš s apoštoly pluje na lodičce přes Genezaretské jezero, dostanou se do bouře, Ježíš spí a oni ho budí s tím, že: „Je ti jedno, že hyneme?“ Tady tento první obraz symbolizuje, my bychom řekli, všechny životní bouře, které nás potkávají, a i my totiž někdy říkáme Ježíšovi: „Je ti jedno, co se s náma děje?“ A on říká: „Není mi to jedno. Není mi to jedno a ujímám se vás v těch chvílích, kdy jste nejvíc rozrušení, v těch chvílích, kdy se cítíte nejvíc opuštění, a že jste sami, já jsem vám nejbliž.“

Ta druhá situace, to je ta žena. Žena, která je nemocná dvanáct let. Ony jsou to vlastně dva příběhy, které jsou propletené. Ten příběh nemocné ženy nás trochu mate a ruší to. My bychom rádi, když teda šel k tomu představenému, tak aby vyřešil tuto situaci, a potom aby se teda dělo něco dalšího. Ale proč je to v sobě? No, protože v životě to nejde tak popořádku, že by jedno se vyřešilo, jedno udělalo, přišlo druhé. I v životě je to často takhle propletené, ale Bůh to má pod kontrolou. My to třeba často nemáme pod kontrolou, i když bychom chtěli, ale on má. A my máme zůstat klidní i tenkrát, když se nám právě zdá, že se to na nás valí a že je toho nějak moc.

Ty příběhy mají několik styčných bodů. Ony patří k sobě a je dobré to číst takhle právě v tom, jak to svatý Marek zaznamenal. Jde tam jednak i o těch dvanáct let. Ta žena je nemocná dvanáct let a ta dívka má dvanáct let. Dvanáctka je číslo plnosti a tam se chce říct u té ženy, že byla nemocná dlouho, že ji to, jak se říká, vysávalo. V biblickém chápání krev je sídlo života. Jestliže tedy z někoho uniká krev, tak ten člověk umírá, ztrácí život. Chce se tím tedy říct, že vlastně ten člověk byl ve vážném nebezpečí. Snažil se tomu vzdorovat, ale nedokázal přes všechnu energii, přes všechny majetek, přes všechny síly, přes všechno to, co do toho ta žena dávala, si nedokázala pomoci a nedokázali jí pomoci ani další lidé. Bůh dokáže víc než lidé. Od Boha můžeme a máme čekat víc než od lidí.

No, a ta dívenka, dcera toho představeného Jaira. Dvanáctka byl věk, kdy dívka uzavírala zasnuby, kdy se vlastně určovala nějaká její další životní dráha. Proto on je tak, můžeme říci, i zoufalý. Protože vlastně když padá před Ježíšem na kolena a říká: „Ona má před sebou celý život! My jsme plánovali její budoucnost!“ Zřejmě už se tam nějaký ženich rýsoval. A teď je to všechno pryč. Přijď a zachraň to!

On přichází upřímně, věří. Ti, co jsou kolem něho, věří už míň. Protože v okamžiku, kdy teda dívka umírá, a ona zemřela: „Proč ještě mistra obtěžuješ?“ Měli ho za nějakého léčitele, měli ho za někoho, kdo dokáže o něco víc než oni, ale nebrali ho jako Božího Syna, jako Zachránce, jako toho, kdo to změní od základů.

Ale vraťme se ještě k dalším podrobnostem toho příběhu. Mluví se tam a vlastně i ten Jairo to říká: „Pojď, vlož na ni ruce, aby byla zachráněna a žila.“ Tedy dotkni se jí. On ví, že Ježíš nebude provádět nějaké zaklínání, že nebude podávat žádné medikamenty a podobně. Vlož na ni ruce, dotkni se jí! A ten kontrast je v celém tom příběhu.

Dotknout se a tlačit se, to jsou dva rozdílné způsoby kontaktu. Dotknout se někoho, v tom je už vlastně ukryto to, že chci. Když se někoho dotýkám, tak je tam právě to spojení, to víme o sobě. Když si podáváme ruku, je to vědomé. Někdo se dotýká, někdo je dotýkán, a je to naopak. Víceméně se ani nedá říct, jak je to přesně. V tom dotknutí se je svoboda. „Prosím tě, pojď, přijď.“ My to potřebujeme, aby ses jí dotkl!

A to druhé? „Tlačí se na tebe celý ten zástup.“ Tlačit se vlastně znamená utiskovat toho druhého. V nějakém davu se lidé tlačí, protože „chci být vpředu“. Já chci dobře vidět, tak se tlačím, a je mi jedno, co vy kolem mě, jak to prožíváte, je mi jedno, jestli vás utiskuju, jestli vás zraňuju nebo jak to je. To mě nezajímá.

V tom prvním, když přichází ten Jairos: „Vlož na ni ruce,“ v tom je obrovská víra. Stejně tak ta víra u té ženy je snad ještě větší: „Já si ani nemohu pro svou nemoc dovolit jít a podívat se mu do očí, tak se ho dotknu zezadu.“ Ale kolem je dav těch, kteří se na Ježíše tlačí, kteří se ho dotýkají nebo utlačují ho, ale bez víry. Je to pouze nějaká senzacechtivost, abych dobře viděl, abych slyšel, aby mi něco neuniklo. Ale není v tom nic hlubšího. A tento kontrast sledují oba ty příběhy a samozřejmě ten svatý Marek chce vyburcovat nás, svoje čtenáře, eventuálně posluchače, abychom si toto uvědomili, jaký je ten rozdíl, že i my máme právo, že i můžeme říct: „Pane, přijď a dotkni se mě.“ Anebo dokonce můžeme přijít a dotknout se ho.

V okamžiku, kdy se ta žena dotkla, tak dochází k tomu, že je uzdravena. V řeckém originále je použito slovo „zachráněna“. Nejenom že je uzdraveno její tělo, ale ona se dostává do kontaktu se Zachráncem a poznává, že dostala velmi, velmi mnoho. Ale Ježíš nechce, aby to skončilo jenom takto anonymně. On se s ní chce setkat. Ona má samozřejmě strach a bojí se. Ježíš ví, že se bojíme, že máme obavy, jak to dopadne, ale on nás hledá. Je pro něho velmi důležité tady to setkání. Říkají mu: „Proč? Tlačí se na tebe, pojď.“ Pro ně to důležité není, ale pro Ježíše moc a moc, aby se setkal s námi, kteří trpíme různými slabostmi, různými nemocemi, různými obtížemi. Chce s námi navázat ten kontakt, být tváří v tvář. Nejenom jaksi ze zadu, ale přímo chce, abychom byli před ním, nebo spíš on chce, aby byl před námi. To je to, že máme možnost mu říct: „Pan, jsem tady. To a to mě bolí, to a to mě tlačí. Prosím tě.“

No, a nakonec, když dojdou do domu toho představeného, tak on říká: „Jenom spí,“ a oni se mu smějí. O co tady jde? No, jde tady o nedorozumění. Jde tady o to, že Ježíš i v tu chvíli, kdy říká: „Děvče nezemřelo, jenom spí,“ on je učí. On je pořád učitel a on vyučuje každým slovem, každým gestem. To není tak, že by zazvonil na zvonek a řekl: „Teď teda bude nějaká lekce,“ a za tři čtvrtě hodiny zazvonil znovu a řekl: „Teď vyučování skončilo.“ On učí pořád, ale oni si toho nevšimli. Oni to nepochopili. Samozřejmě měli možnost se zeptat: „Jak to myslíš? Nerozumíme ti. Není nám to jasné. Co nám tím chceš říct?“

Posmívali se mu. Vyřešili to po svém. Byli s ním zase velmi rychle a velmi brzo hotovi, protože si řekli: „On je blázen.“ Nenapadlo je: „On to chápe jinak.“

Ježíš je ten, který přišel věci změnit, hodně změnit. Do tohoto okamžiku, do Ježíšova příchodu smrt byla chápána jako totální, naprostý zánik. Proto ten velký pláč, velký nářek. Prostě zánik. Protože děvče, které se mělo asi za dva roky vdávat, celý život mělo před sebou, ona je mrtvá. Ježíš na této životní situaci, kdy zemřela ta mladá dívka, chce říct: „Smrt pro vás pro všechny nebude zánik, ale bude okamžikem setkání. Bude okamžikem spočinutí nebo odpočinutí před tím okamžikem, když se probudíte do života věčného.“

Ježíš je ten, který dělá věci, které jsou naprosto překvapující, řeklo by se z naší logiky věci právě i nesmyslné. Posílá slepého, aby se šel umýt do rybníka Siloe, člověku, který má ochrnuté nohy, říká, vstaň, člověku, který má ochrnutou ruku, tak říká, natáhni tu ruku, a zemřelá dívka říká: „Postav se, vstaň!“ I vším tímto Ježíš učí a říká: „To, co vy považujete za dané, neměnné, že to tak musí být, já jako Zachránce jsem to přišel změnit a přišel jsem vám dát novou perspektivu, ukázat vám nové možnosti, nové pohledy. Ale jde o to, jestli vy zůstanete v těch starých pohledech, jestli zůstanete s těmi, kteří pláčou před tím domem a naříkají, jestli se budete chovat jako ti, kteří se tlačí, aby viděli, slyšeli, aby zaujali dobré a výhodné místo, anebo jestli se budete chovat jako ta nemocná žena anebo jako ten představený synagogy, že řeknete: „Chci, Pane. Chci, aby ses mě dotkl. Chci, aby ses dotkl toho, co mě tíží, co mě svazuje a abys mě toho zbavil, abys mi dal svůj život na této zemi, ale i potom jednou život věčný.“

Musíme najít v křesťanství svou identitu

P. Mgr. Jiří Buchta

05.07.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost sv. Cyrila a Metoděje

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 61,1-3](#); 2. čtení [2 Kor 4,1-2.5-7](#); evangelium [Lk 10,1-9](#);

Bratři a sestry v Kristu, znovu stojíme na prahu prázdnin a připomínáme si velké postavy, a doslova bych řekl, naší národní identity. Přišli k nám z jihovýchodu, přinesli nám Krista, a když se člověk podívá na dějiny našeho národa nebo našeho státu, tak vidí prostě, že víra nebyla pouhým přívěškem, ale že to bylo něco, co formovalo naši kulturu, naše smýšlení.

Myslím si, že nám všem je jasné, že kulturní prostředí v národě nezraje pouze desetiletí, ale i staletí. A nabízí se i otázka, nechtěl bych samozřejmě tady kreslit nějaké katastrofické scénáře, ale nabízí se otázka, když se náš národ vzdá této své křesťanské identity, jaké plody za desetiletí nebo za staletí z toho dozrají. Ale víte, je to i výzva pro nás, pro křesťany, protože my máme být hlasateli Ježíše Krista, jestli v tom úkolu nějak neselháváme a jestli bychom Krista nějak jinak, nějakými novými formami neměli hlásat.

A když se podíváme na ty naše věrosvědy, Cyrila a Metoděje, tak zjistíme, že pro ně ta otázka nebylo nic neobvyklého. Oni vlastně do našich zemí přišli úplně s něčím novým. Oni hlásali evangelium v mateřském jazyce a víme, že to neměli jednoduché. Určitě znáte tu historii, že Metoděj potom byl vězněn, prostě zažívali odpor německých biskupů a kněží, protože to dělali nějak jinak.

Církev má být prorockou. To znamená, že má tomuto světu zjevovat Boží vůli. Ale církev také potřebuje proroky ve svých vlastních řadách. Prostě lidi, kteří ve světle Ducha svatého pochopí znamení času, jakým způsobem by církev měla žít, jak by měla hlásat Kristovo evangelium. A víte, teď vás to možná překvapí, ale tento úkol prorocký nemusí být spojený s hierarchií církve, a doslova v dějinách církve je mnoho případů, kdy lidé, kteří nebyli biskupy nebo kněžími, ale kteří dostali tento prorocký úkol, aby ukázali církvi směr. Byli to lidé laici, jako třeba svatý František z Assisi nebo svatá Kateřina Sienská. Našli bychom další postavy. Dokázali ukázat v těch různých zmatcích nebo těžkostech, jakým směrem by ta Petrova lodička měla plout.

A tak tedy můžeme říct, že postavení věřících, ono to zní tak trochu nepěkně – laiků, vás, uprostřed církve exponenciální řadou narůstá. Kněží jsou většinou vytížení správou farností, protože je nás méně a méně, ale také, víte, my mnohdy nejsme odborně připravení, abychom komunikovali s odbornou nevěřící společností, jako jsou třeba, já nevím, lékaři. A tak tedy budeme vstupovat nebo už jsme vstoupili do doby, kdy prostě bude záležet na každém věřícím, jak opravdově na tom místě, kam ho Pán posílá, jak tu víru bude žít. Že prostě každý křesťan na tom místě svého života bude mít nezastupitelné místo. Ono už to vždycky bylo, třeba rodiče vůči dětem, ale v dnešní době to bude víc a víc narůstat.

A víte, musíme se prát, jak jsme opravdoví. Pokud, jak jsem říkal na začátku, ta naše víra bude jenom jako přívěšek, který si nasadíme jako sváteční šaty, když v neděli jdeme na bohoslužby a potom je s nedělí odložíme a v tom našem obyčejném životě se nebudeme odlišovat v tom dobrém slova smyslu od těch lidí kolem nás, jak potom chceme, pokud ta víra nepřetváří naše životy, aby přetvořila životy druhých lidí?

Musíme najít v křesťanství svou identitu, něco co uskutečňuje, naplňuje náš život, a potom jsme schopní také ten svět kolem nás obohatit.

Jako kněz pravidelně bojuji, a s tím má problémy každý farář, že prostě na faru přicházejí lidé a chtějí křtít a chtějí mít svatbu v kostele a tak dále, a teď najednou kněz bojuje většinou s tou povrchností, že lidi nechodí do kostela, nemodlí se a prostě kněz se jim snaží ukázat, že to všechno je s tím nějak spojeno. Ale občas se ptám, nevychováme my ty lidi k těmto postojům? Jsou schopni ti lidé, jak my je nazýváme, nevěřící, oni většinou teda nevěřícími nejsou, oni nechodí na bohoslužby, jak chodíme my, ale jsou schopní na nás vidět takové opravdové, hluboké křesťanské postoje? Že se ztotožňujeme skutečně se svým Pánem, že cítíme tu hloubku, tajemství víry a její posvátnost?

Nedávno jsem měl, a musím tady s bolestí říci, poslední přípravu na biřmování s našimi biřmovanci, protože je budu muset odevzdat svému nástupci, a probírali jsme svátost smíření. Samozřejmě tam bylo řečeno spoustu informací, co by většinou ti mladí lidé měli vědět, ale jedna z těch informací

byla, že jsou situace, kdy kněz musí nebo měl by, neříkám, že to všichni dělají, to také bolí, odepřít rozhřešení. Prostě kdy vidí, že ten kající není schopen přijmout řádně, platně tu svátost smíření. Může tam být spousta třeba věcí, proč to je, kdy by ten kněz měl odmítnout rozhřešení, ale jeden z nejčastějších důvodů v dnešní době je, a víte, ta neznalost už je poměrně velká, že prostě dojde ke zpovědi muž nebo žena, kteří žijí s partnerem, a přitom nejsou církevně sezdání. A mnohdy třeba ten kněz to rozhřešení udělí, protože ten mu to ani neřekne, že ani neví, že... a tak dále.

A prostě byla zajímavá reakce. Jeden biřmovanec, a víte, osobně si toho vážím, on se přihlásil a řekl: „Pane faráři, já s tím nesouhlasím. To je tvrdé.“ Ano, je to tvrdé. Ale víte, já nebudu to moc rozebírat, není na to času, ale já jsem si té reakce osobně vážil, protože ten člověk mně řekl to, co si myslí, a on se mě nebál. Že on měl tu důvěru, že já ho nevyženu ven nebo že se na něho budu dívat přes prsty a já jsem si v té chvíli uvědomil, že být křesťanem je určitý ideál. Je to náročné, k čemu se často třeba i desetiletí zraje, aby člověk se ztotožnil s tím, co chce po nás Pán Bůh, a že to vůbec není jednoduché a člověk to také nemůže ode všech vždycky hned očekávat. A víte, stejně tak je asi i důvod, proč prvotní církev nekřtila moc malé děti, protože oni ten ideál skutečně měli vysoko postavený. Oni si byli vědomi, že ten člověk musí do toho asi také dorůst, aby chtěl být křesťanem.

Bratři a sestry v Kristu, to je tak trochu náš problém, protože víte, my jsme hříšní, samozřejmě, a já to teď nechci prostě nějakým způsobem obejít, a že třeba nemáme na to, abychom úplně vždycky byli takovými, jakými nás Pán Ježíš chce mít, to je pravda, ale víte, my to mnohdy nechceme, což je rozdíl. Ne že na to nemáme, ale my se s tím nechceme ztotožnit. A potom se divíme, že nedokážeme vychovat děti, že je nedokážeme přivést ke Kristu. Potom se divíme, že když se plně neztotožníme s Pánem Ježíšem, že nejsme schopní hlásat Ježíše Krista, že o tu víru se třeba nikdo nezajímá.

U Starého zákona platí a bylo nám to připomenuto zase v tom dnešním prvním čtení, že evangelium se hlásá chudým, radostná zvěst se hlásá chudým. My bychom chtěli být určitě spolupracovníci Pána Ježíše, chtěli bychom hodně lidí přivést k Pánu Ježíši, ale ty, které my chceme! A v tom je problém, protože je mnoho lidí, o které se nechceme ani otřít, kterým bychom nevěnovali ani pohled, natož slovo.

Bratři a sestry v Kristu, možná až tak padneme na dno, že si uvědomíme, že bude potřeba hlásat evangelium těm, za kterými nás Pán pošle, a takovým způsobem, jak to od nás bude očekávat, a připomeňme si, s kým se Pán Ježíš setkával, říkají celníci, nevěstky, tak možná potom začneme také prožívat hmatatelně, že Bůh je s námi, že stojí za námi, i když jsme slabí a hříšní.

A zase svatý Cyril a Metoděj jsou toho zářivým příkladem. Uvědomme si, že oni šli z kulturní vzdělané země mezi barbary. Nejenom mezi špínu kulturní a sociální, ale taky asi faktickou, protože ty hygienické návyky tady asi nebyly nijak zvlášť dobré. A přesto šli, protože věřili, že je sem posílá náš Pán.

A tak tedy svatý Cyrile a Metoději, pomáhejte nám hlásat víru tam, kde ji máme hlásat. Ne kde ji chceme, ale kde ji máme hlásat. A takovým způsobem, jak to Pán od nás očekává, abychom se nakonec i my sami tím, že tu víru hlásáme, stali více věřícími.

Vy jste svobodní a budete hlásat svobodu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

12.07.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

15. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Am 7,12-15](#); 2. čtení [Ef 1,3-14](#); evangelium [Mk 6,7-13](#);

Bratři a sestry, jak jsem zmínil na začátku mše svaté, prožíváme období dovolených, prázdnin. Ale i vůbec doba, ve které žijeme, je ve znamení cest. A Ježíš, protože jeho slovo je nadčasové, tak vlastně se týká i nás, a říká, mimo těch cest, které podnikáte, které jste si vybrali, které jste si naplánovali, nebo které třeba musíte, které vám naplánoval jiný člověk, tak je tu jedna cesta, kterou můžeme označit jako misi, jako misii. A je to ta cesta, ve které se člověk rozdělí o svoji víru.

„Ježíš zavolal svých Dvanáct.“ Je to už potřetí, co je volá. Poprvé povolal každého toho učedníka osobně. Podruhé je zavolal, aby z nich vytvořil společenství, aby byli s ním. A teď je volá, aby je poslal. Jsou to tři kroky, tři etapy, řekli bychom, v životě každého učedníka. Každý učedník by měl těmito etapami projít. Neměl by se zastavit někde, ale měl by je absolvovat všechny, protože na konci je to, že ten člověk přijme to poslání. Nestačí, že já jsem poznal Pána, ale chci, aby ho poznali i další. O to co mám, se chci rozdělit, podělit.

A začal je posílat po dvou. Někdo by mohl říct: „A proč ne po jednom? To by obsáhli větší území, větší prostor.“ Nebo zase proč ne třeba po třech, po čtyřech? Byla by ta skupinka silnější, jak se říká, údernější.

Nejde tady o přesvědčování, o ideologii, jde tu o slovo, o to, že má být předána zvěst. A ve Starém zákoně bylo takové pravidlo, že když někdo něco říkal, muselo to být potvrzeno alespoň druhým svědkem. Museli být alespoň dva, kteří mluvili stejně. Je to víceméně vlastně jakási právní formulace. Ale na druhou stranu dva tvoří to nejmenší společenství. Ježíš říká: „Když jsou dva nebo tři v mém jménu, jsem já uprostřed nich.“

Na druhou stranu je to společenství velmi malé a apoštolové mají zažít, řekli bychom, třeba něco podobného, jako zažil Gedeon, kdy měl moc vojáků a musel je poslat domů. Kdy měli králové, proroci a hlavně soudci zažít to, že bojuje Hospodin. Že ten výsledek není záležitostí mé taktiky, mé šikovnosti, ale je to Boží Slovo a já jsem ve službě tohoto Slova. Ne to Slovo, že by sloužilo mně. A proto ti apoštolové mají zažít i ten pocit, řekli bychom, slabosti. Pocit toho, že nestačí na všechno.

„Poslal je po dvou a nařídil jim.“ Ježíš velmi zřídka nařizuje. Tuším, že slovo „nařídil“ je v Markově evangeliu snad jen třikrát. Jinak radí, vyzývá, nabádá, učí, nabízí. Ale tentokrát nařídil, aby si na cestu nic nebrali. Proč? No, protože je to proti té lidské logice. Že jo. Když někde jedeme, tak to pro jistotu dvakrát zkontrolujeme, jestli, já nevím, auto je v pořádku, jestli je tam dost benzínu, vody a já nevím čeho ještě. Jestli máme veškeré oblečení, jestli máme zásoby na cestu nebo jestli mám s sebou dost peněz nebo platební karty, když si to tam budu kupovat a platit a podobně. Ježíš tady postupuje jinak. Je to opět to stejné. Opět vy máte zažít, že to Slovo, kterému sloužíte, vlastně Otec, který vás posílá, že se o vás postará.

Aby si na cestu nic nebrali, jen hůl. Proč hůl? Protože hůl je jakousi oporou člověka. Ale nejde jenom o tuto oporu. Jde o to, aby si vzpomněli na Mojžíše. Na Mojžíše, který svou holí rozdělil Rákosové moře a zase je spojil na Boží pokyn. Na Boží pokyn udeřil do skály a z té skály vytryskla voda. Oni si mají uvědomit, že se v určitém slova smyslu podobají Mojžíšovi, který vedl lidi z otroctví do svobody. Že oni tím slovem, které budou hlásat, vedou ty, kteří to slovo přijmout, také do svobody. Do svobody především tedy vnitřní. Jen hůl.

Mají si vzít opánky na nohy. Proč opánky? No, protože otroci chodili zásadně bosí a Ježíš říká: „Vy jste svobodní a budete hlásat svobodu. A tak aby tomu odpovídalo i to, jak jste oblečení.“ Vy nejste otroci toho Slova, ale jste jeho služebníci. Sice jste ve službě, na druhou stranu jste svobodní.

Mezitím Ježíš nařizuje, aby si nebrali ani chléb, ani mošnu, ani peníze do opasku. Opasek v té době vlastně byl pruh látky, který byl po délce přeložený, takže vznikla jakási kapsa, takové „účko“, a v tom ten člověk měl zastrkané peníze. Měl je u sebe, měl je pod kontrolou.

Peníze jsou univerzální hodnota, už tenkrát byly. A mnoho lidí říká: „Peníze jsou až na prvním místě.“ Je v tom určitá ironie. A Ježíš tady říká: „Kdepak. Tou univerzální hodnotou je něco jiného.“ Člověk, který má peníze nebo který má plnou tu mošnu, tu brašnu zásob, který má chleba, tak ten

člověk působí, vypadá a chová se nezávisle. Ale oni mají být závislí na Otci. Je to vlastně určitý postoj.

Ježíš, když dává tyto pokyny, co si mají vzít a co si nemají vzít na cestu, tak jim vlastně dává jakési školení a říká: „Když někdo někam přijde a mluví, tak samozřejmě ti, kdo ho poslouchají, se dívají na to, jak ten člověk vypadá, odkud přišel, kolik toho má s sebou a jak působí, jaký dojem budí. Nejenom to, co říká, ale jaký je celkový dojem. Když by mezi nás přišel člověk, který byl mluvil, já nevím, o chudobě, jak je potřeba pomáhat nuzným a takhle, a byl by ověšený zlatem, tak bychom si řekli: „Aha, asi tady není něco v pořádku. Ty něco jiného říkáš a jinak se chováš.“ A Ježíš chce, aby ti jeho vyslanci ještě dříve než promluví, ten dojem aby byl pozitivní. Aby už tím, jak tam přijdou, jaký postoj zaujmou, si získali svoje budoucí posluchače.

A taky říká: „Neberte si dvoje šaty.“ Bereme to hodně, že jo, na dovolenou. Jeden den může být teplo, druhý den může být zima. Je to potřeba. Ale Ježíšovi tady jde o něco jiného. Proto také je to tam rozdělené. Ani chléb, ani mošnu, ani peníze. Potom si vzít sandály, opánky. A nebrat šaty. To jsou oddíly, a tady v tom třetím oddílu Ježíš dává takovou radu, která možná na první pohled není úplně zřejmá.

Tak když by měli dvoje šaty, co to znamená? Šaty v té době byly velkou hodnotou. Šaty se používaly jako platidlo. Bylo za ně možné koupit, a jestliže tedy měl dvoje šaty, tak to znamená, že má něco navíc. A teď tento učedník přijde a bude říkat: „Zvěstuji vám Božího Zachránce, který je chudý, který je jako jeden z nás,“ a bude to říkat taky těm chudým, těm nuzným, tak ti mu samozřejmě řeknou: „A ty máš něco navíc, tak nám to dej.“ Pokud by jim to nedal, tak by zklamal. Jeho mise by nebyla úspěšná. Ale když by jim to dal, tak na jednu stranu by uspěl, ale ti lidé by si řekli: „Tam půjdeme. Tam se dává, tam je to dobré!“ Ježíš nechce, aby lidé v něho uvěřili proto, že něco rozdává. On rozdává dary a takhle, ale nechce, abychom v něho věřili pro toto. Nebo známe to z rozmnožení chlebů, kdy říká těm lidem: „Přišli jste za mnou, protože jste se najedli.“ Toto Ježíš nechce. On chce, abychom věřili v jeho slovo, abychom věřili v něho. Nechce, aby se ten jeho obraz deformoval, a proto říká: „Toto si neberte.“

Je to dobře míněná rada, která má zase širokou platnost. Říká se, že tuto Ježíšovu radu velmi dobře pochopili Petr a Jan, když šli po Ježíšově už nanebevstoupení do Jeruzalémského chrámu, a tam seděl ten chromý žebrák a čekal, že dostane peníze. A Petr mu říká: „Zlato ani stříbro nemám, ale co mám, to ti dám. Ve jménu Ježíše Nazaretského vstaň a chod!“

Co mám, to ti dám. My převádíme hodně těch věcí na hmotné, na ty peníze a tady na toto: „Já už jsem něco dal.“ Ale můžeme dát i něco mnohem cennějšího, a k tomuto to Ježíš směřuje. Ježíš směřuje celou tu debatu právě k tomu, aby jeho učedníci se přidali k němu. Člověk má totiž takovou zvláštní schopnost, a sice my nejsme schopní svět stvořit, vytvořit, ale jsme schopní ho zničit. A v tom je náš problém. Mnoho lidí na toto zapomíná a Ježíš po nás, po svých učednících chce, abychom si toho byli vědomi, toho nebezpečí, které je nějak v nás. A abychom to nenechali vypuknout, abychom pořád vlastně měli před očima to, když budu s Ježíšem, tvořím. Nechci nic ničit, ale chci tvořit, chci budovat, a na to nestačím sám. To musím s ním.

A toto jsou vlastně rady, které Ježíš dává apoštolům na cestu. Upozorňuje je taky na to, že budou potřebovat pomoc druhých. Protože si s sebou nic nenesou, budou potřebovat, aby byli přijati do domu. Směli tam zůstat maximálně tři dni, už třetí den museli odejít. Známe přísloví: „Třetí den host i ryba smrdí.“ To je tady z těchto dob. A ten hlasatel, který by zůstal někde delší dobu, by nebyl věrohodný. Řekli by: „Ty sis z toho udělal obchod, živnost.“ Museli jít.

Ale Ježíš také upozorňuje na to, že budou situace, kdy nebudou přijati. Ale taky říká: „Jestliže odmítnou to slovo (jde o to slovo, ne o vás), tak to království se tím způsobem nějakým způsobem nezničí. Trochu se zastaví, ale to království si najde cestu, jak se k těm lidem dostat.“ A říká Ježíš apoštolům: „Nenechte se odradit, znechutit tím, že nebudete přijati. Naopak radujte se z těch okamžiků právě, kdy se ta mise podařila, kdy jste byli přijati. Kdy jste se cítili dobře a kdy jste svým slovem nebo spíš tím Otcovým slovem obohatili život druhých.“

Bratři a sestry, toto co Ježíš radil apoštolům, radí i nám. Ta mise, na kterou poslal Ježíš apoštoly, se týká i nás, a jsou to věci, na které bychom neměli zapomínat. I já jsem poslaný, abych se o svoji víru rozdělil.

Setkání s Ježíšem na opuštěném místě

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

19.07.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

16. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 23,1-6](#); 2. čtení [Ef 2,13-18](#); evangelium [Mk 6,30-34](#);

Bratři a sestry, úryvek, který jsme slyšeli, zdánlivě nevypráví o ničem podstatném. Apoštolové se vrátili ze své mise, ze svého úkolu a Ježíš říká: „Pojďte, abychom byli sami,“ a přeplaví se z jedné strany Genezaretského jezera na druhou. Ale v tomto úryvku, který vypadá, že mluví pouze o nějakých technických záležitostech a který je spojovací, Marek skončil výklad o křtu a začne výklad o eucharistii, tak v tomto spojovacím úryvku je několik důležitých informací a tento úryvek poskytuje, říkáme tomu klíč, jakýsi návod, jak chápat to, co bude následovat. To co bude následovat, to známe. Bude to rozmnožení chlebě, zázračné nasycení více než pět tisíc mužů, a potom následně Ježíšova, jak se říká, eucharistická řeč. Ale už teď se dozvídáme určitý klíč tady k tomu, jak to celé chápat, jak to brát.

Cítíme tam, že vlastně ti apoštolové se tak nějak pořád hýbou. Začíná to tím, že jsou u Ježíše, potom je Ježíš pošle, oni se vrací. Ježíš je vybídne, jdou někam a za nimi jdou další lidé a Ježíš se zase vrací k těmto lidem. Když by se to mělo namalovat na papír, tak by z toho byla taková zajímavá křivka. II. vatikánský koncil, když mluví o mši svaté, o této svátosti, která je jakýmsi právě vrcholem, tak říká, že je to zdroj na jednu stranu, fons, na druhou stranu culmen, tedy vyvrcholení. Zdroj a vyvrcholení našeho slavení. Nejenom zdroj, nejenom to, z čeho vycházíme, ale také to, k čemu se dostáváme. Je to něco zvláštního a nikde jinde nemáme možnost zažít něco takového, že z něčeho vyjdeme a to, co slavíme, nás vede k tomu, z čeho jsme vyšli. Ale nevracíme se do toho místa, kde jsme vyšli, ale je to celé posunuté – posunuté blíž k Bohu, blíž k člověku. A Ježíš tady na toto připravuje apoštoly.

Je tam velký rozdíl mezi lidmi, kteří neustále přicházejí a odcházejí. My bychom řekli, že se courají. Jsou to lidé, kteří přicházejí ze zvědavosti. „Nový učitel, toho jsme ještě neslyšeli. Říká věci, které nikdo neříkal. Pojďme si ho poslechnout.“ Ale za nějakou dobu se jim tento učitel omrzí a řeknou si: „To už známe. To už známe, tak jsme tady byli, tak jdeme zase domů.“ V protikladu k těmto lidem, kteří přicházejí a odcházejí, jsou Ježíšovi učedníci, kteří jsou s ním. Oni tvoří to, čemu se říká společenství, shromáždění. Hebrejsky je to synagoga. Potom v církvi je to liturgie, společenství lidí, kteří slaví. A Ježíš si přeje a chce, aby z lidí, kteří přicházejí, nebyli lidé, kteří odejdou, ale byli lidé, kteří zůstanou. Aby se z nás stali učedníci. To není samozřejmé. My k tomu musíme jakýmsi způsobem svolit. Na nás totiž je, jestli budeme těmi, kteří přijdou a odejdou, anebo těmi, kteří s Ježíšem zůstanou. To není ani tak záležitost místa, ale je to záležitost našeho rozhodnutí, našeho postoje, jak my se k tomu postavíme.

„Pojďte i vy někam na opuštěné místo, abyste si mohli odpočinout.“ Nemohli si odpočinout a nemohli se najíst. Odpočinout si a najíst znamená obnovit svoje životní síly. Jestliže se člověk nemůže najíst, tak vlastně se dostává do stavu, který ohrožuje jeho život. Ježíš je ten, který přichází, aby obnovil náš život, upevnil náš život. A k tomu se potřebujeme najíst a potřebujeme si odpočinout.

A Ježíš říká: „Na opuštěné místo.“ Co to je to opuštěné místo? Tady je další pojem ze Starého zákona, který je tam schovaný, a to je exodus. To je to, kdy Izraelité šli po poušti a tam se upevňoval jejich vztah k Bohu.

Prožíváme dobu dovolených, dobu prázdnin a snažíme se odpočnout si. Ale co musí člověk udělat, aby si odpočnul? Musí se dostat do určité harmonie, do určitého klidu. Když člověk se vypraví na nějaký třeba zápas hokejový, fotbalový, tak jak se říká, přijde na jiné myšlenky, odreaguje se, zažije něco, ale zpravidla si neodpočne. Je tam tlačení, je tam spousta lidí, je s tím spojena nějaká námaha. Ano, člověk je spokojený, protože dělá něco jiného než normálně. Ale odpočnout si znamená nabrat síly. Kde můžeme nabrat síly, kde je to opuštěné místo, kde se můžeme setkat s Pánem? No, to je naše nedělní bohoslužba.

Je tady určitá jistota. V té bohoslužbě se určité věci opakují právě proto, aby člověk měl jakýsi ten pocit jistoty, toho: Je to tady, já se na to mohu spolehnout. A tento klid, tato jistota má vést člověka k tomu ne že to bude automaticky brát, ale že to bude prožívat, že se do těch věcí ponoří. A k tomu nám pomáhá Ježíšovo slovo. On, když je uviděl, tak mu jich bylo líto, protože byli jako ovce bez

pastýře. Zpívali jsme to, Hospodin je můj Pastýř. Když by se nás někdo zeptal, kde to je, kde se to říká, kde je to poprvé v Písmu svatém, tak asi bychom nevěděli. Když se přiznám, tak donedávna jsem taky nevěděl. Je to ve čtvrté knize Mojžíšově v 25. kapitole, kde je Mojžíš modlí. Když vyvedl Izraelity z Egypta, pochopil lidsky, že před ním je dlouhá cesta a že je to skutečně velký úkol, na který nestačí jenom jeho lidské síly. Tak se modlí a prosí a říká v té modlitbě: „Hospodine, vyvol si muže, vyvol si člověka, který tento lid povede.“ Tam se doslova říká, bude před ním vycházet a vcházet. Prostě bude mu vzorem. My bychom řekli, bude ukazovat cestu, ale bude vzorem v postojích, názorech a takhle. Vyvol si člověka, aby před tímto lidem vycházel a vcházel, aby tvůj lid nebyl jako ovce bez pastýře. Aby nebyl v chaosu. A Bůh posílá svého Syna, aby nás on zachránil.

Zachraňuje nás svým slovem, a potom samozřejmě svou obětí. Slovo je něco, po čem toužíme. Nejhorší trest, který může být, je že člověka zavrou do samovazby a že je tam třeba roky a neslyší žádné slovo, nikdo s ním nemluví. Toužíme po tom, chceme slyšet slovo, chceme vědět, co je kde nového. Ale v té záplavě slov, která slyšíme, která k nám doléhají, zdaleka ne každé slovo je k našemu prospěchu. Zdaleka ne každé slovo je k našemu životu. Proč? Protože Boží slovo je rozdílné od slova lidského. Je to slovo správné. Je to slovo, které nás burcuje, povzbuzuje, dodává nám odvahu. Je to slovo, které nás sytí. Tady celý ten výklad, který bude následovat, je vlastně o dvou stolech. Je to celé o eucharistii a II. vatikánský koncil říká, že eucharistie, mše svatá, se skládá ze dvou stolů – ze stolu Božího slova a ze stolu Božího chleba, Božího Těla. Ten začátek, to dlouhé vyučování je stůl Božího slova. Ježíš i tímto sytí. Tím se sytí především naše duše, naše odvaha, naše odhodlání vytrvat v dobrém, následovat Ježíše.

Bratři a sestry, abych to celé nějak zakončil. Každá nedělní mše svatá pro nás může a má být takovým setkáním s Ježíšem na opuštěném místě, kde nás nic nebude rušit, kde nechceme být jenom lidmi, kteří přijdou a odejdou, ale máme možnost stát se učedníky, kteří budou s Ježíšem, učedníky, kteří budou Ježíšovi vypravovat, co všechno dělali, co všechno zažili. Máme možnost být učedníky, kteří se budou sytit Ježíšovým slovem, které nám dává odvahu, které nás vede, které nám ukazuje, jak dál. Ať tedy využíváme tuto možnost, kterou nám Ježíš dává, protože Ježíš všechno, co nabízí, tak je to pro nás prospěšné a dobré.

Přijměme tuto Ježíšovu nabídku.

Svatý Jakub měl víru vtištěnou do svého srdce

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.07.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Jakuba apoštola

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 28,10-22a](#); 2. čtení [Sk 15,12-21](#); evangelium [Mt 20,20-28](#);

Bratři a sestry, milí mladí přátelé, přišli jsme, abychom si připomněli svatého Jakuba. Kterého vlastně? Ono je to jméno, které je už ve Starém zákoně velmi oblíbené. Já začnu vůbec takhle, proč se nějaké jméno dává? Každý z nás má nějaké jméno. Zpravidla nám ho vybrali naši rodiče a je třeba zajímavé se zeptat těch rodičů, co je vedlo k tomu, aby vybrali to nebo ono jméno. Já když jsem slyšel, měl jsem se původně jmenovat Leoš. Říkal jsem, jak jste na to přišli? A tak různě, a pak říkali: „No, usoudili jsme, že by se ti to nelíbilo, tak jsme ti dali Marek.“

Jména se dávají buď podle módy, nebo se dávají jména podle toho, že je někdo vzorem, nějaký ochránce a ti rodiče si řeknou: „Chtěli bychom, aby náš syn, naše dcera měla takový vzor, koho by mohla, mohl napodobit.“

Taky víme, že v mnoha kulturách a v mnoha zemích se dávají jména, až když už je ten člověk větší, až se ukážou nějaké jeho vlastnosti, něco co toho člověka charakterizuje. A podobně to bylo třeba i v té kultuře toho Starého zákona, kdy se ta jména přidávala, takže bylo celkem běžné, že někdo měl několik jmen.

První, koho jsme četli v prvním čtení, se jmenoval právě Jakub, Jákob. Dostal to jméno podle toho, jak se narodil. Narodil se tak, že držel svého staršího bratra Ezaua za patu. Doslova to Jákob znamená Patudrž. Překládá se to „ten, který drží patu“, je to tam tak, že se drží za tu patu. Ezau znamená zase chlupatý, a bylo to podle toho, jak ti chlupci vypadali, když se narodili.

A ten příběh pokračuje, většina z nás to asi zná, tím, jak ten Jákob ukradne svému staršímu bratrovi prvorozenecké požehnání a musí utíkat. A utíká ke svému strýci Lábanovi. Nemá vůbec nic, jeho bratr Ezau je mu v patách, protože je rozzlobený a rozčilený, co se to stalo, a on má sen. A když se probudí druhý den, tak si uvědomuje, že je nositelem toho požehnání a že Bůh je s ním. Jakkoliv nemá vůbec nic, jenom to co má na sobě, v patách má svého rozzuřeného bratra, tak Písmo říká: Zavázal se slibem. Ale když to čteme pozorně, tak tam slyšíme: „Jestliže mě Bůh bude chránit, jestliže mě dovede tam, kam mám namířeno (k tomu Lábanovi), jestliže se mi nic nestane a dá mi vodu k pití, jídlo, jestliže mě dovede zpátky, tak já mu budu sloužit.“

Je to vlastně velmi taková drzá řeč na člověka, který nemá vůbec nic a je v pěkné kaši. Biblisté tomu říkají, je to vlastně sázka. On vyzývá Boha: „Tak se teda o mě starej!“ A co je zajímavé, Bůh to přijímá. Bůh to přijme a řekne: „Dobře.“

Ten příběh pokračuje, ještě dlouho to trvá. Trvá to ještě asi víc než patnáct let, než on se zase vrátí zpátky, a cestou ještě narazí na ještě Istivějšího člověka (protože to jméno Jákob potom symbolicky se překládá jako Istivý), na svého budoucího tchána Lábana, který mu místo své milované dcery Ráchel vnutí druhou dceru Leu, a Jákob se naučí, jak se má chovat. Poznává, co v jeho chování bylo špatné.

A něco velmi podobného jsme slyšeli právě v evangeliu, v tom čtení z Nového zákona, to čtení, které jsme slyšeli teď jako poslední. Totiž ten Jákob, kterého my si připomínáme, byl bratr evangelisty Jana. Jeho rodiče se jmenovali Zebedeus a Salome. To je taková výjimka, že víme, z jaké rodiny pocházel. A právě Petr, Jakub, Jan jsou tři apoštolové, kteří byli s Ježíšem vždy a všude, byli oblíbení. A proto říká jejich matka Salome Ježíšovi: „Tak to potvrď! Tak to řekni přede všema, že ti moji synové jsou nejlepší!“

Je to takové lákavé, my chceme slyšet, že jsme nejlepší. Jo? Nikoho nebaví, když jsou nějaké tabulky, nějaké žebříčky, být támhle poslední nebo takhle. A co je zajímavé, tak právě my si hodně hrajeme na to být nejlepší. Být nějaký druhý, třetí, čtvrtý, to už je celkem jedno, ale tady je dvanáct kandidátů, a tak ať ti moji dva jsou prohlášeni za ty nejlepší.

A Ježíš jí vlastně říká: „Ale ty vlastně nevíš, co chceš. Nebo vy všichni nevíte, co chcete.“

Jim v tu chvíli je to hloupé to přiznat, a tak mezi tím jako lavírují, slibují, říkají: „My budeme poslouchat, my budeme vždycky s tebou,“ a takhle. Ale ani ten Jakub, když Ježíš říká: „Já budu trpět. Čekají mě nepříjemné události. Budete v tom se mnou?“ Oni slibují, ale Jakub nebyl pod křížem, tam byl jenom Jan. Nebyl tam ani Petr, ale tak Petr, ten nežádá o to, aby tady byl jako první.

A tak oba ty příběhy těch Jakubů, toho starozákonního, i tady toho novozákonního vyprávějí, řekněme, o velké změně člověka. O tom, že jak jde život, tak pokud je člověk všímavý, pokud má v sobě to, čemu se říká schopnost zamyslet se nad sebou, dneska se tomu učeně říká sebereflexe, jinak se tomu říká zpytování svědomí, nebo vůbec zamyslet se, zhodnotit to, co se děje kolem mě, zhodnotit to, co se děje ve mně, to jak se chovám já, pokud má člověk tuto schopnost, tak že se může posouvat k lepšímu. Že může, jak se říká, vyrůst.

A ten novozákonní Jakub vyrostl velmi rychle, a jak jsme to slyšeli v té vstupní modlitbě, byl první z apoštolů z těch dvanácti, který kvůli víře v Pána Ježíše položil život. Stalo se to někdy kolem roku 44 po Kristu v Jeruzalémě. On byl jeruzalémským biskupem. Jeho tělo se potom hodně stěhovalo. Napřed do Egypta, do dnešního kláštera svaté Kateřiny, a potom do Španělska.

Když se podíváme tady na ten obraz, tak vidíme, že tam má tu mušli. To je proto, že ve Španělsku v místě, které se jmenuje Compostela, dneska se tomu říká Satiago de Compostela, je to v kraji, který se jmenuje Galicie, v osmém století začali stavět velikou nádhernou katedrálu a od 15. století jsou tam velké poutě a přicházejí tam lidé a místní kloboučníci dřív (dneska už to myslím není) každému tomu, kdo tam připutoval, darovali klobouk a na tom klobouku byla přišitá mušle. Byla to taková zvláštní ozdoba z toho kraje, která říkala: „Tento člověk podstoupil dlouhou cestu, aby se setkal s učedníkem Ježíše Krista, který pro tu víru zemřel jako první z apoštolů.“ A ta cesta, kterou podnikali tady ti poutníci, má připomínat tu cestu, řekli bychom, vnitřní, duchovní, kterou máme podstoupit my všichni.

Ten svatý Jakub je zobrazován právě na cestě. Má tu hůl, má tu čturu, ale je taky zobrazován se svitkem. On toho moc nenapsal. Ten list svatého Jakuba, který je v Novém zákoně, nenapsal tento náš světec, ale on o Pánu Ježíši mluvil. On to měl, jak se říká, vtištěné do svého srdce a všechno si to pamatoval, protože u těch událostí byl a byl takovým svědkem. Nevykládal něco, jako „já jsem slyšel“, ale mohl říct: „Já jsem u toho byl.“ A proto jeho svědectví bylo takové přesvědčivé a proto získal pro Krista tolik lidí.

Když bych to měl nějakým způsobem teda teď zakončit. Skončíme to možná tím, jak je to v té Compostele. V tom kostele mají takovou velkou raritu. Je tam u stropu zavěšený takový obrovský jakoby kovový kotel, který se naplní dřevěným uhlím a do něho se nasype kadidlo, a tu kadidelnici na dvou řetězech houpou přes celý kostel. Je to taková světová rarita. V předvečer svátku svatého Jakuba je v tom městě ohňostroj, a když svátek svatého Jakuba připadne na neděli, tak začíná takzvaný Jakubský rok. A potom se v sobotu večer před tou nedělí koná městem velký průvod, ve kterém vedou velké loutky v nadživotní velikosti, které představují různé scény z Jakubova života i z jiného prostředí. Ale každý rok je ta slavnost svatého Jakuba spojena s velkou radostí, s velkým veselím, a připomíná se tam právě člověk, který napřed toužil po velké slávě, člověk který se chystal předběhnout ty, kteří byli kolem něho, ale člověk který pochopil, že to je špatně, a potom naopak se stal takovým vzorem, posilou pro ty ostatní apoštoly.

Tak ať je svatý Jakub, ochránce naší farnosti, i nám takovým vzorem a připomíná nám, že v našem životě máme a můžeme pořád něco vylepšovat.

Svoboda nás vede k tomu, abychom přijali odpovědnost

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.08.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

18. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 16,2-4.12-15](#); 2. čtení [Ef 4,17.20-24](#); evangelium [Jan 6,24-35](#);

Bratři a sestry, dnešní první čtení a evangelium jsou vlastně dva totožné texty. Jsou si mnohem víc blízko, než by se třeba na první pohled mohlo zdát. Jsou si blízko, protože Ježíš ty dvě situace přibližuje. To co se stalo na poušti asi měsíc od vyjití z Egypta, asi měsíc po překročení Rákosového moře, tak Ježíš se snaží navodit situaci velmi podobnou, aby, můžeme říci, se svými posluchači pokročil, aby se posunul. Zkusíme oba ty texty trochu srovnat, doufám, že se nám to aspoň trochu podaří.

Začneme od Starého zákona. Jak jsem říkal, asi měsíc po odchodu z Egypta, když se objevují potíže, tak Izraelité, Písmo svaté říká, reptají. Dalo by se taky říct, že doslova nadávali. Ta situace je velmi zlá. Oni obviňují Árona i Mojžíše, že je svévolně odvedli z Egypta. Celou dobu v Egyptě Mojžíš říká: „Mě posílá Hospodin. On vás chce vyvést, to není moje dílo.“ A oni mu teď vlastně říkají: „Ty sis to celé vymyslel. Tys nás dostal tady do těch problémů.“

Oni se cítí ohrožení na životě. My jsme rádi, když je náš život nějakým způsobem zabezpečen. Když máme nějaké zásoby ve spižírni, když máme nějaký účet, vkladní knížku, kde máme nějaké peníze naspořené, a říkáme si: „Tak, můj život je aspoň trochu nějak chráněný.“ Ale na té poušti nic. Nic není v žádné spižírni, o penězích ani nemluvě. Není kde nakoupit. A zapomněli na to, co jim říká Mojžíš. Zapomněli na ten cíl, který je před nimi. A zapomněli, že když je Bůh vyzval k té cestě, že je na té cestě taky neopustí.

Oni mají jeden zásadní problém. Protože v Egyptě žili v otroctví, tak neuměli používat svoji svobodu. Jak se říká, každá mince má dvě strany. Když řekneme, že jednou stranou té mince je právě svoboda, tak druhou stranou té mince je odpovědnost. Jestliže nemám svobodu, tak mi někdo určí a řekne: „Běž tam, udělej to nebo ono.“ A já se musím poslechnout nebo se mohu vzbouřit a budu potrestán. Jestliže mám svobodu, tak jsem to já, kdo se rozhodne, půjdu tam nebo onam, udělám to nebo ono. Ale je tady ta druhá strana té mince, a to je odpovědnost, ze které třeba i vyplývá to, že nikdo mi nepřipraví jídlo, nikdo mi nedá nic k jídlu a bude na mé odpovědnosti, abych já si to připravil, abych já si to obstaral.

A Izraelité, kteří takhle získali svobodu, nějakým způsobem nechtějí ještě přijmout svoji odpovědnost. A tak se vracejí do té minulosti, tu minulost si idealizují a de facto si nalhávají, že se měli v Egyptě dobře. Vůbec se tam neměli dobře. Šlo jim o život, protože víme, že faraón přikázal, aby všichni novorození chlapi byli zabiti. Rozhodně neseděli u hrnců plných masa, rozhodně nehodovali, to je obraz hostiny. Naopak dělali cihly a byli rádi, že dostali něco k jídlu.

Ale i my jsme svědky toho, že mnozí lidé vzpomínají a říkají, jak to před těmi pětadvaceti lety třeba bylo lepší, že byl větší pořádek a podobně. No, možná byl, ale bylo to za cenu velkého strachu a velkého teroru a bylo to za tu cenu, že většina lidí ve společnosti nemohla říct, co si myslí, nemohla projevit svoje názory, nemohla jít, kam by chtěla, a tak dál, a tak dál. Situace, ve které žijeme, kdy máme svobodu, nás vede k tomu, abychom přijali odpovědnost. Přijmout tu odpovědnost, to už znamená vlastně nějakým způsobem se právě posunout, vnitřně.

A to je to, o co jde v obou těch textech. V tom prvním čtení je naznačena ta cesta z Egypta do zaslíbené země. Je to cesta, kdy se oni ubírají, jejich nohy jsou na cestě. Ale je tam zmíněna ta další, vnitřní cesta, přijetí tady právě té odpovědnosti, uzavření smlouvy s Hospodinem a tak dál, a tak dál. To je to, čemu se říká ten skutečný exodus.

V evangeliu, tam jsou taky cesty. Jsou mnohem kratší a jsou to cesty, které byly obvyklé. Z jedné strany Genezaretského jezera na druhou, za rybolovem, za obchodem a podobně. Za návštěvou příbuzných, za prací, a tak dál, a tak dál. Ta cesta starozákonní, to bylo něco jedinečného, ale tady ty cesty v tom Novém zákoně se zdají nutné, a přesto jich Ježíš využívá k tomu, aby pohnul právě se svými posluchači, aby oni se posunuli v té rovině vnitřní.

Přicházejí a říkají: „Kdy jsi sem přijel?“ Na první pohled je nám jasné, že to je taková divná otázka. Kdyby řekli: „Jsme rádi, že jsme tě našli,“ nebo: „Bylo nám s tebou dobře.“

„Kdy jsi sem přijel?“ Je to taková otázka, kterou třeba pokládají rodiče svým dětem: „V kolik přijdeš? Bud' doma v osm.“ Je z toho vidět určitá snaha mít Ježíše pod kontrolou, mít pod kontrolou ten zdroj obživy, ta snaha zajistit se. „Jak to, žes nám neřekl, že sem pojeděš? Jak to, že jsme to nevěděli?“ Je v tom ukryta taková velká sebeláska: „Vždyť my jsme ještě dneska nejedli, tak se o nás postarej!“

A Ježíš by je mohl poslat pryč, ale neudělá to. Pojmenuje tu situaci, vyčistí to, řekne jim, proč přišli. Nebude jim nic nalhávat, on ví, proč přišli, ale nechá je u sebe. Pracuje s nimi a chce udělat ten další krok.

V tom Starém zákoně je zajímavé, že Mojžíš nemusí prosit Hospodina. Ta situace je tak zlá, že Hospodin zasahuje přímo a říká: „Dám jim chléb, ale budu je zkoušet.“ Jde o to, že to, čemu my říkáme, že padala mana, má v sobě tři takové jakési momenty. První je Boží péče, Boží starostlivost, je co jíst. Na druhou stranu pořád zůstává ten prvek, ten moment víry, důvěry. „Každý den budou sbírat. Chci je zkoušet, zda půjdou v mém zákoně nebo ne.“ Nebude plná spižírna, nebude plný stan, nebude možné říci: „Dneska sbíráme víc a zítra si odpočneme.“ Každý den.

A samozřejmě, oni když snědí tu dávku na den, tak ať chtějí nebo nechtějí, tak v nich bude ta otázka: „A bude zítra padat? A co když nebude zítra padat, co budeme dělat?“ Je to otázka víry a tato víra se má projevit. Teprve později přijde to, čemu říkáme Smlouva, čemu říkáme Desatero, ale už je tu náznak, „jestli půjdou v mém zákoně nebo ne“. Je tu náznak třetího přikázání, toho čemu říkáme světit sváteční den. Tím oni mají vyznávat, že Hospodin je jejich bůh, jenom Hospodin. Hospodin je ten, kdo je vzal na tu cestu, Hospodin je ten, kdo slíbil cíl - „dojdete do zaslíbené země“, Hospodin je ten, kdo se o nás na té cestě stará. A my si to připomínáme ten každý sváteční den.

Ježíš žádá po svých posluchačích něco podobného: „Budete věřit, že mě, Ježíše z Nazareta, poslal Bůh jako Vykupitele, jako Zachránce.“ V obou případech se žádá víra, důvěra.

Víra, důvěra je vždycky těžká, ale to co víru posiluje, jsou dary. Na té poušti to byl ten dar toho chleba, eventuelně masa, křepelek. A v Novém zákoně jsou to další dary. Ale mimo toho máme vidět každý den dary, které dostáváme od Boha.

Izraelité, když našli to, čemu říkali mana, hebrejsky „Man-hu?“, s otazníkem doslova „Co je to?“ tak z tohoto pojmenování se to přeneslo do některých dalších jazyků a dodnes v arabštině slovo man znamená dar. Tedy toto pojmenování připomíná, že Bůh je ten, který dává dary.

Izraelité na poušti každý den si připomínali, uvědomovali: „On je se o nás stará, on nás obdarovává.“ Pro Ježíšovy posluchače v Kafarnaum už to bylo těžší, ale Ježíš jim to připomíná a říká: „Dívejte se na to, uvědomte si to. Neberte to samozřejmě, ale děkujte za to a buďte šťastní, když si to uvědomíte.“ A takto se ten text dostává i k nám, i nás ten text vybízí k tomu, abychom udělali určitý exodus, abychom se posunuli a uvědomili si, že Bůh se o nás stará po té stránce hmotné, ale i po té stránce duchovní. Ježíšova řeč je mnohem slavnostnější než řeč Starého zákona. Je to proto, že Ježíš nabízí velký dar a tou slavnostností to chce zdůraznit, chce to nějakým způsobem vypíchnout a říct: „Běží tady o hodně.“

Bratři a sestry, Bůh je ten, který živí naše tělo, živí naši duši. Dělá to každý den, ne jenom občas. A my si to máme uvědomit a máme mu za to děkovat. I my máme radost z toho, když někomu dáme dárek, on ho přijme a raduje se z toho. Věřme tomu, že Bůh bude mít velkou radost z toho, když my přijmeme jeho dary a budeme mu za ně vděční.

Každá generace, každý člověk se musí vydat na svůj exodus

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.08.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

19. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 19,4-8](#); 2. čtení [Ef 4,30-5,2](#); evangelium [Jan 6,41-51](#);

Bratři a sestry, když jsem si před několika dny přečetl dnešní nedělní texty a spojil jsem si to s tím vedrem, které nás obklopuje a docela i trápí, tak jsem si říkal: „To máme teda těžký úkol.“ Ale potom jsem si uvědomil, že se předpokládá nebo má se za to, že Ježíš to řekl sice na břehu Genezaretského jezera, ale řekli bychom v letním období, tedy v době veder. A jsme opět u toho, že Ježíš vychází ze situace lidí, kteří jsou kolem něho. Vychází z něčeho, co oni prožívají, něco co znají velmi důvěrně a jakýmsi způsobem je pomyslně chytá za ruku a vede. Ale záleží, jestli ti lidé, kteří jsou kolem Ježíše, se nechají takhle vést. Jestli přijmou tady tuto Ježíšovu nabídku, toto vedení.

Svatý Jan dnešní evangelní úryvek začíná slovy: „Židé reptali proti Ježíšovi, že řekl.“ Když nalistuji zpátky první čtení z minulé neděle, tak první věta je: „Celé společenství synů Izraele reptalo na poušti proti Mojžíšovi a Áronovi.“ Svato Jan úmyslně se odvolává tady na tuto událost, na toto slovo, na to co se tam stalo, a chce říct, že Ježíš zažívá stejný odpor, stejné protivenství, nevíru těch, kteří jsou kolem něho. Ale oni by mu měli věřit, protože den předtím je nasýtil. To co teď slyšíme, se stalo druhý den po tom zázračném nasycení. Není tam prodleva půl roku, rok. Není tam nic, že by se mohlo říct: „Zapomněli, měli starosti.“ Oni to mají v živé paměti, co se stalo. A z toho tedy jaksi vyplývá, že by si měli logicky říct: „Tak když on nám dal takhle najíst, on má takovou moc, a teď nám teda něco chce říct. Nezasloužil by si, abychom ho také poslouchali? Jako jsme věnovali pozornost tomu, když nám dával chleba a rybu, neměli bychom i teď mu věnovat pozornost, když nám chce něco vysvětlit?“ Někteří to přijali, někteří ne. Někteří, slyšíme, že reptali.

Tady ta věta o tom, že společenství Izraele reptalo na poušti proti Mojžíšovi a proti Áronovi, je na začátku toho, čemu se říká Exodus, cesta přes poušť do zaslíbené země. A svatý Jan vlastně tady říká takovou hlubokou pravdu, kterou všichni známe: Lidstvo je svým způsobem nepoučitelné. Bylo by krásné, kdyby vždycky nová generace se poučila z chyb těch předchozích generací a lidstvo by postupovalo kupředu rychleji. Ale ono by to znamenalo, že každý jedinec by byl ochoten se poučit z těch minulých chyb. Ale ono nám to tak nějak nejde. A tak Jan připomíná a říká: „Každá generace, každý člověk se musí vydat na jakýsi svůj exodus, na nějakou pouť do zaslíbené země.“ Do místa, kde je domov. V té zaslíbené zemi, to byl domov. A je na nás, abychom tříbili svoje názory, abychom se nechali vést, abychom nereptali proti tomu vedení, protože jakkoliv se nám to třeba zdá nepohodlné, tak to je naše štěstí, že jsme vedeni, že nás Bůh, že nás Ježíš vede, že se nás ujímá Duch svatý.

Proti čemu reptali? Že řekl: „Já jsem chléb, který sestoupil z nebe.“ Ježíš tady tímto vlastně říká: „Včera jsem vám dal najíst, aby neumřelo vaše tělo...“ teď udělám takovou odbočku, závorku. Neměli bychom se na ty Ježíšovy posluchače dívat nějak z patra. Mnoho z nich mělo existenciální problémy. To znamená, že skutečně vydělali tolik, aby mohli nakoupit jídlo na jeden den. Jak se říká, žili z ruky do úst. Díky Bohu, že my toto nemusíme zažívat. Ale to nás neopravňuje k tomu, abychom je hodnotili nějak příkře. Ale tady ten problém, který oni měli, jim zavíral oči, dával jim takové klapky na oči, že oni už nechtěli slyšet o tom, že je tady další existence, věčná existence.

Žijeme v době, kdy mnoho lidí právě žije v dostatku a paradoxně ten dostatek nebo až přebytek jim zavírá oči před tou další existencí. Oni říkají: „Teď mám všechno. Já nic nepotřebuju víc. Dejte mi pokoj, mě nic víc nezajímá.“ Ten přebytek, ten dostatek vede k lenosti, k tomu že člověk je pohodlný a nechce nic řešit, nechce nic slyšet.

A Ježíš říká: „Já jsem chléb, který sestoupil z nebe.“ Tím vlastně říká: „Já jsem ten poslaný a očekávaný Zachránce.“ A tady nastal problém: „Vždyť my víme, odkud je.“ Oni si to mysleli. Mysleli si, že jeho otcem je Josef. Mysleli si, že se narodil v Nazaretu. Mysleli si to, měli svou pravdu a nenechali si ji vzít. Nenechali se poučit, že je to nějak jinak.

Mnoho lidí čeká na Zachránce. A jak si to představují? No, jako nějaké zjevení. Jako nějakého ducha, kolem bude spousta ohně, spousta dýmu, ohlušující nějaký rámus. Lidé by se samozřejmě báli a říkali by: „To je něco!“ Ale náš Spasitel přijal obvyklou cestu – narodil se, navíc jako dítě. A nebyl vůbec ničím nápadný. On neměl kolem hlavy svatozář. On se nevznášel pět centimetrů nad

zemí. On prožíval to, co prožíváme my. Když svítilo slunko, Ježíšovi bylo vedro. Měl hlad, žízeň, bolely ho nohy, byl unavený a tak dále, a tak dále. A právě tady Ježíš říká: „Bůh se rozhodl vás zachránit, dát vám věčný život skrze moje lidství.“

Pro ně bylo kamenem úrazu uvěřit, že ten člověk, který tam před nimi stojí, který je celým člověkem, je zároveň Božím Synem. A na toto Ježíš právě říká: „Přijmout tuto skutečnost, uvěřit v to, že Ježíš je zároveň skutečný a celý člověk a zároveň Boží Syn, toto je dar Boží.“ Ježíš tomu obrazně říká, že ten, kdo to přijme, tuto skutečnost, že je vyučený od Boha. Vlastně říká, je to dar, je to Otcův dar. A dokonce říká, je to ten největší Otcův dar. Staví to nad celý okamžik, nad celý proces Stvoření.

Ježíš tady v tomto úryvku pokračuje a drží se té metafory chleba. Chleba je základní potravina, která nám dává život, umožňuje nám žít. A jak to funguje? Člověk chleba, jakékoliv jiné jídlo přijímá, a používá se pro to termín, že ho asimiluje. Prostě naše tělo, náš žaludek a další orgány si prostě z toho jídla vezmou všechno co je užitečné, všechno co je potřebné, všechno co je dobré. A tak jak jsem říkal na začátku, Ježíš vychází z té obvyklé situace – všichni jíme, i když je velké vedro, tak třeba nejíme tolik, ale jíme a pijeme, a Ježíš vychází z této skutečnosti a říká: „Jako chápete, že je to pro vás potřebné, dobré, nutné, tak pochopte a uznejte, že je pro vás potřebné, dobré, nutné, abyste slyšeli moje slovo, abyste ho přijali, asimilovali, abyste se jím řídili, aby ono vám pomohlo žít dobře na této zemi, ale aby vám také toto slovo pomohlo získat život věčný.“

U jídla zpravidla hodnotíme, jak chutná. Jestli je dobré nebo jestli je nějakým způsobem zkažené, zkrátka a dobře, chuť rozhoduje. A Ježíš a jeho slovo není nějaké odporné, není nedobré. Naopak Ježíšovo slovo nás přitahuje a je pro nás tím nejlepším a nejchutnějším návodem pro náš život. Tak ho takhle, bratři a sestry, přijměme a budme jistí, že je to ten nejlepší návod a budme vděční za to, že Ježíš nám ho dal a že se o nás takto stará.

Boží chrám se otevřel a bylo vidět archu úmluvy

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.08.2015 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nanebevzetí Panny Marie

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Zj 11,19a; 12,1-6a.10ab](#); ž. [Žl 45 \(44\)](#); 2. čt. [Lk 1,39-56](#); evang. [1 Kor 15,20-27](#);

Bratři a sestry, dnes si připomínáme událost, která se na jednu stranu stala s Pannou Marií, ale má se to stát s každým z nás. Ale je těžké si to představit, na tom se asi všichni shodneme. A co od nás církev očekává? Očekává od nás, že k tomu zaujmeme určitý postoj. Nejde jenom o to v hlavě mít právě nějakou představu. Písmo svaté nám pomáhá různými obrazy, ale ty obrazy mají svoje limity, každý ten obraz ukazuje něco, část, řekli bychom, celého toho děje. A Pán Ježíš sám říká, že budeme příjemně překvapeni, že ten celek předčí naše očekávání, že vůbec oko nevidělo, ucho neslyšelo a na rozum nepřišlo, co Bůh pro nás připravuje.

Starý zákon si pomohl takovou představou svatby. Slyšeli jsme to v tom žalmu. Ten žalm je velmi zvláštní, protože se velmi podobá Šalamounově písni Píseň písní. Tady ten žalm nevíme, kdo ho složil, ale jak jsem říkal, je to obraz svatby, popis královské svatby. Nevíme ani, jestli je to popis konkrétní svatby, anebo jestli je to takový jako návod.

V první části toho žalmu se mluvilo o králi, to jsme neslyšeli. My jsme slyšeli druhou část, kde se mluvilo o královnách. Byly tam dvě. Byla královna, která byla vlastně na začátku tou, řekněme, nevěstou, to: „Po své pravici máš královnu ozdobenou ofirským zlatem, my bychom dneska řekli, že má tato královna titul královna matka, a potom tam byla druhá, kterou bychom označili jako princeznu: „Provázena radostným jásotem vstupuje v královský palác.“ Ve Starém i Novém zákoně když se mluví takhle o nějaké osobě, tak tou osobou je míněno nějaké společenství. Všimněme si, že i Pán Ježíš třeba, když mluví k Panně Marii, tak jí říká, ženo: „Ženo, co mi chceš? Ženo, ještě nepřišla má hodina.“ A tedy tady v tom žalmu nejde jenom o dvě konkrétní osoby, ale jde o celé společenství Izraele. Královna představovala celý vyvolený národ. Král, ten měl zastupovat Boha. V tom smyslu, ne že by král byl vtělením Boha, ale že mu připomínali: „Bůh tě pomazal, Bůh tě poslal, ty máš odpovědnost, ty se máš starat, ty máš být pastýř.“

Pán Ježíš několikrát ve svém kázání, ve svých řečech přirovnal okamžik smrti ke svatební hostině, ke svatbě, k cestě na svatbu. Mluví o družičkách, které čekají ženicha a nevěstu, a tak dále, a tak dále. A toto přesně zapadá do toho, co říkal Pán Ježíš.

Ten obraz, který jsme slyšeli v prvním čtení z knihy Zjevení apoštola Jana, ten je takový komplikovanější, ale chce nám říct úplně to stejné, co jsme slyšeli v druhém čtení. Nezávisle na sobě svatý Jan a svatý Pavel, i když nebyli spolu, každý v jiné situaci, každý jinými slovy, ale popsal tu stejnou skutečnost.

O co jde? Zůstaneme u toho první čtení z knihy Zjevení. Ten obraz, který jsme slyšeli, je poměrně známý, ale málokdo už ví, co to znamená. Tady jsme vprostřed knihy Zjevení apoštola Jana a jsme na jakémsi pomyslném vrcholu, jako, řekli bychom, v takovém centru celé té knihy. Začíná to takovým zvláštním ujištěním, a sice že se otevřel Boží chrám v nebi a ukázala se v něm archa jeho úmluvy. Předtím se mluvilo o těch polnicích a o hněvu a podobně, a v tu to chvíli se říká, že se Boží chrám otevřel a bylo vidět archu úmluvy. Nám to zní tak celkem zvláštně a říkáme si: „A je to vůbec důležité?“ Velmi. Protože v Jeruzalémském chrámu archa úmluvy byla schovaná, chrám byl zavřený a nejdál se dostali izraelští muži, ženy už skončily o nádvoří dřív, a izraelští muži se dostali pouze před svatyni. Do svatyně už mohl jenom kněz, zavíral za sebou a končil. Pak byla velesvatyně, kde byla archa, a do té chodil velekněz jednou za rok. Všechno to bylo zavřené. A tento obraz toho otevření chce říct: „Bůh není nepřístupný, Bůh není někde schovaný, ale Bůh je vám blízko, v tom, co prožíváte.“

A teď se říká, co prožíváme: „Žena oděná sluncem s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy.“ I tato žena je symbolem společenství – společenství lidu Starého zákona i společenství lidu Nového zákona. Je to jedna osoba. Nemá to rozdělené, jak my to často dělíme – před Kristem, po Kristu. Uvědomme si, že jakýmsi ovocem, vrcholem Starého zákona je příchod Zachránce, Mesiáše.

Měsíc je symbolem mateřství, plodnosti, ale taky nestálosti. Ten je na jedné straně. Na druhé straně je ta koruna z dvanácti hvězd, která je naopak obrazem stálosti. Dvanáctka je číslo dokonalosti ve Starém i Novém zákoně.

Náš život je pak směsicí nestálostí, věcí které se mění, věcí které jsou v jakémisi chaosu, ale také jsou tady určité, řekli bychom, konstanty, to o co se můžeme opřít. A každý z nás je povolán k tomu, aby byl otcem, matkou v tělesném nebo i v duchovním slova smyslu. A my se pohybujeme mezi těmito, řekli bychom, dvěma body. A pro toto, pro tu naši cestu mezi těmi body je Boží chrám otevřený. Archa úmluvy je vidět. Můžeme přistupovat k Bohu a komunikovat s ním, právě v těch chvílích, kdy se cítíme nějakým způsobem nejistí, kdy se zdá, že nad námi ten chaos třeba vyhrává.

Pak se objevilo to další znamení, veliký ohnivě rudý drak se sedmi hlavami a deseti rohy a na každé hlavě měl členku. Známe draka z pohádky. Mimochodem ten vícehlavý drak, to není vůbec nic, co by pocházelo z našich českých pohádek nebo tady z Evropy. Ten ohnivě rudý drak s několika hlavami, se třemi až se sedmi už se poprvé objevuje ve starém Babylóně, a to jsme převzali.

Ten drak je právě symbolem nepořádku, protože má sice sedm hlav a deset rohů. To nedává smysl, normálně by to nemohlo existovat. A ještě k tomu ty členky. Zkrátka a dobře, toto je obraz zmatku, nevyváženosti, špatnosti, všeho toho, co se právě na nás valí.

Ocasem smetl třetinu hvězd. Tady se vracíme do toho Babylónu. Tady toto má znamenat jeho velkou moc, to že zlo má v určitém smyslu velkou moc a postaví se proti všemu, proti všemu co se mu nelíbí. V Babylóně byli ti, kteří vykládali, věštili osudy z hvězd, snažili se dobát se toho, co člověka čeká v budoucnu, za pomoci hvězd. Dneska je to tady zase. A tady tím, že smetl tu třetinu hvězd, se chce říct to, že to zlo se obrací dovnitř i proti těm, kteří s ním sympatizují. To že stojí před tou ženou, před tím společenstvím Starého i Nového zákona, to je to, že zlo útočí na ty, kteří se mu protíví, kteří se staví proti němu. Ale na druhé straně zlo neváhá se zbavit i těch, kteří s ním sympatizují.

Kolikrát to známe, vlastně i v polovině dvacátého století ty všelijaké zinscenované procesy, kdy různé politické strany napřed „zúčtovaly“ se svými nepřáteli, a potom se „popraly zase mezi sebou“. Zlo je nevyzpytatelné a zlo útočí na všechny strany.

Co má žena porodit? Spasitele. Žena je společenství Starého zákona i společenství Nového zákona. Co to znamená? V tom je ta myšlenka, že my jsme těmi, kteří rodí Spasitele. Samozřejmě Pán Ježíš se narodil, narodil se z Panny Marie. Proto se ten obraz často vztahuje na jeho matku, na Pannu Marii, to v první řadě. Ale máme porodit Spasitele, my máme být těmi, kteří hlásají jeho myšlenky. Máme být těmi, kteří se k němu hlásí, kteří tu zvěst o něm posouvají dějinami. A tak máme být těmi, kteří ho rodí, kteří ho přinášejí.

Pán Ježíš sám řekl, že Boží království je natolik silné, že ho mocností pekelné nepřemohou. Ale člověk s tím má hodně práce, proto ta žena odchází na poušť. Tou pouští není myšleno jenom nějaké nepřístupné místo. Není tím myšleno jenom to místo, kde se Bůh stará, ale je tím myšlena cesta Izraelitů, těch čtyřicet let z Egypta do zaslíbené země, protože ve Starém zákoně ten obraz draka se vztahoval i na faraóna, který utlačoval Izraelity. A tak když se dostali z moci draka faraóna, putovali po poušti, kde se učili být blízko Hospodinu, kde s ním Hospodin uzavřel smlouvu.

Bratři a sestry, tyto všechny obrazy, které nám dnes církev předkládá, a Písmo svaté, nás mají nějakým způsobem pobídnout na té naší cestě do nebe, k tomu okamžiku, kdy i my se setkáme s Ježíšem, abychom mu řekli: „Pane, toužím po tom, chci, aby sis mě vzal k sobě.“ Ty obrazy nám mají připomenout, že na té cestě bylo „x“ lidí před námi. Že ta cesta nikoho z nich nebyla jednoduchá, Panny Marie už vůbec ne. Ale Panna Maria je ta, která po té cestě došla až k tomu cíli. A my dnes chceme prosit víc než kdy jindy a modlíme se to: Svatá Maria, Matko Boží, oroduj za nás, abychom i my k cíli své existence došli.

Pane, ke komu půjdeme?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.08.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

21. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Joz 24,1-2a.15-17.18b](#); 2. čtení [Ef 5,21-32](#); evangelium [Jan 6,60-69](#);

Bratři a sestry, evangelium a první čtení jsou v některých bodech stejné. Vypráví o takové výzvě obnovit svůj vztah k Bohu. V prvním čtení to byl Jozue. Když obsadili zaslíbenou zemi, která jim byla pořád slibovaná: Tady budete jednou bydlet, vy nebo vaše děti, toto bude jednou váš domov. V okamžiku, kdy se to stalo skutečností, tak je všechny Jozue svolává a říká: „Teď je ten správný čas, abyste poděkovali za to, že už tato země se stala vaším domovem a abyste si udělali nějaký plán do budoucna.“

Svým způsobem v tu chvíli kývnout na tu Jozuovu výzvu, komu chcete sloužit, zda těm bohům Amoritů nebo těm jiným bohům anebo Hospodinu, odpovědět na tu výzvu v tu chvíli nebylo až tak těžké. Proč? No, protože se splnilo jejich přání. Oni byli, řekli bychom, na jakémsi vrcholu a cítili se dobře. A v tu chvíli poděkovat a ty další kroky, to není až tak obtížné.

Setkání Ježíše s lidmi v Kafarnaum je podobné v něčem. Jim se taky splnilo přání, dostali najíst, Mistr se jim věnoval, a tak by taky měli přece říct, že s tím souhlasí, ale slyšeli jsme, že říkají: „Je to tvrdá řeč.“ Proč? No, protože právě oni si vybrali něco. Oni si vybrali ten Ježíšův skutek, ten se jim líbil. Ale Ježíš v tuto chvíli všechny své posluchače vede k tomu, aby ho vzali jako celek.

Jsme svědky toho, že někomu se líbí nějaký Ježíšův výrok, někomu se líbí Ježíšova činnost, ale Ježíš po nás chce, abychom to vzali všechno dohromady, abychom z toho nevybírali. Mimochodem, vybírat se řecky řekne *hairein* a z toho je ten, komu se říká heretik, že si vybírá něco, co se mu líbí.

A tak my jsme dnes slyšeli v evangeliu, řekli bychom, takový závěr docela dramatické scény v Kafarnaum. Abychom se do té scény víc dostali, abychom byli, jak se říká, víc v obraze, tak já přečtu kousek z evangelia, které se četlo minulou neděli. My jsme je nečetli, protože jsme slavili slavnost Nanebevzetí Panny Marie. A tak v tom evangeliu, které připadalo na minulou neděli, mimo jiné Ježíš říká: „Když nebudete jíst tělo Syna člověka a nebudete pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“

A na to jsme slyšeli, že mnozí z Ježíšových učedníků říkají: „Je to tvrdá řeč. Kdo to má poslouchat?“ První začali reptat židé. Svatý Jan tam chápe židy jako jakési Ježíšovy protivníky, jako ty, kteří stojí venku a Ježíš se je snaží získat. Ne vždycky se mu to daří, ale od nich se víceméně očekává, že budou v opozici. Ale pak jsou učedníci, to jsou ti, kteří jsou uvnitř. Svatý Jan tady mluví nebo píše, řekli bychom, dovnitř, do vlastních řad. Píše nám, kteří se považujeme a jsme členy církve. Považujeme se za Ježíšovy učedníky. A ještě to potom dělí na mnohé učedníky, a potom na těch dvanáct.

Svatý Jan upozorňuje a říká: „I mezi Ježíšovými učedníky čas od času přichází to, čemu se říká krize.“ Že je člověk nějakým způsobem unavený z toho, jak to běží, připadá mu to stereotypní a začíná uvažovat. A když Ježíšův učedník bude uvažovat, tak co si uvědomíme? Celá ta řeč, kterou Ježíš řekl v Kafarnaum, směřuje k tomu, čemu říkáme Poslední večeře, Zelený čtvrtek a Velký pátek. Směřuje k tomu způsobu, jak nás Ježíš zachránil.

A tady dochází k paradoxu. Když má někdo někoho zachránit, tak my čekáme, že to bude mít, jak se říká, pod kontrolou. Jestli někdo má někomu prospět, tak musí rozhodovat: „Uděláš to, takhle se to udělá, takhle to bude.“ A Ježíš tady říká: „Já vás zachráním tím, že se nechám přibít na kříž,“ což znamená, že to nebude mít pod kontrolou z lidského pohledu. Je to paradox, je to převrácení. I my často čekáme, že Bůh bude jednat jinak, že to bude mít pod kontrolou a my s ním. A Ježíš toto bourá a prvně to rozbíjí v Kafarnaum. A tím to ještě nekončí. On ještě říká: „Nestačí, že vy si uvědomíte, že já takto jednám, že takto zachraňuji, ale já chci, abyste přijali tento způsob myšlení a jednání.“ Jsou to dva kroky, které jsou nesmírně, ale nesmírně obtížné a čas od času s tím zápasíme.

Ježíšovi učedníci v tu chvíli, i když tomu nerozumí, řeknou: „To je tvrdá řeč. Kdo to má poslouchat?“ Oni jsou na svém břehu, Ježíš je na svém břehu. Ale Ježíš k nim přichází a podává jim tu ruku. Je jejich rabi, jejich učitel. A co vlastně učitel očekává od svých žáků? No, že se budou ptát. To je normální. Normální zvědavý žák hledá, hledá odpověď. A tady je první chyba těch nových učedníků, kteří reptali. Oni byli přesvědčení o své pravdě, taky jim chyběla určitá pokora, že nedokázali přijít a

říct: „Nerozumím tomu. Nechápu. Jak to myslíš? Potřebuji, abys mi to vysvětlil, jak se říká, víc polopaticky, do větší hloubky.“ Ale to právě znamená uznat určité omezení: „Jsem na tobě závislý. Ty mě to vysvětlíš, ty mě uvedeš do toho problému.“ A to se jim nechtělo.

Ono to celé je právě o pojetí Boha a člověka. První člověk chtěl být nezávislý. Nechtěl nikoho potřebovat. Ten Zlý mu to taky namluvil, že když se proti Bohu vzbouří, tak že toho dosáhne. A ouha, přesně naopak.

A Ježíš se potom obrací k těm dvanácti: „I vy chcete odejít?“ Ježíš pokládá tuto otázku způsobem, který nabízí odchod. Není to proto, že by chtěl tuto situaci vyhrotit, ale je to proto, že pořád a pořád respektuje svobodu člověka. Mohl by říct: „A tak co? Vy zůstanete?“ Ale je tam otazník. „I vy chcete odejít?“ „I vy zůstanete?“ Ale tam by už byla naznačena ta cesta. Už by se nějakým způsobem podbízel. To Ježíš nikdy neudělá. Vždycky bude respektovat svobodu.

Mohl se jich zrovna tak zeptat: „Co uděláte? Pro co se rozhodnete?“ Ale Ježíš tou otázkou vlastně upozorňuje i ty svoje úplně nejbližší, že ta krize přijde nebo že je tady a že je potřeba ji řešit. Že nestačí mávnout rukou a říct: „To přejde.“ Ne. Říká se, že většina okamžiků zrady se přiblížila potichu, nenápadně, a proto že ten člověk nic nedělal nebo jeho okolí.

Ježíš tedy upozorňuje na to, že je tady situace, ve které je potřeba si vybrat, potřeba zaujmou postoj. A teď čeká. A odpovídá Petr. Ti ostatní nenašli nějakou sílu odpovědět. „Pane, ke komu půjdeme?“ A je tam zase otazník. To je zajímavé, že u té otázky i u té odpovědi.

„Ke komu půjdeme?“ Někdy se to překládá: „Ke komu bychom šli?“ Vlastně i Petr, který v tu chvíli mluví za všechny, není v ten první moment schopen dát jasnou odpověď. Vykřičník už vůbec, ale ani tečka tam není. Ke komu půjdeme? Pro nás je to povzbuzení. Povzbuzení v tom, když my taky často tu odpověď hledáme. Ale Petr je pravdivý. Odpovídá podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

A pokračuje: „Ty máš slova věčného života.“ Petr nám ukazuje, že je možné tu odpověď doplnit, dopracovat. Že je možné nějakým způsobem v té odpovědi snad růst, že se ta odpověď vyvíjí, že to není jednou hotové. A že se člověk dopracuje potom k tomu, že ji najde. Ale předtím ji dlouho hledá, a často právě s tím otazníkem. Ke komu půjdeme? Vlastně ten Petr říká: „Co tím získáme, když odejdeme?“ A samozřejmě otázka, co získám, když zůstanu. „Ty máš slova věčného života.“ Zní to nadneseně, básnicky, krásně, ale je v tom řečena taková skutečnost: „Pane, my víme, že tvoje slova nejsou prázdná.“

Prázdná slova slyšíme dennodenně, je toho spousty. Jak se říká, už nám to leze krkem, nebaví nás to. Často když slyšíme někoho mluvit, tak si v podvědomí říkáme: „A myslíš to vážně? A toto ti mám věřit, co nám tady povídáš?“ a podobně. Ale právě u těch Ježíšových slov Petr říká: „A my jsme se přesvědčili, že za tvým slovem je vždycky nějaký skutek, že to nikdy není prázdné, že to není jenom fráze, že to není plácnutí do vody, ale že na to tvoje slovo se dá spolehnout, že na tom co říkáš a taky konáš, že na tom můžeme postavit život.“ Právě Písmo svaté používá ten obraz, že Boží slovo se stává.

Bratři a sestry, slova, která jsme dnes slyšeli, nám mají být pomůckou, abychom se vyvarovali chyb. Abychom si nemysleli, že mě se nemůže dotknout nějaká krize, krize víry a podobně. Ale že ta krize je tady proto, aby nás posunula blíž k Bohu. Že v těch chvílích, kdy člověk nějakým způsobem tápe a není mu něco jasné, musí být pokorný. Nesmíme se bát zeptat se, jak to je, nerozumím, nevím. A že se máme namáhat hledat tu odpověď, která bude třeba někdy s otazníkem, kdy třeba i řekneme: „Já úplně přesně nevím, ale Pane, já jsem se ve svém životě přesvědčil, přesvědčila, že se o mě staráš a že na tvé slovo, to co za tím bylo, vždycky bylo spolehnutí. A v této víře chci setrvat, protože ty jsi ten, který mi ukazuje cestu, jak dobře žít na tomto světě a jak dosáhnout života věčného.“

Ježíš nás vybízí k inventuře tradic

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.08.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

22. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 4,1-2.6-8](#); 2. čtení [Jak 1,17-18.21b-22.27](#); evangelium [Mk 7,1-8.14-15.21-23](#);

Bratři a sestry, myšlenkově se vracíme zase do Markova evangelia, které jsme opustili v tom okamžiku vlastně, kdy Ježíš dělá ten velký zázrak, že nasytí víc než pět tisíc lidí pěti chleby, dvěma rybami, a tam jsme potom četli z Janova evangelia tu řeč v Kafarnaum. Celý ten zástup se tedy přesunul z jednoho břehu Genezaretského jezera na druhý břeh a Ježíš se snaží využít té situace, kdy se ti lidé najedli, jsou spokojení, je jim dobře, tak se je snaží vést, řekli bychom, do větší hloubky nebo k dalším hodnotám, kterým říkáme duchovní, a snaží jim nabídnout tu myšlenku věčného života a sám o sobě říká: „Já jsem nový Mojžíš.“ Někteří to přijali, někteří, jak jsme slyšeli, už s ním nechodili, protože se jim ta řeč zdála tvrdá.

A dneska to pokračuje, už zase teda v Markově evangeliu. Přicházejí farizejové a někteří z učitelů zákona z Jeruzaléma. Přicházejí, protože až do Jeruzaléma došla ta zvěst, že rabi z Nazaretu udělal něco vyjimečného, něco co tu ještě nebylo, a navíc že tento rabi z Nazareta o sobě říká, jsem nový Mojžíš. On to neříká slovy, ale tím jednáním, tím jak se chová, tím co dělá. A oni ho přišli prověřit, zkontrolovat.

Co je zajímavé, tak vlastně od začátku nasadili takový konfrontační styl: „Tvoji učedníci jedí rukama obřadně nečistýma, neumytýma.“ Všimněme si, že celý ten text, který je poměrně dlouhý, mluví o jídle. Proč? No, jídlo je znamením života. Jídlo, vodu, pití potřebujeme k tomu, abychom žili, aby nám to zajistili tento časný život. Ale za jídlo děkujeme tomu, kdo nám ten život dal. Tedy skrze to jídlo jsme v kontaktu s Bohem, s tím, který nám dal celou existenci, který nám dal celý svět. A lidé od začátku vlastně už ten okamžik přijímání potravy spojovali s poděkováním, eventuelně s prosbou za další jídlo.

V řečtině, když oni říkají tam, že jedí s rukama obřadně nečistýma, tam je použito slovo jako obvyčejné, všední, s rukama všedními, s rukama obvyčejnými. Tam nešlo o nějaký hygienický předpis. Ti učedníci měli ty ruce čisté, v tom to nebyl žádný spor, ale šlo o další, řekli bychom, obřadní nebo cizím slovem rituální omývání. A Ježíš tady tuto situaci využívá k tomu, aby se jich zeptal, všech těch, kteří tam byli: Ty zvyky, které zachovávejte, obřady, tradice, ty rituály, to je jedno, jak to mu řekneme, víte, proč to děláte? Víte, jaký to má smysl? A pomáhá vám to spojit se s tím Dárce, s tím základem, s tím, kdo je v základu? Anebo je to naopak bariéra, která vás odděluje? Anebo je to něco, čím se chcete odlišovat?

Tady se dostáváme k tomu, jak jim Ježíš říká, pokrytci. Hledal jsem, odkud je to slovo, a je to z řečtiny. Hypokrites (na rozdíl od toho lékaře, který se jmenoval Hypokrates), tak hypokrites, to není jméno, ale je to funkce – funkce v divadle. Každé správné divadlo má sbor. V tom sboru všichni jdou na stejnou stranu, v tom sboru všichni zpívají stejný text. A aby se ten sbor pohyboval správně, aby plnil tu svou funkci, má vedoucího. A vedoucí sboru je hypokrites, osoba, která to celé řídila, ale taky se odlišovala. Odlišovala se v tom, že tento vedoucí sboru měl i sólové výstupy, sólové party, sólové zpěvy nebo recitoval sólový text. Byl tedy první. Být první, to je odpovědnost, je to úkol a není to jednoduché. A Ježíš, když tady mluví k těm farizejům a učitelům zákona, tedy k těm, kteří znali nebo říkali o sobě, my to známe, my rozumíme všem těm předpisům, my víme, jak se to má dělat, tak Ježíš je kárá a říká jim: „Vy jste z toho vybrali nějakou maličkost, vy jste odložili ten základ, to podstatné a puntičkářsky trváte na dodržování malicherností, maličností. A na to jste se soustředili a chcete, aby vás za to ti lidé obdivovali.“

Vlastně Ježíš tady mluví o tom a říká: „Vy chcete být první za každou cenu, vy chcete být středem obdivu a je v tom vaše pýcha.“

Jak jsem říkal, na druhou stranu být první - vždycky musí být někdo první, to nejde, ve společnosti je to tak zařízeno, že je tady ten systém pyramidální a každá společnost potřebuje toho svého vedoucího, toho kdo stojí v čele. Platí to o rodině, platí to o občanské společnosti, platí to o státu, platí to o církvi. A je nesmírně důležité, aby ten člověk, kdo stojí v čele, aby byl, jak říkáme, kvalitní. Aby neprosazoval sebe, ale aby chtěl skutečně vést, aby skutečně chtěl ukazovat cestu. A proto jsme taky prosili Ducha svatého o pomoc v tom nadcházejícím, nastávajícím školním roce, protože v

podstatě všichni dospělí jsou v určitých momentech postaveni do toho čela a mají vést, mají ukazovat cestu, mají učit. Ne jenom znalosti předávat a vědomosti, ale především postoje. A jde nám o to, abychom se vyvarovali toho, co Ježíš kárá, na druhou stranu abychom splnili toto poslání a tento úkol.

Takže Ježíš nás dnes vybízí, abychom udělali takovou inventuru – inventuru existujících, inventuru zvyků, inventuru tradic a abychom si položili otázku: „Vím, proč zachovávám tuto určitou tradici?“ My totiž žijeme z toho, co nás naučili. Říkáme tomu, že žijeme z paměti. Paměť, že máme nějakou, a nemáme rádi změnu. Děláme něco, protože mě to tak naučili, protože mi to tak řekli. To se tak dělá! Ono, že se něco dělá, neznamená ještě, že to je dobře nebo že to je špatně. A Ježíš právě chce, abychom si položili tuto otázku a abychom ty tradice nějakým způsobem pročistili. Ty, které mají své oprávnění, své místo, abychom je prožívali do větší hloubky. A ty naopak, které nás nějakým způsobem brzdí nebo ani třeba nevíme, proč tu jsou, už ztratily ten svůj základ nebo ten svůj důvod, tak abychom se nebáli je odložit.

Ale Ježíš jde dál a všimněme si, pořád mluví o jídle, ale myslí i další věci. „Zavolal si k sobě zástup a řekl jim: Člověka nemůže nic poskvřnit z toho, co do něho vchází zvenčí.“ Dalším tím, řekli bychom, bodem nebo kapitolou bylo jídlo: Tohle se smí jíst, tohle se nesmí jíst. A Ježíš tady říká: „Všechno, co Bůh stvořil, je dobré.“ Lidé totiž mají spojeno zlo často s věcmi nebo s místem, víc než si myslíme: „Na to nešahej, toho se nedotýkej, tam nechod.“ Spousta lidí věří, že jít v noci kolem hřbitova, že to je prostě špatně. Jistě, nevidím nějaký racionální důvod, proč tam chodit, asi bych tam nešel v noci na procházku, ale když bych měl projít, tak projdu, protože to není místo o nic zlejší než jakékoliv jiné místo. Zlo není spojeno ani s předmětem, ani s místem. Zlo je bohužel spojeno s rozhodnutím člověka.

Ježíš také říká: „Ze srdce lidí vycházejí špatné myšlenky.“ A teď jmenuje ty skutky, ale začíná to špatnými myšlenkami, tedy je to rozhodnutí člověka. Ježíš odstraňuje to, čemu se říká tabu, a říká: „Všechno, co Bůh stvořil, je dobré, ale teď záleží, jak se k tomu člověk postaví, co s tím člověk udělá, jak to použije. Jestli tedy to budou dobré myšlenky anebo špatné.

Ježíš potom jmenuje různé špatné skutky, ale ty už jsou plodem, výsledkem toho špatného rozhodnutí, těch špatných myšlenek.

A co je zajímavé, tak na konci jako poslední je jmenována nerozumnost. Všichni víme, že to není nějaké jedno chování, ale že je to vlastně celý takový soubor situací a my, když stojíme na začátku školního roku, každý začátek dává možnost přehodnotit, právě dává tu možnost jít znovu. Tak máme si uvědomit, že jsme povoláni k tomu, abychom měli dobré myšlenky. Začíná to uvnitř mým rozhodnutím, jak se zachovám, jestli toho vedle mne přijmu nebo nepřijmu, jestli moje postoje k němu budou přátelské nebo nepřátelské.

A nakonec vlastně to končí takovou výzvou, abychom byli rozumní. Je to zajímavé. Vlastně jsou to rady, které se týkají všedního života, občanského života. Ježíš nás tady tímto textem, který jsme slyšeli, vyzývá vůbec k pročištění těch nějakých zásad. Totiž ty tradice živé či mrtvé mohou být v náboženství, anebo mohou být i v normální občanské společnosti. Ono to spolu souvisí. Když tedy začínáme něco nového, ty děti vlastně nás k tomu nějakým způsobem dovedou, protože začne zase nějaký nový řád, nějaký nový program dne a takhle, tak ať nás i tento text, který jsme slyšeli, vede k tomu, abychom když budeme zavádět něco, abychom si položili otázku: „Proč? Jaký to má smysl? Pomůže mi tady toto?“ A jak říkám, ještě jednou bych to chtěl zdůraznit, ať nás ten text vede k tomu, abychom ty tradice, které jsou živé, správné, potřebné, ať je prožíváme co nejhluběji, ať je nějakým způsobem oprášíme a předáváme dál. A v tom rozlišování co dělat, co nedělat, v čem pokračovat a co odložit, ať nás vede Duch svatý a ať nám jeho pomoc skutečně nikdy nechybí.

Ve správný čas na správném místě správná slova

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.09.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

23. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 35,4-7a](#); 2. čtení [Jak 2,1-5](#); evangelium [Mk 7,31-37](#);

Ten příběh má více vrstev. Je to příběh, který se docela dobře poslouchá, o tom jak Ježíš pomáhá člověku, který je těžce postižený, velmi těžce postižený. Ale je to příběh zároveň o izraelském národě a je to příběh o každém Ježíšově učedníku. Mimo toho, že tedy je to příběh o Ježíšovi a o tom uzdraveném postiženém člověku. Tedy nalezneme tam minimálně tři roviny, v tom příběhu.

Na první poslech, když to právě slyšíme, tak nás tam zarazí taková poznámka: „A jazyk se mu rozvázal a mluvil správně.“ Proč je tam zdůrazněno to „správně“? No, protože, my tady máme v českém překladu, že ten člověk byl hluchoněmý, a tak si myslíme, že z něho nevycházely žádné zvuky. Ale ony z něho nějaké zvuky vycházely, ale bylo to takové neartikulované, nebylo tomu rozumět, nebylo často jasné, co ten člověk chce a čeština pro to má takový docela přiléhavý termín, že ten člověk takzvaně blábolil. A na druhé straně je tady právě zdůrazněno, že Ježíš je ten, který pomáhá člověku, aby dokázal využívat ty schopnosti, aby to bylo správně. Potom ještě tady to správně má další význam, ale k tomu se dostaneme.

Hluchoněmý, to je velmi závažné postižení. Tehdy oni ho považovali za úplně nejtěžší, co mohlo být. Snad ještě na druhou stranu potom, když byl někdo postižený malomocenstvím. Ale tady ten hluchoněmý, dneska víme, že ten člověk je vyřazený ze společnosti. My dneska víme, že je ještě těžší postižení, takzvaně hluchoslepý, ale to bohudíky nebývá tak časté. Tady ten problém s tou hluchotou a němotou, ten bývá mnohem častější. Ten člověk je vyřazen z komunikace. A tímto zázrakem Ježíš vlastně znovu zdůrazňuje, co přišel udělat, jaké je jeho poslání. Obnovit komunikaci, odstranit všechny bariéry, aby člověk mohl komunikovat s Bohem, aby člověk mohl komunikovat dobře s člověkem.

A pak taky slyšíme, že vlastně toho člověka k Ježíšovi přivedli. No, přivedli ho proto, že on o Ježíšovi nikdy neslyšel. On neslyšel to slovo, které se stává, to slovo, které se uskutečňuje. Nikdy neslyšel o tom, že Ježíš, že rabi z Nazaretu je učitel, který také má ten dar uzdravovat. A proto ani vlastně netoužil se s ním nějak setkat. Nevěděl, že má možnost být uzdraven.

A tak ta poznámka, že přivedli toho hluchoněmého k Ježíšovi vypovídá o lidech, že tam byli lidé vnímaví, soucitní, dobrého srdce, a v té druhé rovině je upozornění na to, jak velkou sílu má přímlová modlitba, jak velkou sílu má příklad. Jak je potřebné čas od času někoho přistrčit, někoho vzít za ruku a říct: „Pojď. Já půjdu s tebou.“

Ještě se ale vrátíme o kousíček dopředu. „Šel z týrského kraje přes Sidón územím Desetiměstí ke Galilejskému moři.“ Proč to takhle Marek zdůrazňuje? Tedy nějak zdůrazňuje tu cestu. To je důležité právě pro celé pochopení toho příběhu, že nejde jenom o tu cestu fyzickou, kterou Ježíš vykonal, ale jde o tu cestu v duchovním slova smyslu, o tu cestu, kterou urazí ten uzdravený člověk, o tu cestu, kterou mají urazit všichni Ježíšovi učedníci.

Ale to území Týru, Sidónu, Desetiměstí, tam vesměs žili pohané. Tam nebyli pravověrní židé, tam nebylo příliš mnoho Ježíšových stoupenců. Spíše to bylo území nějakých sympatizantů, anebo i lidí lhostejných. A na tomto místě Ježíš vykoná jeden ze svých velkých zázraků.

Bohu nevádí, kde jsme. Je jedno, kde jsme, jestli jsme na území, kde je hodně jeho učedníků nebo málo učedníků, hodně nebo málo lidí věřících, to je jedno. Bůh o nás ví, ví o naší situaci a je připravený nám pomoci.

Vraťme se tedy k tomu, jak toho člověka přivedli k Ježíšovi a prosí ho, aby na něho vložil ruku. Je zajímavé, že neříkají: „Uzdrav ho.“ Asi jsou si vědomi toho, že ten člověk neslyší, a chtějí, aby Ježíš udělal nějaké gesto, které ten hluchoněmý pochopí, všimne si toho, bude to pro něho přístupné. Bůh vždycky jedná tak, aby to pro nás bylo pochopitelné, přístupné. Navíc tady v tom gestu vložít ruku, je v tom něco osobního. Když se s někým známe trochu, tak se s ním pozdravíme, Dobrý den. Když se známe víc, tak si podáme ruce. Když se známe hodně, tak se obejmeme. Právě ten dotek už je znamením nějakého osobního kontaktu, osobních sympatií, toho že jsme si blízcí.

A Ježíš jim vyhoví a ještě to překoná. Jednak Ježíš respektuje osobnost toho člověka a to, co se bude dít, nedělá pro svoji popularitu, a proto toho člověka bere stranou. On zachovává jeho důstojnost a nechce, aby ten člověk se stal objektem něčeho, co bychom označili jako show.

A dotýká se ho prsty. Čeho se dotýkáme prsty nebo kdy používáme prsty? Když jde o něco velmi jemného. Když potřebujeme vzít něco drobného, něco malého, tak to vezmeme mezi prsty. Kladívko, šroubovák, kleště, to vezmu celou rukou. Ale když půjde o to přisolit polévku, tak tu sůl vezmu do dvou prstů. A takhle tady ten dotyk těmi prsty je znamením jemnosti, znamením zase taktu, znamením toho, že Ježíš je si dobře vědom, koho má před sebou, a postupuje velmi jemně, jak se říká, delikátně.

To druhé gesto: „Dotkl se slinou jeho jazyka,“ to je gesto, které je nám úplně cizí. Dřív před koncilem takovéto gesto bylo u křtu malých dětí. Potom při reformě obřadů bylo zrušeno, jednak z důvodu hygienických, ale i z toho důvodu, že my už to vůbec, ale vůbec nechápeme. Je to gesto, které má svůj vývoj a ten vývoj je docela složitý. Na začátku byla myšlenka, že Bůh je duch. Tomu je velmi blízko pojem dech, o tom často mluvíme u slavnosti Soslání Ducha svatého. A teďka ta myšlenka pokračovala, jak ten dech zhmotnit nebo jak ten dech si připomenout, jak ho ukázat. No, a oni si všimli, že člověk má v krku dvě ty trubice a vedle toho dechu hnedka je ta druhá trubice a v ní jsou ty sliny. Takže je to chápáno jako jakési zhmotnění toho dechu, ducha. Znovu říkám, nám je to úplně, ale úplně cizí, toto berte jako jakousi závorku, proč to tak bylo. V té době, kdy žil Ježíš, tak jim to cizí nebylo.

„Ježíš vzhledl k nebi, povzdechl a řekl: Efata!“ V tuto chvíli Ježíš znovu ukazuje, proč přišel – obnovit stvoření, obnovit to dílo, které na začátku bylo dobré. Všimněme si, že na konci tady toho vyprávění ti lidé říkají: „Dobře všechno udělal.“ Zase nám to tam zní tak trochu kostrbatě, ale ona je to připomínka toho, co čteme v První knize Možíšově, Bůh, když něco udělal a „viděl, že to je dobré“. Lidé, kteří vidí to, co udělal Ježíš, vlastně říkají a vyznávají: „Ten člověk musí být od Boha, protože on jedná stejně. To, co koná, je dobré, jenom dobré.“ A Ježíš tady znovu říká: „Já jsem přišel obnovit to, co Bůh vytvořil, co bylo dobré, a co neposlušností člověka se pokazilo. A proč ten povzdech? Protože Ježíš ví, co ho čeká o Velikonocích, ví, jak to bude těžké, a i my to taky zažíváme a známe to, když máme něco opravit, to bývá často velmi těžké. Často něco opravit je těžší, než to vyrobit znovu. A Ježíš přišel, aby opravoval. A všichni víme, kolik práce mu to dalo a jak to bylo těžké.“

„Otevři se.“ O tom už jsem mluvil, aby se otevřely ty kanály, aby člověk byl schopen naslouchat. Ještě bych trochu zdůraznil a zastavil se u toho: „Mluvil správně.“ K tomu, aby člověk mluvil správně, musí naslouchat. V tom „mluvit správně“ je zase skryto několik momentů. Jeden z těch momentů je třeba ten, že člověk nemluví správně, když něčemu nerozumí. Když neví, o čem to je, tak si vymýšlí bláboly. Ale člověk taky nemluví správně tenkrát, když třeba druhé schválně uvádí do omylu, když zatajuje pravdu, když ji neříká. A Ježíš je ten, který nás vybízí a uvádí k tomu, abychom mluvili správně. To znamená mluvit s taktem, to znamená používat ty přiměřené výrazy. To neznamena vždy za všech okolností říkat všechno. Proto tam se neříká, mluvil pravdu, nepravdu. Mluvil správně. To je ve správný čas na správném místě správná slova. To není vůbec jednoduché.

Jak jsem říkal, celý ten příběh má několik rovin. Jedna z těch rovin je také rovina, která se týkala izraelského národa. Na příkladu toho hluchoněmého Ježíš chce říct: „Přestali jste poslouchat.“ Oni, když vyšli z Egypta, chodili po poušti, tak tam naslouchali. Byli blízko Bohu. Ale potom začali sami moc mluvit a Ježíš říká: „Ono se to začalo podobat tomu blábolení. Zapomněli jste naslouchat.“ Učedník musí naslouchat. My někdy říkáme poslouchat. To naslouchat nám zní archaičtěji, ale je to lepší. Protože v tom naslouchat je obsaženo to, že si mám vštípit do paměti to, co mně ten učitel říká.

Každý žák, každý učedník je vlastně povolán k tomu, aby naslouchal, co mu říká učitel. A léta školy nepovažujeme za ztrátu, ale naopak. Říkáme: „Uč se, choď do školy. Tam získáš.“ A Ježíš tady celým tímto příběhem, a teď už se dostáváme k té rovině nás, učedníků, říká: „Tím, že mi věnuješ ten čas, neztratíš, ale získáš.“ Nejde jenom o to, abyste vy pořád mluvili, protože pak by to mohlo být prázdné. Nemělo by to smysl a bylo by to blábolení. Ale máte také naslouchat. Máte také ode mě přijímat.

Nepovažujme to tedy za ztrátu času, když někde se zastavíme, třeba v kostele nebo i doma, a budeme v klidu sedět nebo vezmeme si do ruky Písmo a budeme číst. Jsou to okamžiky, ve kterých můžeme jenom a jenom získat, a to hodně. Buďme tedy takovými dobrými Ježíšovými učedníky. Každý učedník ví, že je čas, kdy naslouchá, kdy jaksi do sebe nasává, získává, a pak taky přijde

okamžik, ve škole se tomu říká zkoušení, kdy ten učeďník, kdy ten žák má ukázat, že se něco naučil, že si něco zapamatoval. Ať v obou těchto okamžicích našeho učednictví vůči Ježíšovi obstojíme.

Za koho pokládám Ježíše?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

13.09.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

24. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 50,5-9a](#); 2. čtení [Jak 2,14-18](#); evangelium [Mk 8,27-35](#);

Dostáváme se do poloviny Markova evangelia a jakýmsi vrcholem té první poloviny je právě to Petrovo vyznání V Cesareji Filipově: „Ty jsi Mesiáš!“ Na konci evangelia v druhé polovině bude taky vyznání. Bude to vyznání, které na Golgotě řekne pohanský setník. V okamžiku, kdy Ježíš umře, tak ten setník řekne: „Toto byl skutečně Boží Syn.“ Je to vyznání o tom, že Ježíš z Nazareta je Bohem poslaný Zachránce. Je to vyznání o tom, že to co Ježíš koná, nedělá sám ze sebe a nedělá pro sebe, ale dělá pro nás. Ale cítíme, že obě ta vyznání jsou nějak jinak, než my jsme zvyklí. My jsme zvyklí, že taková ta vyznání, že to bývá v okamžiku, kdy jsou právě shromážděné davy a ten „někdo“ takzvaně triumfuje, tedy je na jakémsi vrcholu své slávy. Ježíš je skutečně na vrcholu své slávy v okamžiku, kdy umírá na kříži, protože plní ten úkol, pro který přišel.

A v tuto chvíli, jak nám to předkládá svatý Marek, tak to vyznání se odehrává mimo hranice toho, čemu říkáme Palestina nebo Svatá země nebo Izrael, to je jedno. Tam už nežijí židé, tam jsou pohané a nikdo tam Ježíšovi netleská. Jsou tam pouze ti jeho nejbližší, jinak ho tam nikdo nezná.

Navíc svatý Marek zdůrazňuje jednu takovou důležitou podrobnost: „Na cestě, cestou se zeptal svých učedníků.“ My jsme totiž na cestě. My jsme na naší životní cestě a na té životní cestě na někoho spoléháme, a otázka je, na koho. Ještě se k tomu vrátíme.

Do tohoto okamžiku Ježíš pořád obhajoval svoje učení. Obhajoval ho především zázraky, těmi skutky. Protože když učil, tak se ptají, diví se a říkají: „Co to je? Nové učení a s takovou silou?“ A někteří říkají: „Kdo to má poslouchat? To je tvrdá řeč!“ A tak těmi zázraky Ježíš dokazuje, stvrzuje, že on má skutečně právo učit tak, jak učí, že je Bohem pověřený. Ale v tuto chvíli to Ježíš obrací a říká: „Teď už nebudu já dokazovat, ale teď je na vás, abyste vy mně dokázali, nakolik to myslíte se mnou vážně, za koho mě pokládáte vy, co pro tebe znamenám, jaké mi dáš místo.“

Můžeme to i zjednodušit a položit si tu otázku jinak. Bude znít jinak, ale podstata je stejná. Proč tady dnes jsem? Proč chodím do kostela? Co od toho očekávám? Očekávám od toho vůbec něco?

Svatý Petr odpověděl. Odpověděl tak na padesát procent. Prostě ta část je chybná, a to nám dodává důvěru, protože kdyby Petr odpověděl správně, tak bychom mohli dostat strach, strach z toho, že co když neodpovím nějak dobře. Ale toto není škola. A tak Petr, když odpověděl špatně nebo jenom částečně dobře, tak nám prokázal službu, abychom se nebáli. Protože ta odpověď, to není jednorázová záležitost. Tu odpověď je potřeba hledat. Petr ji taky hledal, dost dlouho ji hledal a našel ji až po Ježíšově zmrtvýchvstání u Genezaretského jezera.

Ale vraťme se k tomu, proč je vůbec potřeba tuto odpověď hledat. Už jsem to nakousl. Ve svém životě na někoho spoléháme, o něco ten život máme opřený. Někdo to má opřený, já nevím, o majetek, někdo to má opřený o nějaké ideály, někdo to má opřený třeba o úsilí vybudovat si moc, kariéru, podobně. O koho se opíráme my, za koho pokládám Ježíše? Za toho, který plní moje přání? My tomu říkáme, že když nám teče do bot, tak ho volám na pomoc. Italové pro to mají takové jiné přirovnání, říkají tomu „ucpávač děr“, ale je to stejné, jestli někomu teče do boty nebo je tam nějaká díra, kterou je potřeba ucpat, to je jedno. Anebo je skutečně mým nějakým partnerem, někým, s kým diskutuji svůj život, s kým to probírám, koho zvu do svých plánů, do toho, po čem toužím, co chci udělat, co bych rád.

Bratři a sestry, já teď skončím, půjdu si sednout a zůstaneme v tichu, o trochu déle než obvykle. Zůstaneme v tichu proto, abychom začali vytvářet odpověď na otázku, kterou nám položil Ježíš. Teď začneme, ale potom v dalších dnech, v dalších okamžicích, v dalších fázích našeho života budeme tu odpověď precizovat, budeme v tom pokračovat, budeme ji vytvářet, ale teď začněme.

Jak by na mém místě se rozhodl náš Pán?

P. Mgr. Václav Rychlý, OPraem

20.09.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

25. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 2,12.17-20](#); 2. čtení [Jak 3,16-4,3](#); evangelium [Mk 9,30-37](#);

Liturgická čtení těchto nedělí jako kdyby přesně korespondovala s fenoménem a i s obavami, které máme z toho, co nastalo v posledních měsících, uprchlictví nebo přistěhovalectví a tak dále. Vzpomínám si na řecké pašije, které nám zprostředkoval Bohuslav Martinů. Tam taky takový nějaký uprchlictví bylo, v ději těch řeckých pašijí, a ti, kteří přicházeli z toho tureckého prostředí do té tradiční řecké vesnice, tak byli takovým katalyzátorem prostě jejich nejenom mezilidských vztahů, ale taky jejich vztahu k Pánu Bohu.

My se máme osvědčit ve víře a není to jednoduché. Nejsou jednoduchá řešení, ta jednoduchá řešení většinou našeptává ten Zlý, ale máme se rozhodovat podle přijaté víry. A pro každého z nás to je určitě složité. Kdybych se měl rozhodovat já, jestli přijmout nebo nepřijmout uprchlíky, nevím, jak bych se rozhodnul. Naštěstí za nás rozhodují ti politici nahoře. Ale fakt je ten, že my bysme jim měli dodávat síly. Měli bysme se modlit za jejich rozhodnutí, měli bysme i sami mít trochu vytříbený postoj. A proto je důležitá diskuze o tom, co se děje nebo co přichází.

Bylo by asi divné, když bych čtrnáct let pracoval ve věznici a nebyl trochu paranoik nebo nebyl podezřívavý. A zrovna tak takový postoj nedůvěry je i můj postoj vůči těm uprchlíkům. Už se netají, že jsou to spíš ekonomičtí uprchlíci než ti, kteří by utíkali před válečným konfliktem, protože kdyby tomu tak bylo, že by opravdu utíkali před válkou, tak prvně zprostředkují to, aby utekly ženy a děti a tak dál. Ale ti, kteří k nám přicházejí, jsou chlapi v produktivním věku, a to pochopitelně v mé paranoické mysli vzbuzuje jakousi otázku, kdo za tím stojí, kdo to podporuje, kdo to organizuje, kdo to financuje. Můžu se mýlit a rád bych se mýlil.

Zajímavá je výzva papeže Františka. Před těmi čtrnácti dny v neděli neřekl, zavřete hranice, a tak dál, na to už je asi pozdě, ale ať každá farnost, každý klášter, každé poutní místo přijme jednu uprchlickou rodinu. Nemluví o skupině uprchlíků, nemluví ani taky o jednom uprchlíkovi, ale o rodině uprchlíků nebo uprchlické rodině. Je to taková konkrétní výzva. Nenařizuje, každá farnost musí přijmout, ale ať každá farnost přijme. Je to takové jeho přání. Naši biskupové nenechali bez odezvy tuto papežskou výzvu a v týdnu se sešli a podpořili ji, naše biskupská konference, a vyzývají farnosti, aby se přihlásili, která farnost nebo klášter, komunita řeholní, jsou ochotní a připravení pomoci v této věci. Možná k tomu nedojde, zatím uprchlíci chtějí projít jenom naším územím a jít někam dál, ale třeba za pár měsíců může být situace úplně jiná. A možná v současnosti, kdy se tříbí různé názory mezi křesťanským světem, mezi islámským světem, a přitom máme k sobě velmi, velmi blízko, tak je důležité asi ten postoj „jsme připraveni, jsme ochotni, nebudeme vám vnucovat svoji víru a přijmeme vás pod svoji střechu“.

Něco podobného jsem znal z vyprávění z domu. Moje babička vlastně byla taky takovým přistěhovalcem nebo uprchlíkem. V devětačtyřicátém zatýkali jejího manžela, mého dědečka. Na začátku padesátých let byl odsouzen s celou skupinou politických vězňů a jenom o vlasek ušel trestu smrti, ale dostal vysoký trest. A ve dvaapadesátém roce na statek, kde naši bydleli, hospodařili, žili (v tu dobu už ne, už tam byla státní správa), tak prostě přišla ráno policie do bytu mojí babičky a že do druhého dne musí být vystěhovaní, jinak naloží, co uznají za vhodné a odvezou je do pohraničí. Tak babička poslala telegram svému bratrovi na Hanou: „Brácho, vracím se domů“ a po třiceti letech přijela na rodnej grunt do rodiny svého bratra. Co tomu přecházelo, poprosila jejich bejvalýho šoféra s jejich bejvalým nákladákem, to už všecko bylo zestátněný, a ten po práci naložil z bytu, který obývala se svojí dcerou, s mojí maminkou, co naznali, co potřebovali nebo co spíš naložili na ten jeden nákladák, a odjeli prostě během jednoho dne za bratrem na Hanou.

Já jsem se teďka stěhoval z Tišnova do Brna a vím, kolik mně to dalo práce se sbalit. A nedokážu si představit, že ta babička se během jednoho dne sbalila a odjela, a všechno ostatní tam nechala. K tomu bratrovi nepřijela, že by tam přešla přes plot nebo se připlavila nelegálně nějakou lodí, ale přišla a poprosila, jestli ji může vzít pod střechu. A on jí tam na statku prostě uvolnil nějakou jednu místnost, nábytek dali do stodoly, v tu dobu on ještě hospodařil. Až někdy v polovině padesátých let tam proběhla kolektivizace, na Hané, a předával ten statek nebo grunt do JZD, a tak ji zaměstnal v tom svém hospodářství. Ona tam pracovala a čtyři roky tam bydlela. Určitě tam byly taky třenice, ale

byli schopni si jako sourozenci pomoci. O to je důležitý a možná pro mě i svým způsobem obdivuhodný. A potom přišla sem do Tišnova a tam prostě pracovala ve školní jídelně a bydlela tam v podnájmu a tak dál, a tak dál.

Připadá mi trochu zvláštní postoj uprchlíků, kteří přicházejí, především mladí lidi. Možná je nikdo neorganizuje, třeba je to jenom výplod mé paranoické mysli. Třeba jenom utíkají před tím, že by museli narukovat do armády v oblastech, kde se bojuje, a nechtějí. Ty důvody jsou různé. Určitě hlavní důvody hrají i ekonomické důvody. Apoštol Jakub píše ve druhém čtení o těch různých ekonomických důvodech. Neříká, že pramenem konfliktu je rozdílná víra nebo barva pleti, ale pramenem konfliktu je vždycky touha po moci, po slávě, po penězích. Mojm koníčkem je historie a trůfám si říct, že nikdy v historii nebyl žádný válečný konflikt kvůli náboženství, ani ze strany islámu, ani ze strany křesťanství, ale vždycky to byl boj o území, o nerostné bohatství, o peníze a tak dále. Akorát přiznat ty svoje pozemské zájmy je vždycky složitější a jednodušší je říct, já se biji ve jménu Aláha nebo ve jménu křesťanství, a tak dále.

I dneska nám sdělovací prostředky servírují různé válečné konflikty nebo vůbec konflikty, že jsou kvůli náboženství. Naopak. Trůfám si říct, že všechna náboženství mírní takové ty lidské zájmy, které jsou poněkud jiné.

„Prosíte, ale nedostáváte, protože prosíte špatně.“ Prosíte o mamon, abyste ho rozplývali na svoje pohodlné bytí, na svoje pozemské rozkoše. A tak chcete a usilujete, ale ničeho nedosahujete. Moudrá a prorocká jsou slova apoštola Jakuba. My se máme osvědčit v době, ve které žijeme. Často člověk o něco usiluje, o něco se snaží, něco buduje a pořád má prázdný ruce.

Ve dvou záležitostech si vzpomenu v této chvíli na dubskýho faráře Cyrila Vrbíka. Už jsem ho několikrát vzpomínal na tomto místě. Vždycky byl a zůstává pro mě takovým velkým vzorem kněžského života a člověka, který se dokázal rozhodovat podle své víry. Ne podle svého kolikrát ukřivděného já a podle svých pozemských plánů, ale podle víry. První taková zvláštnost byla, když v první polovině těch osmdesátých let opravoval kostel a faru v Dubě na Moravě a s prázdnou kapsou. Plánoval, ale ne pro svoje pohodlné bytí nebo proto, aby těch peněz užíval, ale proto, aby opravil Boží příbytek. A tak se nebál jít s prázdnýma rukama a prostě zadávat a budovat a budovat na dluh, a vždycky spoléhal, že se Pán Bůh nějak postará. Často jsme říkali: „To je strašně opovážlivé spoléhání! Otče Cyrile, vždyť vy v pátek nebudete mít čím zaplatit těm řemeslníkům!“ A on se vždycky tak na vás podíval a říká: „Panna Maria se postará.“ A kolikrát jsem ho viděl opravdu s ustaranou hlavou, kdy klečel před svatostánkem a prosil. A byl jsem svědkem mnohokrát toho, že tam měl dvacet dělníků a prázdnou farní kasu a v pátek je potřeboval vyplatit, protože ti dělníci měli taky svoje rodiny a potřebovali ty peníze a zadarmo tam nemohli dělat, a v pátek před polednem zastavilo auto u dubské fary úplně neznámýho člověka a prostě přišel s obálkou a donesl patřičný obnos. Někdy to opravdu byly takový zvláštní situace a bylo markantně vidět, že Panna Maria se stará.

Z jiného soudku. On měl opravdu široké srdce a to široké srdce vlastně ho přivedlo i k té mučednické smrti. Ale my, kdybysme se na to dívali pragmaticky, tak bysme říkali: „Neměl tam prostě toho svého vraha pustit na tu faru,“ a tak dál. Ale já vím, že on by se rozhodl jinak. Co prospěje člověku, když si zachrání život, když získá celý svět, ale ztratí svoji duši. On by možná svůj život prodloužil o pár let, ale ta moc zla by zůstala nepřekonaná.

Vemte si, kdyby Kristus nezemřel na kříži, tak nejsme spaseni. Něco podobného dokázal ve svém životě i ten Cyril, kdy vlastně otvírá své srdce a vydává se do rukou vlastně toho Zla, toho svého vraha, ale v tom okamžiku ta moc Zla je přerušena. Cyril se určitě dostal do nebe, nejenom mučednickou smrtí, ale svým spravedlivým životem. A díky tomu, co se odehrálo v poslední chvíli jeho života, tak asi opravdu ta moc toho Zlého byla zlomena, protože tak nějak to popisuje i ten jeho vrah, dneska kajcník, který jde cestou obrácení.

Kolikrát jsme říkali: „Otče Cyrile, nepůjčte auto zase někomu. Zas vám toho trabanta rozbijou anebo ukradnou. Neberte si na faru dalšího bezdomovce, zas vás okrade.“ A Cyrilek se vždycky na vás podíval a říká: „A jak si myslíš, že by na mojem místě jednal Pán Ježíš?“ A nedokázali jsme už pak na to nijak odpovědět. Ale to je takový kritérium, které má být vlastně motivem nebo impulsem rozhodování každého z nás. Nejenom když mě někdo ublíží nebo někde ohrožuje nebo něco, takové to našeptávání od Zlého: „Vždyť já mám právo se bránit,“ a tak dál a je pochopitelné že jsem nedůvěřivý, ale: „Jak by na mojem místě a v této situaci jednal Pán Ježíš.“ A to se nemusí týkat jenom uprchlíků, ale to se týká i našich mezilidských vztahů a vztahů v rodině, kdy kolikrát chceme se nějak rozhodnout nebo nějak jednat a tak dál. Vždycky zvažujeme a ptejme se, jak by v této

situaci jednal Pán Ježíš. A to je základní kritérium, podle kterého se máme jako křesťané rozhodovat.

Pán nám nechává dostatek příkladů a nebyl vždycky jenom mírumilovný. Taky dokázal vzít do rukou důtky a vyčisti chrám a zpřevracet stoly směnárníkům. A na druhé straně dokázal otevřít svou náruč samaritanovi, který byl jiného trochu vyznání nebo trochu jiné víry, dokázal odpustit cizoložné ženě a apoštolům říká: „Přijmete-li jedno dítě, tak přijímáte mne.“ Je to taková velká výzva pro nás.

My jsme nějakým přistěhovalectvím často konfrontováni. Vemte si, koncem 13. století semka přicházejí z ekonomických důvodů Němci a my jim otvíráme svoji náruč a v polovině 20. století jich tady žije víc než dva milióny. Pak protože si zachovali svoji identitu a v určité době se rozhodli, jak se rozhodli, tak je stěhujeme a vykazujeme pryč z našeho státu. Dneska se na to dějiny dívají různě. Určitě to stěhování starých lidí, žen a dětí tak, jak proběhlo, a násilným způsobem, tak nebylo správně. Co jsme dokázali? Nastěhovali jsme si sem trochu jiné etnikum, rómské. Prvně z východního Slovenska, pak z Rumunska, padesátá, šedesátá léta. Přišli do těch zařízených bytů po Němcích. Vybydleli jeden byt, šli do druhého. Pokus se nepodařil. Příliš pracovat jsme je nenaučili a moc se s námi nesžili ani za těch šedesát roků. Dneska něco podobného nastává znovu. V tom je velká výzva papeže Františka, která říká, nevytvářejte nějaká gheta, kde bude několik desítek nebo stovek muslimů, ale přijměte je jako malé skupinky, rodinné skupinky do jednotlivých farností. V tom může být ta jeho výzva nadčasová, zajímavá a může ztlumit takové nějaké to ostří, které tam někde může být, a může zpřetrhat i nějaké špatné plány těch, kteří třeba případně toto nějakým způsobem organizují.

Máme zareagovat, máme se jako společenství rozhodnout. A naši biskupové v čele s arcibiskupem pražským vyzývají, abysme se nerozhodovali jenom jako farnost nebo klášter, ale abysme úzce spolupracovali s místní samosprávou. Protože ani farnost Veverská Bítýška se nemůže rozhodnout sama, přistěhovat semka třeba muslimskou uprchlickou rodinu bez toho, aby spolupracovala s obecním úřadem, s obcí. Chtě nechtě, je vás tady v kostele hodně, ale jste menšinou proti většině obce, která je nevěřící, a je zapotřebí, aby to bylo kolektivní rozhodnutí nejenom farnosti, ale celé obce. Proto v další fázi je zapotřebí se modlit, abysme měli dostatek Ducha svatého a věděli, jak se rozhodnout. Navázat spolupráci, místní farní rada se rozhodnout, jestli přijmeme nebo nepřijmeme, jestli jsme připraveni nebo nejsme připraveni, jestli k tomu máme podmínky nebo nemáme. Oslovit místní samosprávu, jednat s nimi. A potom třeba uveřejnit svoji výzvu na web, který naši biskupové zřídili, kde očekávají, že se jednotlivé farnosti přihlásí. Třeba toho nebude zapotřebí, ale je to možná svědectví anebo výzva, ke které bysme měli být připraveni.

Ať Duch svatý osvítí naši mysl, i těch, kteří nahoře rozhodují, abybysme se nerozhodovali jenom podle svých pozemských zájmů, jenom podle zdání očí, ale podle svého srdce a mysli, která se vždycky ptá, jak by na mojem místě se rozhodl náš Pán.

Amen.

Bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.09.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

26. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Nm 11,25-29](#); 2. čtení [Jak 5,1-6](#); evangelium [Mk 9,38-43.45.47-48](#);

Bratři a sestry, já připomenu evangelium z minulé neděle, kousíček z něho, jak Ježíš s učedníky jde do Kafarnaum. Když tam dojdou, tak se Ježíš zeptá apoštolů, učedníků: „O čem jste cestou rozmlouvali?“ a oni mlčí, protože cestou se bavili mezi sebou o tom, kdo z nich je největší, jako kdo je nejdůležitější, kdo má největší zásluhy, kdo víc toho třeba udělal pro tu jejich skupinu a tak podobně. Prostě to opраšování se a hledání vlastní slávy a sebechvála.

Totíž ten úryvek z minulé neděle, ta myšlenka toho „já jsem nej...“ souvisí s tím, co jsme v dnešním evangeliu slyšeli na začátku. Ony tam jsou dvě takové myšlenky. Tam byl pak takový zlom, první část končila tou vodou. My se dnes zastavíme u té první části.

Je to podobné nebo stejné jak tu minulou neděli. Minulou neděli tam bylo to „já“, já jsem nejlepší. A teď, to co jsme slyšeli dneska vlastně, tam rezonuje „my jsme nejlepší“. Ale dostává to trhlínu. Člověk, jehož jméno neznáme, člověk, který nechodí s těmi dvanácti, v Ježíšově jménu uzdraví někoho. Vykoná pro něj velké dobrodiní. Ale „on s nama nechodí“, a tak jak je to možné?

Musíme se zastavit vůbec u toho, jak to celé probíhá. Zpravidla mluví v evangeliích Petr, a tady mluví Jan. Je to taková situace, kdy se může dokonce zdát, že ani ten Petr už neměl odvalu to říct, protože to je fakt stížnost. Jak to, že on si to může dovolit někoho uzdravovat, když k nám nepatří, když s nama nechodí. A že jim to připadalo hloupé to říct, a tak to řekne ten nejmladší z nich, Jan. Ten, o kterém víme, že ho Ježíš měl velmi rád. Tak ten asi o tom moc nepřemýšlí a prostě to řekne.

„V tvém jménu, Pane.“ Jméno, to je označení člověka. To je něco, co člověka identifikuje a odlišuje. Žijeme v době, kdy vlastně je tolik lidí, tak začali dávat příjmení, aby se to víc rozlišilo. Ale třeba v řeholních společenstvích je takové pravidlo, že v každé provincii je každé jméno jenom jednou. Proto kolikrát mají ti řeholníci a řeholnice taková roztodivná jména. Je to proto, že když se řekne určité jméno, tak všichni, kteří tam jsou, vědí, o kom se mluví, koho mají na mysli, a nemůže dojít k záměně. Jméno je tedy něco, co člověka identifikuje, ale zároveň taky odděluje. A platí to na té rovině jedinec, ale platí to i na té rovině skupiny. Když se řekne jméno nějaké politické strany, tak víme. Nebo jméno církve, jméno nějakého spolku, nějakého sportovního mužstva, tak je to něco, co odděluje. Jenom Ježíšovo jméno spojuje. Toto jméno zve k sobě. Říká vlastně, u něho má každý místo. V tom je velký rozdíl.

Svatý Jan žálí. My jsme slyšeli podobný úryvek ze Starého zákona, kdy Jozue žálil kvůli Eldadovi a Medadovi. Jak to, že mohli prorokovat, když stojí někde jinde, než kde měli stát. Tady se dostáváme k takovému střetu. Střetávají se dva proudy v církvi, dva proudy, které tady vždycky budou. To, čemu se říká instituce, a to, čemu se říká dar, řecky charisma. Dar se nedá spoutat. Boží dary nemůže nikdo zastavit a Bohu nemůže nikdo určovat, jak a komu ty dary má dávat. Na druhou stranu bez organizace by to nešlo. Tu organizaci potřebujeme my, lidé, protože organizace, to jsou pravidla. Každé rozumné pravidlo nás chrání a dává nám pocit bezpečí a jistoty a my ho rádi přijímáme. Naopak pak jsou pravidla nerozumná, pravidla, která můžeme označit za nadbytečná a těm říkáme svazující, a potom už nás toto nějakým způsobem zase zlobí.

Takže ta instituce, to bylo to, že Eldad a Medad byli uvedeni v písemném seznamu a dar dostali na jiném místě, protože to už nebylo v tu chvíli podstatné, kde ti dva budou. Bylo to podstatné pro lidi, ale nebylo to důležité pro Boha. A Bůh ukázal, že to není důležité, a proto dostali ten dar prorocký, prorokování. A v církvi vždycky se budou střetávat ty dva proudy – ten proud institucionální a proud těch darů, kterému říkáme taky charismatický. Pokud se ty proudy budou doplňovat a pokud každý ten proud bude skutečně sloužit, tak to bude fungovat. Pokud budou na sebe žárlit, tak to bude jako v tom evangeliu.

Co to znamená žárlit? To znamená být smutný. Žárlivý člověk se šírá. Je smutný z toho, že nemůže něco plně ovládat. Apoštolové, se ukazuje, že chtěli ovládat. A Ježíš jim říká: „To není dobře. K tomu jsem vás nepovolal.“ Člověk, který má rád druhého, tak se raduje, že se tomu druhému daří dobře. Apoštolové by se měli radovat, velmi nahlas by měli projevit radost z toho, že byl uzdraven člověk, že tomu člověku se dostalo velkého dobrodiní. A co oni dělají? „Bránili jsme mu.“ Dokonce se k tomu přizná Jan. V tom řeckém originále a v řeckém tvaru to znamená:

„Opakovaně jsme se mu to snažili zarazit, a ono nám to nevyšlo.“ A oni jsou z toho rozladění, oni jsou z toho smutní. Je právě vidět, že je trápí sebeláska a že je trápí žárlivost. Ukazuje se totiž, že oni sami sebe považovali za nějaký exkluzivní klub, který patří k Ježíšovi, a že si na tom zakládali. A Ježíš tady na té situaci, která přišla zvenčí (můžeme říci, svým způsobem, oni si naběhli), Ježíš to využívá k tomu, aby je učil, aby učil ty svoje nejbližší, jak to myslí a co je smyslem toho, že oni tvoří to společenství.

„Bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem.“ Tady v tomto místě, v tom „není tvým učedníkem“ český překlad není dobrý. V originále je: „Bránili jsme mu, protože nás nenásleduje.“ Protože nás nenásleduje. Proč neřeknou, nenásleduje tebe, Ježíši? Protože ten člověk ve jménu Ježíšově uzdravil. Mezi tím uzdravovatelem (jeho jméno neznáme) a Ježíšem je nějaké pouto. Mezi nimi to funguje, mezi nimi to žije, ale „on nechodí s námi“. A jim nejde pod fousy, jim nejde na rozum, jak to funguje, jak to, že to takhle může být. My pro to máme také termíny, říkáme tomu tělo církve a duše církve. Do těla církve patří všichni ti, kteří přijali minimálně svátost křtu. Jsou zapsáni v nějaké matrice a patří do té instituce. A teď je otázka, jestli s církví žijí, jestli přijímají další svátosti, jestli jsou tam skutečně přítomní svým životem anebo jestli jsou tam jenom formálně. A pak jsou lidé, kterým se říká, že patří k duši církve. Tito lidé nikdy nepřijali žádnou svátost, třeba nenašli odvahu to říct nahlas, třeba neměli tu příležitost, důvody mohou být různé, a tito lidé se počítají do církve, protože to tam funguje. Ten člověk, jehož jméno neznáme, nepatří do okruhu dvanácti, ale viditelně tam ten vztah mezi ním a Ježíšem je, funguje to, protože on v Ježíšově jménu uzdravuje dalšího člověka, dalšího nemocného.

Ježíš vyvádí apoštoly z iluze. Apoštolové se domnívají, že někdo bude následovat je. „Nenásleduje nás!“ Ale Ježíš nevolá nikoho, ani těch dvanáct, ani nás k tomu, abychom vytvářeli nějaké kluby fanoušků, abychom si budovali nějaké gheto, ale volá nás, abychom my všichni následovali Ježíše, jeho.

Církev, ta Ježíšova, je nazývána katolickou, to znamená „pro všechny“. Je to označení, které v sobě má několik rovin. Pro toho, kdo stojí venku, toto označení říká: „Jsi pozván. Můžeš přijít. Je tam místo pro tebe. Není to exkluzivní klub.“ Pro ty, kdo jsou uvnitř, je to připomínka: „Nezapomeňte toho, kdo přichází, přivítat. Nezapomeňte ho přijmout. Ne, abyste mu dávali najevo, že vy si myslíte, že jste něco extra.“

Bratři a sestry, tady tímto Ježíš zakončil nějakým způsobem to vyučování apoštolů. Bylo to takové vyučování, jak se říká, do vlastních řad. Chtěl jim říct a chce to říct i nám: Takové ty, nechci říct přímo půtky, ale i vůbec takové ty myšlenky toho, kdo je víc, kdo je míň, kdo má větší zásluhy a tady toto, ať už v té rovině jednotlivců, anebo v rovině kolektivní, nejsou k ničemu. To totiž vede k rozdělení. Vede to k roztržkám a k nepokoji. Naopak, jestliže člověk přijme tu myšlenku: „Ano, jdeme za Ježíšem, od něho se učíme, jeho jméno následujeme, u něho je místa dost,“ tak toto potom dává radost, dává to pokoj. A to je přece to, o co nám jde.

Člověče, dobře si rozmysli, čemu obětuješ svůj život

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.09.2015 - pondělí, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Václava

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Mdr 6,9-21](#); ž. [Žl. 1 Kron 29](#); 2. čt. [1 Petr 1,3-6;2,21b-24](#); evang. [Mt 16,24-27](#);

Svátek nebo slavnost svatého Václava nám dává příležitost uvědomit si zase několik snad asi faktů, prostě skutečností, se kterými musíme nějak v životě počítat. Tou první skutečností je to, že vlastně všichni čeští světcí z toho prvního období jsou mučedníci. Tedy vyznávat víru v tomto prostoru nikdy nebylo jednoduché a vždycky bylo od člověka očekáváno určité nasazení. Ne všichni byli mučedníci, ale hodně.

Když se zastavíme vlastně u prvních dvou, u Ludmily a u Václava. Ludmila je takovým symbolem člověka, který to křesťanství předává, jak by se to řeklo, uvnitř – uvnitř rodiny, mohlo by se říct, potichu. Její víra, její křesťanství se neukazovalo navenek, nebyla to nějaká manifestační zbožnost, ale byla to zbožnost každodenní, všedního dne, ale kontinuální, pořád. A proto vlastně byla takovým velkým příkladem, nebo jak bych to řekl, tato její tichá zbožnost, příklad víry prostě inspiroval.

Václav, to je zase právě ten člověk, který stojí v čele a všichni se na něho dívají. Ludmila byla víc v pozadí. Ale Václav byl ten první a všichni se ptali: „A je opravdu tak zbožný, bere tu víru opravdu tak vážně, anebo je to jenom nějaká hra, že se to hodí, že to zapadá do nějakého nového politického konceptu?“ A on opět tu svoji víru dokázal vyznávat kontinuálně. Byl to člověk, který neměnil názory. Ne že by se jeho názory nevyvíjely, ale nebylo to v tom smyslu, že by převlékal ty kabáty a obracel to podle toho, jak by se mu hodilo. A v tomto je nám právě vzorem.

A jak jsem říkal na začátku mše svaté, my bychom měli vyprošovat našemu národu lidi, kteří budou v čele a přitom budou dobrým vzorem. Dobrým vzorem ať už po té stránce morální, mravní, ale i vůbec v dalších směrech, v dalších otázkách, aby na ně bylo spolehnutí. Ale znovu bych řekl, každý z nás v určitém slova smyslu stojí v čele, každý z nás je někomu představený, pro někoho je tím vzorem, pro někoho jsme tím prvním, podle kterého se ti ostatní řídí. A tak tady o svátku svatého Václava nestačí jenom říct, že „tam ti nahoře“ se musí nějak změnit nebo by se měli změnit. Jsme to i my. I my jsme v určitém smyslu nahoře a i pro nás má být svátek svatého Václava inspirací.

Takovou tou největší inspirací je právě ten moment, kdy on dokázal odpustit, kdy dokázal odpustit to, že vlastně to celé ne zosnoval, ale zaštilil jeho bratr. I my kolikrát zažíváme určité těžkosti a říkáme si: „Jak je to možné, že se něco takového u nás děje,“ a takhle. Vidíme, že v jistém smyslu každá generace začíná znovu, každá generace znovu se propracovává k určitému standardu a až se to naučí, přijde další generace, a víceméně to jde pořád a pořád dokolečka. Takže i my se vlastně učíme pořád odpouštět. I my jsme těmi, které má Václav tady v tomto inspirovat.

A nakonec bych řekl to, co bylo v dnešním evangeliu. Tam se říkalo: „Kdo ztratí svůj život pro mě a pro evangelium.“ Ježíš, když mluví o té ztrátě života, tak nemá na mysli ani tak to, že někdo ten život položí opravdu jako mučedník, ale Ježíš má na mysli to, že člověk vždycky něco v životě si postaví jako cíl, nějakou metu, a pro tento cíl, pro tuto metu ztrácí svůj život. Svým způsobem otec nebo matka ztrácí život pro své děti, protože se jim věnují, vychovávají je a takhle. Někdo ztratí svůj život, protože buduje kariéru, já nevím, třeba v zaměstnání nebo v té politice nebo kdekoliv jinde. Někdo ztratí svůj život, že buduje, třeba nějakou stavbu. Prostě my bychom dneska řekli, obětuje se tomu. A Ježíš tady říká v tom kratičkém úryvku, který jsme slyšeli: Člověče, dobře si rozmysli, čemu obětuješ svůj život, pro co ho ztratíš, protože ten život není zas tak dlouhý a máš jenom jeden.“ A každý den, který uplynul, tak uplynul, už ho nepůjde vrátit. A jestliže ho ztratíš, obětuješ pro něco, co nemá cenu, tak je to opravdu velká ztráta. Naopak zase, když ho takhle nabídneš nebo věnuješ něčemu, co přinese užitek, i ty budeš spokojený.

A ten svatý Václav svým způsobem ten život vlastně ztratil dvakrát. On budoval skutečně ten stát a chtěl, aby se naše země zařadily mezi civilizované křesťanské země a tomu vlastně věnoval svůj život. Takže v tomto smyslu on ten život už ztratil. A pak ho ztratil jako mučedník pro víru, pro evangelium.

Ať nás tedy jeho příklad i to dnešní evangelium, ať nás dovede k tomu, abychom se zamysleli nad tím, pro co ztrácíme svůj život, aby to bylo něco skutečně pořádného, něco co vydrží, a ať nás příklad svatého Václava vede k tomu, abychom byli dobrým příkladem těm, kteří jsou nám svěřeni,

abychom dokázali svůj život prožívat v určité kontinuitě, a když je potřeba, abychom vydali svědectví, které bude jasné, pevné a bude o tom, že i my patříme k Pánu Ježíši a Ježíš a jeho evangelium je to hlavní, co v životě máme a čím se řídíme.

Kéž se nám to s Boží pomocí a na přímluvu svatého Václava podaří.

Neztratit schopnost mít rád

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.10.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

27. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 2,18-24](#); 2. čtení [Žid 2,9-11](#); evangelium [Mk 10,2-16](#);

Bratři a sestry, dnešní evangelium a první čtení jsou velmi úzce propojeny. Ježíš se také vlastně odvolává několikrát na to první čtení. Přišli farizejové a zeptali se, ale ptají se proto, že ho chtějí přivést do úzkých. Ptát se tady s tímto úmyslem je skutečně ďábelské. Ten vztah je v tom špatně nastavený. Oni vlastně už tím říkají: „Ty jsi náš protivník a my tě chceme zničit.“ A toto nás odkazuje už v teď v tuto chvíli okamžitě na ty stránky Starého zákona, kde Bůh konstatuje a říká: „Není dobré, že je člověk sám.“

Když mluví Písmo svaté o tom, že Bůh stvořil člověka, tak říká, že Bůh ho stvořil k svému obrazu. V čem jsme obrazem Božím? No, jednak v tom, že jsme dostali rozum, cit a svobodnou vůli, a potom také v tom, že jsme stvořeni k tomu, abychom náš život žili ve vztazích, ve společenství tak, jako Bůh nežije sám, ale žije ve společenství tří osob. A to je první taková hluboká myšlenka celého toho textu nebo obou těch textů.

Ježíš, když odpovídá těm farizejům, tak říká: „Na počátku, při stvoření...“ On chce říct: „Dívejte se na ten začátek, kde to všechno bylo dobré, neporušené, a snažte se, aby to takhle neporušené bylo i ve vašem životě.“ Svatý Marek tam schválně zdůrazňuje to, že se ptají ti farizejové a že se ptají učedníci, aby zdůraznil ten rozdíl v těch úmyslech. A samozřejmě vyzdvihuje ty dobré úmysly učedníků. Ti se ptají jako ti, kteří chtějí být poučeni, a ne jako ti, kteří chtějí někomu uškodit. Takže tedy žít ve společenství.

„Udělám mu pomocníka.“ Tedy ten druhý člověk, který stojí vedle mě, byl stvořen a povolán k tomu, aby byl mým pomocníkem. A stejně tak já jsem byl stvořen a povolán k tomu, abych byl pomocníkem jeho. Je to nesmírně těžké. Při vědomí všech našich chyb, všech našich slabostí a nedokonalostí je to velmi obtížné. Písmo svaté toto zdůrazňuje i proto, že ta realita v té době byla úplně jiná. V té době bylo možné, aby si muž ženu koupil, v té době většina lidí žila v otroctví, tedy byli podřízeni a sloužili jako prostředek k dosažení nějakého cíle. Chtěl někdo něco postavit, tak si na to nakoupil lidi. A ti lidé často se stávali kořistí, protože když upadli v nějaké válce do zajetí, tak byli prodáni do otroctví. Písmo svaté toto kritizuje a říká: „Ne. Druhý člověk ti nemá být protivníkem, nemá být tvou kořistí, nemá být prostředkem, který ti pomůže dosáhnout nějakého cíle, ale má ti být pomocníkem. A ty máš být pomocníkem jemu.“

Dál to potom pokračuje takovou vsuvkou, kdy Adam pojmenovává všechno kolem sebe. Je tady tím vlastně znovu zopakováno to, že Bůh odevzdal lidem zemi do správy a říká: „Starejte se o to, rozvíjejte to, ať vám to slouží k dobrému. Pamatujte na to, že jednou budete muset vydat účty z toho svého správcovství, z toho, jak jste se tady o toto starali.“

Ale potom se to vrací zpět k tomu, že se hledá pomoc pro prvního člověka, který se jmenuje Adam, hebrejsky člověk je Adamách. Potom dál to pokračuje, muž je Iš a žena je Iša. Už obě ta slova naznačují vlastně, že ti dva patří k sobě nějakým zcela zvláštním způsobem.

Proč je to popsáno tak, že člověk upadl do hlubokého spánku? No, je to obraz. Když člověk totiž spí, tak se takzvaně nemá v moci. Jeho smysly nefungují zcela a ten člověk je vydán napospas nebo je vydán tomu, kdo bdí. A tento obraz je zde použit schválně, aby žádný člověk nemohl říct druhému člověku: „Ty mi vděčíš za život.“ Za život vděčíme Bohu. My jsme pouze správci toho života. Bůh je Dárce. A proto tady vlastně právě ten první člověk je postaven do jakési pasivní role, kdy má přijmout dar, pomoc.

Pouze na tomto místě se říká: „Je to konečně kost z mých kostí a tělo z mého těla.“ Pouze na tomto místě se mluví o té kosti. Na dalších místech se mluví o boku a je použit stejný výraz, který se používá pro boční stěnu domu, chrámu, svatyně, svatostánku, ale taky oltáře. Všechna tato místa, dům, chrám, svatostánek, svatyně, to jsou místa, kde se lidé shromažďují, aby byli spolu a aby se cítili v bezpečí, aby jim tam bylo dobře, aby tam něco třeba slavili. A proto Písmo svaté používá tento slovní obrat, aby připomnělo a naznačilo, co mají lidé spolu vytvářet a o co mají usilovat především manželé – o to vytvořit ten bezpečný prostor, kde bude dobře, kde bude dobře všem, kteří tam přijdou.

Dostáváme se k tomu momentu, kdy ve Starém zákoně a potom Ježíš opakuje tu větu: Proto opustí muž otce i matku a přidrží se své ženy a budou jeden člověk. Písmo svaté v tom Starém zákoně tuto větu říká ze dvou důvodů. Za prvé, jednak realita byla úplně jiná. Fungovalo to v okamžiku, kdy ta společnost byla takzvaně matriarchální, kdy byl matriarchát. To znamená, že ženich odešel ze svého kmene a přidal se ke kmeni, kde žila jeho budoucí manželka. On ztratil postavení, ztratil veškeré výsady, přišel do nového prostředí jako ten „nový“ a musel si tam vybudovat nějakou pozici. V době patriarchů a v době Pána Ježíše ti synové zůstávali doma. Nikam nešli. Naopak ta žena přicházela, přidávala se ke kmeni toho svého budoucího manžela a ona si musela vybudovat postavení.

Ale navíc a proč se to tady říká, proč to tady je a proč to Ježíš opakuje, je to proroctví. Je to proroctví, které se vztahuje na Ježíše. On opustil veškeré své výhody, které měl u Otce, a přidal se k nám. Přidal se k nám lidem a stal se nám podobný ve všem. Tuto myšlenku rozvíjí potom hlavně svatý Pavel. Říká: „Ježíš je ženich, církev, věřící, my lidé, my jsme ta nevěsta.“ Ježíš, ženich, si bere svou nevěstu, která na tom není zrovna dobře, potřebuje zachránit, a Pavel říkal, on ji očistí, on všechno udělá, aby potom byla krásná, aby byla bez vady. A tady už zaznívá toto proroctví, že Ježíš se zřekne všech svých výhod a přidá se k nám a vyvrcholí to v okamžiku, kdy za nás zemře na kříži.

A když se ještě vrátíme k tomu, na co se ptají ti farizejové. Mluví o tom rozvodu. U toho rozvodu platilo to, že vždycky pokud muž zapudil svoji manželku, tak musel vrátit věno. V okamžiku, kdy za tu ženu něco zaplatil, tak mu to nikdo nevrátil. Důvody toho rozvodu byly značně laxní. V době Pána Ježíše žil nějaký rabín, který se jmenoval Šamaj, a ten říkal, muž může zapudit manželku v okamžiku, kdy ona je mu nevěrná, nevěra muže se nepočítá. Potom byl rabi Hilel a rabi Hilel dokonce říkal, k tomu aby muž zapudil ženu, stačí, když ta žena připálí jídlo v hrnci. Takže do tohoto spektra, kde si každý v podstatě mohl udělat, co chce, Ježíš přichází a jde ke kořeni. „Co vám přikázal Mojžíš?“ Teď oni opakují, co řekl Mojžíš o tom rozlukovém listu, o tom vrácení toho věna a takhle, a zdůrazňuje a říká: „Mojžíš to neudělal proto, že takhle by to bylo dobře, ale protože Mojžíš chtěl posílit práva té slabší strany. Chtěl nějakým způsobem se zastat toho, kdo je slabší.“ Nikdy Mojžíš neřekl: „Takhle je to v pořádku a takhle to má být.“ On vycházel z toho, je tady nějaká reálná situace a je potřeba pomoci, zastat se toho, kdo je ten slabší.

Ježíš, jak jsem říkal, jde pořád ke kořeni a říká: „Pro tvrdost vašeho srdce.“ Tam je použitý termín, řecky je to sclero cordia. Latinsky vlastně cor cordis je srdce a scelet je naše kostra. A srdce má jiný význam, jinou funkci než naše kostra. Kostra je pevná, drží pohromadě. Srdce je sval, který pracuje, který funguje, který se svírá a rozevívá. V okamžiku, kdy se přestane srdce svírat a rozevírat, přestane pumpovat krev, člověk umírá. A Ježíš těm farizejům a nám všem chce říct asi tolik: „Vy lidé jste dostali tu schopnost mít rád, mít ráda. Jestliže ve vás ta schopnost mít rád, mít ráda umře, jestliže ji ztratíte, tak jste přišli o všechno. Váš život ztrácí smysl a jste mrtví. Jste v nebezpečí, že můžete přijít, že můžete ztratit tu schopnost mít rád, mít ráda. Buďte si vědomi toho nebezpečí, že to tady je, že to existuje a braňte se proti tomu. Braňte se proti tomu a chraňte si, abyste pořád tuto schopnost měli, aby vám nikdy nechyběla.“

Potom dál to vlastně ještě jednou zopakuje, když říká: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuje.“ Rozloučit, rozdělit. Co to znamená? Když vezmu nějakou neživou věc, kterou rozloučím, rozdělím, když rozdělím tady tuto knihu, kterou mám před sebou, roztrhnu ji na dvě půlky, tak to bude k ničemu. Nikdo si ji nepřečte, protože bude část chybět. Když rozdělím, rozloučím živou osobu, bude to ještě horší. Rozdělit živého znamená zabít ho. A Ježíš tedy varuje před tím kořenem. To všechno dál jsou potom důsledky a následky, se kterými třeba i současný svět si neví rady. Ale ten základ je v tom neztratit schopnost mít rád, mít ráda. Pokud člověk cítí, že ji nějakým způsobem ztrácí, tak by měl prosit. Měl by se dívat na Ježíše a vzpomenout si právě na to, co jsme tam slyšeli: „Ano, Pane, ty ses vzdal svých výhod a sjednotil ses s námi. A to je posila, to je důvod, proč i my chceme mít rádi.“

Když se nás někdo ptá, proč Ježíš udělal všechno to, co udělal, tak říkáme: „Protože nás měl rád, protože nás má rád.“ Protože jsme to slyšeli mockrát, tak to zní jako fráze a nám se z toho ztrácí ten obsah. Je na čase, abychom usilovali o to vrátit ten obsah do té věty, abychom se naučili vědět, znát a konat, co to obnáší mít rád, mít ráda.

Život je o tom právě říct ano

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.10.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

28. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 7,7-11](#); 2. čtení [Žid 4,12-13](#); evangelium [Mk 10,17-30](#);

Chtěl bych se zastavit u dnešního evangelia. Pokud by si to někdo z vás chtěl doma najít, tak pohybujeme se v Markově evangeliu v desáté kapitole. My jsme z desáté kapitoly četli už minule. Tam bylo o manželské rozluce, a pak tam byl takový odstaveček o tom, jak ty matky přinášely děti k Ježíšovi a učedníci jim to zakazovali. A Ježíš říká: „Nebudete-li jako děti, do Božího království vůbec nevejdete.“

A právě vykladatelé Písma, vykladatelé Markova evangelia říkají, že tady tento odstaveček o dětech, matkách, učednících úzce souvisí s tím, co jsme slyšeli v dnešním evangeliu. Že ty děti a ten bohatý mladík, že to tvoří dva protipóly, dva protiklady, a na těchto dvou protikladech Ježíš opět vyučuje.

Co se snaží Ježíš vysvětlit? První věc je ta, že každý z nás je bohatý mladík, každý člověk je bohatý mladík, protože každý z nás si na něčem zakládá a něco považuje za jistotu. U toho člověka to byly peníze, majetek. Ale ono to může být i něco jiného. V dnešní době takovou jistotou nebo tím, na co člověk spoléhá a do čeho hodně investuje, je třeba zdraví. Ten ideál krásy a ideál zdraví.

Ale vezměme to od začátku. Ten člověk přichází a říká, co musím udělat, abych dostal věčný život. Je tam v podtextu, kolik musím zaplatit, abych se dostal do nebe. On myslí možná opravdu peníze. Ale taky by se to mohlo říct, kolik musím rozdat, abych se dostal do nebe. Anebo kolik musím odříkat modliteb, abys mě tam, Pane, přijal? Kolikrát musím někam přijít, kolikrát se musím postit a podobně, abych se dostal k tobě? A Ježíš bourá tuto, řekli bychom, téměř tržní ekonomiku a říká: „Je to záležitost přijetí daru.“ To dítě. Jestli nebudete jako dítě a nepřijmete ten dar, tak do toho království nevejdete. Protože to není o tom, co musím, ale co můžu. Co musím, do toho se zpravidla dostáváme my, lidé. My si stanovujeme, co musíme. A Ježíš říká: „Nemusíš vůbec nic, ale můžeš přijít. Můžeš se mnou mluvit a já budu rád. Já tady na tebe čekám. Já budu rád, když budete spolu, když si na mě uděláš čas. Ale je to o tvé svobodné vůli. Ty můžeš. Jsi pozván a záleží na tom, jestli to přijmeš.“

Jak je to, když dostane dítě dar? Dítě neřeší peníze a tady toto. To je mu všechno vzdálené, to nechápe. Ale dítě vidí toho dárce, maminku, tatínka, babičku, dědečka, kohokoliv dalšího, jak mu něco dává, tomu dítěti zasvítí oči, usměje se, a pokud už je to dítě způsobně vychované, poděkuje. Pokud je to dítě spontánní, tak uteče a jde si hrát s tou věcí. Ale přijme ji, považuje ji za svou a je šťastné. A toto by chtěl Ježíš pro každého z nás.

To o tom bohatém mladíkovi vypráví právě o vnitřních pnutích, o vnitřních bojích, soubojích, které se odehrávají v nás kvůli různým věcem. To napětí má právě různé motivy, ale zpravidla je to tak, že člověk v něčem nebo něco považuje za svoji jistotu. A teď je potřeba posoudit, jestli je ta jistota správná nebo falešná. Správná jistota, to bude taková jistota, která člověku přináší pokoj, radost, vyrovnanost, štěstí, harmonii. A ono je to v podstatě vždycky nějak blíž nebo dál k tomu Ježíšovi. Ty falešné jistoty přinášejí to rozdělení, neklid, ty vnitřní boje a to, že člověk je takový rozdělený. A podle toho se pozná, že to je ta jistota nějakým způsobem falešná, nepravá.

„Ježíš na toho člověka pohlédl s láskou.“ Ježíš vlastně mu říká nebo vyjmenovává přikázání a říká: „Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš, nevydáš. Nebudeš podvádět. Ne. Všechno je tam „ne“. Mimo toho cti svého otce a svou matku je to všechno negativní. Jestliže člověk zachovává takto přikázání s tím, že tohle nedělám, tohle se varuji, tohle nesmím, tohle mám zakázané a tak, tak se těší, až to zakázané mít nebude. Svazuje ho to, štvě ho to. A i tady toho člověka to zřejmě nějakým způsobem svazovalo. Proto Ježíš mu říká: „Něco ti chybí. Tobě chybí ten pozitivní náboj, to ano. Ty tam máš pořád nějaké ne, ale život není o tom ne. Život je o tom právě říct ano.“ Říct: „Ano, Ježíši, já tě přijímám. Já to беру, to co tady všechno je kolem mě. Já se z toho raduji.“ A toto ten člověk nedokázal, měl v sobě blok. A Ježíš na něho pohlíží s láskou a neodsuzuje ho za to, že ten člověk není v tu chvíli schopen ten blok odstranit, překročit, ale Ježíš mu dává čas.

Ten příběh je otevřený a nás samozřejmě zajímá, kdo to byl. Kdo byl tento člověk, o kterém tady Marek říká: „Přišel nějaký člověk.“ Matouš říká „mladý člověk“. Lukáš dokonce říká „bohatý“. Lukáš ho popisuje jako člověka, který je takzvaně orientovaný, rozvinutý, má vychování a tady všechno

toto, a přesto jsou v něm tady ty vnitřní souboje, ten vnitřní neklid. Kdo to asi je? Z toho, jak je to tady napsáno, tady je „nějaký člověk“. To je z té vnější strany. Ale ta věta: „Ježíš na něho pohlédl s láskou,“ tu větu je možné číst ještě jinak: „Ježíš, který do něho viděl zevnitř.“ A takhle to napíše už jenom někdo, kdo ví, co tam bylo vevnitř, jaký ten konkrétní zápas tam v tom vnitřku byl. Takže mnozí vykladaatelé Markova evangelia se přiklánějí k názoru, že je to sám Marek, jehož rodina byla velmi bohatá. Jeho rodině patřilo Večeřadlo, a tedy měli toho hodně. A Marek se jako mladík doslova motal kolem Ježíše a kolem učedníků. A objevuje se tato postava podruhé v evangeliu. Objevuje se tam na Zelený čtvrtek v Getsemanské zahradě, kdy velekněží nebo sluhové velekněží a jejich vojáci odvádějí Ježíše právě k výslechu u velekněze a Marek, který už spal, vstal zamotaný do látky, ve které spal, a díval se, co se děje. A ti vojáci začali honit i jeho a on jim tam to plátno nechá a uteče nahý. Právě ti vykladaatelé říkají, v tu chvíli ten Marek dokázal překonat ten blok. V tu chvíli ten Marek nechal všechno to, co ho od Ježíše oddělovalo a v tu chvíli se stal Ježíšovým učedníkem.

Pro nás má být ten příběh povzbuzením, že Ježíš přes naše chyby a nedokonalosti se na nás dívá s láskou, že dokud žijeme na této zemi, pořád máme čas na tom zapracovat a že Ježíš je ten, který vidí ty naše bloky, ty naše vnitřní zápasy, moc a moc nám fandí a přál by si, abychom byli šťastní, abychom byli spokojení a abychom dokázali ty vnitřní zápasy nějakým způsobem rozřešit tak, aby se v nás nic nehádalo, abychom nekřičeli: „Ne,“ ale abychom řekli ano ke všemu, co nám Ježíš nabízí.

Lidské plány sladit s těmi Božími plány

P. Mgr. Václav Rychlý, OPraem

18.10.2015

29. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 53,10-11](#); 2. čtení [Žid 4,14-16](#); evangelium [Mk 10,35-45](#);

Kdo by z nás se nechtěl vracet domů, a já jsem před dvěma měsíci už definitivně vypadl z hnízda, odřízl pupeční šňůru a odstěhoval se z Tišnova do Brna. A tak už podruhé jsem tam byl na návštěvě, protože včera dopoledne jsem měl křtiny v Tišnově a dneska jsem ráno sloužil v osm na Rudě, tak jsem přespal v Tišnově, objednal jsem si tam v penzionu ubytování a pochopitelně jsem večer využil a zašel jsem do hospody za kamarády a poseděl jsem v baru na náměstí. No, a bylo docela plno, po výplatách to je většinou na těch maloměstech živější v těch podnicích, než když je to vysoký datum. Seděl jsem tam u baru a bylo tam vedle mě jedno místo volný a večer z Brna přijela jedna slečna a sedla si tam vedle mě. Ona mě evidentně znala, připomínala se, ale já do dneška nevím kam ji zařadit, ale to je jedno. Začala vykládat, že byla na nějakém firemním večírku v Brně jejich velké firmy a tak dál. Měla nějaký převlek, členku s ozdobou, tak jsem ji pochválil, že vypadá jak princezna :), a tak dál, takže komunikace byla navázaná. A že prostě se umístila v té firmě mezi pěti sty zaměstnanci, že byla pochválená a že ji maminka z toho firemního večírku vezla z Brna do Tišnova autem a že se jí snažila po cestě prostě ten svůj úspěch přiblížit, aby ji taky ta maminka pochválila. A když se jí to nepodařilo ani napodruhé, vždycky ji ta maminka nějak odbyla, tak že jí to prostě řekla nějak radikálněji a maminka se rozplakala. A ona to považovala jako takové zadostiučinění, že tu maminku k něčemu přiměla a že prostě v nějaké té sebereflexi, že špatně jednala, tak že se rozplakala.

No, já jsem na to řekl takovou věc, která se jí nelíbila, že rodiče vychovávají děti a děti nemohou vychovávat rodiče. A to se jí nelíbilo. V jejích letech mně by se to taky nelíbilo, pochopitelně. Člověk musí vždycky někde dorůst, dozrát. A taky vím, že kolikrát svým jednáním nebo neuváženým slovem jsem taky tu maminku rozplakal, a dneska, když ji nemám, tak mně to mrzí a stydím se za to. Ale k tomu člověk musí vždycky nějak dospět, dorůst a pochopitelně přes ty různé klopýtání a tak dále.

A ten náš dialog s tou slečnou se odvíjel dál v takových trošku různicích. Ona vykládala, jak prostě už čtyři měsíce pracuje v té firmě a tak dál a jak prostě se tam uplatňuje a buduje tu kariéru. Já jsem jí na to říkal takovou zkušenost s jednou kolegyní z věznice. Ona u nás dělá psycholožku, byla na mateřské a brzo se poté mateřské vrátila zpátky. A já jí říkám: „Alenko, kdo se ti stará o dítě?“ A ona říká: „Maminka. Já jsem spěchala zpátky do zaměstnání, protože chci v té věznici budovat kariéru.“ Já říkám: „Nepřipadá ti to divný, budovat si kariéru v kriminále? Vždyť to je dekadentní.“ Tak jsme se tomu oba zasmáli. :)

Budovat si kariéru. No, určitě. Určitě si všichni nějak budujeme prostě nějaký postavení v zaměstnání, abysme byli vážení, abysme něco dokázali. Peníze ke svému životu potřebujeme, bez nich to není jednoduchý. Ale člověk by měl tak nějak moudře vážit. A co vlastně je důležité.

V dnešním evangeliu jsme slyšeli o tom, jak apoštolové mají takové různice s Pánem Ježíšem, podobně jako jsem měl ty různice, proto jsem o tom hovořil, s tou slečnou u toho baru, kdy jsme těžko hledali nějakou společnou řeč. Tak podobný různice mají apoštolové i po těch třech letech, kdy mluví s Pánem Ježíšem.

Trošku to vezmu ze šířeji. Když vycházejí apoštolovat a vyhánět ty zlé duchy, tak několikrát se jim to podaří a očekávají nějakou odměnu a pochválení a Pán jim říká: „Pojďte si odpočinout.“ Trošku mírní takovou tu jejich pýchu z toho, že se jim něco podařilo. A jindy se jim to zase nepodaří vůbec a jsou zklamaní, a proč se nám to nepodařilo? Jindy jsou konfrontováni s tím, že někdo, kdo nepatří mezi ně, dvanáct, tak stejně úspěšně vyhání zlé duchy. A Pán Ježíš jim říká: „Kdo není proti mně, tak je s námi.“

Po Poslední večeři, kdy Ježíš se jim vlastně úplně vydává: „Toto je mé tělo, toto je má krev,“ tak pořád jsou tak nějak zahledění do těch svých plánů a nepochopili nic. A přicházejí synové Zebedeovi s tou otázkou anebo prosbou: „Pane, dej nám něco ze své slávy. Až přijdeme do Jeruzaléma (oni nemyslí na to Boží království) a bude ten převrat a ty se staneš tím židovským králem, tak ať máme ty nejlepší ministerský křesla. Ať prostě máme podíl na té tvé slávě a moci, kterou budeš mít, a tak dál.“

A Ježíš je tak trošičku nechává v tom jejich sebeklamu, vypráví jim o tom kalichu utrpení, který budou pít s ním, a převádí je na jinou notu, kdy jim říká: „Kdo chce být mezi vámi první, ať je poslední. A ať je služebníkem všech, ať je otrokem všech.“ A oni nechápou a teprve v souvislosti Velkého pátku a Velkonočního jitra dozrají a pochopí, co je to sloužit. A tak oni potom sami tou cestou jdou a je dobře, že evangelisti nám apoštoly nepopisují jako nějaký dokonalý prefabrikáty z nebe, ale jako lidi z masa a kostí, kteří uvažují podobně jako ty nebo já a kteří se potýkali se stejnými slabostmi jako my. Kteří taky měli svoje plány a museli je někdy trošku bolestně sladit s těmi Božími plány.

A to je to důležité, proč se tady setkáváme a proč o tom hovoříme. Aby i my jsme dokázali ty svoje plány, který máme, ty lidský, sladit s těmi Božími plány. Abysme nebyli zahledění jenom do svého dneška nebo zítřka tady v tomto prostoru a čase, ale abysme mysleli trošku dál.

A tak je zapotřebí vždycky, když se pro něco rozhodujeme, něco plánujeme, něco ve svém životě považujeme za strašně důležitý, abysme se takovou sebereflexí zeptali, co mně to prospěje pro můj život věčný. Pamatovat, že i když peníze jsou důležité, že na pohřební rubáš se peníze nešíjí. Co mně to pomůže, když jsem si opravil v Brně byt, ale nevím, jestli tady budu ještě zejtra, jak dlouho ho užiju a já nevím co ostatního.

Výhrou člověka není to, že mu všichni slouží, ale že on může sloužit těm druhým. Nemyslím si, že štěstí kolegyně spočívá v tom, že chodí do práce a prostě vybuduje si třeba nějakou kariéru od toho psychologa možná na nějakou vedoucí nějakýho oddělení nebo něco takového, ale možná právě v tom, co ne úplně ještě chápe, že třeba uvaří dobrou oběd manželovi, že uvidí rozzářené oči svých dětí, štěstí třeba o Vánocích nebo něco podobného. To jsou ty střípky štěstí, které člověka někde posouvají dál. A platí se pochopitelně za to.

Když chlap opraví barák anebo se postará o zahradu, tak mu zůstávají na ruku mozoly. Když maminka se stará poctivě o tu rodinu, aby bylo uvařené, uklizené, vyžehlené, tak se za to platí šedinama. Ale člověk poznává, že mu to přináší štěstí. Ne, když jsem zahleděný sám do sebe a prostě sobecky žiju na úkor všech, ale když dokážu rozdávat a sloužit.

Zprostředkovává nám to štěstí v tomto prostoru a čase, ale možná ještě něco víc. My bychom měli moudře vážit, co mně zprostředkovává život věčný, co mně zprostředkovává štěstí v životě věčném a podle toho se rozhodovat. A vždycky, když něco chci a plánuji, tak co mně to prospěje pro věčnost. Nesmíme zapomínat, že všichni budeme jednou muset projít tou těsnou branou a moudře važme, co nám ten průchod usnadní.

Amen.

Rozpoznáváš v Ježíšovi svého zachránce?

P. Pavel Hertl, SDB

25.10.2015

30. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 31,7-9](#); 2. čtení [Žid 5,1-6](#); evangelium [Mk 10,46-52](#);

Radostná Boží zvěst ať nás osvobodí od hříchu.

Timájův syn Bartimaios. Je to vlastně dvakrát řečené totéž, bratři a sestry. Dětem popřejem, ať mají v sakristii hezkou bohoslužbu slova, ať se jim tam líbí a my se zamyslíme nad Božím slovem, které k nám dnes promlouvá.

Bart je v hebrejštině syn. Bartimaios, syn Timájův. Čili Timájův syn Bartimaios znamená, že je to tam řečeno dvakrát za sebou. A jak asi také mnozí víte, Izraelité byli velmi poeticky založení a třeba žalmy jsou často veršované, ale jinak, než bychom to čekali. Nemají zvukovou shodu, ale ten rým se projevuje tím, že je tam stejná skutečnost opsána dvakrát za sebou. A to je prosím pěkně hebrejský verš. Takže i to dnešní evangelium je uvozeno vlastně veršem.

Byl nemocný nebo spíš postižený ten nevěřící, protože on byl jinak v pořádku. Ale byl slepý. Tento člověk nebyl jediný, kterého tam v té době Ježíš potkal, ale dá se říct, že je to opravdu ukázkový nemocný nebo postižený, protože za prvé neseděl tam jen tak nečinně. Informoval se, poslouchal. Víme, že slepí mají mnohem lépe rozvinuté ostatní smysly, především sluch a hmat. On si dobře nechal zjistit a vyprávět o tom, kdo to je ten nový rabi z Nazareta, Ježíš, co dělá, co učí a v hlavě si to dal dohromady a řekl si, tohle nemůže být nikdo jiný, než ten, kdo je slíbený proroky. A proto když slyší, že přichází Ježíš Nazaretský, tak na něho volá: „Synu Davidův, Ježíši!“

Syn Davidův byl vznešený titul pro očekávaného Mesiáše. Zajímavé je, že Ježíš ho zase nechá zavolat dvakrát. Možná je to zase Markova interpretace, je to zase verš, a ptá se ho: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“ Ptát se slepého, co pro něj můžeme udělat, je to trochu nelogická otázka. Takový člověk potřebuje jedinou věc. Tady se ptá někdo, kdo ví všechno. Proč se Ježíš ptá slepého, co chce, aby pro něho udělal? Ježíš se ho neptá, protože by to nevěděl anebo protože by to nebylo zjevné, ale proto, aby ho povzbudil, aby v jeho srdci probudil ještě větší touhu po uzdravení nejen tom tělesném, ale po uzdravení a naplnění i jeho srdce.

Ten slepý měl velikou touhu vidět a poznávat. A zase oko a poznání není jenom symbolem toho fyzického světla a poznání, jak to okolo nás vypadá, ale v řeči Písma svatého evangelií je znamením poznání pravdy o Bohu, vidět znamená rozumět a znát. A tak to zvolání tohoto slepce: „Mistře, ať vidím,“ nemůžeme chápat jenom v tom smyslu, ať opět mám uzdravený fyzický zrak.

Víme, jak to dopadlo. Ježíš mu dává zdraví těla, ale zároveň potvrzuje jeho hlubokou touhu po poznání Mesiáše a na závěr je jenom stručná věta svatého Marka: Vstal a šel tou cestou za ním. To byl nový začátek dalšího učení Kristova.

My, když jsme nemocní, tak jdeme k lékaři. Máme spoustu různých oddělení, dneska je to už všechno přesně rozdělené. Jinam jdeme se zubem, jinam s hlavou, jinam s břichem, jinam s kolenem a mohl bych dlouho pokračovat, to nebudu dělat. Ti lékaři jsou lidé, kteří nám chtějí mnoho pomoci. Musíme si vážit jejich služby. Dlouho se musí namáhat studovat a i po promoci, kdy se stanou magistry, kdy se stanou mediky, tak stále ještě dál se vzdělávají, takže máme oprávněně velkou úctu k jejich práci. Nicméně není to to nejdůležitější v našem životě, protože známe i lidi, kteří jsou velmi nemocní, kteří třeba ví, že se už nikdy úplně neuzdraví, a přesto žijí plnohodnotný a šťastný život a jsou často i požehnáním pro své okolí.

Tady byste mohli vy zvednout ruku a říct: „Znám takového člověka, tuhle rodinu, která se třeba stará o postižené dítě a vůbec si nestýská, čím že je to Bůh potrestal, ale vnímá to jako požehnání, že mohou tolik lásky přijímat a tolik jí dávat. Ne. Zdraví opravdu není ta nejvyšší hodnota, i když je to vysoká hodnota, hodně vysoká.

Takže mějme v úctě lékařskou vědu a všechny, kdo se jí poctivě věnují a kdo nám pomáhají, abychom zbytečně netrpěli. Ale jsou i nemoci, které vyléčit nemůžeme, ještě i dnes. Dneska už to není ohrožení slepým střevem nebo neštovicemi, které by nás přivedlo do hrobu. Víme, že tyto nemoci lékařská věda zvládá. Ale i dnes jsou takové choroby, s kterými si nevíme rady. A zdá se, že čím je život člověka delší, tím víc se jich vynořuje. Nechci teď tady rozebírat, proč to je a co s tím

máme dělat, jenom chci konstatovat, že nemoc je průvodním znakem lidského života. Takže když někdo je nemocný, může si říct: „Chvála Bohu, ještě žiji.“

A o co tedy jde? Ježíš přichází, aby nás zbavil utrpení, někdy i toho fyzického. Ale víme, že i v jeho době neuzdravil všechny a asi to ani neměl v plánu. On přišel s něčím důležitějším. Řeknete, co může být důležitější než lidské zdraví? No, to je právě to. Co je důležitější než lidské zdraví, je něco takového? Ježíšovi nikdy nešlo jen o trápení, jen o nemoc, jen o utrpení. Protože vidí Ježíš člověka v plnosti jeho možností, co by mohl udělat, kdyby byl zdravý a co by mohl udělat, kdyby byl uzdravený od hříchu, kdy byl naplněn Boží milostí, kdyby byl naplněn Božím Duchem. Ježíš vidí tedy, jak je potřebné a vidí také, jak je možné zachránit celého člověka, jak ho zachránit navěky. Ne na dvacet, třicet, padesát, osmdesát, sto let.

Nebo jinak, Ježíš tedy nechce jen získat pro nějakého člověka zdraví a můžem si to říct každý sám za sebe. Ježíš nechce jenom moje zdraví, ale on chce mne celého získat pro Boha, získat mne pro věčnost. Proto je tak důležité, že ten slepý žebrák, i když je slepý, tak přitom dobře vidí v Ježíšovi Božího Syna, Mesiáše. A proto je tak důležité, že potom se rozhodne jít za Ježíšem.

Věda, lidská dovednost, lidský pokrok jsou tedy důležité a vážíme si jich a všech, kdo nám skrze to prokazují dobro. Je to Boží dar lidstvu, Boží dar člověku, že už toho tolik člověk poznal. Ale dnešní evangelium nám klade jinou otázku. Klade nám otázku, na kterou máme odpovídat svým životem. Kdo tě může zachránit navěky? Kdo tě může zachránit od hříchu? Rozpoznáváš nebo vidíš také ty v Ježíšovi svého zachránce?

To je zásadní otázka, přátelé. Jestli Ježíš není můj zachránce, tak co mně je po něm a jeho evangeliu. Ale jestliže Ježíš je můj zachránce, jestliže mě vykoupil, uzdravil od hříchu, jestliže je Božím Synem, tak musím jít za ním. Není jiná volba. Buď ano, nebo ne. Nebo spíš ne, nebo ano. Ať tedy náš život je stálým ano vůči Ježíšovi, který nám nejen nabízí a získal plnost života, ale on také je schopen nám ji dát. On nám ji dává. Přijměme ji i dnes, i v dnešním setkání s ním, a naše přijetí Krista ať je potvrzením toho, že chceme, aby on přijímal nás. Vzpomeňme si na to dnes při svatém přijímání. Pane Ježíši, já přijímám tebe a děkuji ti za to, že ty přijímáš v této chvíli mě.

To jsou ti, kdo přicházejí z velkého soužení

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.11.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Všech svatých

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Zj 7,2-4.9-14](#); ž. [Žl 24](#); 2. čt. [1 Jan 3,1-3](#); evang. [Mt 5,1-12a](#);

Bratři a sestry, společně se zamyslíme nad dnešním prvním čtením. V souvislosti se slavností Všech svatých, eventuelně i se svátkem Věrných zemřelých se, věřím tomu, každému z nás vkrádá otázka typu, jak mohu obstát, jak mohu třeba získat tady to, co se tady slibuje. Jak to udělat, abych se dostal nebo byl zařazen tady do toho společenství? A právě ta otázka, kdo obstojí nebo jak obstát, to je otázka, kterou si kladli už Izraelité, je to otázka, kterou si kladou křesťané od počátku. A na tuto otázku odpovídá poslední kniha Nového zákona, Zjevení. Ta kniha odpovídá na další otázky, třeba na otázku, odkud se tu vzalo zlo a podobně.

Tam dochází k takové zajímavé situaci, kdy je to poslední kniha Nového zákona, ale ty knihy, můžeme říci, se dají postavit do jakéhosi pomyslného kruhu a touto poslední knihou Nového zákona se dostáváme zase na začátek k první knize Mojžíšově a ten kruh se tím uzavírá.

Kniha Zjevení vypráví za použití obrazů o tom, co nějakým způsobem čeká věřící, co čeká církev, co čeká celý svět. Nejsou tam vypodobněny nějak konkrétní události, jako že by se mohlo říct, já nevím, ta a ta kapitola odpovídá letopočtu tolik a tolik, ne, ale jsou tam vypodobněny, jak my říkáme, různé typy, různé situace, protože ono se to pořád opakuje v dějinách.

My jsme dnes četli úryvek ze sedmé kapitoly. Pokud budete mít čas, tak si přečtete doma tu kapitolu celou. Kniha Zjevení začíná tím, že Bůh posílá dopisy sedmi církevním obcím. Andělé jim je tam to roznášejí. Potom další je tam zjevení sedmi pečetí. A právě mezi šestou a sedmou pečetí se nachází to, co jsme my dnes četli.

Pečeť na jedné straně, když je něco zapečetěné, tak to znamená, že je to tajemství, že to nemůže přečíst každý, nemůže se s tím seznámit každý. Ty pečete jsou postupně v té knize otvírány, rozlamovány právě na znamení toho, že každý může přijít, každý se může seznámit, každý si může odnést.

My chápeme pečeť také v tom smyslu, jako záruku nějaké kvality, pravosti. Dneska je pečeť často nahrazována nějakou nálepkou nebo nášivkou, kterou lze celkem lehko zfalšovat. Ale tady v tom čtení, které jsme slyšeli, je pečeť ještě znamením vlastnictví. Pečeť byla značka, která byla vyražena, a už to nešlo smazat. A tady když bylo něco označeno pečetí, tak se tím říká, to patří někomu, to je něčí majetek, něčí vlastnictví. A tady jsme slyšeli o zástupu, který je jmenován jako 144 tisíc. Je to počet symbolický. Tisíc znamená nespočítatelné množství a 144 je dvanáct na druhou, což je mocnina těch dvanácti. Znamená to plnost, absolutní plnost. V žádném případě není možné to chápat, jak to chápou třeba svědci Jehovovi, kteří to berou, že je to doslova, že v nebi bude 144 tisíc lidí. Pak až jich bylo víc, tak řekli, to bude to nejvyšší nebe, pak bude nějaká další kategorie. Ale to je vedlejší.

Navíc tady to číslo 144 tisíc, jak jsem říkal, je symbolické, ale mluví o zástupu, určitém společenství, ještě na této zemi. Tam jsou v tom úryvku, který jsme slyšeli, vlastně dva obrazy a v obou těch obrazech vystupují zástupy a ten první zástup se nachází na zemi a je to společenství lidí, kteří, jak potom jsme slyšeli na konci, procházejí velkým soužením. A Bůh jim přichází na pomoc, ujišťuje je, že o nich ví, hlásí se k nim a říká: „Já vás nenechám samotné.“

Tady tento obraz o tom Božím vyvolení, o tom označení, ještě se vztahuje k zachránění Izraelitů z Egypta. Ale tam, jak víme, ti kdo natřeli krví beránka ty veřeje, byli zachráněni. Ti, kdo to neudělali, tam zemřel prvorozený syn. Přešli přes Rákosové moře, viděli mrtvé Egyptany, cítili prostě tu Boží ochranu a toto se událo během několika málo dnů. Okamžitě byli zachráněni, okamžitě cítili tu Boží pomoc. Ale tady, tady už říká Zjevení, že to bude fungovat jinak. Jak? Že to bude fungovat jako v případě Pána Ježíše.

Ježíš na kříži zemřel. Nepřišla žádná legie andělů, nestal se žádný zázrak, zemřel. Pro mnohé to bylo znamení, že je konec. A teprve v neděli, až za nějakou dobu, se ukázalo, že to funguje jinak. My s tím máme taky problém. Já jsem říkal, tu pečeť chápeme jako že je to něčí vlastnictví, něčí majetek, tak když má někdo nějaký majetek, tak to bereme tak, že se o to má starat, aby se tomu nic nestalo, aby se to nezničilo, aby to nedošlo nějaké úhony. A tak my bychom chtěli říkat Pánu Bohu a my mu to i říkáme často: „Tak když jsme teda tvůj majetek, tak se o nás starej, ať se nám

nestane nic zlého.“ Chceme, aby nám tu cestu takzvaně umetl. Ale on říká, tak to nefunguje. Tak to nefungovalo u Ježíše, a jestliže vy chcete být jeho učedníky, tak musíte počítat s tím, že to bude fungovat taky podobně jak u toho Ježíše.

Bůh tedy se k nám hlásí, připomíná a říká: „Jste moje vlastnictví. Já vás znám, já vás budu podporovat, já vám dāl sílu přežít nebo přestat, jak by se to řeklo, to velké soužení, abyste v tom neuvázli, abyste se z toho dostali. Ale musíte počítat s tím, že to bude fungovat podobně jako u Pána Ježíše.“

No, a potom je velká změna. „Potom se podívám, a hle, velký zástup.“ Ted' se ten obraz přenáší do nebe. To už je zástup těch, kteří dosáhli toho cíle. Můžeme říci vlastně, ten první zástup je na cestě, ten druhý zástup je v cíli. A ten první zástup se včlenil do toho druhého. Oba ty zástupy splynuly. Tady už se neříká žádné číslo. Prostě veliký, tak veliký, že by ho nikdo nespočítal.

A popisuje se tady oslava. Oslava, která se těžko líčí, jak to v tom nebi vypadá. I Ježíš říká, oko nevidělo, ucho neslyšelo. A svatý Jan veden Duchem svatým si pomáhá dvěma obrazy, obrazem, řekli bychom, z takové té vlády králů a císařů, kdy na těch mnoha královských a císařských dvorech tehdejší doby ti služebníci si opravdu lehali na zem před těmi panovníky, ti panovníci o sobě říkali: „Já jsem bůh, já jsem ten nejvyšší.“ Tak svatý Jan používá jednak tento obraz nebo to líčení tady z tohoto a říká: „Bůh je ten nejvyšší a Bůh je ten, komu náleží tato úcta. Žádnému jinému člověku.“

A ta druhá část, tak tady si pomáhá zase z dějin izraelského národa, to je to o těch palmách v rukou, o té radosti a tady to, kdy s palmami v rukou, průvody, oslavami, hostinou se slavil svátek Stánků. Bylo to zpravidla na konci června, kdy Izraelité už sklídili úrodu, radovali se a připomínali si ve stanech putování po poušti. Od toho svátek stánků nebo spíš i stanů by se dalo říct.

A tady už, Jan říká, tady už je to stan trvalý. Že jo, stan je symbolem něčeho přechodného, stěhování, ale tady už jde o trvalé jakési společenství, kde je Bůh. On je tím, kdo zajišťuje tu trvalost.

A pořád jsme u té otázky, jak se tam dostat, kdo obstojí. A tady nám odpovídá ten zpěv těch zachráněných: „Za svou záchranu vděčíme našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi. Vlastně se tady říká, ta záchrana, to je dar, který nám byl v Ježíši nabídnut. My známe z filmů, kterým se říká akční nebo katastrofické, jak se celé lidstvo dostane do nějaké velmi svízelné situace, vypadá to, že se to tady celé zhroutí, a naráz se objeví nějaký schopný hrdina, který v poslední minutě, nejlépe v poslední vteřině to vyřeší svou šikovností. Zabrání katastrofě, celé je to krásné, všichni se smějí, všichni tleskají.

Takhle je to ve filmu, ale Zjevení nám říká, záchrana je dar, dar, který vám je nabídnut, dar, který máte přijmout. Přijmout tento dar neznamená být pasivní. Ted' se dostáváme k poslední větě úryvku, který jsme dnes četli, když se Jan ptá, odkud přišli. „Ti přicházejí z velkého soužení,“ říká mu ten stařec.

„Roucho si dobřela vyprali v beránkově krvi.“ Je to určitý protimluv, protože vyprat něco v červené barvě dobřela není možné. Ale tímto obratem nebo obrazem, chceme-li, chce svatý Jan říct něco jiného. Ti lidé, kteří přicházejí z toho velkého soužení, na jedné straně ten dar přijali, ale na druhé straně nezůstali pasivní. Ten dar rozvíjeli, používali. Někakým způsobem se k tomu snažili přidat svoje možnosti, svoje schopnosti, to co uměli, to co znali, to jaké nadání dostali. Prostě skloubit obojí. Jak jsem říkal, svatost, to je koncept života, ve kterém není místo pro lhostejnost. To se prostě vylučuje.

Ale já bych chtěl zmínit ještě jednu věc. To jsou ti, kdo přicházejí z velkého soužení. Bůh ví o našich problémech, o našich zkouškách, o našich bojích vnitřních i vnějších. On ví o těchto našich zápasech a bere je vážně. My často si říkáme třeba, já to mám v životě těžké. Ano, dokonce i tady Písmo svaté to potvrzuje, že může být, ale dnešní svátek, dnešní slavnost nás chce vybídnout k tomu, abychom si položili otázku: A je na světě někdo, kdo to má lehké? Byl vůbec někdy na světě někdo, kdo to měl lehké?

Každá doba má své radosti, má své starosti. V každé době žijí lidé, kteří mají svoje kladné i záporné vlastnosti. A v každé době jsou potřeba lidé, kteří nebudou lhostejní k tomu, co se děje kolem. Nestačí jenom tady takováto, řekli bychom, angažovanost lidská. Ta naše angažovanost vychází a je inspirována evangeliem a bere si jako vzor Ježíše. Svatost je určitý koncept života. Vždycky bude těžká, vždycky bude nepopulární a vždycky ti, kteří o to budou usilovat, tak jich bude menšina. Ale to nevadí nebo nebrání tomu, aby přes všechny tyto zápory a tyto problémy, to nic nebrání tomu,

abychom se k tomu přihlásili i my a abychom podle svých možností a schopností usilovali žít tak, jak nás Ježíš a evangelium vybízí.

Ve správný čas na správném místě říct ta správná slova

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.11.2015 - pondělí, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Vzpomínka na všechny věrné zemřelé

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Job 19,1.23–27a](#); 2. čtení [Řím 5,12-19](#); evangelium [Lk 23,35-43](#);

Bratři a sestry, vybral jsem dnešní evangelium, které se čte o Velikonocích, ale je to evangelium o setkání lidí s Vykupitelem, s Ježíšem v takové vypjaté situaci, kdy jde, jak se říká, o život. A tady na tom příběhu, který vlastně zaznamenal jenom svatý Lukáš, ostatní evangelisté se o tom zmiňují, ale on popisuje ten dialog mezi těmi dvěma, jak on jim říká, zločinci.

Tak o co tady jde? Označuje je jako zločince, tedy někoho, kdo činí zlo. A je to vlastně odkaz na Starý zákon. Když mluví první kniha Mojžíšova o prvním hříchu, o hříchu prvních lidí, tak říká vlastně, člověk získal schopnost činit zlo. Získal schopnost poznávat, co je dobré, co je zlé, a získal schopnost konat dobro, ale taky konat zlo. Činit zlo, činit dobro. A v člověku je obojí.

Vykladatelé Písma říkají, že vlastně tady ti, co jsou ukřižováni s Ježíšem, že symbolizují celé lidstvo. V každém z nás jdou současně oba dva. Někdy vítězí ten první, který, jak se tady říká, se rouhal. Rouhat se vlastně znamená mluvit proti Bohu. On si za tu svou situaci může sám, ale svaluje to na Boha, což slyšíme velmi často. A pak je ten druhý, který uznává: „Ano, já jsem se do toho dostal vlastní vinou,“ uznává to a prosí za odpuštění.

Ten první, který říká: „Zachraň sebe i nás,“ to je takový ten typicky nevykoupený člověk. Totiž lidé často v tyto dny si kladou tu otázku: „A proč je tu smrt? Proč je tady něco tak těžkého, tak obtížného, to rozdělení, které nás tolik trápí?“ A hledají odpověď u Boha, nebo spíš hledají to a svalují to na Boha. Ale tu odpověď máme hledat sami u sebe, protože zase, jak říká Písmo svaté, první kniha Mojžíšova, smrt nepatřila do Božího plánu. Tu sem zavlekl člověk svým špatným jednáním. A člověk pořád si to představuje tak, že „zachraň sebe i nás“.

Totiž když jde o život, tak lidé mají tendenci, prvně musím zachránit sebe. Prvně musím myslet na sebe. A tak tady ten, řekli bychom, nevykoupený zločinec, který ani v tu poslední chvíli nepochopil vůbec nic, je takovým typickým příkladem. „Vždyť ty, Ježíši, budeš přece myslet prvně na sebe, protože já myslím prvně na sebe. A tak předpokládám, že ty budeš stejný jako já.“ A on není. On nepochopil, že Ježíš zachrání nás na prvním místě tím, že sebe zmaří, že sám se právě nechá ukřižovat uprostřed mezi nimi.

Ten druhý už to pochopil, a co je zvláštní, tak on jediný v tom příběhu, tedy na tom kříži, Ježíše oslovuje jménem: „Ježíši!“ Nedává tomu žádný titul, žádný přívlastek, ale je to oslovení jasné, přímé, je v tom cítit důvěra, je v tom cítit nějaký blízký vztah a je v tom cítit aji úcta, kterou tento člověk má k někomu, kdo trpí úplně stejně jako on a je odsouzen ke stejnému údělu, ale on ví, že nespravedlivě.

Tady tomuto zločinci, který bývá zobrazován na pravé straně a říká se mu někdy dobrý lotr, to je takový protimluv vlastně, to nedává smysl, tak o tomto člověku se říká, s určitou nadsázkou je nazýván prvním svatým. Prvním člověkem, který došel do toho plného společenství. Protože tento člověk dokázal ve správný čas na správném místě říct ta správná slova.

Ta správná slova spočívala v tom, že uznal svou vinu a prosil za odpuštění. A dostal okamžitě zprávu a říká, dnes. Tady toto dnes vlastně trvá od toho okamžiku těch prvních Velikonoc. My prožíváme to, čemu se říká Poslední doba, doba Ježíše Krista a v Písmu svatém se to nazývá tím Dnes.

Bratři a sestry, když teď při této liturgii myslíme na naše zemřelé, modlíme se za ně, vyprošujeme jim to plné společenství, tak zároveň máme myslet i sami na sebe. Ta památka má dva rozměry – vzpomínka na ty, kteří už jsou tam před námi, ale také máme myslet sami na sebe, kteří jsme na té cestě. A oba dva ti zločinci mají nám být jakýmsi vzorem. Ten první hlavně varováním, ten druhý pobídkou. Varováním před tím, abychom když se dostaneme do nějaké svízelné situace, abychom to nesvalovali na druhé, ať už na lidi, nebo na Boha, a ten druhý nám má být pobídkou, vzorem v tom, abychom jako on dokázali ve správný čas na správném místě říct ta správná slova. To je návod, jak získat plné společenství s Bohem.

Tohle napodobujte

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

08.11.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

32. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 17,10-16](#); 2. čtení [Žid 9,24-28](#); evangelium [Mk 12,38-44](#);

Bratři a sestry, vlastně ještě na konci tohoto měsíce, na konci listopadu, už budeme slavit letos první neděli adventní a začne nový liturgický rok. A vždycky, když něco začíná, tak si dáváme nějaké předsevzetí nebo říkáme si třeba, s jakou myšlenkou, s jakým nápadem vstoupit do toho nového období, do toho nového začátku. A jednu tu myšlenku nám nabízí dnešní evangelium.

Toto evangelium se odehrálo, jak chápeme a poznáváme, v Jeruzalémě a stalo se to krátce před Velikonocemi, před těmi posledními Velikonocemi, které už Ježíš netrval s učedníky. On už na začátku těch židovských svátků za nás zemřel, a potom vstal z mrtvých. A Ježíš připravuje učedníky na svůj odchod. Vlastně on jim říká: „Vy teď budete muset si dát tu práci, abyste si vybrali správné vzory. Doteď jste chodili za mnou, následovali jste mě, já jsem byl vaším vzorem, ale teď se to změní.

To co jsme dnes slyšeli, to je poslední, řekli bychom, taková vyučovací hodina nebo respektive dvě vyučovací hodiny, kdy tu jednu Ježíš věnuje zástupu a tu druhou svým učedníkům. A tím skončí celý takový ten velký úsek Markova evangelia a Ježíš už potom řekne to, čemu se říká eschatologická řeč, mluví o svém druhém příchodu a pak už následují pašije.

Ježíš začíná svoje vyučování, řekli bychom, takovým negativním příkladem. Proč? Bavíme se celou dobu o tom, že člověk si má vybírat ty správné vzory. Ale ty skutečně správné a kvalitní vzory, to je nepohodlné. V mnohém případě je to nezajímavé. Kdyby Ježíš neupozornil na tu chudou vdovu, tak by si jí nikdo nevšiml. Ona je taková šedivá, ona zapadne. Některým je i k smíchu. Až potom se dostaneme k té části, kterou věnovala na jeruzalémský chrám, tak to pochopíte víc.

Naopak člověk, jak se říká, ve skvělém oděvu, to je někdo, kdo upoutá naši pozornost, někdo výjimečný. On dosáhl nějakého postavení. To se nám líbí. Že jo, je to podle přísloví, šaty dělají člověka. Ale Ježíš se dívá dál za ty šaty. A Ježíš nechce, abychom byli jenom věšákem na nějaké pěkné šaty, ale pokud to je pěkné na venek, má to být pěkné i uvnitř. Ježíš tedy varuje. Varuje před určitou skupinou lidí, kterým se říká učitelé zákona, byli to znalci Mojžíšova zákoníku a tento Mojžíšův zákoník vlastně plnil dvě funkce. Jednak to byla taková, řekli bychom, příručka teologická, a potom to byl spis právní. Z té teologie nebo na teologii nikdy nikdo nezbohatnul. Ovšem na právu se dá vydělat. Zvláště pokud se šikovně ohne. A toto byl jejich problém. Protože oni byli jediní, kdo to do detailu znal, a tak velká skupina z nich si to přizpůsobovala podle svých potřeb, aby z toho měli zisk. Ne všichni, ale bylo jich hodně. A toto Ježíš kritizuje. Oni už tím, že znali víc než ti ostatní, tak to dávali najevo: Já jsem chytřejší, já jsem moudřejší, já jsem vzdělanější, já jsem něco jiného než vy. A tady ta snaha odlišit se pokračovala právě i navenek.

„Chodí v dlouhých rízách.“ Co to je, dlouhá ríza? No, to je sváteční oblečení. Nic proti svátkům Ježíš nenamítá. Ve sváteční den se mají nosit sváteční šaty. Ale oni je nosili, řekli bychom, v den všední. V den všední se nosí pracovní šaty, a oni tím, že nosili ty sváteční, dávali najevo: Tohle já dělat nemusím, tohle já dělat nebudu. Nebo jak říká taky jedno takové to přísloví: Ručičky, nebojte se, já vás dělat nenechám.

Zase snaha odlišit se, způsob, jak ukázat, já jsem nějak víc, já jsem nadřazený. Samozřejmě to pokračuje. Byli rádi, když si jich někdo všiml. I dneska jsme svědky toho. V mnoha časopisech různého toho bulvárního typu se píše různé informace a pak se ti, kterým se dnes říká celebrity, ohánějí a říkají: „To není pravda, to oni o mně napsali neprávem. To vůbec se nezakládá na pravdě.“ Ti, kdo tomu rozumí, tak říkají: „Oni tady na jednu stranu jakoby se rozčilují, ale na druhou stranu jsou velmi rádi, že se o nich píše. Protože kdyby se o nich nepsalo, tak by se na ně mohlo zapomenout.“

Ježíš potom tam zmiňuje ještě něco jiného: první sedadla v synagogách. Že jo, v mnoha kostelích si třeba říkají, kéž by si u nás někdo sednul do první lavice. Bohudíky my tento problém nemáme. Proč tedy Ježíš kritizuje to, že jdou v synagoze dopředu? No, protože oni i v té synagoze chtěli být oddělení, chtěli být vidět. Oni se oddělili od lidí a oni se oddělili i od Boha. Oni vlastně chtějí, aby i Bůh obdivoval je. Oni do té synagogy nechodí kvůli Hospodinu, nechodí tam kvůli své víře, ale

chodí tam proto, aby byli vidět. De facto oni ze sebe dělají boha, bůžka, modlu. A toto Ježíš kritizuje, velmi rázně, stroze: „Varujte se, takhle ne! Tudy ne. Tohle je cesta, která nevede k cíli.“

Ježíš se potom posadí. To je postoj učitele. V tehdejší době učitel seděl, žáci stáli kolem něho, a dívá se na jednu, jak jsem vyčetl v chytrých knihách, že těch pokladnic bylo třináct. Dávali se do nich různé daně, dávky pro chrám, a taky dary. U každé pokladnice seděl určený člověk, úředník, který ty dary přebíral. Jednak kontroloval, jestli ty mince, které tam někdo odevzdává, jestli jsou pravé, jestli nejsou falešné. A potom taky nahlas řekl, kolik kdo dává. Takže samozřejmě toto bylo jakýmsi zase zdrojem reklamy a mnozí, kteří se chystali dát nějaký obnos ve prospěch chrámu, také to oznámili všem svým známým, aby je nějakým způsobem doprovodili, aby se vědělo, že „já jsem přispěl“.

A teďka tady v tomto shromáždění, tam bylo určitě hodně lidí, se objeví tato chudá vdova, řecký originál dokonce říká žebračka. Žebrák zpravidla má nataženou ruku nebo klobouk, a čeká, že dostane. Chce brát. Ale tato žena v tom málu, které má, je ochotná se ho vzdát. Je ochotna se ho vzdát, teologové zdůrazňují, ve prospěch chrámu, který bude zanedlouho zbořen. Ale ona si tím postaví ten chrám ducha. Ona je potom tím vzorem, na který Ježíš ukáže a řekne: „Tohle napodobujte.“

Kolik dala? Dvě drobné mince. Jmenovala se ta mince kvadrans. Už to kvadrans naznačuje, že do jakéhosi celku byli čtyři. Čili jak by se řeklo lidově, čtvrták. Podle našich počtů by to bylo teda pětadvacet haléřů jedna mince, padesátník dohromady. Byly ty mince velmi drobné, vážila každá ta mince tři gramy. Každá hospodyně, která doma váží něco na váze, ví, že tři gramy, to není vlastně nic. Takový plíšek. Je možné, že se tam ti kolemstojící ušklíbli, že si řekli: „Proč tady s tím sem vůbec chodí? Proč obtěžuje?“ Na druhou stranu ona bohatě překročila veškerá nařízení. Stačilo by, kdyby dala jednu tu minci a už za to by byla pochválená. Jednu dala, jednu by si nechala. Ale ona dala všechno.

Zase český překlad říká, dala ze svého nedostatku. Ti dali z nadbytku, ona z nedostatku. Je to básnické, je to hezké, ale není to přesně. Originál říká, dala to poslední, co měla. Prostě všechno.

Tento skutek, který udělala tato žena, se nazývá hrdinství. Je to víra v hrdinském stupni. A k tomu je potřeba velká odvaha a ta víra musí být pevná. Proč? Všichni to cítíme. „Já dám všechno.“ No dobře, ale okamžitě přijdou pochyby: A co bude dál? Co bude dnes večer, co bude zítra, co bude pozítřku? Musím myslet na ten zítřek.

Svatý Marek nám před několika týdny předložil příběh o bohatém mladíkovi, který přichází za Ježíšem. Bohatý mladík je jeden pól, a tato chudá vdova je druhý pól. Oni patří k sobě. Ten bohatý mladík to nedokázal. Nedokázal zahnat ty obavy, co bude, a tak ho to svázalo, že radši odešel. Přestože odchází a nepřijímá Ježíšovu nabídku, tak se Ježíš na něho dívá s láskou.

Hrdinství nelze nařídit. Hrdinství lze obdivovat. Ježíš proto nenařizuje a neříká: „Musíte to udělat jako ta vdova,“ ale dává to jako příklad, postaví ideál velmi vysoko, tu laťku zvedne do velké výšky a říká: „Na tohle se dívejte.“ Protože každý člověk, když si postaví nějaký ideál, tak potom má tendenci jít níž. A proto Ježíš říká: „Dejte si tu laťku vysoko a pak s ní žijte. Ale pořád to bude stát za to.“

Ježíš tady v těch dvou příbězích vlastně říká, každý člověk, když něco dělá nebo dává, ono je to v podstatě skoro jedno, by měl mít na mysli, pro koho to dělá nebo proč to dělá, proč to dává. Jsou lidé, kteří dělají to, co dělají, nebo dávají to, co dávají, před lidmi, aby to bylo vidět, aby si toho někdo všimnul, aby to někdo ocenil. A Ježíš říká: „Všechno co děláte nebo všechno co dáváte, dělejte a dávejte před Bohem, kvůli Bohu, a on to potom ocení. A ono se to přenesení i do tohoto života, do tohoto světa, a nebojte se, že byste přišli o svou odměnu.“

Bratři a sestry, jak jsem říkal, možná budeme na začátku doby adventní přemýšlet, jaký vzor, koho si vybrat. Ježíš nás dnes na jednu stranu varoval, na druhou stranu nám nabídl někoho, kdo může být naším vzorem v pevné, hluboké a odvážné víře. Ať je nám toto povzbuzením.

Dívejte se na fíkovník a snažte se jednat podobně

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.11.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

33. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dan 12,1-3](#); 2. čtení [Žid 10,11-14.18](#); evangelium [Mk 13,24-32](#);

Bratři a sestry, dnešní evangelium nás vede znovu do Jeruzaléma těsně před velikonoční svátky, kdy Ježíš byl ukřižován a vstal z mrtvých. Říká se tomu eschatologická řeč. Eschatologie se zabývá, jak se říká, posledními věcmi člověka, posledními věcmi tohoto světa, soudem, druhým příchodem Kristovým, životem v oslavení. A Ježíš dává apoštolům a vůbec učedníkům, svým učedníkům (je to text, který je adresovaný všem těm, kteří se k němu hlásí) dává jakési rady, jak prožít tu dobu, než on znovu přijde.

My bychom to řadili jinak. Podle nás jsou ty výroky řazeny nelogicky. Ty výroky se totiž týkají právě těch Velikonoc, především Ježíšova ukřižování a jeho oběti na kříži. Některé se potom týkají konce Jeruzalémského chrámu v tom smyslu té první židovské války, kterou vedli Židé s Římany a na jejím konci byl zničený Jeruzalém a Jeruzalémský chrám. Izraelité v té době, kdy žil Pán Ježíš, spojovali konec Jeruzalémského chrámu s koncem světa. A Ježíš mimo to ještě mluví právě o svém druhém příchodu a o konci světa jako o konci času, o tom, že skončí to, jak to tady známe.

My bychom to řadili asi chronologicky, od toho nejbližšího k tomu nejvzdálenějšímu, a striktně bychom ty události od sebe oddělovali. Ježíš to nedělá, v této řeči nepostupuje po té časové lince, jak by se to řeklo, od té události, která je nejbližší, k té, která bude nejvzdálenější, ale prolínají se ty výroky a Ježíš spojuje ty výroky podle toho, jak ty události spolu vnitřně souvisí.

Pro nás je to už méně přehledné, hůře pochopitelné. Ale jestli nás to potěší, tak ti apoštolové s tím měli problémy a vlastně hledali, potom později si uvědomili, o čem Ježíš mluvil, až se to právě třeba o těch Velikonocích stalo.

Takže co Ježíš říká? Začíná to: „V těch dnech po velkém soužení.“ Co je to to velké soužení? No, to je veškeré zlo. To je zlo, které se sem dostalo po dědičném hříchu. Jsou to i různá neštěstí jako katastrofy a takhle, ale především je to zlo, které člověk působí člověku. To je to největší soužení.

Do toho slova soužení patří to soužení, které měli apoštolové a Ježíšovi učedníci, když Ježíš zemřel na Velký pátek, samozřejmě je to ta Ježíšova oběť. Můžeme do toho zahrnout pronásledování církve, můžeme do toho zahrnout všechny totalitní systémy, můžeme do toho zahrnout i násilí, které se stalo v uplynulém týdnu. To všechno je soužení, které člověk působí člověku.

Ježíš zdůrazňuje a začíná schválně tady tímto, aby varoval. Ale pak říká: „Po, až to skončí, tak potom se zatmí slunce a měsíc přestane svítit. Hvězdy budou padat z nebe a hvězdný svět se zachvěje.“ Toto když slyší všichni milovníci různých katastrof a různých teorií, tak zajásají, že bude teda katastrofa. My se taky trochu zachvějeme a říkáme si, jak to bude.

Tak v první řadě tady Ježíš mluví třeba i o tom, že teda na Velký pátek po jeho ukřižování v Jeruzalémě a v okolí nastala tma. Nebylo vidět svit slunce. Slunce svítilo dál, ale tam to nebylo vidět. Ale jinak je to obraz. Je to obraz existence jak my ji tady známe. Slunce a Měsíc, to jsou tělesa, která odměřují čas. V době Pána Ježíše nikdo neměl kapesní hodinky, aby se podíval, kolik je hodin, ale podle toho, kde stálo Slunce, kde byl Měsíc, podle toho se určoval čas. Jednak jednotlivé dny, ale taky roky, měsíce a všechno ostatní. A Ježíš tím říká: „Tato realita, která plyne v čase, jednou skončí.“

Další realita, kterou my známe, je právě prostor, a prostor je definován hvězdami a těmi tělesy a tím, čeho my jsme součástí. A Ježíš říká, to se celé zachvěje. Zachvěje se to, protože on přijde. „Uvidí přicházet Syna člověka s velkou mocí a slávou.“ A přijde ne jako ten, který to nějakým způsobem rozpoutává, ale přijde jako ten, který právě od toho všeho zachraňuje.

Ježíš tady celým tím obrazem dává takový kontrast. Je slovo lidské. Slovo lidské často přináší to soužení. A pak je to slovo Boží. První slovo měl Bůh, když stvořil svět. A poslední slovo bude mít zase Bůh, když ten svět dokončí, dotvoří. Ne člověk. V dějinách bylo „x“ lidí, kteří tvrdili, že mají nějaké poselství a jak jejich slova jsou důležitá a takhle. Ne. Boží slovo, Boží jednání je důležité. Slovo a jednání Boha je to stejné.

A Ježíš zdůrazňuje a říká: „Já přijdu jako zachránce.“ Jako přišel jako zachránce, když se narodil v Betlémě a umřel v Jeruzalémě, znovu přijde jako Vykupitel od všech těch soužení, od všeho toho zla. Přijde jako ten, který to ukončí, který už řekne prostě jednou, dost.

„Pošle anděly a shromáždí své vyvolené ze čtyř světových stran.“ Poslaný je apoštol, anděl je zvěstovatel. Tedy zpráva o jeho příchodu bude zvěstována všem. Na nikoho se nezapomene, nikdo nebude opominut. Pošle je, aby shromáždil. Právě znakem všech těch soužení, znakem násilí a toho všeho je rozdělení. Rozdělení, že lidé spolu nemluví, že jsou nepřátelští, ale i to rozdělení v tom smyslu, že když dojde právě třeba k nějakému výbuchu, tak v člověku převládne pud sebezáchovy a ten člověk se neohlíží doleva doprava, a utíká. Zapomíná na všechny ostatní a chce si zachránit především svůj život. Těm lidem to nelze nijak vyčítat, nelze jim to mít za zlé. Já to uvádím jako příklad právě jako to, co dělá zlo. Rozděluje, vykopává příkopy, vede člověka k tomu, že se zajímá jenom sám o sebe. A Ježíš říká: „Já přijdu, abych shromáždil, abyste se dali dohromady. A nejenom, že budu čekat, až vy přijdete, ale já se postarám o to, abyste mohli přijít. Já vám v tom pomohu. Já budu ten, kdo vás bude aktivně vyhledávat.“

A teď se celý ten obraz mění a Ježíš říká nebo pronáší své poslední podobenství v Markově evangeliu, je to podobenství o fíkovníku. A je to podobenství, které zase prostupuje všemi těmi rovinami. Trochu jsem bádala a studoval, proč je ten fíkovník pro Ježíše tady v tom podobenství tak důležitý. Na jaře větve fíkovníku se začnou nalévat mízou a tvrdé větve změkknou. Objeví se listy, fíkovník totiž nekvete, a hned na tom kmeni se objeví plody, fíky. Plody fíku dozrávají jako první, úplně ze všech plodin nejdříve. A fíkovník plodí během celého léta až do podzimu, a zase končí jako poslední. Mezi jeho listy by mělo být možné víceméně každý den najít alespoň jeden ten fík. Známe tu situaci, kdy Ježíš hledá, nenachází a potom ten fíkovník prokleje. Protože bylo obvyklé, bylo normální, že by tam ten fík měl být.

A Ježíš používá tento obraz pro vylíčení toho, jak my se máme chovat. On sám je první dozrálý plod fíkovníku. Na Velký pátek on sám vydal ten nejlepší plod. A říká: „Než já přijdu podruhé, tu dobu, kdy jste na této zemi, tak se máte chovat jako ten fíkovník.“ Protože mnozí lidé se ho ptali: „Jak se máme chovat, jak se máme zachovat k tomu zlu a takhle, a tady toto všechno.“ On říká: „Nemělo by vás to zneklidnit, nemělo by vás to rozhodit. Vy byste se měli soustředit tady na to úsilí. Jako ten fíkovník poskytuje radost každému, kdo tam najde ten fík, občerství se, nasytí se, tak to je vaše poslání. Vykonat co nejvíc dobrého, udělat co nejvíc pěkného.“

Znovu se to zase celé mění, ta scéna, a Ježíš říká ten výrok: „Toto pokolení nepomine, dokud se to všechno nestane.“ Z toho právě někteří vyvozovali, že musí ten jeho druhý příchod být velmi brzo a ptají se, jak to že ještě není, když tím toto sliboval. Ježíš tady v tuto chvíli mluví o těch prvních Velikonocích, o tom, co oni zažijí opravdu za pár dnů. Ujišťuje a říká znovu to, co jsme slyšeli na začátku, nebe a země pominou, ta realita jak ji znáte, skončí, ale moje slovo nepomine. Na rozdíl od slova lidského, na které se často nedá spolehnout, to slovo Boží je něco, s čím můžeme počítat.

A samozřejmě apoštolové se ptali, kdy? Kdy to bude? O té hodině. Uvědomme si, že „o hodině“ mluví Ježíš, když mluví o svém utrpení. Na Zelený čtvrtek, až bude v Getsemanské zahradě, říká a prosí: „Je-li možné, ať mě mine tato hodina.“ „Vždyť kvůli této hodině jsem přišel.“ Tedy není to nějaký údaj jako časový, ale je to spíš událost naší záchrany, s kterou máme pevně počítat.

Ježíš neříká apoštolům, kdy přijde podruhé. Naopak připomíná a říká: „Je dobré, když to nebudete vědět.“ Proč? Ze dvou důvodů. Jednak když bychom to věděli, tak by nám hrozilo nebezpečí, že nás to takzvaně paralyzuje, že člověk nebude dělat nic, strachy bude, jak se říká, bez sebe. Anebo že bychom si řekli, tak to je zadlouho, tak teď ještě nic, teď se nemusím snažit, anebo budu se snažit ten jediný ten nebo ten okamžik, až se to bude blížit, a to předtím bychom nějakým způsobem promarnili. Promarnili bychom třeba hodně příležitostí, ale také bychom byli nevšímaví třeba k radostem, k darům, které dostáváme, které zažíváme, které jsou kolem nás.

Takže bratři a sestry, když to nějakým způsobem shrnu, Bůh není tvůrce nějakých katastrof a soužení, to jsou spíš lidé. A on říká: „Přijdu, abych vás od toho všeho vysvobodil, zachránil. Přijdu jako Vykupitel. Co máte vy dělat do té doby? Dívejte se na fíkovník, na to, jak jeho plody posilují, dělají radost, občerstvují ty, kdo je jedí, kdo je trhají, a snažte se jednat podobně.“

Paradox ironie

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.11.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Ježíše Krista Krále

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dan 7,13-14](#); 2. čtení [Zj 1,5-8](#); evangelium [Jan 18,33b-37](#);

Bratři a sestry, církev nám letos o svátku Krista Krále předkládá evangelium, které známe z Velkého pátku z pašijí svatého Jana. Tam se to čte, eventuálně zpívá celé a na ten Velký pátek tou hlavní postavou je Ježíš Kristus, ale Ježíš Kristus na kříži. Proto, abychom si uvědomili hlubší souvislosti celé té situace, proto nám církev předkládá dnes tady tu malou část, malou výseč, která je ale velmi podstatná, velmi důležitá.

Ti, kdo se zabývají výkladem Janova evangelia, říkají, že tedy tento kousek, rozmluva Ježíše s Pilátem, že to je vlastně velká ironie, protože to, co je tam řečeno ironicky, tak se ukázalo, že to je pravda. To co tam bylo řečeno naprosto vážně a tváří se to jako neměnná pravda, se ukázalo jako bezcenné a jako ironické. Takže celému tomu se říká paradox ironie.

Je to jakési zrcadlo. Ta postava Piláta je nám nepříjemná, nelíbí se nám, ale svatý Jan nám ji schválně nastavuje, protože říká: „I ty jsi v tom nebezpečí, že budeš jednat podobně.“ O co tady jde? Jde tady o setkání Piláta a Ježíše. Každý z nich zastupuje určitý koncept, určité pojetí chování, řekněme i moci. Pilát je jako římský místodržící, ten který je tam poslaný vybírat daně, udržovat pořádek. Nejde o to, aby ho měli rádi, on ho taky nikdo moc rád neměl. Jde o to vybrat peníze a udržet pořádek, víceméně za každou cenu.

To je jeden koncept vlády. A pak je tady druhý koncept vlády, který nabízí Kristus. „Já jsem přišel, abych pomohl, abych dal. Abych vydal svědectví pravdě. Ne abych bral, ale abych vydal ze sebe.“

Svátek Krista Krále ustanovil papež Pius XI. v roce 1925, takže teď je to vlastně devadesát let. A ustanovil ten svátek proto, že už vlastně někde totality byly, na východě, na jihu, na západě už se to taky rýsovalo, a představitelé těch totalitních systémů právě o sobě říkali nebo se tak chovali, jako bohové. A Pius XI. chtěl upozornit a říci: „Človče, uvědom si, kam patříš, kde jsou tvé hranice,“ a ustanovil ten svátek jako určité varování pro všechny ty, kteří naslouchali těm různým diktátorům.

Je zajímavé, že dneska, kdy ti diktátoři jsou víceméně pořád, ale aby vypadali pěkně, tak si neříkají králové nebo nevím jak, ale říkají si prezidenti. Jde vlastně vždycky o zmatení pojmů, o zatemnění, o vyprázdnění obsahu a tím pádem vlastně o získání lidí, kteří v tom nebudou mít jasno.

A v čem máme mít jasno? Nám, když se řekne král, tak to připadá jako muzeum a církev přece není muzeum. V roce 1925 těch králů bylo na světě ještě mnohem víc než dnes, ale ten koncept království, co to přináší? Kdo je král? No, král je svobodný, mocný člověk. Zpravidla je král zdravý. Je to takový dokonalý člověk. Je to jakýsi ideál, ke kterému vzhlížíme a jsme rádi, když se ten ideál uskuteční. Ale víme, že je to zřídka.

Koncept království není jednoznačný. Král by měl být dobrý. Ale známe to z pohádek. Je dobrý anebo zlý král. Ale známe to i z reality. Písmo svaté o tom mluví, kolik těch králů je označeno v Izraeli jako špatných. A právě jsme u těch dvou konceptů. Ten král, který je označen jako dobrý, je zpravidla moudrý. K té, řekněme, moci, svobodě je potřeba připočíst další věc – moudrost, prozíravost, ochotu starat se. Toto patří k tomu konceptu dobrého krále.

A tady na sebe narážejí právě Pilát s Ježíšem: „Čeho ses dopustil?“ Čeho se dopustil Ježíš? Uzdravil spoustu lidí, několik lidí vzkřísil z mrtvých, dvakrát zázračně nasýtil lidi, spoustě lidí poradil, spousty lidí se ujal. Toho se dopustil. Čeho se dopustil Pilát? Bezohledně vybíral ty daně a i v evangeliích je zmínka o tom, jak nechal vojensky vlastně potlačit vzpouru a zabít několik Galilejců.

Přesto zdá se, že Pilát v tuto chvíli vítězí. Zdá se. To je právě ta ironie nebo ten paradox té ironie. Začíná to celé Pilátovým dotazem: „Ty jsi židovský král?“ Ježíš neodpovídá, ale překvapivě pokládá otázku: „Říkáš to sám, nebo ti to řekli jiní?“ Není to proto, že by se Ježíš chtěl vytáčet, on říká: „Přišel jsem vydat svědectví pravdě,“ ale je to proto, aby upozornil Piláta na to, jestli v tuto chvíli Pilát papouškuje, co mu někdo řekl, anebo jestli používá svůj rozum. Chce po něm, aby používal svůj rozum.

„Řekli ti to, anebo je to tvůj názor? Někde jsi to slyšel, anebo jsi k tomu došel vlastním uvažováním?“ A v tuto chvíli už by bylo potřeba, aby Pilát odpověděl, aby na konci té odpovědi byla tečka. Ale on je tam zase otazník: „Copak jsem já žid?“

Všimněme si, že Pilát nikdy nedá odpověď. Na otázku odpoví otázkou. A v tom je jeho problém. V tom je tady právě to zrcadlo, které nám nastavuje svatý Jan. Člověče, jsou situace, kdy je potřeba zaujmout postoj, kdy se nedá kroutit. On se pořád kroutí, až se dokroučí k tomu, že řekne: „Já se nad tím myju ruce,“ a v tu chvíli si myslí, že se z toho vykroutil.

Takže tedy to první, před čím nás vlastně svatý Jan varuje, je tady toto kroucení se. Jsou situace, kdy je potřeba se k tomu postavit, jak se říká, čelem.

Další, před čím nás varuje, je to, čemu se říká přezírání, despekt. „Copak jsem já žid? Já jsem z toho vzdělaného Říma. Já mám ty školy, já mám vzdělání ve filosofii.“ On byl vzdělán v římské filosofii, které se říkalo stoicismus. Vydržet vlastně, nerozčilovat se a takhle, jak se říká dneska, ustát to. A všichni ostatní byli barbaři. „My vám přinášíme světlo té civilizace, tak nám za to děkujte a jinak buďte zticha a plaťte ty daně.“

Je tady obrovské přezírání. On vůbec nepřiznává, že by někdo mohl jeho něčím obohatit, že taky on by mohl získat. Ho ani nenapadne, že ten kazatel, kterého mu vydali, by mohl dát něco jemu. On je zvyklý si brát, a když milostivě něco dává, tak to dává právě tady s tím despektem, s tou obrovskou pýchou a přezíravostí.

Navíc tam potom dochází k dalšímu zmatení pojmů: „Tvůj národ, to je velekněží.“ Velekněz byl jeden, pak byli kněží, velerada, sedmdesát dva lidí. Ti vydali Ježíše Pilátovi. Jinak, že jo, národ, to byly v tu chvíli desetitísíce až statisíce lidí. Ti tam ani vlastně ani nevěděli, že se něco děje.

Takže Pilát se tváří, jako by měl takový, jak se říká, silný mandát, ale vůbec ho nemá. Vůbec ho nemá a není ochoten si přiznat realitu. To je další věc, v čem nám ten Jan nastavuje zrcadlo. Přiznat si, jak to vypadá. Kdo skutečně stojí za tou určitou myšlenkou? Je ta myšlenka silná? Anebo za ní stojí několik zmanipulovaných lidí, kteří křičí pod okny, tak, jak to bylo?

A tady ti křiklouni vlastně vehnali Piláta do toho, jak to dopadlo. A on v tuto chvíli místo toho, aby obrazně řečeno nebo možná i doslova praštil do stolu a řekl: „Tak já jsem tu místodržící a bude to podle mě,“ byl to jeho úkol, byl nejvyšší soudce, tak pořád právě kličkuje.

Asi by bylo dobré říct, jak to dopadlo s tím Pilátem. Získal hodně peněz, ale protože měl hodně těch peněz, tak když se vrátil do Říma, tak považovali ho za nebezpečného, takže byl vykázán do vyhnanství, do dnešní Francie, do provincie Galie, a za vlády císaře Caliguly byl donucen spáchat sebevraždu. Takže vůbec nějakým způsobem neužil to, co tam získal, to co tam nashromáždil, a jeho životní dráha nebyla nějak šťastná, nebyla nějak spokojená.

Ale vraťme se k tomu rozhovoru a vraťme se tady k celému tomu konceptu. Svátek Krista Krále nám připomíná a říká: „Musíš se k někomu přidat. V životě nemůžeš pořád jenom kličkovat. Nemůžeš být ten nezúčastněný.“ Pilát totiž se tváří, že je nezúčastněný, ale musí rozhodnout. A to, že nechce rozhodnout, to že se tváří, jako že je nad věcí, nakonec dopadne tak, že umožní zabití Ježíše. Přidá se na stranu toho zla právě svou nečinností, tou neochotou jasně se postavit na stranu dobra.

Ať nás ten svátek Ježíše Krista Krále hlavně a především nějakým způsobem naplní ochotou hledat pravdu a říkat ji nahlas i tenkrát, když třeba to nebude pohodlné, když třeba někdo bude někde křičet něco jiného, ale ať jsme těmi, kteří se přidají k Ježíšovi a snaží se po jeho boku plnit to, co on říkal: „Já jsem přišel proto, abych vydal svědectví pravdě.“

Těšit se na setkání jednoho s druhým

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

29.11.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 33,14-16](#); 2. čtení [1 Sol 3,12-4,2](#); evangelium [Lk 21,25-28.34-36](#);

Bratři a sestry, vlastně dnes prožíváme první den nového liturgického roku a ne, že bych vás chtěl nějak zkoušet, ale položil bych otázku, kdy jsme naposledy slyšeli evangelium, které jsem teď přečetl? No, bylo to před čtrnácti dny. Sice to bylo z pera svatého Marka a bylo tam navíc ještě to přirovnání o fíkovníku, ale jinak ten úryvek byl vlastně totožný. A někdo by mohl říci, proč, když začínáme něco nového, proč teda ten starý text?

No, je to proto, že kdykoliv začíná něco nového a pokud se to má podařit, tak musíme vyjít z nějakého reálného stavu, z reálné situace, ze skutečnosti, která tu je, v které se nacházíme, protože tím, že se změní nějaká číslovka, že se řekne: „Teď je tady nový začátek,“ tak to je nová myšlenka, ale ta realita toho života je víceméně stejná. Ale ten začátek má pomoci k tomu tu realitu změnit. Samozřejmě vždycky by to mělo být k lepšímu.

Začínáme tedy dobu adventní. Ta doba adventní v sobě skrývá dvě myšlenky. Tou první myšlenkou, kterou nám budou připomínat texty do 16. prosince, je druhý příchod Kristův. Od 17. prosince do 24. prosince texty, které uslyšíme při bohoslužbách, už jsou striktně zaměřeny na příchod Ježíše Krista, na tu jeho oslavu narození v Betlémě. Tedy vlastně ten advent v sobě zahrnuje přípravu na vzpomínku, na to co bylo, co už se stalo, ale přípravu také na to, co přijde, co se má stát, na to další setkání s Kristem. A my se tady pohybujeme tedy v tomto prostoru, který je vymezen těmi dvěma příchody, těmi dvěma setkáními.

A to evangelium, které jsme dnes znovu vyslechli, tak ho dnes můžeme vnímat, řekli bychom, v jiných souvislostech, a to evangelium nám předkládá tři způsoby života, řekli bychom, tři takové koncepce. Každý má nějaký způsob života, i když o tom třeba neví, i když o tom třeba nepřemýšlel a nikdy se to nesnažil nějak pojmenovat.

To první popisuje ten první odstavec: „Budou znamení na slunci, na měsíci, úzkost národů, bezradnost,“ a podobně. Ten první koncept by se dal pojmenovat tím slovem strach. Že se člověk pořád něčeho bojí, že se bojí toho, že skončí jistoty. Ježíš tady na to upozorňuje nebo vlastně opakuje to, co jsem tady říkal před čtrnácti dny. Slunce, měsíc, to je kalendář. Podle toho se mění právě ty datumy a lidé považují toto za jistotu. Kdyby už to slunko nevyšlo, tak už co? Tak zatím vždycky vyšlo ráno. Ale Ježíš upozorňuje a říká: „Jednou to bude tak, že nevyjde, nebo i to co vy považujete za stoprocentní neměnnou jistotu, tak to tak nemusí být a jednou to tak nebude.“

A právě člověk, který se bojí toho, že přijde o ty jistoty, tak prožívá svůj život pořád v nějakých úzkostech, v obavách, co bude. „Abych neztratil práci, abych neonemocněl.“ Teď v souvislosti s těmi desetitisíci, až vlastně jsou to statisíce až milióny lidí, kteří přicházejí do Evropy, jsou to lidé jiné kultury, jiného náboženství, tak s tím přicházejí obavy, jak se tu sžijeme, jak to všechno bude. Je mnoho věcí, které můžeme ovlivnit, ale je mnoho věcí, které ovlivnit nemůžeme. Ty jsou tady přirovnány právě k tomu hukotu, příboji moře. Moře, které nedokázali a nedokážeme nějak spoutat a v době, kdy vznikl tento text, nedokázali ani vysvětlit proč se ty vody pohybují tak, jak se pohybují. A je tady vlastně upozorněno na to, že právě často se stane to, že člověku se to, co považoval za jistotu, že se mu to takzvaně zachvěje pod nohama.

Druhý ten koncept byl vyjádřen těmi slovy: „Dejte si pozor, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostmi, opilstvím a pozemskými starostmi.“ Jde o to, aby vaše srdce nebyla zatížena. Je to velmi podobné tomu prvnímu konceptu. Jestliže se někdo bojí, tak v sobě nemá klid. Jestliže někdo se zatíží tady těmito starostmi, tak taky nemá klid. Akorát že tady v tomto druhém konceptu ten člověk, který se cítí nějakým způsobem ohrožený nebo takhle, tak to řeší tím, že otupí svoje smysly. V okamžiku, kdy člověk toho vypije víc, než by měl, tak otupí svoje smysly. A v určitém smyslu to platí i v okamžiku, kdy sní víc, než by sníst měl. A potrava, tedy to, z čeho čerpáme energii, posilu pro naše tělo, alkohol, který pijeme proto, abychom třeba měli radost, tak potom se to stává něčím, co náš život ničí. Ne že by ho to udržovalo nebo nějakým způsobem nám to pomáhalo, ale naopak člověka to ničí.

To první, čím to ničí, je to, že to otupuje smysly, a člověk potom nemá chuť pustit se do něčeho pořádného, nemá chuť budovat nějak vztahy, nemá chuť o cokoliv se v životě pokoušet. Prostě

člověk rezignuje. Takže to je druhý způsob života, říká se mu konzumismus. A tady se dostáváme k tomu třetímu. Ten třetí koncept je o tom, že někdo přichází. Přichází zachránce, který vlastně sám sebe označuje velmi civilním titulem, Syn člověka.

Srovnajme to se všemi možnými tituly, které si dávají různá veličenstva a různí hodnostáři. A on říká: „Já jsem vlastně jeden z vás.“ Poprvé to použil prorok Ezechiel, po něm prorok Daniel a Ježíš se tady k tomuto vysloveně hlásí programově a říká: „Ano, to je moje pojmenování, ale je to taky můj program. Já přicházím, abych se setkal.“

Advent je doba, která je vyloženě příhodná pro setkání. Protože je brzo tma, venku se nic moc dělat nedá, a tak se to přímo nabízí, abychom se setkali. Ale mají to být setkání, která nás obohatí. Mají to být setkání, která nás nějakým způsobem upevní v pokoji a v radosti.

Ještě právě tady se dostáváme do momentu, kdy je tady jeden takový koncept života, který tady není tak nějak vysloveně zmíněný, a to je takový zmatek. Protože jak jsem teď zas jezdil autem, tak jsem poslouchal rádio, a tak jsem slyšel, jak v mnoha městech, protože začíná doba adventní, tak se rozsvítí vánoční strom. Jo? Protože začíná doba adventní, tak začnou vánoční trhy. A jsou tací kabrňáci, kteří budou mít dneska živý betlém, jo? A to je takový koncept, že se to všechno smíchá, semele, a řekne se: „Vždyť je to stejně všechno jedno.“

Ne, je to škoda. Mnoho lidí totiž neví, co s tou dobou adventní, co si s tím mají počít, co s tím mají udělat, čím ji mají naplnit. Když bychom hledali slovo, které vystihuje naše adventní snažení nebo o co tady v adventu jde, tak advent nás vybízí k tomu, abychom se těšili. Těšit se na setkání, na setkání jednoho s druhým. Jak jsem říkal, to jsou ta setkání, která teď můžeme prožívat. Na setkání s Ježíšem. Těšit se na oslavu Vánoc. Těšit se na všechno pěkné, na všechno příjemné, na to, čím můžeme jeden druhého obohatit.

Advent tady není proto, abychom se báli. Advent tady není proto, abychom byli zatíženi nějakými starostmi. Advent tu není proto, abychom to všechno smíchali dohromady a vznikl z toho jakýsi slepenec. Ale advent je tady proto, abychom se těšili. Přijměme tuto nabídku a prožijme tento advent v tom radostném očekávání Vánoc, svátků narození našeho Pána, a posilujme všechno v sobě při těch našich setkáních, všechno dobré a krásné.

Bůh dává svoje dary každému z nás v našem životě

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

07.12.2015 - pondělí, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Panny Marie počaté bez poskvrny prvotního hříchu

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 3,9-15.20](#); 2. čtení [Ef 1,3-6.11-12](#); evangelium [Lk 1,26-38](#);

Bratři a sestry, řečeno civilně, dnešní slavnost nám chce připomenout, že velké věci se dějí potichu a nejsou vidět. To o čem se vlastně dnes bavíme, to co slavíme, se odehrává, říká se tomu, v řádu milosti. Milost je pro nás slovo trošku už starší a už víceméně ho nechápeme. Milost je něco, co je dané zadarmo, na co člověk nemá nárok. Proto dnes se doporučuje říkat dar.

Dar, dárek je něco, co někdo dostává, protože ho někdo chce obdarovat. Dar se nedá vynutit, víceméně se nedá ani nijak zasloužit, ale samozřejmě ten, kdo daruje, kdo obdarovává, tak se dívá, jak ten obdarovaný ten dar přijímá. A jestliže někdo přijímá ty dary s vděčností, tak to toho dárce motivuje k tomu, aby dával víc. Naopak jestliže někdo dělá, že nepotřebuje, že nechce, že o ty dary nestojí, tak tady vlastně potom ten dárce přestává mít chuť něco dávat. Ale u Boha to tak není, takhle je to u lidí.

My jsme v prvním čtení vlastně slyšeli o tom okamžiku, kdy člověk přerušil svoje přátelství s Bohem, kdy nějakým způsobem ve vztazích došlo k jejich rozkolu tím, že se tam dostalo zlo. Ale to podstatné, to důležité na tom úryvku, který jsme slyšeli, bylo to, že hned v zápětí potom přichází Bůh a nabízí cestu ke smíření. Otevírá cestu ke smíření. Je to Bůh, který volá člověka. Chce s ním obnovit ten vztah. Hledá, volá: „Kde jsi?“ Nejde vlastně jenom o to místo, ale jde o to, jak daleko jsi ode mě? Kde jsi schovaný? Kam ses ztratil? Kde ses zavřel?

A ten člověk, objevuje se tam poprvé strach. Na začátku zlo vypadá velmi lákavě. Tváří se velmi přitažlivě. Má, řekli bychom, takový barevný obal, lákavý. Ale potom, až člověk udělá ten krok, že přijme tu nabídku toho Zla, tak se někde propadne, jak se říká, natluče si kolena nebo i nos, dopadne na všechny čtyři a vidí, že to, co vypadalo velmi lákavě, nestojí za nic, a vnitřní pocit, který to Zlo působí, je strach. Strach z toho, co bude dál, jak to bude dál.

„Jak jsi přišel na to, že jsi nahý?“ Už jsem to říkal několikrát, otrok stál na tržišti nahý. Nahota je tady míněna jako sociální stav. Právě to, že si ten člověk uvědomuje: „Měl jsem něco, nemám vůbec nic. Měl jsem důstojnost, přišel jsem o ni. Měl jsem přátelství, nemám.“ Je to pocit té nejistoty, protože ten otrok neví, kdo ho koupí, jestli ten pán bude hodný, zlý, povede se mu dobře nebo špatně. A to Zlo právě, když získá člověka, tak ho uvrhne do tohoto stavu té nejistoty a ten strach je o to větší.

Co je zajímavé, tak ten člověk není schopen uvést žádnou polehčující okolnost pro to, co se stalo, ale svádí to jeden na druhého. Připomíná to trošku malé děti, kdy se pošťuchují, něco rozbijí a potom právě přehazují, kdo za to může, jeden na druhého. Ale bylo by to úsměvné, kdyby to nebylo i životě nás, dospělých, kdybychom se my takto nechovali.

Co je ještě zajímavější, Bůh se ptá člověka. Neptá se hada, toho Zlého, který stojí za tím. Toho se na nic neptá. Tomu už vlastně jenom oznamuje, jak to bude. Tady právě z tohoto rozdílu, že Bůh se ptá člověka, který teda se rozhodl pro tu dráhu zla, člověka, který je vinen, který to ví, tak pro něho má Bůh pochopení. A to je právě to krásné poselství tady tohoto, kdy my, když jeden člověk provede něco druhému, tak často ztrácíme pochopení pro toho druhého, Bůh ne. Tohoto bychom si měli velmi vážít. V žádném případě bychom toho neměli zneužívat, ale měli bychom si toho vážít a děkovat za to.

Filozofové, jako byl Kant a Hegel, říkali, že to bylo dobře, že první lidé udělali tady ten hřích, že sice v bolestech, že tím našli svobodu. To není pravda. Ve zlu, ve vzpouře nikdy není svoboda. Tam je nějaký vzdor, něco. Naopak právě my si dnes připomínáme to, že Bůh to s člověkem nevzdal.

To co jsme slyšeli v tom prvním čtení, to bylo hned vlastně takové první dějství nápravy, kdy Bůh přesto, že se lidé nepřiznali nebo že nelitovali, že neprosili za odpuštění, tak říká: „Já vám dám šanci. Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím. Její potomstvo ti rozdrtí hlavu, zatímco ty budeš šlapat po jeho patě.“ Vlastně člověk je od toho okamžiku prvního hříchu, říkáme, nakloněn ke zlému. Je pro nás jednodušší vykonat něco zlého než dobrého. Dobro vyžaduje vždycky námahu. Člověk se musí nějakým způsobem vzepřít, vzchopit, přemoci svoje pohodlí a podobně. A Bůh říká, ten boj, vnitřní boj je velmi urputný, velmi silný. Člověk by chtěl, ale pokud zůstane sám, tak prohraje. Sice se tady říká o tom, že člověk je schopen rozdrtit hlavu toho hada, to znamená nějakým způsobem přemoci to Zlo, na druhou stranu se tady říká, že to Zlo právě

útočí na člověka v těch chvílích, v těch místech slabých, ve chvílích nějaké, řekli bychom, oslabenosti, a na těch místech, která nejsou dobře chráněna. A to má za následek opět smrt. Je to takový ten začarovaný kruh. A Bůh říká: „Ale já vás neopustím. Kdyby to bylo jenom na vás, tak byste podlehl, protože jste slabí, ale já vám pomohu.“

A tady se dostáváme právě k tomu, čemu říkáme ten Boží dar, Boží milost. Něco co není vidět, něco co není slyšet, ale něco co se dá zažít. A my si dnes právě připomínáme to další dějství, už velmi blízké tomu okamžiku narození Božího Syna, kdy byla vybrána jeho matka Maria, ale ona o tom vlastně ještě neví, a ještě dlouho dopředu, vlastně nějakých patnáct let dopředu, než se přijde anděl zeptat, jestli je ochotná stát se matkou Božího Syna, tak dostává dar – dar, že se rodí bez dědičné viny. Je to krásný příklad toho, že Bůh svoje dary dává dopředu. Bůh není takový, že by říkal: „Až ty teda souhlasíš, tak já ti dám svůj dar.“ Ne. On je dává dopředu bez jakékoliv podmínky. On je dává bez toho, že by si nás nějakým způsobem zavazoval.

Bratři a sestry, tato myšlenka, že Bůh dává svoje dary každému z nás v našem životě, by nás měla provázet i dál. Měli bychom za dary, které dostáváme, děkovat. Měli bychom nějakým způsobem se snažit je vidět, nebrat je automaticky, ale začít je ve svém životě také používat. Ten dar, který dostala Maria, nebyl jenom pro ni, ale byl proto, aby přinesla Vykupitele.

Prožíváme dobu adventní a snažíme se do svého života načerpat různé myšlenky. V neděli jsme slyšeli třeba o tom, jak je nám vzorem Jan Křtitel, který volá k Ježíši. Ale taky takovým vzorem nám může a má být Matka Boží Panna Maria. Ona toho neřekla tolik jako Jan Křtitel, ale ta slova, která řekla, mají velkou váhu a jsou krásnou odpovědí na dary, které dostala. Snažme se ji napodobit.

Žít jako dar

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

13.12.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sof 3,14-18a](#); 2. čtení [Flp 4,4-7](#); evangelium [Lk 3,10-18](#);

Bratři a sestry, víceméně všechny texty, které jsme dnes slyšeli, jsou spolu nějak myšlenkově propojeny, víc, než by se třeba na první pohled zdálo, a spojuje je ta myšlenka radosti. Ale radosti ne jenom nějaké, ale radosti z toho, že Pán je blízko.

Ti naši předkové, když označili tu třetí neděli adventní za radostnou neděli nebo latinsky se říká *gaudete*, je to právě podle těch slov, která napsal Pavel Filipánům, tak spíš měli na mysli to, že advent už se překlopil do své druhé poloviny a že se blíží jeho konec. Proč? No, protože dřív doba adventní byla spojená s půstem, který svým způsobem vyvrcholil na Štědrý den, na Štědrý večer, kdy se jedla ryba, což bylo postní jídlo nebo maso, které bylo možné jíst v postě.

My už dobu adventní prožíváme jinak. Spíše v tom smyslu duchovním, v tom smyslu přípravy. I my se možná máme ptát, jako se ptali ti lidé svatého Jana Křtitele: „Co máme dělat?“

Ty texty, které jsme právě slyšeli, nám předkládají různé lidi v různých situacích. První, koho jsme slyšeli, byl prorok Sofoniáš. Když se to řekne, nikdo vlastně ani neví, kdy žil, co dělal a takhle, a přece jsou známa jeho slova. Jsou známa proto, že byla zhudebněna a je to takzvaná sekvence *Dies irae*. *Dies irae, dies illa*. To je Den hněvu, den onen, kdo bude moci obstát a tak dále. To jsou slova z knihy proroka Sofoniáše.

Jeho spisek je krátký, tři kapitoly. V prvních dvou kapitolách napomíná, burcuje velmi zoztra a ta třetí kapitola, z toho jsme slyšeli ten závěr: „Jásej, raduj se. Hospodin zrušil trest.“ Protože přes všechno to burcování připomíná Sofoniáš, Hospodin nechce trestat. Naopak Hospodin se raduje z našich úspěchů a raduje se z toho, když dokážeme svůj život nějakým způsobem obnovit, když najdeme, jak se říká, tu správnou cestu.

Sofoniáš prorokoval někdy kolem roku 630 před Kristem a zase vládl král Josiáš. Ti králové, kteří vládli před ním, uctívali modly, a Josiáš stál na jakémsi rozcestí a teď hledal, co má dělat. Prorok přichází, aby ho postrčil a Josiáš, říká se, že slyšel kázání právě proroka Sofoniáše, a přijal, poslechl jeho výzvu a zahájil to, čemu se říkalo reforma – náboženská, politická, vůbec reforma celého života izraelského národa. Tedy Sofoniáš je ten, který mluví k těm, kteří třeba ani nevědí, kteří si nekladou tu otázku: „Co máme dělat,“ nebo: „Máme to dělat jinak, máme to dělat líp?“

Dnešní žalm, to nebyl žalm. To byla kniha proroka Izaiáše. Je to ze spisku, kterému se říká Kniha Emanuel, je to 6. až 12. kapitola celého toho spisu proroka Izaiáše, ten spis má 66 kapitol a tady je to známe proroctví, kdy prorok přichází ke králi Achabovi a říká: „Žádej znamení,“ a on říká: „Nebudu pokoušet,“ a prorok tedy říká: „Sám Bůh dá znamení. Panna počne, porodí syna. Dáte mu jméno Emanuel, Bůh s vámi.“

Tedy Izaiáš mluví k lidem, kteří si nechtějí položit tu otázku, kteří si nekladou žádnou otázku, jako jestli je to dobře, špatně. Jsou to lidé, kteří jsou spokojeni s tím svým způsobem života a nic na tom nechtějí měnit.

A teď se dostáváme vlastně k Janu Křtiteli. Jan káže a lidé se ptají: „Co máme dělat?“ V této otázce je totiž uznání viny. Je to trochu nenápadné, nenásilné, ale když někdo říká: „Co mám dělat, jak se mám chovat dál?“ tak vlastně uznává, že předtím bylo něco špatně, že něco mělo být nějak jinak a že ten člověk to chce změnit, že to chce zlepšit.

Jan dává vlastně několik příkladů. Kdo má dvoje šaty, ať se rozdělí. Kdo má něco k jídlu, ať jedná stejně. Nejde tady o to, čemu bychom řekli spravedlnost, že se má člověk rozdělit, o morálku, jak ji známe z katolického pohledu. Tady jde o něco jiného. Je to myšlenka, která se táhne celým Starým zákonem. Izraelité, když už šli z Egypta, tak jim Mojžíš pořád opakoval: „Bůh vám tu zemi dává jako dar. Vy ji dostáváte z rozhodnutí Hospodina jako jeho dar.“ To znamená vlastně, darem je všechno, co vyrostlo z té země, darem jsou třeba i ty ovce, které se na té zemi pasou, a tak dále. Tedy žít jako dar. V teologickém chápání se tomu říká ekonomie daru.

Druhým protipólem je ekonomie vlastnění. V okamžiku, kdy Izraelité se domnívali, že to vlastní, tak museli do babylónského zajetí. Protože přestali být věrni té smlouvě, přestali chápat svoji existenci v zaslíbené zemi jako darovanou.

Jestliže vím, že všechno, co mám, je dar, tak se k tomu chovám úplně jinak, než když zdůrazňuji: „Já jsem se na to nadřel, já jsem to získal vlastní šikovností. Co já bych se tady s kým o cokoli dělil.“

A teď to další, ty dva příklady lidí – celníci, vojáci. Proč zrovna tyto dva příklady? Tady svatý Jan Křtitel jistě mluvil i k dalším lidem, k dalším skupinám, ale svatý Lukáš z toho vypíchl tady tyto dvě skupiny, o kterých bude mluvit v celém svém evangeliu, a dnes začíná. Celníci- hříšníci, všichni to věděli, vybírají peníze. Vybírají víc, než by měli, zůstává jim z toho, kradou a navíc vybírají pro okupační mocnost. Kdyby ta okupační armáda nedostávala tyto peníze, tak by měla vážné problémy. Takže oni umožňují existenci toho zlého systému. Ze všech těchto důvodů celníci byli považováni víceméně za to nejhorší.

A Lukáš o nich mluví schválně, protože nás samozřejmě napadne otázka: „A může Bůh odpustit všechno? A je ochotný odpustit všem?“ Ano, když člověk lituje a o to odpuštění žádá, tak to není žádný problém. Bůh se raduje z toho, že může odpustit, ale je to právě na člověku, ta svobodná volba, jestli o to člověk požádá nebo nepožádá.

Svatý Lukáš tady tím otvírá ještě jednu kapitolu, která je důležitá i pro nás. Je to v té odpovědi: „Nevybírejte víc, než je stanoveno.“ Neříká: „Odejďte z toho zaměstnání, utečte, tohle nedělejte, na ty peníze nešáhejte. Je tam obraz císaře, tedy pohana, který o sobě říká, že je Bůh.“ Svatý Lukáš ví, že věřící budou ve světě vždycky v menšině, že jich bude menší část a vždycky budou konfrontováni s tou většinou. A proto vlastně toto je jakýsi návod, jak se chovat. Neutíkat, neříkat: „Já tady k tomuto nepatřím.“ Ale patříme do tohoto světa a vždycky s ním budeme konfrontováni a vždycky budeme muset hledat ten způsob, jak tady s tím žít, jak do svého života zahrnout dobro a jak se postavit zlu.

Je to jakýsi začátek, je to první zmínka o celnících. Bude o nich Lukáš mluvit víckrát. Až dojde k celníku Zacheovi, který je typickým příkladem toho člověka, který jednal a uznával tu ekonomii vlastnění, až k okamžiku, kdy se setkává s Ježíšem, tak objeví, čemu se říká ekonomie daru, a říká vlastně: „To co nepotřebuju, rozdám, protože já jsem objevil jiné hodnoty. Já jsem neztratil, ale já jsem získal jiný pohled na svoji existenci, na svět, na všechno kolem mě.“

Tou druhou skupinou jsou vojáci: „Nedopouštějte se násilí.“ Je tom možné? No možné to je, ale pak to nebudou vojáci. Protože vojáci vždycky více nebo méně se dopouštějí násilí. To je vojenství. V okamžiku, kdy selžou prostředky nějaké domluvy, nějakého jednání, nastupuje armáda, a to je síla. A tady vlastně Jan Křtitel de facto popírá tady to jejich poslání, to jejich postavení. Je to poprvé, kdy je tady zmínka o vojácích, a bude to zase pokračovat. Vyvrcholí to setníkem, který řekne pod křížem: „Toto byl Boží Syn.“

Ale z našeho pohledu je tam ještě jeden setník, který je velmi inspirující. To je ten setník, který má nemocného sluhu. Přijdou židé a řeknou Ježíšovi: „Velmi miluje náš národ. Postavil nám synagogu. Bylo by dobré, abys uzdravil jeho sluhu.“ Tedy je to voják, který neboří. Armáda většinou boří. Ale je to voják, který staví, a přestává být vlastně vojákem a stává se někým úplně jiným. A nakonec je pochválen za ty svoje slova: „Pane, já si nezasloužím, abys přišel ke mně domů, ale řekni jen slovo a můj sluha bude zdrav.“ A Ježíš řekne: „Takovou víru jsem v Izraeli nenašel.“

Bratři a sestry, stojíme vlastně na začátku Lukášova evangelia, které nás bude provázet celý letošní liturgický rok, a i my si máme položit tu otázku: „Co dělat? Co mám dělat?“ A jak s tím naložíme nebo co uděláme? Já jsem včera hodně pozdě večer listoval v jedné knížce a našel jsem tam takový krátký příběh a myslím, že velmi vhodný jako odpověď na tu otázku, co dělat.

Je o člověku, který přijal práci dřevorubce. Ukázali mu, kde má kácet, nafasoval sekyru a pustil se do práce a říká si: „Nesmím tady toho vedoucího zklamat, aby viděl, že nenajal žádného lenocha,“ a první den pokácel osmnáct stromů. Byl pochválený, dobrý. Říká si pro sebe: „Zítra pokácím dvacet.“

Jde do práce, pracuje velmi usilovně a pokácí jich jenom patnáct. Říká: „To je nějaký divný, musím jít spat dřív, víc se najím, abych měl větší sílu.“ No, další den asi jenom dvanáct.

„Tak musím jít spat ještě dřív.“ Jde spat ze slepicema a další den, no osm. Další den pět. Pořád to jde dolů, až jednoho dne za půl dne pokácí dva.

A už si říká: „No, to mě vyhodí.“ Tak jde za tím vedoucím, za tím předákem a říká: „Já jsem tady, abych nějak vysvětlil, já dělám, seč mi síly stačí. „Chtěl jsem, aby ten můj výkon stoupal, ale ono to klesá. Já nevím, co mám dělat, nevím, co dělám špatně.“

Ted' ten předák se na něho podíval a povídá: „A kdy jste nabrousil sekyru?“ A on říká: „No nikdy. Jsem neměl čas. Já jsem pořád jenom kácel.“

Bratři a sestry, doba adventní je dobou, kdy je potřeba, obrazně řečeno, nabrousit sekyru, dát si ten čas a vidět věci v souvislostech, tak jak nám to předložily třeba ty dnešní texty. Abychom viděli, že jsme pozváni k tomu, co říká svatý Pavel Filipánům: „Pán je blízko.“ Jsme pozváni k tomu, abychom s ním byli blízko, abychom se z toho radovali a abychom z tohoto poznání měli v sobě pokoj.

Kéž se toto Boží slovo na nás naplní.

Být sám sebou

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

20.12.2015, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mich 5,1-4a](#); 2. čtení [Žid 10,5-10](#); evangelium [Lk 1,39-45](#);

Bratři a sestry, budeme si dnes povídat o betlémském světle, o jeho významu a o tom, jaké myšlenky letošní rok jsou s ním spojeny. Ale než se k tomu dostaneme, tak bych chtěl přece říct jednu myšlenku, která se týká dnešního evangelia.

Maria se vydala na cestu. Vydala se na cestu k Alžbětě, protože ji k tomu vybídnul anděl. Anděl je Boží posel, tedy ten, kdo zvěstuje vlastně Boží vůli, Boží přání a není to tedy náhodou. Alžběta představuje Starý zákon s jeho očekáváními, s jeho přísliby, s tím co Bůh slibuje, že vykoná, udělá. A Maria představuje Nový zákon s naplněním, s vyplněním všeho toho očekávání.

Věříme, že Nový zákon je nějakým způsobem kvalitativně výš než Starý zákon. A proč tedy jde Nový zákon v uvozovkách ke Starému zákonu? Proč to není naopak? Je jasné, že Bůh to chtěl takto. Kdyby to chtěl, aby Alžběta šla k Marii, tak by se to odehrálo opačně. Ale Bůh to chtěl takto. Proč? Je v tom vyjádřena velká úcta, úcta k tradici Izraele, k tradici celého Starého zákona. Starý zákon právě tady touto návštěvou, kdy Maria přichází k Alžbětě, není nějakým způsobem popřen, ale je naplněn. A tato myšlenka té úcty, toho respektu právě nás už vede k tomu, co připomíná i to betlémské světlo, abychom měli v úctě, abychom respektovali všechny dobré a krásné tradice, všechny obohacující tradice, všechno to, co činí lidstvo nějakým způsobem bohatým.

A teď začneme trošku z historie betlémského světla, protože tady ta tradice, ten nápad přinést plamínek z místa, kde se narodil Ježíš v Betlémě, tak ta začla v roce 1986 a přišli s ní pracovníci rakouského rozhlasu v městě Linec. V tom roce se tam konala charitativní sbírka pro zrakově postižené děti. Ta sbírka měla název Světlo ve tmě. K nám se poprvé do Československa dostalo betlémské světlo před Vánocemi roku 1989 zásluhou českých skautů, kteří v té době žili v exilu, a oni to světlo přivezli do Prahy k soše svatého Václava na Václavské náměstí a tam ho začali rozdávat, tady toto světlo.

A je to vlastně nová tradice. Začlo to z malého nápadu a dneska je z toho záležitost, kdy celá Evropa tím žije a už se to dostává i do dalších kontinentů. Celé to vychází z citátu z Lukášova evangelia z druhé kapitoly, kde právě se můžeme dočíst, že světlo z nebe k nám přichází, aby osvítilo noční temnotu, aby osvítilo svět. Je to taková volná parafráze z toho Lukášova evangelia.

Takže tolik vlastně k té historii a už teď, jaké myšlenky se pojí s tím letošním ročníkem. Jak jsme si řekli, je to světlo zapálené v Betlémě od té lampy, která hoří na místě, kde se narodil Pán Ježíš. A my vlastně vycházíme z toho, co zpívali andělé: „Pokoje lidem, v kterých má Bůh zalíbení.“ Mír, pokoj a toto poselství, které vlastně přinesl ten narozený Spasitel, se má nějakým způsobem šířit od člověka k člověku, tak jako si ti lidé odpalují to světýlko a to světýlko se tím šíří, tak vlastně přáním těch, kdo to vlastně organizují, je aby se takhle šířil ten pokoj a mír v srdci každého člověka.

Letos byl ten plamínek zapálen devítiletou dívkou z arabské křesťanské rodiny. Ta dívka se jmenuje Talen Ihab Msleh. Samozřejmě, jak to tak bývá, tak na těch ceremoniálech se řeční, tak tam řečnila starostka Betléma a poděkovala vlastně za solidaritu s lidmi, kteří tam žijí. Znovu připomněla, že jsou to pro ně obtížné doby, a poděkovala všem za solidaritu s lidmi ve Svaté zemi.

No, potom už to světlo převzali pracovníci rakouského rozhlasu a diplomaté a ti zajistili jeho převoz do Lince. Potom vlastně z Lince zase světlo bylo převezeno do Vídně a tam se konala v sobotu 12. prosince ekumenická bohoslužba. Byla v katolickém kostele ve farnosti Neusimmering. A tady při této ekumenické bohoslužbě převzali betlémské světlo i skauti pro Českou republiku. Byli tam skauti z Brna, byli tam i skauti z Veverské Bítýšky a světlo nám sem dopravili. Takže ještě jednou díky za to.

No, a každý rok vlastně to světlo má nějakou tvář. Někdo je takzvaným dítětem betlémského světla. A letos je to desetiletý chlapec, který se jmenuje Niklas Dumhart a je z hornorakouské obce Sankt Georgen an der Gusen. Tady v těch podkladech je napsáno, že byl vybrán jako dítě betlémského světla pro svoji velkou sociální angažovanost. Když se to takhle řekne, tak je to vlastně taková formulace až fráze a někdo si řekne: „A tak co dělá?“ No, právě překvapivě dělá to, co viděl, že je potřeba udělat. Mají ve třídě spolužáka z Afgánistánu. Jeho celá rodina jsou uprchlíci, přišli do Rakouska a tady ten Niklas pomáhá tomu spolužákovi s úkoly a učí se s ním německy. Takže

vždycky je důležité nějakým způsobem ty věty, které jsou často poskládány docela uměle, převést je do praxe, jak se říká, rozklíčovat, přeložit je a říct: „Vždyť je to krásný, že ti dva kluci našli k sobě cestu, že se skamarádili a že ten, který je tam vlastně jako domorodec, pomáhá tomu, který tam vlastně přišel, a jak víme, tak vždycky každý začátek je těžký. A krásné na tom je to, že ten Niklas si neřekl: „Budou se mi smát, budu vypadat divně,“ ale viděl, že je potřeba pomoci a udělal to.

Každý ročník toho betlémského světla má také nějaké motto. Letošní motto je „Pokoj ve mně, pokoj s tebou.“ Vychází z té myšlenky, že pokud máme předat nějaký pokoj, nějaké poselství, musíme to mít nejdříve sami v sobě. Člověk, který v sobě nemá ten pokoj, tak ho nemůže předat, prostě to nefunguje. A tady toto motto se jakýmsi způsobem spojuje s tím, co prožívají v letošním roce rakouští skauti a skautky. Oni mají na letošní rok takové další motto, které je vyjádřeno větou „Být sám sebou“.

O co tady jde? Jde o to, že vlastně ti skauti během celého toho roku prostřednictvím různých programů a vzdělávacích činností a různých her se učí posilovat v sobě zdravé sebevědomí a důvěru sama v sebe. Což často vlastně nám boří média. Média, která nám často vnucují nějakou představu o tom, kdo je „in“, kdo zase je naopak úplně mimo. A tady ty média vlastně často staví nějaké, řekněme, ideály, které jsou uměle vykonstruované, uměle vyrobené. Jde pouze o nějakou vlastně propagační akci. A tady v těch ideálech se ztrácí jedinečnost člověka, že všichni budou vypadat jako jistá figurka, jako jistá panenka nebo ten její vlastně protějšek.

Máme si uvědomit, že Bůh nás stvořil každého jako jedinečnou existenci, jedinečnou osobnost, jedinečnou osobu a s tím se pojí naše duchovní a duševní vlastnosti, ale s tím se spojuje také naše vnější podoba. Každý vypadáme jinak. Kdybychom všichni vypadali stejně, kdybychom všichni měli stejné vlastnosti, tak by to tady byla hrozná nuda. Ale právě krása stvoření spočívá v tom, že Bůh celý ten svět udělal takhle velmi rozmanitý.

Takže si máme uvědomit, že jsme jedineční tady v té odlišnosti. Máme v sobě vybudovat jakousi sebedůvěru, protože jestliže člověk má tu sebedůvěru, tu správnou, ne nějakou přehnanou, tak se potom netrápí tím, jak vypadá, nebojí se být sám sebou, baví se, rozvíjí svoje zájmy, učí se, prostě žije.

Navíc ta sebedůvěra je takovým důležitým stavebním kamenem sebeúcty. Protože člověk, který nemá tu sebedůvěru, který nepřijal sám sebe, tak často k sobě nemá sebeúctu a potom vlastně už se to celé boří. Všechny ty kameny v životě, v budování té osobnosti mají svůj význam, a když se uvolní třeba jen jeden, tak už se to potom začne sypat. A tady s tím sebezpřijetím, s tím jak vypadáme a takhle, tak se ukazuje, že právě máme docela problémy. Hlavně s tím mají problémy mladí lidé, protože různými průzkumy bylo zjištěno, myslím, že se to týká toho Rakouska, že šest z deseti dívek přestalo dělat něco, co měly rády nebo z čeho mohly mít nějaký prospěch, protože se cítily špatně díky tomu, jak vypadají. Buď si to myslí, nebo jim to třeba i někdo řekl.

A tak vlastně to betlémské světlo má zase připomenout tu skutečnost, že Ježíš Kristus přišel do našeho reálného světa, do toho světa, který je barevný, který je krásný, který je rozmanitý, ale je v něm taky docela dost chyb, je v něm docela dost špatností a je v něm spousta nedokonalostí. Ale to Pánu Ježíši nijak nevadilo, to ho nezastavilo. Naopak právě do toho vstoupil, aby nám dodal tu správnou sebedůvěru.

Takže když si budete letos odpalovat betlémské světlo, ať už z věnce nebo tady ze svící na oltáři, tak zkuste si připomenout to heslo a odnést si ho domů: „Pokoj ve mně, pokoj s tebou.“ Vyprošujme si potom o Vánocích od narozeného Spasitele právě ten pokoj, abychom ho měli každý v sobě, abychom ho mohli potom dávat i dál.

Ano, jsem pozván a je otevřeno

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.12.2015 - čtvrtek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Narození Páně

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Iz 9,1-6](#); ž. [Žl 96](#); 2. čt. [Tit 2,11-14](#); evang. [Lk 2,11-14](#);

Bratři a sestry, když jsem přemýšlel, jakou myšlenku vyzdvihnout o letošních Vánocích, tak mě napadlo, že by nemuselo být špatné zamyslet se víc právě nad tím, jak přichází Boží Syn mezi nás. Když někdo někam přichází nebo takovým tím místem toho vstupu je to, čemu se říká brána. A jistě chápeme, že Betlém je tou branou, kterou Ježíš, Boží Syn, přichází mezi nás.

Koneckonců i ten vstup do kostela v bazilice Narození se nazývá Brána pokory, kde se člověk musí ohnout, když tam chce vejít. O tom jsme dost rozjímali minulý rok.

Brána je něco, co odděluje. Odděluje vlastně třeba i dva světy. Uvnitř té brány, tam je bezpečí. A venku třeba zase naopak je nějaké nebezpečí, tam je otevřený prostor a člověk se tam může cítit ohrožený. V Betlémě je to přesně naopak. Bůh „odložil“ své bezpečí a vstoupil do světa, ve kterém žijeme my, do světa, kde se člověk cítí často ohrožený. A tady už se dostáváme právě k tomu, co je asi důležité si uvědomovat, zvláště v té naší době, ve které my žijeme, způsob, jak přichází Boží Syn.

Nechce nic zvláštního, nechce žádné privilegium a volí pro vstup mezi nás tu obyčejnou cestu. Narodil se. Narodil se jako dítě. Narodil se na místě, které my bychom si asi nevybrali, protože Betlém není žádnou světovou metropolí, není žádným finančním centrem a ničím podobným. Nejsou tam žádné památky, nebo nebyly tam v té době, dneska už ano. Přišel na svět v době, kterou my bychom asi nezvolili. Neměli rozhlas, neměli televizi, neměli internet. Kdo se o tom dozvěděl? Jenom těch pár nejbližších, těch pár, kteří žili na tom místě. Nefungovala reklama, nefungovalo žádné zpravodajství. Pro nás naprosto špatná doba.

A co je z našeho pohledu nejzarážející, je právě ten způsob. Protože přece když bych mohl mít nějaká privilegia, tak proč bych je neměl? Proč bych se narodil do rodiny, která se musela stěhovat, do rodiny, která vlastně musela opustit svoje příbuzné, přátele a jít úplně do jiného města. Proč bych se narodil do začínající rodiny, která nemá nic, když bych mohl mít všechno. To je to, co nás fascinuje a to je to, co přitahuje lidi a proč tolik lidí slaví Vánoce. Protože Ježíš je tou branou - branou, kterou my můžeme vejít dovnitř.

Když se podíváme na různé brány, tak vidíme, že často tam jsou ty dveře a ty dveře jsou třeba zavřené, teď se naopak otvíraly, protože začal Svatý rok milosrdenství, tak se otvíralo to, čemu se říká svatá brána. Už v tom pojmenování svatá brána jde o označení skutečnosti jednak toho místa, kde se dá vejít dovnitř, ale je to označení výzvy: „Vejdí dovnitř! Nech venku svůj strach svoje obavy, jdi dovnitř a načerpej.“ A toto stejné právě vidíme v té scéně z Betléma.

Uvědomme si, že to byla ve skutečnosti asi jeskyně, která neměla žádné dveře, maximálně nějaký plůtek, aby těm pastýřům, kteří tam byli, neutekly jejich ovce a kozy. Tedy bylo vlastně pořád otevřeno.

Brána, která je neustále otevřená. Brány v hradbách se dělají proto, aby se daly zavřít, aby ti, kdo jsou uvnitř, se mohli cítit v bezpečí. Ale ta Ježíšova brána, ta je otevřená. A to je zase velmi důležité poselství, to je to, co si chceme odnést z této slavnosti. „Ano, jsem pozván a je otevřeno.“

Když jsem se začal připravovat na mši pro rodiče s dětmi, která byla dnes odpoledne v Chudčicích, tak jsem hledal nějaký příběh. Našel jsem jeden, podle mě pěkný, ale zjistil jsem, že není pro děti, tak ho řeknu vám teď. Je právě o člověku, který byl mocný. Je to příběh naprosto vymyšlený. Vypráví o králi, který dobyl všechno možné, co se dobýt dalo, zmocnil se toho silou, až se dostal k bráně, která měla vést do ráje. Bušil na ni a ona se neotvírala. Bránu hlídali andělé, kteří z něho měli trošku legraci, protože andělé neberou moc vážně mocné tohoto světa.

On jim rozkazoval, ať otevrou a podobně, a oni že ne. Říkali mu: „Klíče máš ty. Tu bránu nelze otevřít silou, ale musíš najít klíče. Na zemi leží milióny klíčů a každý člověk je pozván k tomu, aby během svého života hledal a našel ty klíče. Ty, králi, máš najít tři, a pak těmi klíči tu bránu otevřeš.“

Král se dívá, jak sedí na koni, a uvědomí si, že když bude sedět na tom koni, nic nenajde, takže sleze. Řekne si: „Tak dva tři dni budu chodit pěšky, ty klíče najdu, otevřu, zas vylezu na koně.“ Ale to je první, co udělal, že se přiblížil té zemi, na které žil. A netrvalo to týden, měsíc, ale roky. A jak

tak chodil a díval se po nějakém tom klíči, tak se naučil vidět to, po čem předtím šlapal. A jednoho dne si všiml, že málem šlápl na stromek, který tam tak uvadal, usychal. Bylo mu ho líto. Začal mít soucit, tak ho vyrýpl, vzal ho domů, znovu ho zasadil, podložil, podepřel, zalil a začal se o něho starat. A jak chodil k tomu stromku, tak jednoho dne u stromku se objevil klíč.

Král s o to větším nasazením začal hledat druhý klíč. A našel ho za mnoho dalších let, když opět šel pěšky ve svém hlavním městě, ale ne v paláci, ale v takové zapadlé čtvrti, kde v jednom průjezdě v zimě seděla jedna dívenka v roztrhaných šatech. Dal jí svůj kabát, vzal ji k sobě, zařídil, aby jí dali najíst, postaral se o to, aby se měla do čeho obléct. Když dívenka odcházela, tak pod jejíma nohama se objevil druhý klíč.

Z krále se vlastně stal poutník, přestal být králem. A když byl starý, tak se dostal do jednoho zapadlého města na východě, do Betléma, a hledal nocleh. Nikde nebylo místo, takže se tak nějak potuloval tím městem, nikdo ho neznal, nikdo ho nezdravil a všiml si, že v noci dost lidí odchází ven z města. Byl zvědavý, šel za nimi. Byl starý, šel pomalu, a tak pořád šel, a ti, kdo tam šli před ním, už se vraceli. Ale vytrval. Říkal si: „Jsem na cestě, tak tam dojdou.“ Došel do té jeskyně, uviděl Marii, Ježíše, Josfa a když se na něho Ježíšek podíval, tak král poprvé v životě před někým poklekl, a v tu chvíli uviděl pod svým kolenem třetí klíč.

Bratři a sestry, ten příběh tady tímto končí. On vrcholí tím setkáním s Ježíšem Kristem. Ale co ten příběh vypráví? Že aby se člověk setkal s Ježíšem, potřebuje k tomu čas. Boží Syn vstoupil do času a do prostoru a dává nám ten čas. My si to připomínáme rok co rok, abychom se utvrdili v tom, abychom se nezastavili tak, jako ten král, když si řekl: „Už jdu. Oni už jdou sice zpátky, ale já jsem teprve na cestě tam.“

To první, co se musel naučit vidět, byla krása stvoření. Další krok, který se musel naučit, bylo, že si uvědomil, že člověk je obrazem Božím. A potom byl schopen setkat se s Bohem.

Setkat se s Bohem není jednoduché. Často z toho máme obavy, často se toho bojíme a říkáme si, že ten Bůh je nepřístupný. Proto přichází Boží Syn jako dítě, aby se ho nikdo nebál, abychom neměli ostych, abychom odložili zbytečné obavy.

Svatý Pavel to vyjádřil mnohem teologičtěji a říká v listu Titovi, Titus byl jeho žák, kterého on pokřtil a Titus se stal biskupem na ostrově Kréta. A Pavel mu píše a říká: Projevila se Boží dobrota. Předtím Pavel vyjmenovává, jak má Titus zorganizovat církevní obec, jak to tam má fungovat, jaké jsou povinnosti v různých situacích a jako správný učitel potom taky dodává důvod, proč by to tak mělo být: Protože se projevila se Boží dobrota.

My jsme zvyklí, že něco funguje, když si někdo dupne, když se projeví síla, když se projeví nařízení. Když to nefunguje, tak se zpravidla řekne: „Je slabé vedení.“ Projevila se Boží dobrota, proto, člověče, se po tobě žádá, abys na to odpověděl. Neprojevila se Boží síla, neprojevila se jakákoliv jiná vlastnost, ale dobrota.

Bratři a sestry, abych to celé nějak zakončil. Bůh po nás žádá, aby se projevila dobrota i v našem životě. Ne žádá, očekává, protože on nerozkazuje. On doufá, že se dovtípíme, on doufá, že nám to dojde. A co máme udělat, aby nám to došlo? Máme se postavit před jesličky, abychom si uvědomili: „To je ta brána. To je to místo, kudy Bůh vstoupil do našeho času, do našeho prostoru,“ ale abychom si uvědomili, jak tam vstoupil a že od nás očekává, že nás prosí, abychom ho napodobili.

Projevila se Boží dobrota. Ta Boží dobrota se projevila v životě každého z nás a teď je na čase, aby se projevila dobrota každého z nás, aby se projevila na těch, kteří žijí s námi, které dennodenně potkáváme. Kdy? Teď, protože o Vánocích je k tomu ta nejlepší a nejpříhodnější doba.

O toto Slovo je možné opřít svůj život

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.12.2015 - pátek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Boží hod vánoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,7-10](#); 2. čtení [Žid 1,1-6](#); evangelium [Jan 1,1-18](#);

Bratři a sestry, slyšeli jsme začátek Janova evangelia, říká se mu také někdy Prolog. Tedy jakási předmluva nebo předehra. A v každé předehře autor toho hudebního díla použije motivy, naznačí motivy, které potom v tom díle rozvine. A stejně tak je to v Janově evangeliu, kdy tady v této předmluvě on už začne používat slova, která se potom prolínají celým evangeliem, často jsou to protiklady: světlo tma, pravda lež a podobně. A často jsou to také, říká se tomu, protimluvy. A to používá svatý Jan proto, aby nutil ty čitatele nebo posluchače jeho evangelia, aby se zamysleli, aby nezůstali jenom na povrchu.

Když bychom měli říct, co je hlavní myšlenkou všech těch textů, které jsme dnes slyšeli, je to slovo. Ale ne nějaké slovo. Slovo je něco, co nás lidi provází naším životem. Řečí se člověk odlišuje od ostatních tvorů. A člověk, pokud je zdravý, tak si může vybrat, jestli bude mluvit nebo nebude mluvit. Jestli bude zticha nebo jestli se projeví jeho hlas.

Ale svatý Jan tady říká. „Na počátku bylo Slovo.“ Celý ten text je napsán řecky, takže používá termín Logos. Termín logos velmi dobře znali řeční filosofové a tímto termínem označovali smysl tohoto světa. Klasická filosofie hledá smysl bytí na této zemi. V čem je to bytí, v čem je ta naše existence, o co to opřít. A svatý Jan zde spojuje znalosti té řecké filosofie se zkušeností víry izraelského lidu. A říká: „Ten smysl není něco, ale je někdo. Ten zase, o koho se můžeme opřít, je Ježíš Kristus. Od něho se máme učit, k němu se máme hlásit, o něho se můžeme opřít vždycky.“

Jan tady v tuto chvíli spojuje, on dělá jakousi syntézu a říká: „Je možné spojit všechno dobré.“ Všechno dobré tvoří jakousi harmonii. Samozřejmě o sobě jsou to třeba střípky, ale ve finále to vytvoří krásnou mozaiku. Ale jde o to právě spojovat jenom dobré věci, dobré úmysly, dobré myšlenky. Nesmí se stát, že tam někdo nějakým způsobem protlačí něco, co by potom tu harmonii kazilo.

On říká, že v tom Slovu je život. Je to pravda, protože náš život se opírá o slovo. Komunikujeme spolu slovem. Ale zase Jan má na mysli jenom nějaké slovo, ale on tady spojuje ještě dál tu řeckou filosofii s moudrostí Boží, to co je označeno ve Starém zákoně jako Boží Moudrost. Má na mysli slovo, na které je perfektní spolehnutí. Známe to často, že na slovo lidské spolehnutí není. Často jsou slova pronesena jenom s jakousi lehkostí, aby se vyplnil čas, a tato slova potom nemají váhu.

Když trochu se vrátíme na začátek toho příběhu, teď ale ke svatému Lukáši, kdy on popisuje setkání anděla a Panny Marie, zvěstování, tak Maria říká, v českém překladu je to: „Ať se mi stane podle tvého slova.“ Ale tam je přací způsob. Lepší překlad by byl: „Kéž se mi stane.“ Prostě to, co říkáš, je tak krásné, že já si přeji, aby se to stalo. Moc si to přeji a jsem k dispozici.

A v této logice Jan evangelista pokračuje a říká: „Skutečně se to stalo, na to Slovo je spolehnutí, a proto je možné o to opřít svůj život.“ Protože život máme opřít jenom o něco, co je skutečně trvalé, na co se můžeme spolehnout vždycky a za všech okolností.

„To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila.“ Jan tady tu myšlenku prohlubuje. Je to ta stejná myšlenka a tady se překladatel do češtiny dostal do určitého problému, protože v originále je řecké sloveso, které je možné přeložit několika dalšími způsoby. A sice že ta temnota ho nezajala, ale taky nepochopila. My jsme často v zajetí svého strachu, svých obav, svých předsudků a já nevím čeho možného ještě. Jsme v zajetí nějakého systému. Ale Ježíš není a říká: „Já jsem přišel, abych se ti ukázal jako někdo, kdo je silnější než všechny ty strachy, než všechny ty systémy, než všechno to, co tě svazuje. Ale ty to musíš pochopit. Tady se dostáváme k tomu, že to nebude bez práce.“

Já jsem přemýšlel, jak tady tento text, který je velmi krásný, on nás tak nějak, řekněme, i uchvacuje a dodává nám nadšení, ale pochopit ho je občas těžké, tak jak tento text nějak přiblížit. A našel jsem tři takové kratičké příběhy.

A tady ten první se vztahuje k tomu slovu pochopit, nepochopit. Je z rabínských moudrostí a vypráví o tom, jak si děti hrají na schovávanou, v podstatě jsou dva, jsou to dva kamarádi, jeden se schová a druhý ho má hledat. A ten jeden, co je schovaný, tak v té schovce vydrží téměř hodinu, pak teda vyleze a zjistí, že jeho kamarád šel domů. Tak běží za dědečkem rabínem a říká: „My jsme si tady s

Izákem hráli na schovávanou a já jsem se, dědečku tak dobře schoval,“ a teď začne plakat: „Jenže Izák to vzdal a šel domů a nehledá mě, a je pohře.“

A ten rabín se zamyslí a říká: „Bůh se nám taky trochu schovával a doufá, že my ho budeme hledat.“ Ale my často jsme tak pohodlní, že ho nehledáme. Ukazuje se nám temnota. Ty protivenství ho nepohltily, nezajaly, ale na nás je, abychom to pochopili a abychom v tom hledání neustali.

Teď se tam dál mluví o člověku jménem Jan. K němu se vrátíme za chvílečku. Zatím zůstaneme u toho Slova. Jan evangelista říká, že je to světlo pravé, které osvěcuje každého člověka. Upozorňuje tedy na to, že jsou tady také světla, která my bychom označili jako falešná, někdy říkáme nepravá. Ale to falešné je lepší. Když mluví církev o Ježíši Kristu, tak říká, že on je pravý Bůh, pravý člověk. My bychom dnes řekli skutečný, nefalšovaný. A to je to právě to, nefalšovaný, že si na nic nehraje. Musíme ve svém životě dávat pozor, abychom se nesvěřili vedení něčeho nepravého nebo spíš lépe řečeno něčemu falešnému.

„Na světě bylo a svět povstal skrze ně, ale ho nepoznal. Do vlastního přišel a vlastní ho nepřijali.“ Co to znamená přijmout, nepřijmout? Tady je asi místo pro ten druhý příběh. Nebo jsou lidé, kteří vědomě nepřijímají, prostě odmítají, nechťejí. Ale potom je tu ještě jiná situace. Ten příběh je zcela prostý, vypráví o tom, jak na jednou velkém nádraží naráz je slyšet pláč a stojí tam malý chlapeček, a prostě ztratil se. A teď lidé chodí kolem, snaží se ho nějak utěšit, ale chlapeček pláče čím dál tím víc, až přijde strážník, který už s tím má nějaké zkušenosti, vezme kluka do náručí a řekne: „Tak, mladý pane, pověz mi, co se stalo. Ty ses ztratil mamince?“

V tu chvíli chlapeček přestane plakat a potom zplna hrdla zakřičí: „Ne! Maminka se ztratila mně!“

Ztratili jsme se my, ztratil se chlapeček. Ale my často říkáme Bohu: „Ty ses nám ztratil.“ Ale teď se svým způsobem dostáváme k určitému paradoxu. On je ochotný s námi tuto hru hrát. On je ten, kdo nás hledá. Do vlastního přišel. On přišel hledat. Ale jde o to, abychom my to přijali, abychom my to ocenili a abychom mu za toto poděkovali.

A teď se to dostává k jakémusi vrcholu. „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ Slovo se stalo tělem. Je v tom určité pasivum. Bůh, který je principem, tvůrcem toho všeho, který je aktivní, v tuto chvíli se stává tím, kým je pohybováno. On se stává pro nás pasivním. To je obrovská věc. My chceme mít věci pod kontrolou, my chceme být aktivní. A když nás někdo nějakým způsobem do něčeho strká, když nás někam vede, tak se nám to zpravidla nelíbí. Boží Syn toto pro nás strpěl.

Sloveso „prebývat“ v „prebývalo mezi námi“, je zase jedna z možností, jak toto místo přeložit. Ten překladatel zase stál před takovým opravdu oříškem, aby to neznělo špatně a aby to vystihlo celou šíři. Doslovně by se to dalo totiž přeložit: „Stanoval mezi námi nebo s námi.“ Ne někde o prázdninách, ne někde kvůli zábavě, ale na místě, kde jsme. Je potřeba k tomu znát trochu realie a uvědomit si, že Izraelité, když odešli z Egypta a chodili po poušti, čtyřicet let žili ve stanech a v prostřed tábora, v jeho centru, stál stan schůzky, kde byla archa, Desatero, kde bylo možné se setkat s Hospodinem.

A ten stan na jedné straně je příbytkem, tedy místem, které poskytuje ochranu před deštěm, v krajích Izraele před sluncem, ale je to místo nebo je to něco, co se dá sbalit a putuje to s člověkem. A o toto tady jde, že Boží Syn putuje s námi. My jsme vyzýváni, abychom šli do Betléma, ale máme si uvědomit, že ten Betlém není něco statického. Také k tomu, abychom slavili Boží narození, nemusíme putovat do Izraele, do toho města Betléma, ale můžeme to oslavit všude. Betlém máme s sebou.

Ježíš Boží Syn cestuje, putuje s námi tam, kde zrovna jsme. I tam, kde se nám nelíbí, i v situacích, které se nám nelíbí, on je tam s námi. A toto si máme uvědomit teď o Vánocích, abychom z toho žili potom dál, nejlépe celý rok.

A nakonec bych se chtěl dotknout toho druhého Jana, Jana Křtitele. Jméno Jan je jméno, jak se říká, vyznavačské, protože to znamená Bůh je milostivý. Tedy než Jan Křtitel vůbec řekl jakékoliv slovo, tak už svým jménem svědčil o svém poslání. To dnešní evangelium končilo větou, že Boha nikdy nikdo neviděl. Rabíni na to odpovídají, proč. Proč Boha nikdy nikdo neviděl. Protože první člověk Adam se obrátil k Bohu zády. Nyní přichází člověk Jan, tedy Adam, to je totožné, který říká: „Bůh je milostivý,“ a snaží se to zvěstovat co největšímu počtu lidí. Ale pořád je na světě spousta lidí, kteří to nevědí, ke kterým tato zvěst nedošla, nedosáhla.

A tady je místo asi pro ten třetí příběh. V jedné vesnici žijí dva kluci a jsou to takoví rošťáci, bratři. A jak se říká, přerůstají svým rodičům přes hlavu. A jakmile je někde nějaká rošťárna, tak ti rodiče jsou

si jistí, že ti kluci v tom mají takzvaně prsty. A jednoho dne se ta maminka dozví, že tam o kus dál v jedné farnosti je kněz, který má jakési výsledky v tom, jak se říká, umravňování neposlušných dětí. Tak zajde za panem farářem a domluví se, že by teda bylo potřeba, aby domluvil jejich chlapcům. Kněz souhlasí, ale říká: „Ale pošlete mi je sem jednotlivě a nejdřív toho mladšího.“

Tak mladší přijde, posadí se, pan farář se postaví kousek od něho a říká: „Mládenče, řekni mi, kde je Bůh?“ Kluk nic, vyvalí oči na faráře, otevře pusku a nic. „No tak, chlapče, kde je Bůh?“ Kluk pořád nic, tak kněz zvedne hlas, zvedne ruku: „Kde je Bůh?!“ Kluk se strachy sbalí, uteče domů, běží do koupelny, tam se schová v rožku u vany a je tam strachy bez sebe. Přijde ten druhý, ten starší brácha a říká: „Co se stalo?“ A ten mladší mu říká: „Brácho, teď máme fakt problém. Ztratil se Bůh a oni si myslí, že my v tom máme prsty.“

Pro mnoho lidí se Bůh ztratil a Bůh dělá všechno pro to, aby ho lidé našli. Ale chce k tomu použít nás. Použil k tomu Marii, použil k tomu Jana Křtitele, použil k tomu Jana evangelistu, chce k tomu použít i nás. A tak, bratři a sestry, když jsme přijali tu zvěst, že o toto slovo se můžeme opřít, když jsme pochopili, že ho nic od nás neodloučí, že on hledá nás, tak přijmeme také ten úkol, že každý z nás má být takovým Janem Křtitelem, člověkem, který bude o tom světle svědčit.

Kéž se tak s Boží pomocí stane.

Štěpán se rozhodl vykonat mnohem víc, než se od něho čekalo

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.12.2015 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Štěpána, prvomučedníka

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 6,8-10; 7,54-60](#); evangelium [Mt 10,17-22](#);

Bratři a sestry, slavíme nebo připomínáme si svatého Štěpána. Kdo to byl svatý Štěpán? Je pravda, že toho o něm mnoho nevíme. Byl jáhnem, tedy jáhnové byli ustanoveni jako pomocníci apoštolů, dnes jsou vnímáni jako pomocníci biskupů, a jejich takovým prvním úkolem vlastně bylo to, čemu říkáme charita, charitní péče o chudé v církvi. Později se to vlastně nějakým způsobem rozšířilo. Ten jáhen má vlastně i pastorační úkoly.

Ale co víme o Štěpánovi, tak patřil mezi těch prvních sedm jáhnů a byl to vzdělaný člověk. Mluvil jednak tedy aramejsky, což byl zřejmě jeho rodný jazyk, ale mluvil také řecky, protože to jsme vlastně slyšeli ve čtení ze Skutků apoštolů. Tomu takovému rozhovoru, který on vedl s těmi, jak se tam říkalo, propuštěnci z té synagogy, tak tomu se říká apologie. Je to vlastně rozhovor, který má obhájit víru, a často se to soustřeďuje na jakási krátká tvrzení, která jsou často taková úderná, nevede se tam nějaká dlouhá debata, často ta debata je i tak trošku na povrchu a bohužel tady v tuto chvíli, jak jsme to slyšeli, tak se stalo to, že v okamžiku, kdy došly těm, kteří debatovali se Štěpánem, když jim došly argumenty, tak se uchýlili k síle, rozhodli se to vyřešit násilím.

Svatý Lukáš chce zdůraznit, že Štěpán je dobrým žákem, dobrým následovníkem Ježíše Krista, a proto když popisuje to, co se potom dělo, tak používá stejné obraty, stejné termíny s tím, jak popsal dříve v evangeliu umučení a smrt Pána Ježíše. Je tam i vlastně obžaloba, obhajoba, je tam také vlastně Štěpánova modlitba a je tam to odpuštění těm, kteří ho vlastně připravili o život.

Vlastně Štěpán se k tomu dostal, řekli bychom, svojí horlivostí. Byl pověřen, byl vybrán k tomu, aby pečoval o chudé v církvi. Ale on tady toto svoje, řekněme, poslání nebo pověření nějakým způsobem překonal. Dělal mnohem víc, a tím vlastně se stalo to, že on byl prvním tím mučedníkem. Očekávalo by se, že prvním mučedníkem bude někdo z apoštolů, třeba svatý Jakub jako jeruzalémský biskup, ale Jakub byl až za několik roků po něm. Kdežto on svojí horlivostí a svým nasazením „předběhl“ ty, od kterých se třeba i čekalo, že budou vydávat to svědectví. Ne, že oni by ho nevydávali, ale on byl tady v tomto ještě horlivější.

Když se budeme dívat na vánoční svátky, tak jakkoliv je označujeme jako svátky pokoje, radosti, tak velmi důležitou roli v těchto svátcích hraje rozhodnutí.

Když to vezmeme od začátku, prvně přichází anděl k Zachariášovi a žádá po něm jeho rozhodnutí. Zachariáš nechce být otcem Předchůdce a chtěl by, aby si Bůh vybral někoho jiného, a pak teda devět měsíců v tichu má možnost o tom přemýšlet. Zachariáš tedy říká vlastně: „Ne.“

Další rozhodnutí o půl roku později je na Panně Marii, která říká: „Nerozumím tomu všemu, ale ano. Vyříd' Bohu, že se mnou může vždycky počítat.“

Potom je dál k tomu rozhodnutí přizván Josef – propustit, nepropustit, chránit nebo co dělat vlastně?

Svým způsobem vlastně je rozhodnutí i na pastýřích: „Běžte, najdete!“ „Půjďme, nepůjďme, zůstaneme? Co budeme dělat,“

A takhle bychom mohli pokračovat a dojdeme právě třeba až ke svatému Štěpánovi, který se rozhodl vykonat mnohem víc, než se třeba od něho čekalo. Nespokojil se jenom s tím, že bude dobře dělat tu péči o ty chudé a takhle, ale zapojil mnohem víc a to ho vlastně přivedlo k tomu, že jako první položil pro Krista svůj život.

Když jsem si chystal právě, co budu říkat na té mši svaté pro děti na Štědrý večer, tak to vždycky znamená hodně toho přečíst. A tak takovým vedlejším produktem, vedlejší ovocem z toho je, že jsem našel podle mě krásný příběh právě o rozhodnutí.

Vypráví o člověku, který cestuje pěšky přes nějakou neobydlenou krajinu a víceméně zabloudí, ztratí cestu a protože je vedro, tak má velkou žízeň. V dálce zahlédne dům. Když tam tedy přijde, zjistí, že dům je opuštěný, je takový už polorozpadlý, nicméně u domu je studna a na studni je pumpa, taková ta klasická ruční. Je rezavá, nicméně ten náš poutník má tak velkou žízeň, že začne okamžitě pumpovat a doufá, že něco poteče. Ale neteče, neteče vůbec nic. A tak je z toho docela zoufalý, ale všimne si, že kousek od té pumpy u domu stojí láhev s vodou. Je pečlivě zazátkovaná a je u ní lístek a na lístku je napsáno: Jestli chceš, aby tekla z pumpy voda, musíš celý obsah láhve

vylít do pumpy. Potom je tam ještě připsáno: Než se vydáš na další cestu, nezapomeň láhev naplnit vodou a pečlivě uzavřít.

A teď ten náš člověk stojí s tou láhví v ruce a stojí před rozhodnutím. Láhev je dost velká, jemu by ta voda stačila. „Když ji vypiji,“ říká si, „tak mě to posílí a já mohu jít dál. Mohu si koneckonců tu láhev vzít s sebou. Když ji naleji do té pumpy, tak riskuji, že přijdu o vodu a že pumpa nebude pumpovat. Co když už je natolik polámaná, ten píst je tam natolik už třeba zpuchřelý, že to nebude fungovat?“

A tak tam stojí a láme si hlavu, jak se má rozhodnout. A po chvíli ho napadne, že pokud si odnese tu láhev s vodou s sebou, tak že vezme naději na záchranu všem těm, kteří eventuelně přijdou po něm, protože už tam pak nebude co nalít do té pumpy. A tak pořád bojuje s tím rozhodnutím a ví, že ho bude muset udělat rychle.

Tak tu láhev odzátkuje a rychle, než si to rozmyslí, naleje všechnu tu vodu do té pumpy. A teď s velkým napětím začne znovu pumpovat. Napřed nic, potom to v pumpě zaklokotá a začne téct voda, velké množství vody. Náš člověk, náš poutník se napije, celý se umyje a začne Bohu děkovat. Děkuje Bohu za odvahu, děkuje Bohu za to, že Bůh posílil jeho víru v to, že to bude fungovat. Děkuje za to, že dostal tu myšlenku, aby myslel na ty, kteří přijdou po něm a na jejich naději, aby jim nevzal naději na záchranu, na vodu.

A tak než se vydal na cestu, tak pečlivě naplnil tu láhev, zazátkoval ji a na ten papír potom ještě připsal na druhou stranu: „Příteli, věř tomu, že to funguje. Dej všechnu vodu z láhve do pumpy a pumpa ti mnohonásobně vrátí to, cos do ní vložil.“

Bratři a sestry, my slavíme Vánoce, narození Ježíše Krista. Ježíš od nás žádá rozhodnutí, má na nás požadavky, ale máme i o těchto svátcích si uvědomit a zažít to, že on je ten, který nám mnohonásobně vrátí to, co jsme mu dali.

Z rodiny vychází dráha dítěte

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.12.2015 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Rodiny

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sir 3,3-7.14-17a](#); 2. čtení [Kol 3,12-21](#); evangelium [Lk 2,41-52](#);

Bratři a sestry, texty dnešní neděle, svátku Svaté rodiny, nám dávají možnost nahlédnout, řekli bychom, do domácností, o kterých čteme v Bibli. Pokud jde o tu Svatou rodinu a její pouť do Jeruzaléma, tak se tam dozvídáme takovou zajímavou podrobnost. Když Maria oslovuje Ježíše, je v tom skryta určitá výčitka, výčitka vedená strachem, obavou o Ježíše: „Dítě, proč jsi nám to udělalo? Já i otec jsme tě s bolestí hledali.“

Je v tom chyba, faktická chyba. Josef není Ježíšův otec, ale pěstoun. Přesto vlastně to oslovení je naprosto obvyklé. To oslovení není po té faktické stránce v pořádku, ale jde tam o něco jiného. Tam nejde o to, aby to bylo v pořádku po formální stránce, ale je vidět, že v té rodině všem šlo o to, aby byly v pořádku vztahy, aby ty vztahy fungovaly. A před lidmi má pěstoun Josef právo na to, aby mu Ježíš říkal tatínku, otče, i když my víme, že ta skutečnost je jiná. Ale to, co je tam primární, je právě to, že jim šlo o to, aby fungovaly vztahy.

Ale já bych se teď chtěl vrátit do doby Starého zákona k prvnímu čtení, které vypráví o jiné rodině, o rodině muže, který se jmenoval Elkána, což znamená „Bůh si získal“, a o osudech jeho dvou manželek. Stejně jako Jákob, Elkána měl dvě ženy, jedna se jmenovala Anna nebo se to taky překládá Chana, což znamená „Bůh se smiloval“, a druhá se jmenovala Penina, což znamená „korále“.

Je vidět, že ta jména byla dána později, ne při narození tady těchto osob. Vlastně u té Peniny to vyjadřuje to, co je zřejmé, že je to osoba, která zůstala nějak na povrchu a šlo ji o to především, aby se zdobila po té vnější stránce a že nějak to nitro, duši zanedbávala. Ono to taky potom vyplývá z toho, když by někdo měl chuť si to celé přečíst, je to v první knize Samuelově, a hned od první kapitoly. Tím vlastně začíná ten příběh. Kdežto to jméno Anna nebo Chana vlastně už říká, vypovídá právě o té události, o které jsme četli, a sice Penina měla děti, Anna děti neměla. Velmi po nich toužila a byla z toho velmi smutná.

Ale než se budeme věnovat té Anně, tak bych ještě se chtěl zastavit u jejího muže Elkány. Celá ta rodina bydlela mezi obyvateli kmene Efajim. Proč říkám mezi obyvateli? Protože jejich předkové nebyli Izraelité, nebyli to Židé. Právě když je jmenován poprvé Elkána, tak jsou jmenováni i jeho předkové, a je to jmenováno, teď doufám, že se nezakotím, je jmenován pradědeček, a ještě jeden před ním, takže prapradědeček. A z toho jména vysvítá právě, že to byl člověk, který byl, jak se říká, Kananejce, a že také věřil v ty kananejské bohy. A jak jsou postupně vyjmenována jména předků Elkány, tak asi ve třetím pokolení naráz dochází ke změně. Jméno, které má tady tento třetí člověk v pořadí, už je jméno, které signalizuje, ukazuje, že došlo ke změně víry. Že tito lidé, kteří nebyli Izraelité, se přidali k Izraelitům nejenom po stránce, řekli bychom politické, státnické, ale i po stránce náboženské. Vypovídá to o jedné důležité skutečnosti - společnost rodin Izraelitů byla schopná získat pro svoji víru další lidi. Uvědomme si, že to nebylo vůbec jednoduché, protože z pohledu těch Kananejců Izraelité byli okupanti. To jsou lidé, kteří sem přišli, sebrali nám naši zemi a vyznávají jiné náboženství. Dobře, naši zemi teda okupují, mají ji ve své moci, ale my jsme jiný národ a my máme svoje náboženství.

Toto by byla reakce naprosto lidská, ale známe ji, bývá velmi častá. I dnes se s tím setkáváme: „Náš národ má tohle náboženství a my jiné náboženství nepřijmeme.“ Národ je jedna věc, náboženství je jiná věc. To spolu až tak nesouvisí. A národ může dobře prosperovat, když přijde dobré hodnoty z druhého národa. A Izraelité byli schopni svoji víru předávat i mimo vlastní komunitu, i mimo vlastní populaci. A staraly se o toto rodiny. Tam nebyli žádní misionáři, nikdo, kdo by tu víru tam nějak programově hlásal. Ale rodiny, které podle té víry žily, byly schopny získat pro tuto víru další.

Musíme ji ještě uvědomit, že víra Izraelitů je v mnohém složitější, náročnější, než bylo náboženství těch kananejských kmenů, které bylo navázáno právě na zemědělský rok. Takže to je víra taková, která je velmi vidět, a to, co se vlastně děje v přírodě, tak oni prožívali v náboženství.

Takže Elkána a jeho rodina, mimochodem velmi bohatá, žili v místě, které se jmenuje Ramataim Sofim, je to skoro na zlámání jazyka, ale česky to znamená Medový kopec. Bylo to zřejmě místo, které bylo velmi pěkné, bylo to místo, kam se rádi vraceli, místo, které oni nějakým způsobem

budovali, a my to místo známe z Nového zákona už pod pojmenováním daleko jednodušším, a sice Arimatie. A jak víme, z Arimatie byl Josef, který byl přítomný Ježíšovu pohřbu. Zmiňuji to tady proto, že naše rodiny vyrůstají z něčeho, na nějakých základech stavíme, opíráme se o tradice, a máme vybudovat to, z čeho budou žít ti po nás. A tady právě vidíme to prolnutí toho Starého zákona a Nového zákona.

Elkána a jeho rodina každý rok chodili poděkovat za to, že se jim daří dobře, a přinášeli oběť. Přinášeli tuto oběť v místě, kde byla schrána Hospodinovy smlouvy, Archa, kde bylo Desatero, a v tuto chvíli to stálo v takovém malém městečku, které se jmenuje Silo nebo někdy se to překládá Šílo. A zde vykonával funkci kněze Eli, někdy se to překládá Heli, znamená to Vysoký. Ale co je pro nás důležité, tento Eli byl vnukem Árona, bratra Mojžíše. Tedy víme, v jaké době asi jsme, jsme vzdáleni asi ty tři generace od příchodu do zaslíbené země.

Elkána a jeho rodina každý rok chodí poděkovat za to, že se jim daří dobře. Zpravidla ty rodiny chodily děkovat právě po žních, kdy sklídili úrodu, jejich život byl zabezpečen minimálně na dalšího půl roku, někdy i více, a podle toho, kolik sklídili, tak taky obětovali. Elkána obětoval vždycky hodně. A v té oběti šlo o to, že něco se spálilo, něco dostal ten obětující kněz a z další části se uspořádala slavnostní hostina.

Při této slavnostní hostině všichni členové rodiny dostávali jakýsi podíl z toho, a nejvíc dostávala teda Penina a její děti. Chana dostává jenom pro sebe a bylo jí to velmi líto. A tak jednou z té hostiny víceméně utekla a utíká do té svatyně a tam se modlí. Ale modlí se jinak, než bylo v té době zvykem. V té době říkali všichni nějaké naučené modlitby, chvalozpěvy nebo zase prosby. Ona se modlí v duchu a jinak je potichu. A Eli, který ji tam najde, tak se domnívá, že na té slavnostní hostině už se napila víc vína, než bylo dobré, podezřívá ji z toho, že je opilá a začne s ní jednat celkem velmi ostře. Nicméně ona mu vysvětlí, proč tam je, a on v tu chvíli prorokuje a říká: „Jdi v pokoji. Bůh splní tvoje přání.“ A odsud právě bereme to jméno Chana, „Bůh se smíloval“.

Text dnešního prvního čtení nás zavádí do okamžiku, kdy už vidíme, že Bůh to přání Chany splnil a ona má syna. Dostává syna, kterému dává jméno Samuel a Samuel znamená „ten, který je od Boha“. A oni teď přicházejí, aby Bohu poděkovali.

Co je zajímavé, tak se tam říká, že přišel Elkána i celá rodina, aby splnili slib. Ale slib dala Anna. Slib nedal Elkána a nikdo další z té rodiny. Ale oni se k tomu přidávají. Ona jim určitě řekla, co slíbila, a oni ji v tom podporují. Je to krásná myšlenka zase pro naše rodiny, abychom podporovali jeden druhého. Nebo vůbec (ona jim řekla o svém přání, o tom co udělala), abychom se nebáli jeden před druhým říct to, co nás třeba i tíží, a abychom jeden druhého podpořili v tu chvíli, kdy je třeba ta situace vyřešena a děkujeme za to. Aby se celá rodina zapojila. Aby to nebyla jenom záležitost jednotlivce, ale celku.

Přicházejí do Šílo a tu oběť, vůbec všechny ty oběti, nevedl kněz, ale otec rodiny. Otec rodiny byl ten, kdo to zorganizoval, kdo to připravil, kdo vedl modlitbu. Byl ten, kdo, jak říkáme, byl modlitebníkem i obětníkem. Ten kněz tam byl pouze proto, aby pomohl, kdyby nevěděli jak dál, a byl tam proto, aby byl spíše prorokem, aby zprostředkoval Boží odpověď. Tak, jako to bylo právě s to Annou, když se modlila.

Je to zase taková velmi silná myšlenka, aby rodiče byli těmi, kteří vedou doma modlitbu, kteří vedou úsilí svých dětí, úsilí náboženské. Protože my často spoléháme na to: „To pan farář. Jo, to tam někde v náboženství, v kostele, to on tam udělá.“ Ne, to je velmi málo. Ale když to začne doma z rodiny, tak je to mnohem, mnohem působivější, protože děti vidí příklad svých rodičů.

No, a teď se dostáváme k tomu, že oni přinesli veliké dary. My jsme tady četli, že dovedli jednoho tříročního býčka. Některé hebrejské překlady říkají, že dokonce dovedli tři roční býčky. To byl obrovský majetek, ať tak, nebo tak. Potom donesli asi čtyřicet kilo mouky, a pokud jde o ten měch vína, tak to se nedá určit, jak byl velký, protože ty podklady říkají, že záleží z jaké kůže, z jakého zvířete byl ten měch ušit, ale že to minimálně bylo pět, deset, možná i o trochu víc litrů vína. Tedy bohaté dary.

Když dostali, děkují. Vědí, komu za to mají děkovat, a jsou šťastní. A tady v té vděčnosti, můžeme říci, svým způsobem i přehánějí, protože říkají: „Bože, to cos nám dal ty, to je mnohem větší dar.“

Samuel zůstává od tohoto okamžiku ve svatyni v Šílo, kde jde do učení k Elimu. Vlastně vstupuje tam takovým jednoduchým úkonem, že se pokloní. Říká vlastně: „Já od teď patřím sem.“ To neznámá, že by byly zpřetrhány nějak ty rodinné svazky, oni chodili za ním a on později i byl s nimi, ale už byla určena jeho dráha.

Z rodiny vždycky vychází dráha dítěte a rodiče i v tomto mohou a mají být nápomocni, aby svoje děti směřovali nějakým dobrým způsobem. Ne třeba jenom tím, co třeba vypadá, že by to mohlo přinést úspěch, ale i podle toho, co se za tím skrývá. Protože rodiče nejlépe poznají, co jejich dítě učiní šťastným. Každé zaměstnání nebo nějaké povolání člověka naplňuje nebo naopak nenaplňuje, a ti rodiče jsou těmi nejlepšími rádci, kteří mohou tady v tomto pomoci, protože nejlépe odhadnou svoje dítě a mohou je nasměrovat, aby věděli: „Ano, v tomto náš syn, naše dcera bude šťastný, bude šťastná. Tady v tomto se bude cítit naplněná, povoláná, bude se prostě cítit dobře.“

Bratři a sestry, jsou to myšlenky, které jsou živé i dnes, v tom, aby naše rodina společně nesla radosti i bolesti. Aby v rodině bylo místo, kde se nebudeme bát jeden druhému se svěřit s tím, co prožíváme. Aby rodiče vedli svoje děti k tomu „prosíme“, tak taky „děkujeme“. Víme, od koho dostáváme, tak mu za to přicházíme poděkovat. Na druhé straně tam bylo i to vlastně, že ta rodina toho Elkány rozvíjela svůj domov a místo, kde bydleli.

Nechme se tedy těmito myšlenkami inspirovat a s Boží pomocí se je snažme uvádět do života.